

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อ
ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

โดย
นางสาวสาวิตรี โชตค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนสังคมศึกษา) แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอก
เล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(การสอนสังคมศึกษา) แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF LOCAL HISTORY INSTRUCTIONAL
MODEL BY USING ORAL HISTORY TO ENHANCE HISTORICAL EMPATHY
FOR SECONDARY STUDENTS.

By
MISS Sawitree CHODOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
โดย	สาวิตรี โชตก
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน(การสอนสังคมศึกษา) แบบ 2.1 ปรัชญา ดุขฎฐิบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

58262905 : หลักสูตรและการสอน(การสอนสังคมศึกษา) แบบ 2.1 ปรัชญาคุณฐิบัณฑิต

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น, แนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า, การรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

นางสาว สาวิตรี โชคค: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพิน ศิริสัมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คน ที่เรียนในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ร่วมกับแนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model)

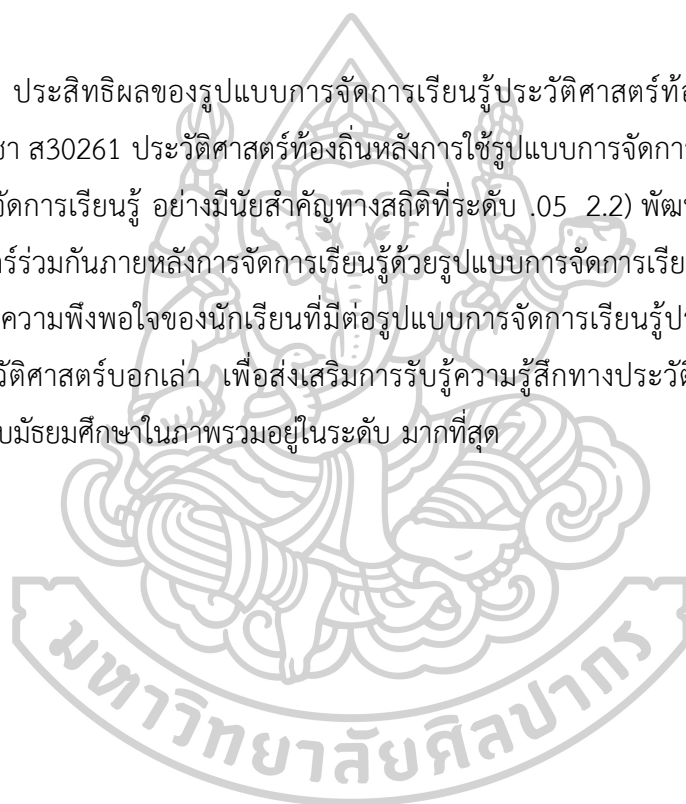
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) แผนการจัดการการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ 4) แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีชื่อว่า ECCA Model มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.75-1.00

มี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)) ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) และขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy) และเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง

2. ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นพบว่า 2.1) ผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) พัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ 2.3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

58262905 : Major (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

Keyword : LOCAL INSTRUCTIONAL MODEL, ORAL HISTORY, HISTORICAL EMPATHY

MISS SAWITREE CHODOK :

THE DEVELOPMENT OF LOCAL HISTORY INSTRUCTIONAL MODEL BY USING ORAL HISTORY TO ENHANCE HISTORICAL EMPATHY FOR SECONDARY STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR ORAPIN SIRISAMPHAN, Ph.D.

The purposes of this research were to 1) develop the local instructional model by using oral history to enhance historical empathy for secondary students 2) evaluate the effectiveness of local instructional model by using oral history to enhance historical empathy for secondary students. The sample consisted of 18 students in Tenth grade of Paknamchumphon Wittaya school during the first semester of 2021 academic year, who have studied in the subject of local history as an additional course in the field of history. This research applying the process of research and development (R&D) and collaboration with the instructional system design (ADDIE model).

The instruments of this research were : 1) handbook of the local instructional model by using oral history to enhance historical empathy for secondary students 2) lesson plans 3) achievement test in subject of local history 4) evaluation form of historical empathy for secondary students 5) student's satisfaction questionnaire. The data were analyzed by mean ($\bar{x}$) standard deviation (S.D.), dependent samples t-test at a significant .05 level and content analysis.

The finding of the research revealed the following :

1. The local instructional model by using oral history to enhance historical empathy for secondary students was named "ECCA Model" had the index of objective congruence (IOC) between 0.75 - 1.00. It's consisted of 4 components : principles, objectives, learning process involves 4 steps, namely 1) Engage in the local historical empathy (E) 2) Construct image to the local historical empathy (C) 3) Construct the local historical understanding (C) 4) After learning review the local

historical empathy (A) and condition related with instructional model implementation, which were social system, support system and responsiveness.

2. The study of the effectiveness of the local instructional model by using oral history revealed that 2.1) The student's achievement test in subject of local history after learning with the instruction model higher than before learning with the instructional model at a significant .05 level 2.2) The development of historical empathy for the students were increased respectively 2.3) Student's satisfaction toward the instructional model was at highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาในการให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ตรวจสอบและแก้ไขสำนวน ติดตามการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และการให้กำลังใจมาโดยตลอดจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์ อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรมัตถ์ กิจรุ่งเรืองที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณในเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคุณสมศักดิ์ ฤทธิภักดี คุณศรวุฒิ วิชระปันตี คุณเอกราช ชนะการ คุณครู อาคม ชาญเดช และคุณครูกรองทิพย์ สายัณห์ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการสนทนากลุ่มในการให้ข้อมูล และรับรองการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ทองนิล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดาจารย์อุปการะ รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง อาจารย์ ดร.วิฑูรย์ คัมหอม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาวิตา ขวนขยัน อาจารย์ ดร.ปรัชญา เหลืองแดง คุณครูวรชิตา พิทักษ์พิเศษ และคุณครูเสาวลักษณ์ รอดผล ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณในการสนทนาอ้างอิง ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติภมล ดร. ธนภูมิ พุ่มจันทร์ คุณครูณัฐพงศ์ ลำภูทอง และคุณครูยินดี ชันบุตรที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาเครื่องมือให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ คณะครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิจัย และทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์สัญญาชัย สุวังบุตร ศาสตราจารย์อนันต์ชัย เกาหะพันธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธีระ อภิญาเวศพรที่ทุกท่านได้จุดประกายความสนใจในการศึกษาประวัติศาสตร์และให้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์สำหรับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคุณอาจารย์ภาควิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความรู้ในเรื่องการค้นคว้าข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณกัลยาณมิตร กลุ่มวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบพระคุณคุณพ่อชาญและคุณแม่ฉนวนพราง โชตกผู้ซึ่งให้ชีวิต ปลูกฝังในเรื่องการเรียน รวมถึงครอบครัวที่คอยผลักดัน สนับสนุนช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจเป็นอย่างดีและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ความบกพร่องใด ๆ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยน้อมรับไว้เพื่อพัฒนาต่อไปในอนาคต

นางสาว สาวิตรี โชตก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ต
สารบัญแผนภาพ.....	ถ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัย.....	21
คำถามในการวิจัย.....	22
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	22
สมมติฐานของการวิจัย.....	23
ขอบเขตของการวิจัย.....	23
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	24
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	27
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	29
1. หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	31

1.1	วิสัยทัศน์หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560): กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	31
1.2	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563.....	31
1.3	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	32
1.4	คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	33
1.5	โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	33
1.6	คำอธิบายรายวิชา รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รหัสวิชา ส30261 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง จำนวน 1.0 หน่วยกิต.....	36
1.7	โครงสร้างของหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.....	37
2.	แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	39
2.1	แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน.....	39
2.2	การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D).....	42
2.3	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงระบบ (Instructional System Design หรือ ISD : Instructional Design : ID).....	43
3.	ปรัชญาการศึกษา และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	44
3.1	ปรัชญา และปรัชญาการศึกษากับการเรียนประวัติศาสตร์.....	45
3.2	หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้.....	46
4.	หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์.....	51
4.1	ความหมายและขอบเขตของวิชาประวัติศาสตร์.....	51
4.2	จุดมุ่งหมายของการสอนประวัติศาสตร์.....	51
4.3	แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนประวัติศาสตร์.....	53
5.	หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า.....	60

5.1 ความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral History)	60
5.2 วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า.....	65
6. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์	71
6.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้.....	71
6.2 ประเภทของแหล่งเรียนรู้.....	72
6.3 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ...	75
7. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy)	78
7.1 ความหมายและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	78
7.2 องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	87
7.3 ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์.....	97
8. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.....	98
8.1 ความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History)	98
8.2 ความสำคัญและแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	99
8.3 เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	101
8.4 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	106
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	132
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	139
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research (R ₁): Analysis (A))	142
ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ (Development (D1) :Design and Development (D&D))	155
ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ (Research (R2) : Implementation (I)).....	175
ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ (Development (D2) : Evaluation (E)).....	183
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	186

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	187
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา	206
ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิด ประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	235
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	265
สรุปผลการวิจัย.....	266
อภิปรายผล.....	269
ข้อเสนอแนะ	299
รายการอ้างอิง	301
ภาคผนวก.....	310
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	311
ภาคผนวก ข คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา	315
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	346
ภาคผนวก ง ผลการทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	378
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	399
ประวัติผู้เขียน	508

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย).....	34
ตารางที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตรรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง.....	37
ตารางที่ 3 ตารางสังเคราะห์วิธีสอนประวัติศาสตร์แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์.....	59
ตารางที่ 4 ตารางสังเคราะห์หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า.....	63
ตารางที่ 5 ตารางสังเคราะห์วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า.....	68
ตารางที่ 6 ตารางสังเคราะห์ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์.....	84
ตารางที่ 7 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์.....	91
ตารางที่ 8 ตารางสังเคราะห์เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.....	104
ตารางที่ 9 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.....	108
ตารางที่ 10 การสังเคราะห์ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน.....	116
ตารางที่ 11 คำอธิบายและเกณฑ์การประเมินระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ..	127
ตารางที่ 12 การดำเนินการขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐาน.....	154
ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน.....	159
ตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์ประกอบที่ 1 คน.....	162
ตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา.....	163

ตารางที่ 16	เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 3 หลักฐาน.....	165
ตารางที่ 17	เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่	166
ตารางที่ 18	เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 5 สำเนาร่วมของความเป็นท้องถิ่น	167
ตารางที่ 19	เกณฑ์การแปลความหมายของการประเมินแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	168
ตารางที่ 20	กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและจำนวนข้อสอบ	171
ตารางที่ 21	การดำเนินการขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ.....	175
ตารางที่ 22	การดำเนินการขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้	182
ตารางที่ 23	การดำเนินการขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ	185
ตารางที่ 24	ตารางแสดงระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน 5 ระดับ.....	198
ตารางที่ 25	สรุปผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาข้างต้น.....	198
ตารางที่ 26	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้ ที่นำมาใช้ในการวิจัยการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	201
ตารางที่ 27	แสดงการสังเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ฉบับร่าง).....	211
ตารางที่ 28	การสังเคราะห์ แนวคิด และทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	217
ตารางที่ 29	บทบาทผู้สอนและผู้เรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	219

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	260
ตารางที่ 36 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	261
ตารางที่ 37 ดัชนีความสอดคล้องของ (ร่าง) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	347
ตารางที่ 38 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมพร ประวัติศาสตร์ และความเป็นมา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว และชุมพรสมัยประวัติศาสตร์	348
ตารางที่ 39 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สะพานท่านางสังข์.....	350
ตารางที่ 40 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกาะมัดโพน.....	352
ตารางที่ 41 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร	354
ตารางที่ 42 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ได้ฝุ่นเกย์.....	356
ตารางที่ 43 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงเขตอุดมศักดิ์	358
ตารางที่ 44 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 1	360
ตารางที่ 45 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 2	361

ตารางที่ 46 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 3	362
ตารางที่ 47 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 4	363
ตารางที่ 48 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 5	364
ตารางที่ 49 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 6	365
ตารางที่ 50 ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	366
ตารางที่ 51 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อสอบปรนัย โดยใช้สูตรวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป	368
ตารางที่ 52 ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	369
ตารางที่ 53 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา.....	371
ตารางที่ 54 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคลหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประเมินทั้ง 6 ครั้ง	379
ตารางที่ 55 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้รายวิชา รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง).....	398

สารบัญแผนภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัย.....	21
ภาพที่ 2 องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ตามแนวคิดของ Endecott and Brooks (2013 : 43-44)	89
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยผู้วิจัย.....	141
ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร	144
ภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	145
ภาพที่ 6 ขั้นตอนการสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม.....	152
ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	153
ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	157
ภาพที่ 9 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้.....	161
ภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	170
ภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้.....	172
ภาพที่ 12 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ	174
ภาพที่ 13 ขั้นตอนการสร้างประเด็นสนทนากลุ่มสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	181
ภาพที่ 14 แสดงการสังเคราะห์หลักการการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	208

ภาพที่ 15 แสดงการสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 209

ภาพที่ 16 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ร่าง) 225

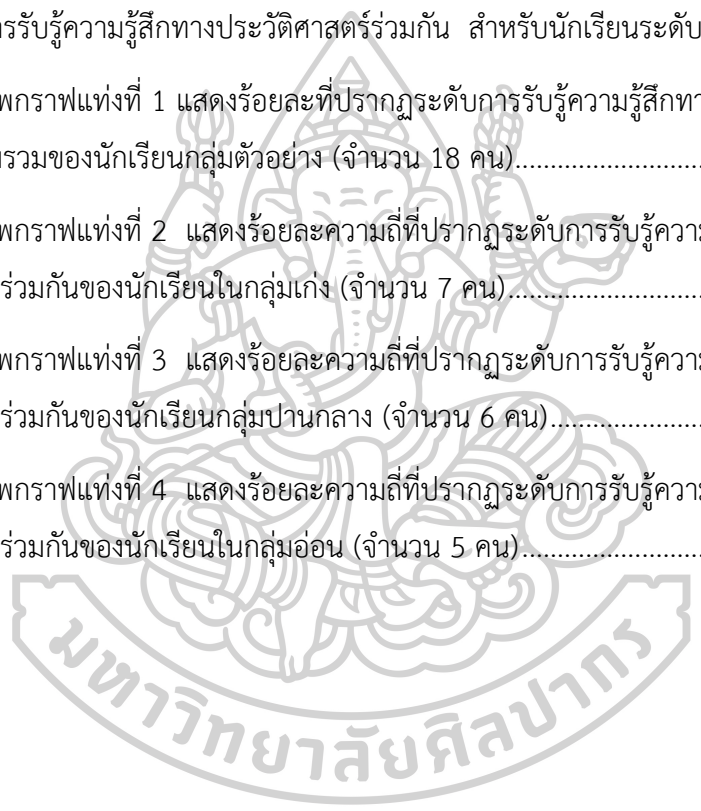
ภาพที่ 17 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 234

ภาพที่ 18 ภาพกราฟแท่งที่ 1 แสดงร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน 18 คน)..... 248

ภาพที่ 19 ภาพกราฟแท่งที่ 2 แสดงร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในกลุ่มเก่ง (จำนวน 7 คน)..... 252

ภาพที่ 20 ภาพกราฟแท่งที่ 3 แสดงร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนกลุ่มปานกลาง (จำนวน 6 คน)..... 255

ภาพที่ 21 ภาพกราฟแท่งที่ 4 แสดงร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในกลุ่มอ่อน (จำนวน 5 คน)..... 258

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เป็นกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ในการที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถสนองตอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ ซึ่งประเทศที่ต้องการความก้าวหน้าต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนโดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือ ดังพระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ว่า

“...การศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ตลอดจนความประพฤติและคุณงามความดีของบุคคล ให้บุคคลดำรงตนอยู่ในสังคมและในโลกได้อย่างมั่นคงและมีความสงบร่มเย็นได้ แม้ว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพียงใดก็ตาม...” (กระทรวงการต่างประเทศ, 2561: ออนไลน์)

ประวัติศาสตร์ คือ “เรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต” นิยามนี้มุ่งเน้นไปที่เนื้อหาว่าเป็นบทเรียนในการสอนให้คนเข้าใจถึงพฤติกรรมของคนในสังคม ทำให้คนในแต่ละสังคมได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง ได้ศึกษาประสบการณ์ทั้งที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อเป็นเครื่องตัดสินใจ การดำเนินการต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดๆ ก็ตาม ประวัติศาสตร์ในฐานะเป็นศาสตร์หรือสาขาวิชาการหนึ่งนั้น คือ การศึกษาเรื่องราวสำคัญๆ ที่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านต่างๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง บนพื้นฐานของการวิพากษ์วิเคราะห์หลักฐานเอกสารชั้นต้น และหลักฐานร่วมสมัยอื่นๆ เพื่อความเข้าใจปัญหาในสังคมปัจจุบัน (ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ 2554 : ก) และมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ที่มีจุดเน้นในเรื่องการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานก่อนนำไปใช้ ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งของโลกยุคปัจจุบันที่มีการนำข้อมูลข่าวสารแสวงหาผลประโยชน์อย่างกว้างขวาง ประวัติศาสตร์จึงเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญของมนุษย์ ทุกชาติทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้อันเป็นประวัติศาสตร์ สำหรับประเทศไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ตั้งเห็นได้จากพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่พระราชทานแก่พสกนิกร ในวันคล้ายวันพระราชสมภพเมื่อ

วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ที่แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมาย และความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะตอนหนึ่งว่า

“...แต่น่าเสียดายตอนนี้ท่านนายก เขาไม่ให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์แล้วนะ ฉันไม่เข้าใจ เพราะตอนที่ฉันเรียนอยู่สวีตเซอร์แลนด์ ก็แสนไม่มีประวัติศาสตร์อะไร เท่าไร เราก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ แต่ก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ของสวีต แต่เมืองไทยนี้ โอ้โฮ บรรพบุรุษเลือดทาแผ่นดิน กว่าจะมาถึงที่ให้เราเราอยู่นั่งกินกันสบาย มีประเทศชาติเนี่ย เรากลับไม่ได้เรียนประวัติศาสตร์ ไม่รู้ว่าใครมาจากไหน เอ๊ะเป็นความคิดที่แปลกประหลาด อย่างที่อเมริกา ถ้ามไปเขาก็สอนประวัติศาสตร์สอนประวัติศาสตร์บ้านเมืองของเขาที่ไหน ประเทศไหนเขาก็สอน แต่ประเทศไทยไม่มีไม่ทราบว่าเป็นแผ่นดินนี้มันรอดมาอยู่จนบัดนี้ได้ เพราะใคร หรือว่าอย่างไรกัน โอ้โฮอันนี้น่าตกใจ...” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2556, อ้างถึงในศศิพัชร จำปา 2558 : 3)

จากพระราชเสาวนีย์ ดังกล่าว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และรุกเร้าให้นำประวัติศาสตร์มาจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เพราะปัญหาเรื่องของชาติบ้านเมืองถูกละเลยมาเป็นเวลาช้านาน ดังนั้นการที่จะจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้บรรลุตามพระราชประสงค์ และตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์จะมีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดความน่าสนใจ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยการเชื่อมโยงอดีตเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบัน จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในความเข้าใจอันดีต่อความแตกต่างและความหลากหลายของกลุ่มคน สร้างเสริมลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ และความเป็นเหตุเป็นผลให้เกิดในตัวผู้เรียน (ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ, 2554 : 4) ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์ยังคงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญ เพราะการศึกษาประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อผู้ศึกษาคือ ประการแรกก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในชาติบ้านเมืองของตน คือทำให้เรารู้ถึงความเสียสละของบรรพบุรุษที่ได้สร้างบ้านเมืองมา รักชาติบ้านเมืองไว้ด้วยชีวิต สร้างสมวัฒนธรรมอันดีงามมาสู่รุ่นลูกหลานจึงก่อให้เกิดความภูมิใจ ประการที่สองทำให้เข้าใจทัศนคติของผู้อื่น การศึกษาประวัติศาสตร์ช่วยให้เราเข้าใจความคิดความรู้สึกของคนในสังคมต่างๆ และในเวลาต่าง ๆ กัน ประการที่สามทำให้ได้บทเรียนจากประวัติศาสตร์ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตย่อมมีทั้งด้านดีและด้านร้าย พฤติกรรมใดที่นำความเสียหายมาสู่สังคมส่วนรวมในอดีต ซึ่งอาจส่งผลร้ายมาสู่ปัจจุบันและเชื่อมโยงไปถึงอนาคตด้วย เราก็จำไว้เป็นบทเรียน ไม่สร้างความเสื่อมเสียเช่นนั้นอีก ประการที่สี่ทำให้เราเข้าใจในปัจจุบันชัดเจนขึ้น การเรียนรู้ว่าประเทศของเราและประเทศต่างๆ ในโลกนั้นมีที่มาจากไหน มีพัฒนาการมาอย่างไร มีวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นอย่างไร และเปลี่ยนแปลงไปเพราะอะไร จะทำให้เรารู้จักตัวเองและเข้าใจ

สังคมโลกในปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น และประการสุดท้าย การศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้ได้ฝึกทักษะที่จำเป็น ฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ซึ่งนำมาใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ทักษะการค้นคว้าข้อมูล ทักษะการแสดงความคิดเห็น ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการเขียน รายงานการค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น (ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ, 2554 : 5-11)

ปัญหาเรื่องประวัติศาสตร์ในสังคมไทยประกอบด้วยหลายสาเหตุประการประการแรก คือการขาดจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ (a sense of history) ของคนไทยในปัจจุบัน ประการที่สอง คือการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในบทบาทของประวัติศาสตร์ และประการที่สามคือการที่ไม่สามารถแยกแยะข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อถือได้จากบรรดาเรื่องที่ได้ยินจากคำบอกเล่า ดังนั้นบทบาทของประวัติศาสตร์ คือการบอกให้ทราบว่าอะไรได้เกิดขึ้นแล้วในอดีต เพราะเหตุใดจึงเกิดขึ้น และเกิดขึ้นอย่างไร เหตุการณ์ที่เป็นประวัติศาสตร์แก้ไขอะไรไม่ได้ จึงมีไว้เพื่อการศึกษา มิใช่เพื่อสะสมความรู้สึกชื่นชอบหรือเกลียดชังในเหตุการณ์ และหากนำเอาความรู้ดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับปัจจุบันก็จะเกิดความสับสนในความรู้สึคนึกคิด (วิจิตวงศ์ ณ บ่อมเพชร, 2560 : ออนไลน์) จึงทำให้การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์มี ความหลากหลาย ทั้งที่เชื่อถือได้และที่เชื่อถือไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องรู้จักแยกแยะด้วยการพิจารณาหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ปัจจุบันในยุคที่เด็กไทยไทยหลงใหลไปกับการบริโภคสื่อเทคโนโลยี สังคมออนไลน์ โดยเห็นว่าเป็นเรื่องทันสมัย ขณะเดียวกันก็กลับมองการเรียนและการอ่านเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งไม่จำเป็น ไม่เป็นประโยชน์ต่อวิถีชีวิตในอนาคตหรือการประกอบอาชีพ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความรู้รอบตัวน้อย ไม่ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของโลก ซึ่งเป็นผลทำให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ต้องประสบปัญหา คือ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนประวัติศาสตร์ เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ที่เป็นนามธรรม ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสัมผัสกับประวัติศาสตร์เหล่านี้ได้โดยตรง การเรียนการสอนจึงอาศัยการอ่าน การท่องจำจากตำราเพื่อลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ โดยผู้เรียนไม่ได้ใช้กระบวนการเรียนรู้และมีความเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง อีกประการหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาในรายวิชาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จะเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนแบบบรรยายเพื่อถ่ายทอดความรู้มากกว่าการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543: 35-36; Barton and Levstik, 2010: 37) นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในปัจจุบันที่ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางขาดการรับรู้บริบททางประวัติศาสตร์ และไม่มี ความเข้าใจว่าอดีตนั้นแตกต่างจากปัจจุบัน

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน (Historical Empathy) ถือว่าเป็นมิติใหม่ของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคปัจจุบัน ที่

จะทำให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดสินอดีตในเงื่อนไขของตัวมันเองโดยการพยายามทำความเข้าใจความคิด (mentality) กรอบแห่งการรับรู้ (frames of reference) ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย และการกระทำของบุคคลในอดีตในประวัติศาสตร์โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย โดยลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์แบ่งออกเป็นมิติด้านการรู้คิด (Cognitive) อันเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลายการวิเคราะห์ และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตีความอดีตโดยการใช้หลักฐานไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต และการตระหนักว่าอดีตที่ผ่านไปแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และมิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) ที่จะเป็นการใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ซาบซึ้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่นตลอดจนมีความเห็นอกเห็นใจและการไม่ตัดสินผู้อื่น (Foster,2001; Barton and Levstik, 2009; cooper, 2004; Davison,2012)

นอกจากนี้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำ (cognitive historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น (affective historical empathy) ในประวัติศาสตร์ได้ ทั้งนี้จะเป็นการทำให้ผู้เรียนจะทำให้ให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักสังคม รู้จักประเทศ และรู้จักโลกของตนเอง อาจกล่าวโดยสรุปว่าได้ การเรียนประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน จะทำให้ “รู้เขา” และ “รู้เรา” เพื่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่นซึ่งหมายถึง รู้จักขอบเขตความสามารถของตนเอง เห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเองเพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ การรู้จัก “ผู้อื่น” คือการได้เห็นพัฒนาการในมิติต่างๆที่ทำให้ “เขา” เปลี่ยนแปลงมาอยู่ในรูปลักษณะปัจจุบัน เข้าใจความแตกต่างและความเหมือนระหว่าง “เขา” กับ “เรา” สามารถใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ยืนยันความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย และการกระทำของผู้กระทำในประวัติศาสตร์ (Yimaz, 2007 : 331) และนำไปสู่การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ยอมรับในความแตกต่าง เป็นการทำความเข้าใจผู้อื่นในบริบททางประวัติศาสตร์มองอดีตอย่างเข้าใจและไม่นำเอาความรู้สึกนึกคิดของปัจจุบันไปตัดสินเรื่องราวที่เกิดในอดีตซึ่งจะนำไปสู่การลดอคติทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อกัน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันจึงมีความจำเป็นต่อการศึกษาศาสตร์ประวัติศาสตร์

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ วิถีชีวิต วัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมและบริบทรอบตัว อันเป็นยุคที่ต้องสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยสามารถทัดเทียมอารยประเทศได้ ดังนั้นการเตรียมนักเรียนให้

พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้การศึกษาที่เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนาสร้างเยาวชนยุคนี้ให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกได้อย่างสงบสุข และยั่งยืนตลอดไป (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2558 : 1) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ระบุความมุ่งหมาย และหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่าต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 3 - 6) ครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์จำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในเรื่องการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความรู้ ทักษะ มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างอย่างหลากหลาย และมีคุณธรรมจริยธรรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตทำให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกในอนาคต และนอกจากนี้ครูจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนในคริสต์ศตวรรษที่ 21 มีค่านิยมที่เหมาะสมเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ (ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2553: 31-37)

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมาเน้นการให้ความรู้ความเป็นของชาติไทย และเน้นในเรื่องการปลุกจิตสำนึกความรักชาติ ความสามัคคีที่จะเป็นพลังในการพัฒนาชาติต่อไป แต่ดูเหมือนว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะเน้นเรื่องราวของชาติไทยและยังไม่มีประเด็นครอบคลุมเนื้อหา รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อพัฒนาไปสู่ความรู้ความเข้าใจและความเป็นมาของชาติไทยได้อย่างรอบด้าน ซึ่งนำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจในมรดก และวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ (ยงยุทธ ชูแว่น, 2551: 243-270; เลิศชัย ศิริชัย, 2553: 1-13; สิริวรรณ ศรีพหล, 2553: 77, อ้างถึงในศศิพัชร จำปา, 2558 : 10) อย่างไรก็ตามในยุคปัจจุบันประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้มีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทย การศึกษาในระดับ ต่าง ๆ ให้ความสนใจกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาติที่เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากกว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามหรือวีรกรรมของชาวบ้าน ทั้งนี้มีหลักฐานจากผู้สูงอายุ และผู้ทรงความรู้จากชุมชน ตำนาน ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นวิชาที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นของตนเองในด้านต่าง ๆ จนเกิดเป็นความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง โดยในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีเป้าหมายและคุณค่าคือ

ประการแรก การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในประวัติความเป็นมา และเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและเป็นการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชุมชน ประการที่สอง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่นที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการพัฒนาภูมิปัญญายังสามารถสร้างเจตคติและค่านิยมอันเป็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ได้ ประการที่สาม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้ภาพของประวัติศาสตร์ชาติชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรม บทบาทของสถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านความเชื่อของยุคนั้นดังปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร และประการที่สี่ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเผยให้เห็นโลกของการต่อสู้และการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมาย คุณค่า และชีวิตจิตใจของชาวบ้านธรรมดา (ยงยุทธ ชูแว่น, 2551: 369; ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ, 2554: 156 –163; ศศิพัชร จำปา, 2558: 11) ความสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการต่อยอดความรู้ในการอธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจอดีต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 154) โดยจุดหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นก็คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ ตีความ และเชื่อมโยงข้อมูล ฝึกการวิพากษ์วิจารณ์โดยอ้างอิงเหตุผล ตลอดจนการนำเสนอผลงานและสร้างองค์ความรู้ จนนำไปสู่การเกิดคุณค่าด้านเจตคติและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน ท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตามปัญหาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยจากการสังเกต สอบถาม และวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชั้นเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้อย ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับ1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของอดีต (The “Divi” Past) ตามระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee และ Ashby (2001 : 68-81) ที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักรักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต

และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน ส่งผลทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดที่นักเรียนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน จึงทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไม่บรรลุผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักฐานเป็นสิ่งสำคัญในการให้ร่องรอยหลักฐานข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ ในการตีความให้เข้าใจสภาพบริบทและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต แต่พบว่าบางเรื่องราวในเหตุการณ์ของท้องถิ่นยังขาดช่องว่างของหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงมีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ภายในชุมชนหรือท้องถิ่น และการอุดช่องโหว่ของหลักฐานด้วยการใช้วิธีการตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าซึ่งก็คือ การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีกรจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลที่มีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน (ปิยนาด บุนนาค, 2553: ออนไลน์; พรรณี บัวเล็ก, 2563: ออนไลน์; ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 33-34)

สมาคมประวัติศาสตร์บอกเล่าแห่งออสเตรเลีย (Oral History Association of Australia, 2020 : ออนไลน์) กล่าวถึงประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าไว้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วิธีการ (method) ในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) และการรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปากต่อปาก และ 2) การปฏิบัติ (practice) มักเกิดขึ้นในการบันทึกคำบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์และความทรงจำที่มีชีวิตของเอกัตบุคคล ซึ่งส่วนบุคคลมักไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์เทปบันทึกเสียงที่สมบูรณ์แสดงถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องของทีมผู้สัมภาษณ์ (Good research) ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการพูดของเอกัตบุคคล (Individual's patterns of speech) ท่าที ทัศนคติ คุณค่า และรายละเอียดต่าง ๆ (The kinds of attitudes, values, descriptions) โดยทั่วไปไม่ได้รับการบันทึกให้เป็นส่วนหนึ่งของงานทางประวัติศาสตร์ (as part of our history) และปฏิบัติการประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าทำให้ได้ผลผลิต คือ บันทึกต่าง ๆ (records) หรือหลักฐาน (evidence) ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงกับหลักฐานในรูปแบบอื่น ทำให้ได้ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา และมีพลังซึ่งสามารถเปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริงกว่า โดยผ่านประสบการณ์และความทรงจำของประชาชน ดังนั้นการใช้วิธีการประวัติศาสตร์

บอกเล่า จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่คุณสอนสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้มีชีวิตชีวา ไม่น่าเบื่อ ในบางครั้งไม่ว่าจะเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีอยู่ล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แต่ในบางครั้งหลักฐานอาจมีไม่เพียงพอ หรือยังไม่กระจ่างทำให้เนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอาจยังไม่สมบูรณ์ ครูผู้สอนจึงควรนำวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่ามาใช้เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลประกอบ จะทำให้เนื้อหาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 49-51) นอกจากนี้ครูสามารถให้นักเรียนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และบันทึก รวมถึงการนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ เป็นงานประวัติศาสตร์บอกเล่าในครอบครัว ชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเองได้ การใช้ประวัติศาสตร์บอกเล่าถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้เรื่องราวในอดีต ความสำคัญของบุคคลที่ควรเอาใจใส่อย่างในการประเพณีปฏิบัติ ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของตนเองและชุมชนเพื่อการรักษถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด โดยการฝึกหัดการศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาต้นด้วยการทำโครงการที่ใช้การสัมภาษณ์คนในครอบครัว เช่น พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เป็นการเริ่มต้นจากคนที่เด็กคุ้นเคยและถือว่าง่ายที่สุดโดยไม่ต้องออกไปหาแหล่งข้อมูลจากที่อื่น สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้มีการให้มีการเพิ่มเนื้อหาหรือเรื่องราวของอารมณ์ความรู้สึก ความอ่อนไหวจากเรื่องเล่าเข้ามาด้วย เน้นที่การสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น และเอกลักษณ์ที่ตนเองต้องการสร้างหรือมีอยู่เป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัยนี้ต้องการสื่อสารกับตนเองมากที่สุด เพราะต้องดำรงอยู่ในกลุ่มที่หลายหลายทั้งทางความคิด ศาสนาและวัฒนธรรม หรือชาติพันธุ์ ดังนั้นการเรียนรู้ของเพื่อน ๆ หรือกลุ่มคนที่อยู่นอกเหนือไปจากครอบครัวตนเองจึงเป็นสิ่งน่าสนใจ เพื่ออธิบายถึงความหลากหลายเหล่านี้ โดยการเรียนรู้ก่อนการสัมภาษณ์ อาจจะใช้วัตถุสิ่งของทางวัฒนธรรม สิ่งของที่หลงเหลือมาจากสมัยปู่ย่าตายาย อาคารสถานที่เก่าแก่ พื้นที่หรือสถานที่ซึ่งชาวบ้านเชื่อถือว่าศักดิ์สิทธิ์ หนังสือเก่า ภาพเก่า เพลงเก่า ภาพถ่ายในครอบครัว เป็นต้น (ศรีศักร วัลลิโภดม และ วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 34-44)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจากประสบการณ์การสอนและการศึกษางานวิจัยพบว่า ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมุ่งเน้นการพัฒนาจิตสำนึกรักถิ่นเพื่อพัฒนาเจตคติของผู้เรียน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเป็นรายวิชาที่เหมาะสมในการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ จนเกิดเป็นความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองหรือเกิดเป็นสำนึกรักท้องถิ่น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553 : 199-205) ซึ่งสามารถเริ่มต้นได้ด้วยการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน อันเป็นการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด

ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกัน ท้องถิ่น โดยมองจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนภายในท้องถิ่นเป็นสำคัญ (cognitive local historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต (affective local historical empathy) ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น (ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม, 2563; ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2562 ; อรรถ นันทจักร, 2562; ยงยุทธ ชูแว่น, 2562; โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ, 2559) สามารถวัดได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ คือ ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy) ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy) และระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการ ความเป็นมา ตำนาน เหตุการณ์สำคัญของท้องถิ่นจังหวัดชุมพร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และแนวคิดประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลก ในฐานะพลเมืองที่ดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกร่วมกันทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกร่วมกันทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

1.1 ปรัชญาการศึกษากับการเรียนประวัติศาสตร์

ปรัชญาพัฒนาการนิยม (Progressive)

พัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง การจัดการศึกษาต้องปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกันกับความเปลี่ยนแปลงจึงได้ชื่อว่า “แนวทางแห่งความมีอิสระที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงปรับปรุง วัฒนธรรมและสังคม” โดยแนวคิดพื้นฐานของปรัชญากรุปนี้มีแนวคิดเช่นเดียวกับปรัชญาปฏิบัตินิยม เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลา และสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลสูงสุดในการกำหนดรูปแบบของวัฒนธรรมและสังคม เช่น การค้นคว้าทดลอง เพื่อประสบการณ์ของมนุษย์ เพราะฉะนั้นมนุษย์จะสามารถกำหนดโชคชะตาของตนเองได้ มนุษย์จะเน้นความสำคัญและคุณค่าของแต่ละบุคคลให้มาก การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม ก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2555 : 85-92; วิทย์ วิศทเวทย์, 2555 : 14-28; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557 : 35-36; กาญจนา คุณารักษ์, 2558 : 82-87) การศึกษาคือชีวิต ไม่ใช่การเตรียมตัวเพื่อชีวิต (Learning By Doing) หมายความว่า การที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้ โดยการลงมือกระทำจริงๆ ที่จะก่อให้เกิดประสบการณ์กับผู้เรียน เพราะฉะนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ความมุ่งหมายของการศึกษาปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2555: 87) เน้นจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งให้ผู้เรียน เลือกรเรียนตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมประชาธิปไตยทั้งในและนอกห้องเรียน (แต่ยังอยู่ภายในโรงเรียน) มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ใน

การดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ และรู้จักปกครองตนเอง สอดคล้องกับการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันที่มีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะและความตระหนักและเห็นคุณค่าในสำนึกร่วมความเป็นท้องถิ่นผ่านกิจกรรมและเนื้อหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นความรู้เชิงบูรณาการ

1.2 หลักการแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีความหมายทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก Piaget ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย Vygotsky เป็นนักจิตวิทยาชาวรัสเซียได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ โดย Piaget อธิบายว่าพัฒนาการทางเขาวนปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึมและกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญาพัฒนาการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับแล้วซึมทราบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิมหากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้จะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้นบุคคลจะพยายามปรับสถานะให้อยู่ในสถานะที่สมดุลโดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา ส่วน Vygotsky ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมากเขาอธิบายว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิดซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแล้วยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งก็คือวัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้น ดังนั้น สถาบันสังคมต่างๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางเขาวนปัญญาของแต่ละบุคคล (ทีศนา แคมมณี 2554 : 90 -91) นอกจากนี้ Vygotsky (2007) ยังให้ความสำคัญกับเครื่องมือทางปัญญาว่าเป็นสิ่งที่ช่วยในการแก้ปัญหาและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้กระทำการใด ๆ ได้ และได้คิดหาวิธีการที่จะทำให้เด็กได้เครื่องมือนี้มา คิดหาวิธีการที่จะสามารถช่วยพัฒนาเด็กให้สามารถพัฒนาเครื่องมือทางปัญญาให้มีระดับสูงขึ้นกว่าเดิม โดยใช้หลักพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) เด็กเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นเอง 2) พัฒนาการทางปัญญาของเด็กแยกออกจากบริบทของสังคมไม่ได้ 3) การเรียนรู้ทำให้เกิดการพัฒนาการ 4) ภาษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือทางปัญญา ทฤษฎีการสร้างความรู้จึงเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง

ทฤษฎีการสร้างความรู้ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องจุดประสงค์ของการเรียนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิชาหลักพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องนำเสนอวิธีการที่ได้มาซึ่ง

ความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้างความรู้คือ ผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นการประเมินผลแนวใหม่จะต้องเน้นการปฏิบัติจริงอาจใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเช่น กิจกรรม หรือ ผลงานร่วมในการประเมิน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าวเหมาะสมกับการนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (National Research Council U.S.A, 2011 : ออนไลน์)

2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความเชื่อ ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นการเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับหลักการความเชื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้ โดยอาศัยรูปแบบการเรียนการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่จะเข้ามาช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด (Joyce, 2011 : 4; ทิศนา แคมมณี, 2555: 222-255) ซึ่งรูปแบบการสอนอาจแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มใหญ่ 1) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย 2) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย 3) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย 4) รูปแบบการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ 5) รูปแบบการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Joyce, Weil and Calhoun, 2015: 25-34)

สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมต้องอาศัยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านความรู้คิดซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ความรู้ มีความสามารถทางปัญญาและสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ เนื่องจากเป็นการพัฒนาการรับรู้เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการเข้าใจผู้อื่น

2.2 การวิจัยและพัฒนา และการออกแบบการสอนเชิงระบบ

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการศึกษาใน ส่วนที่เป็นการศึกษาความจริงที่เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ในการแสวงหาความรู้โดยใช้ เทคนิคการผสมผสานกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยการทำวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เข้ากับกระบวนการพัฒนา ซึ่งองอาจ นัยวัฒน์ (2554 : 232) ได้กล่าวถึงการวิจัยและพัฒนาว่า เป็น กระบวนการศึกษาค้นคว้าที่กระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูน “คลัง” ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ ของมนุษย์ สังคม และวัฒนธรรม แล้วประยุกต์ความรู้หรือ ความเข้าใจดังกล่าวไปส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การปรับพฤติกรรมของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กร ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือสังคม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัย เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ร่วมกับกระบวนการพัฒนา ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยประยุกต์ร่วมกับการออกแบบสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) ของ Kruse (2012) เป็นการประยุกต์แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ซึ่งแบบจำลองการออกแบบการเรียนการสอนตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์: Analysis 2) การออกแบบ: Design 3) การพัฒนา: Development 4) การนำไปใช้: Implementation และ 5) การประเมินผล: Evaluation เมื่อประยุกต์ร่วมกับวิธีการวิจัยและพัฒนา แล้วจึงทำให้การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิจัย (Research: R1) การวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน (Analysis: A) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และระดับ การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) ขั้นที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและการพัฒนา (Design and Development: D & D) เป็นการ พัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3) ขั้นที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การนำไปใช้ (Implementation: I) เป็นการใช้รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 4) ขั้นที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) การประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรัชญา ตลอดจนทฤษฎีของวิชาประวัติศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปในสังคม กล่าวคือ แนวคิดในอดีตถือว่าธรรมชาติของประวัติศาสตร์ คือ การเรียนเพื่อจดจำเหตุการณ์ในอดีตไว้เป็นบทเรียนในปัจจุบัน เป็นการทำนายอนาคต ผู้ศึกษาก็เป็นเพียงกลุ่มบุคคลในสังคมจำนวนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นวิชาประวัติศาสตร์จึงไม่แพร่หลายเท่าที่ควร แต่แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันถือว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบันโดยนำเอาเหตุการณ์ในอดีตเป็นบทเรียนและเป็นเครื่องชี้ทาง และการใช้ข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก็เป็นไปอย่างกว้างขวางสำหรับคนทั่วไป ไม่เฉพาะในแวดวงของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น จึงถือได้ว่าวิชาประวัติศาสตร์ได้ขยายขอบเขตการศึกษา เป็นวิชาที่สำคัญและจำเป็นวิชาหนึ่งในสังคม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์รวมทั้งได้ฝึกฝนทักษะการคิดและพัฒนาเจตคติที่ถูกต้อง (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา, 2554: 79) โดยการเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีต คิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ จากการโยงเข้าหากับปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราว ซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้สอนวิชาสังคมศึกษา สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีหลากหลายวิธีที่น่าสนใจ เช่น การจัดค่ายประวัติศาสตร์ โครงการประวัติศาสตร์ การออกทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ บทบาทสมมุติ ตลอดจนการศึกษาประวัติศาสตร์จากการทำเครื่องมือศึกษาชุมชนแบบมีส่วนร่วม เช่น แผนที่เดินดิน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ระบบสุขภาพ ภูมิตินชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติชีวิตของบุคคลที่น่าสนใจ การใช้เส้นแบ่งเวลา (Time Line) ช่วยในการคิดวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ในสาระประวัติศาสตร์เพื่อให้เกิดผลสำเร็จต้องมีการจัดอย่างต่อเนื่องและการเน้นผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และสืบค้น (Tactical Intelligence) ทั้งในรูปแบบการสังเกต การค้นหา การซักถาม การทดลองปฏิบัติ อีกทั้งการกระตุ้นทักษะความสามารถในการแยกแยะคุณค่า (Emotional Intelligence) ทั้งในรูปแบบการตัดสินใจ การลงมติ

การแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่เห็นด้วย หรือต่อต้าน หรือวางเฉย เป็นต้น ตลอดจนการส่งเสริมทักษะความสามารถในการประมวลเนื้อหาสาระ (Content Intelligence) จากเรื่องราวที่เรียนรู้ใหม่ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่ถูกจัดเก็บอยู่ในสมอง โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองและสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ มีเหตุผล และทัศนคติทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งความรู้สึกลึกซึ้งคิดต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ในวิถีการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

การจัดเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษานั้นจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง การสอนประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนได้โดยเน้นใน 2 แนวทางด้วยกัน คือ 1) วิธีสอนวิธีการเน้นข้อเท็จจริงเป็นหลัก และ 2) วิธีการโดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งการสอนวิชาประวัติศาสตร์ มีวิธีสอนที่นำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นพื้นฐาน ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา และวิธีการสอนโดยการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนแบบต่างๆที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ที่สำคัญได้แก่ วิธีสอนโดยการอภิปราย วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ วิธีสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง และวิธีสอนโดยการศึกษาออกสถานที่

ในการการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีการสอนประวัติศาสตร์ร่วมกัน ดังนี้ 1) วิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นับเป็นวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และต้องค้ความรู้ใหม่ วิธีสอนโดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผล และมีคุณค่าอย่างแท้จริง 2) วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการสอนโดยอาศัยหลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาซึ่งเป็นวิธีการสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญาของผู้เรียน เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเองสอดคล้องตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ 3) วิธีสอนโดยการอภิปราย เป็นอีกวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักอภิปรายเหตุการณ์ เรื่องราว หรือการกระทำของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะกระบวนการคิดวิพากษ์ วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์โดยใช้เหตุผล หลักฐาน และข้อมูลทางประวัติศาสตร์ประกอบการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และยังได้ทราบความรู้สึก ทัศนคติ ของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของผู้เรียนอีกด้วย โดยนำขั้นการสอนในวิธีสอนประวัติศาสตร์มาสังเคราะห์ร่วมกัน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ

อภิปราย 2) ขั้นตอนกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน 3) ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินข้อมูล 4) ขั้นตอนตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน 5) ขั้นตอนดำเนินการอภิปราย และ 6) ขั้นสรุปและนำเสนอผลการศึกษา

3.2 แนวคิดและวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับ “ประวัติศาสตร์บอกเล่า” (Oral History) คือ การบันทึก อนุรักษ์ และตีความหมายของข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มาจากประสบการณ์ส่วนตัว และความเห็นของผู้เล่าเหตุการณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ใช่หลักฐานที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เป็นการสัมภาษณ์เรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ผ่านประสบการณ์นั้นโดยตรง หรือเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้ถูกสัมภาษณ์เอง การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากการสัมภาษณ์เป็นหลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ต้นฉบับตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ (กรณีการ์ ต้นประเสริฐ และคณะ: ออนไลน์) โดยมีการแบ่งไว้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วิธีการ (method) ในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) การรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปากต่อปาก และ 2) การปฏิบัติ (practice) มักเกิดขึ้นในการบันทึกคำบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์และความทรงจำที่มีชีวิตของเอกัตบุคคล ซึ่งส่วนบุคคลมักไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์เทปบันทึกเสียงที่สมบูรณ์ แสดงถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องของทีมผู้สัมภาษณ์ (Good research) ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการพูดของเอกัตบุคคล (Individual's patterns of speech) ท่าที ทัศนคติ คุณค่า และรายละเอียด ต่าง ๆ (The kinds of attitudes, values, descriptions) โดยทั่วไปไม่ได้รับการบันทึกให้เป็นส่วนหนึ่งของงานทางประวัติศาสตร์ (as part of our history) และปฏิบัติการประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าทำให้ได้ผลผลิต คือ บันทึกต่าง ๆ (records) หรือหลักฐาน (evidence) ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงกับหลักฐานในรูปแบบอื่น ทำให้ได้ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา และมีพลังซึ่งสามารถเปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริงกว่า โดยผ่านประสบการณ์และความทรงจำของประชาชน (Oral History Association of Australia, 2020 : ออนไลน์)

ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าตามที่ถูกวิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีมีการจดบันทึก

จากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งมีวิธีการดังนี้ 1) เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ รู้จักการจดบันทึก และเตรียมอุปกรณ์ การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง 2) กำหนดประเด็นหรือการค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร 3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ 4) เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อกไว้ 6) การถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ 7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 8) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร 9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และ 10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบเว็บไซต์ (web board) บล็อก (Blog) กลุ่ม (Group) เว็บไซต์ (website) หรือจัดทำเทปวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน หรือเผยแพร่ในยูทูปหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

การใช้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ว่าด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามมาตราที่ 4 ที่ว่าการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและสังคม เป็นการการสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในประเด็นที่เลือกศึกษา เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์นั้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต หากครูผู้สอนประวัติศาสตร์จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการให้นักเรียนทำรายงานหรือใช้วิธีการบรรยายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รวมทั้งคิดว่า

วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่เลื่อนลอย ไม่มีแก่นสาร และไม่น่าเชื่อถือ และมีทัศนคติที่ไม่ดี แต่หากครูผู้สอนประวัติศาสตร์ได้นำแหล่งเรียนรู้มาใช้ประกอบในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตรา 23 (3) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติได้จริงได้ด้วยตนเอง เป็นบุคคลที่รักการอ่านก็จะมีส่วนส่งเสริมช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถูกต้องว่า เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพราะยังมีประจักษ์พยานหรือหลักฐานปรากฏอยู่ วิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่ไม่เลื่อนลอยตามความเข้าใจของผู้เรียน และยังทำให้วิชาประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวากอีกด้วย สำหรับแหล่งการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์มี 2 ลักษณะดังนี้ คือ 1) แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประเทศ และ 2) แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 245) ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้นำเอาแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้มาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งนับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระวิชา เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑสถาน ร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น การพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้เหตุการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นตนนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและร่องรอยยืนยันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความหวงแหนในมรดกที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นของตนได้ให้ไว้กับชนรุ่นหลัง ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญคือ ครูจะต้องวางแผนการกิจกรรมการศึกษา นอกสถานที่อย่างรัดกุม มีวัตถุประสงค์ในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แน่นอนรวมทั้งมีการสรุปผลหรืออภิปรายผลหลังจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้แล้ว

3.4 ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์และองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy) เป็นการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำ (cognitive historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น (affective historical empathy) ในประวัติศาสตร์โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย (Foster, 2001; Barton

and Levstik, 2009; Cooper, 2004; Davison, 2012) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น

1) มิติด้านการรู้คิด (Cognitive)

1.1 กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์

1.2 การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย

1.3 การวิเคราะห์ และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตีความอดีตโดยใช้หลักฐานไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต

1.4 การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต

1.5 การตระหนักว่าอดีตที่ผ่านมาแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

2) มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective)

2.1 การใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ช่างซึ่งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

2.2 การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต

2.3 การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่น

2.4 มีความเห็นอกเห็นใจและการไม่ตัดสินผู้อื่น

นอกจากนี้ตามแนวคิดทฤษฎีของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ได้จำแนกองค์ประกอบเป็น 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน ดังนี้ การสร้างบริบททางประวัติศาสตร์ (Historical contextualization) คือ ความรู้สึกของความแตกต่างในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้ในเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่สถานการณ์และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กันซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน การรับรู้จากมุมมองของผู้อื่น (Perspective Taking) คือ ความเข้าใจถึงประสบการณ์ หลักการตำแหน่ง ทศนคติ และความเชื่อของบุคคลในอดีตเพื่อทำความเข้าใจว่าบุคคลในอดีตมีความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัญหานั้น ๆ อย่างไร และการเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Connection) คือการพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง (Barton and Levstik, 2009; Davison, 2012; Endacott and Brooks, 2013; ศุภณัฐ พานา, 2017)

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า ดังนี้

1) การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์

1.1) การเปิดรับเพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต

1.2) การทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต

2) การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์

2.1) การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีผลต่อการกระทำของผู้คนในเหตุการณ์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2) การจินตนาการ โดยนึกภาพว่า ตนเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

2.3) การใช้หลักฐานในการอ้างอิง คือ การตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

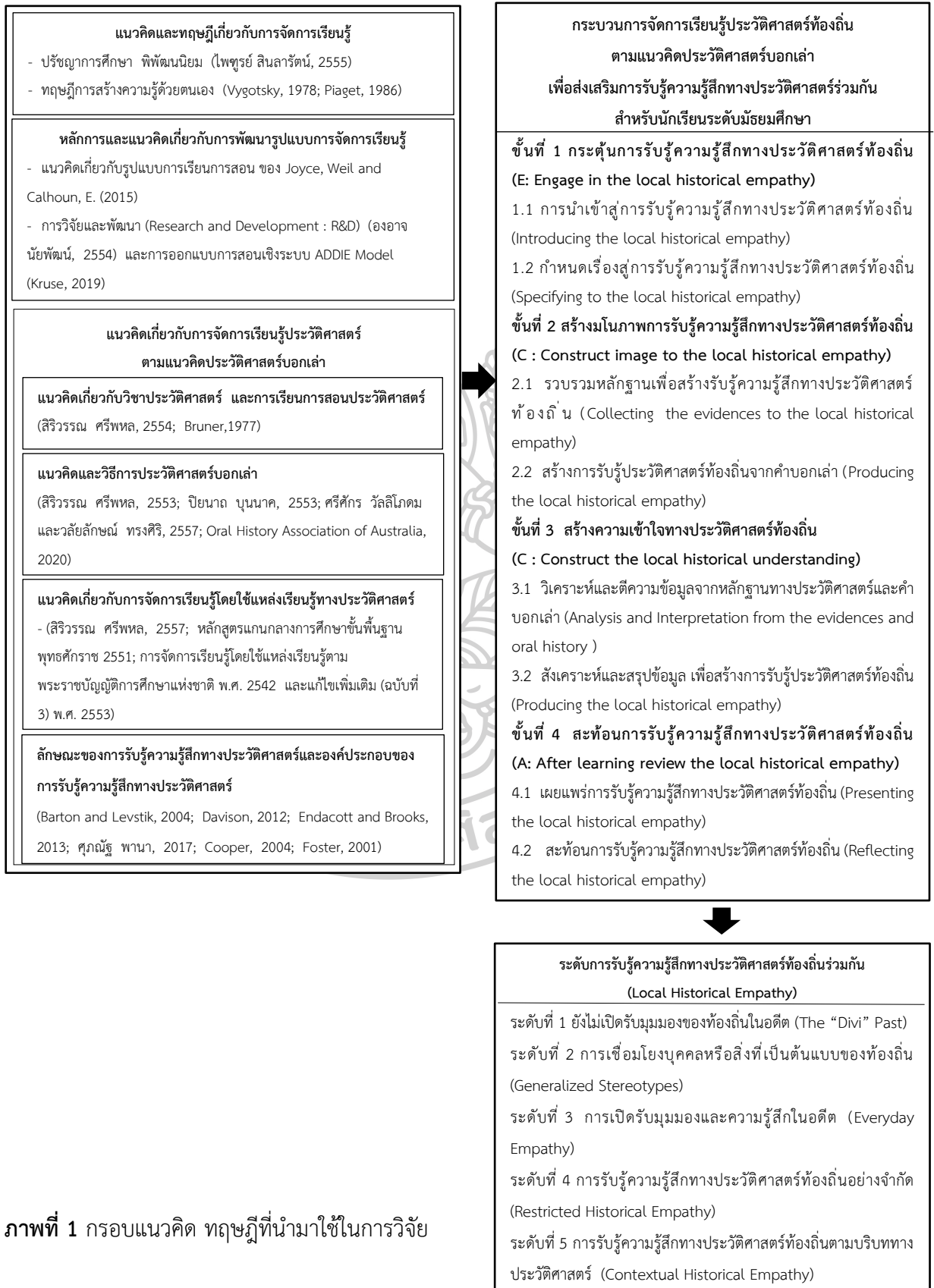
3) การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน

3.1) การสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์

3.2) การพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขา เชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง

จากการศึกษาทบทวน เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถแสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษามีขั้นตอนและองค์ประกอบอย่างไร

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีประสิทธิผลเป็นอย่างไร ดังต่อไปนี้

3.1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาภายหลังการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 6 ครั้งมีพัฒนาการเป็นอย่างไร

3.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษาก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นอย่างไร

3.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3. เพื่อประเมินประสิทธิผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

3.1 เพื่อศึกษาพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในสหวิทยาชุมชน เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี-ชุมพร จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา และโรงเรียนทุ่งคาพิทยาคม

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน 18 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 12 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นรหัสวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการ ความเป็นมา ตำนาน เหตุการณ์สำคัญของท้องถิ่นจังหวัดชุมพรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร มีทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2) ชุมพร ประวัติศาสตร์และความเป็นมา 3) เล่าขานตำนานเมืองชุมพร 4) เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร 5) บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ 6) รักษ์ภูมิปัญญา ผลงานและการสร้างสรรค์ในจังหวัดชุมพร โดยในการวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้นำเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 และหน่วยที่ 6 เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า และเรื่องภูมิปัญญา ผลงานและการสร้างสรรค์ในจังหวัดชุมพร

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน
2. ผลการเรียนรู้
3. ความพึงพอใจของของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History) หมายถึง การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของสังคมหรือชุมชนเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งซึ่งต่างได้ใช้และเกิดสำนึกความของความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกัน มีจารีต ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ และกติกาทิศเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน โดยมีพื้นฐานความเชื่อและศีลธรรมเดียวกัน ซึ่งในที่นี้คือการศึกษาในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ที่มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการ ความเป็นมา ตำนาน เหตุการณ์สำคัญของท้องถิ่นจังหวัดชุมพรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ มีความรัก

และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลกในฐานะพลเมืองที่ดี

2. ประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral History) หมายถึง การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน เป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ต้นฉบับตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน โดยใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ดังนี้ 1) เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ รู้จักการจดบันทึก และเตรียมอุปกรณ์การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง 2) กำหนดประเด็นหรือการค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร 3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ 4) เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อกไว้ 6) การถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ 7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 8) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร 9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และ 10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบต่างๆ

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นใหญ่ 8 ขั้นย่อย คือ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่

1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)

1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)

2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history)

3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่

4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)

4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

4. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน (Historical Empathy) หมายถึง การทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่นเป็นสำคัญ และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีตได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติ เวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น สามารถประเมินได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ยังไม่

เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy) ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy) และระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ซึ่งประเมินพัฒนาการการรับรู้ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถทางการเรียนรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัดได้จากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นคำถามแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

6. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง การแสดงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทำให้เกิดประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน

1.1 ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นความเข้าใจอย่างลึกซึ้งตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าในการศึกษาเหตุการณ์ เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

1.2 ทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

2. ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

2.1 ทราบแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ทราบแนวทางการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

3. ประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา

3.1 ได้พัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่เป็นลักษณะการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม

3.2 ได้ร่วมพัฒนานักเรียนให้สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ และเป็นพลโลกที่ดี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.1 วิสัยทัศน์หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.2 จุดหมายของหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563

1.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.5 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.6 คำอธิบายรายวิชา รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รหัสวิชา ส30261 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1 รูปแบบการสอน

2.2 การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D)

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงระบบ

3. ปรัชญาการศึกษา และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

3.1 ปรัชญา และปรัชญาการศึกษากับการเรียนประวัติศาสตร์

3.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

4. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอน
ประวัติศาสตร์
- 4.1 ความหมายและขอบเขตวิชาประวัติศาสตร์
  - 4.2 จุดมุ่งหมายของการสอนประวัติศาสตร์
  - 4.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีสอนประวัติศาสตร์
5. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า
- 5.1 ความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
  - 5.2 วิธีการทางประวัติศาสตร์บอกเล่า
6. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทาง
ประวัติศาสตร์
- 6.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้
  - 6.2 ประเภทของแหล่งเรียนรู้
  - 6.3 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการจัดการเรียนรู้โดย
ใช้แหล่งเรียนรู้
7. หลักการ แนวคิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical
Empathy)
- 7.1 ความหมาย และลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์
  - 7.2 องค์ประกอบการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์
  - 7.3 ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์
8. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- 8.1 ความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
  - 8.2 ความสำคัญและแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
  - 8.3 เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
  - 8.4 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแนวทางสำหรับการสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีความหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา , 2563 : 201-253)

1.1 วิสัยทัศน์หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560): กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทยและมีส่วนร่วมในท้องถิ่น ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563 มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นเพื่อเป็นการมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาจึงได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ คือ

1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารที่ใช้ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุผลต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไข

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพสังคม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ สงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก 8 ข้อ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้สถานศึกษากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเองได้

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

1.5 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ได้กำหนดไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

ม.4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564			ม.4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564		
รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน		รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน	
	นก.	ชม.		นก.	ชม.
วิชาพื้นฐาน			วิชาพื้นฐาน		
- ส31101 สังคมศึกษา 1	1.0	2	- ส31103 สังคมศึกษา 2	1.0	2
วิชาเพิ่มเติม			วิชาเพิ่มเติม		
- ส30281 ประชากรกับสิ่งแวดล้อม	1.0	2	- ส30282 ภัยพิบัติ	1.0	2
			- ส30262 อาเซียนศึกษา	1.0	2
แผนการเรียนศิลป์			แผนการเรียนศิลป์		
- ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1.0	2			
- ส30221 การป้องกันการทุจริต 1	0.5	1	- ส30222 การป้องกันการทุจริต 2	0.5	1
- ส30227 หน้าที่พลเมือง 1	0.5	1	- ส30228 หน้าที่พลเมือง 2	0.5	1
แผนการเรียนวิทย์ - ศิลป์			แผนการเรียนวิทย์ - ศิลป์		
ม.5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565			ม.5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565		
รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน		รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน	
	นก.	ชม.		นก.	ชม.
วิชาพื้นฐาน			วิชาพื้นฐาน		
- ส32101 สังคมศึกษา 3	1.0	2	- ส32103 สังคมศึกษา 4	1.0	2
- ส32102 ประวัติศาสตร์ 1	0.5	1	- ส32104 ประวัติศาสตร์ 2	0.5	1
วิชาเพิ่มเติม			วิชาเพิ่มเติม		
- ส30231 โลกศึกษา	1.0	2	- ส30201 ศาสนาเปรียบเทียบ	1.0	2
- ส30232 เสน่ห์วัฒนธรรมโลก	1.0	2	- ส30264 ประวัติศาสตร์ใน ภาพยนตร์	1.0	2

ตารางที่ 1 (ต่อ) โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยายุทธศักราช 2563

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) :
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (เฉพาะระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย)

แผนการเรียนศิลป์			แผนการเรียนศิลป์		
ม.5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565			ม.5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565		
รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน		รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน	
	น.ก.	ชม.		น.ก.	ชม.
- ส30223 การป้องกันการทุจริต 3	0.5	1	- ส30224 การป้องกันการ ทุจริต 4	0.5	1
- ส30229 หน้าที่พลเมือง 3	0.5	1	- ส30230 หน้าที่พลเมือง 4	0.5	1
แผนการเรียนวิทย์ - ศิลป์			แผนการเรียนวิทย์ - ศิลป์		
ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566			ม.6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566		
รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน		รหัสวิชา/รายวิชา	เวลาเรียน	
	น.ก.	ชม.		น.ก.	ชม.
วิชาพื้นฐาน			วิชาพื้นฐาน		
- ส33101 สังคมศึกษา 5	1.0	2	- ส33103 สังคมศึกษา 6	1.0	2
- ส33102 ประวัติศาสตร์ 3	0.5	1	- ส33104 ประวัติศาสตร์ 4	0.5	1
วิชาเพิ่มเติม			วิชาเพิ่มเติม		
- ส30241 องค์การระหว่างประเทศ	1.0	2	- ส30263 เหตุการณ์โลก ปัจจุบัน	1.0	2
- ส30233 กฎหมายที่ประชาชนควรรู้	1.0	2	- ส30242 เศรษฐศาสตร์ใน ชีวิตประจำวัน	1.0	2
แผนการเรียนศิลป์			แผนการเรียนศิลป์		
- ส30225 การป้องกันการทุจริต 5	0.5	1	- ส30226 การป้องกันการ ทุจริต 6	0.5	1
แผนการเรียนวิทย์ - ศิลป์			แผนการเรียนวิทย์ - ศิลป์		

จากตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยายุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) ผู้วิจัย ได้นำรายวิชา ส30261 รายวิชาเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 มาทดลองใช้ ซึ่งจะเป็น เนื้อหาสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

1.6 คำอธิบายรายวิชา รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รหัสวิชา ส30261 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง จำนวน 1.0 หน่วยกิต

(K) ศึกษาเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการ ความเป็นมา ตำนาน เหตุการณ์สำคัญของท้องถิ่นจังหวัดชุมพรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

(P) โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง

(A/A) เพื่อให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลกในฐานะพลเมืองที่ดี

ผลการเรียนรู้

ด้านความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการและความเป็นมาของจังหวัดชุมพร
2. นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับชีวิต ชุมชนและสังคมของคนในจังหวัดชุมพร
3. นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพรได้

ด้านทักษะ

4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร ตั้งแต่อดีตที่ส่งผลเชื่อมโยงมาจนถึงปัจจุบันได้
5. นักเรียนสามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพรได้
6. นักเรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ด้านคุณลักษณะ/เจตคติ

7. นักเรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร
8. นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร
9. นักเรียนเห็นคุณค่าความคิดของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดชุมพรที่มีผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคปัญหาท้องถิ่นจังหวัดชุมพร

รวมทั้งหมด 9 ข้อ

1.7 โครงสร้างของหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ตารางที่ 2 โครงสร้างของหลักสูตรรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด	เวลา ชั่วโมง
1	การสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ข้อ 5-6	- ความหมาย ความสำคัญ และองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น - การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่ามาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์	6
2	ชุมพร : ประวัติศาสตร์และความเป็นมา	ข้อ 1-2	- ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการและความเป็นมาของจังหวัดชุมพร - ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับชีวิต ชุมชนและสังคมของคนในจังหวัดชุมพร	4
3	เล่าขานตำนานเมืองชุมพร	ข้อ 1-2	- ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการและความเป็นมาของจังหวัดชุมพร - ความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับชีวิต ชุมชนและสังคมของคนในจังหวัดชุมพร	8
4	เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร	ข้อ 3-4	- เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร	10
สอบกลางภาค				
5	บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ข้อ 1-3	บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	4
6	รักษภูมิปัญญา : ผลงานและการสร้างสรรค์ในจังหวัดชุมพร	ข้อ 7-8	- ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์	8
รวมระหว่างภาค				
รวมกลางภาค				
รวมปลายภาค				
รวม				

โครงสร้างของหลักสูตรรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กล่าวมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาสาระสำหรับการวิจัยในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2-5 รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อนำมาสู่การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอย่างเป็นระบบ

จากการสังเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาพุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามโครงสร้างหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเห็นได้ว่าหลักสูตรให้ความสำคัญเกี่ยวกับศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลกในฐานะพลเมืองที่ดี

นอกจากนี้ในส่วนของการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันยังถือเป็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์ในรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร และเห็นคุณค่าความคิดของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดชุมพรที่มีผลต่อพัฒนาการของภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดชุมพร แต่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวที่ผ่านมาพบว่าการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยายให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ซึ่งจะการเป็นการเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำและการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย นอกจากนี้การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนในรายวิชานั้นยังไม่มีเกณฑ์ในการวัดที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีทั้งความสำคัญและความจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอน

2.1.1 ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนไว้หลายความหมาย โดยวัชรา เล่าเรียนดี (2553: 44) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนว่า หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันในการดำเนินการสอนให้บรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จซึ่งจะอยู่ในรูปของกระบวนการเช่นเดียวกับวิธีสอน ความแตกต่างกันจะอยู่ที่รูปแบบการสอนอาจจะมีวิธีการสอนและเทคนิคการสอนปรากฏอยู่

ทิตินา แคมมณี (2555: 222) ได้ให้ความหมาย ของรูปแบบการเรียนการสอนว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้าไปช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ และ Joyce, Weil and Calhoun (2015 : 4) ให้ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แผนหรือแบบที่ สามารถใช้ในการสอนในห้องเรียนโดยตรง หรือการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และหลักสูตรวิชา แต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์

จากความหมายของรูปแบบการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความเชื่อ ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นการเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการความเชื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้ โดยอาศัยรูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่จะเข้ามาช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.1.2 ประเภทของรูปแบบการเรียนการสอน

ในการจัดกลุ่มรูปแบบการเรียนการสอน ได้มีนักการศึกษาได้แบ่งรูปแบบการเรียนการสอนไว้ เช่น ทิตินา แคมมณี (2555 : 222-255) ได้แบ่งรูปแบบการเรียนการสอนไว้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

2.1.2.1 รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง โนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอน มโนทัศน์ (Concept Attainment Model) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Gagne (Gagne's Instructional Model) รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอโนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizer Model) รูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ (Memory Model) รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer Instruction Model)

2.1.2.2 รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นรูปแบบที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึกรัก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนาหรือปลูกฝัง การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนที่เพียงช่วยให้ เกิดความรู้ความเข้าใจ มักไม่เพียงพอต่อการช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีได้ จึงต้องอาศัย หลักการและวิธีการสอนอื่นๆ เพิ่มเติม รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตาม แนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของ Bloom (Instructional Model Based on Bloom's Domain) รูปแบบการเรียนการสอนโดยการชกค้ำ (Jurisprudential Model) รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ บทบาทสมมติ (Role Playing Model)

2.1.2.3 รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการ แสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาจิตพิสัยหรือพุทธิ พิสัยรูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะ การปฏิบัติของ Simpson (Instructional Model Based on Simpson's Processes for Psycho-Motor Skill Development) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติของ Dave (Dave's Instructional Model for Psychomotor Domain) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตาม องค์ประกอบของทักษะ (Instructional Model for Psychomotor Domain Based on Skill Components)

2.1.2.4 รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process Skills) เป็นรูปแบบการสอนทักษะกระบวนการที่เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็น กระบวนการทางสติปัญญา เช่น กระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้ หรือกระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย การใช้เหตุผล การสืบสอบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิด อย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น หรืออาจเป็นกระบวนการทางสังคม เช่น กระบวนการทำงานร่วมกันเป็น ต้น รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและการแสวงหา ความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation Instructional Model) รูปแบบกระบวนการคิดอุปนัย

(Inductive Thinking Instructional Model) รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Synectics Instructional Model) รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอแรนซ์ (Torrance's Future Problem Solving Instructional Model)

2.1.2.5 รูปแบบการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration) เป็นรูปแบบที่จะพยายามพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ รูปแบบการสอนที่ใช้ในกลุ่มนี้ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง (Direct Instruction Model) รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Method) รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Instructional Model of Cooperative Learning)

Joyce, Weil and Calhoun (2015: 25-34) ได้จัดรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการจัดกระบวนการสารสนเทศ (The Information- Processing Family) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมแรงกระตุ้นภายในของบุคคลในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และจัดกระทำข้อมูลให้เป็นระบบ รับรู้และจัดกระทำกับปัญหา รวมทั้งการพัฒนามโนทัศน์และภาษาในการถ่ายทอด ในบางรูปแบบเป็นการเตรียมผู้เรียนในเรื่องการรวบรวมข้อมูลและมโนทัศน์ บางรูปแบบเน้นการสร้างมโนทัศน์และการตรวจสอบสมมติฐาน รูปแบบการสอนกลุ่มนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ความรู้ มีความสามารถทางปัญญา และสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม รูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ การคิดแบบอุปนัย (Think Inductively) ความคิดมโนทัศน์ (Attaining Concept) รูปแบบการคิดแบบอุปนัยของรูปภาพ-คำ (The Picture-Word Inductive Model) การสืบเสาะแบบวิทยาศาสตร์ และการสืบเสาะความรู้ (Scientific Inquiry and Inquiry Training) การใช้เทคนิคช่วยจำ (Memorization) การสังเคราะห์ (Synectics) และการเสนอมโนทัศน์ล่วงหน้า (Advance Organizers)

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Family) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะความสามารถในการเรียนรู้และทักษะสังคม ให้มีความสำคัญกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ การพัฒนาความสัมพันธ์ในชั้นเรียนโดยการเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาวัฒนธรรมของความสัมพันธ์ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ การสืบสวนเป็นกลุ่ม (Group Investigation) บทบาทสมมติ (Role Playing) และการสืบสวนสอบสวน (Jurisprudential Inquiry)

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาตน (The Personal Family) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาบุคลิกภาพและความตระหนักในตนเอง โดยการรับรู้สิ่งที่เป็นตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง

สร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้ในการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ รูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มนี้ ได้แก่ การสอนแบบไม่ชี้หน้า (Nondirective Teaching) การส่งเสริมความตระหนักรู้ในตน (Enhancing Self Concepts)

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพฤติกรรม (The Behavioral System Family) เป็นรูปแบบการสอนจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีการปรับพฤติกรรม ซึ่งเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการปรับแก้ตนเอง เพื่อให้พบกับความสำเร็จ เน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน การคำนวณ ทักษะทางกายภาพ เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้และวัดได้ รูปแบบการเรียนการสอนในกลุ่มนี้ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) การสอนตรง (Direct Instruction) การเรียนรู้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมต้องอาศัยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านการรู้คิดซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ความรู้ มีความสามารถทางปัญญาและสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัยเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ เนื่องจากเป็นการพัฒนาการรับรู้เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการเข้าใจผู้อื่น

2.2 การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

การศึกษาในส่วนที่เป็นการศึกษาความจริงที่เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ ในการแสวงหาความรู้ โดยใช้เทคนิคการผสมผสานกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยการทำวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้ากับกระบวนการพัฒนาซึ่ง องอาจ นัยพัฒน์ (2554 : 232) ได้กล่าวถึงการวิจัยและพัฒนาว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่กระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูน “คลัง” ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ ของมนุษย์ สังคม และวัฒนธรรม แล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจดังกล่าวไปส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การปรับพฤติกรรมของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือสังคม นอกจากนี้ทีศนา แชมมณี (2540 : 5) ได้กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง วิจัยที่มุ่งนำเอาความรู้จากการวิจัยบริสุทธิ์ไปวิจัยต่อโดยพัฒนาเป็นเทคนิคหรือวิธีการที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและ

ทดลองใช้จนได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้วจึงนำไปเผยแพร่ใช้ในวงกว้างเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนวิทยาลัย วิทยาลัย (2540 : 24) ได้กล่าวว่าจุดประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาไม่ใช่อยู่ที่ การสร้างหรือทดสอบทฤษฎีแต่อยู่ที่การพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในโรงเรียน ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา เช่น อุปกรณ์การฝึกอบรม อุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียน ระบบการจัดการ เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมาจะต้องตรงกับความต้องการที่มีรายละเอียด โดยเฉพาะ เมื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นแล้วจะต้องนำไปทดลองใช้และปรับปรุงจนถึงระดับที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์ (2543 : 174 -174) ที่กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่มีจุดหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติหรือ สิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กร จุดหมาย ปลายทางที่คาดหวังจึงเป็นการมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น แนวคิด พฤติกรรม วิธีปฏิบัติ ที่คาดว่าจะดีขึ้น จึงมักเกี่ยวข้องกับการทดลอง ตัวอย่างของงานวิจัยและพัฒนา เช่น การพัฒนา หลักสูตรการเรียน ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยอาจจะอยู่ในรูปของหลักการ โครงสร้างและแนวทางของ หลักสูตร ชุดฝึกอบรมครู สื่อและชุดการเรียน แนวทางการประเมินและระบบในการบริหารจัดการ หลักสูตร สิ่งเหล่านี้ได้มีการทดสอบด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อยืนยันประสิทธิภาพแล้ว

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภทสื่อวัสดุ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ประเภทวิธีการหรือกระบวนการ โดยดำเนินการทดสอบใน สภาพจริงและทำการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หลายๆ รอบ จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา กลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงระบบ (Instructional System Design หรือ ISD : Instructional Design : ID)

การออกแบบการเรียนการสอน เป็นการนำวิธีการเชิงระบบ (System Approach) มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ และ ทฤษฎีการสอน ซึ่งรวบรวมองค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจออกแบบระบบ แล้วจึงทำการทดลองและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนด อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ กระบวนการออกแบบระบบการเรียนการสอน โดยทั่วไปจะ ประกอบไปด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการสอน ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และสิ่งสนับสนุน ในที่นี้ขอนำเสนอการออกแบบการเรียนการสอนโดยใช้แบบจำลองการออกแบบ การสอน “ADDIE Model” ของ Kevin Kruse (2012) ซึ่งเป็นแบบจำลองการสอนที่อาศัยวิธีการเชิง ระบบที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

1) **ขั้นวิเคราะห์** เป็นการวิเคราะห์และประเมินความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา
 2) **ขั้นออกแบบ (Design Phase)** เป็นการออกแบบวิธีการเรียนการสอนหรือรูปแบบที่ให้บรรลุเป้าหมาย
 3) **ขั้นพัฒนา (Develop Phase)** เป็นการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 4) **ขั้นนำไปใช้ (Implement Phase)** เป็นการนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ประกอบด้วย การวางแผนในการบริหารจัดการในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และ 5) **ขั้นประเมิน (Evaluate Phase)** ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและประสิทธิผลของสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ร่วมกัน กระบวนการพัฒนา ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยประยุกต์ร่วมกับการออกแบบสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) ของ Kruse (2012) เป็นการประยุกต์แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ซึ่งแบบจำลองการออกแบบการเรียนการสอนตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์: Analysis 2) การออกแบบ: Design 3) การพัฒนา: Development 4) การนำไปใช้: Implementation และ 5) การประเมินผล: Evaluation เมื่อประยุกต์ร่วมกับวิธีการวิจัยและพัฒนาแล้วจึงทำให้การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิจัย (Research: R1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) ขั้นที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและการพัฒนา (Design and Development: D & D) เป็นการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้น 3) ขั้นที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การนำไปใช้ (Implementation: I) เป็นการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 4) ขั้นที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) การประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3. ปรัชญาการศึกษา และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยใช้ปรัชญาการศึกษาพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) เป็นหลัก เนื่องจากเป็น

ปรัชญาการศึกษาที่เน้นการพัฒนาคนุขย์ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ อารมณ์และจิตใจผ่านการเรียนรู้ จากประสบการณ์ของผู้เรียน

3.1 ปรัชญา และปรัชญาการศึกษากับการเรียนประวัติศาสตร์

3.1.1 ปรัชญาพัฒนาการนิยม (Progressive)

พัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง การจัดการศึกษาต้องปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกันกับความเปลี่ยนแปลงจึงได้ชื่อว่า “แนวทางแห่งความมีอิสระที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงปรับปรุง วัฒนธรรมและสังคม” โดยนักปรัชญากรุ่มนี้มีแนวคิดพื้นฐานเช่นเดียวกับปรัชญาปฏิบัตินิยม (Pragmatism) คือ เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลา และสิ่งแวดล้อม (เปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อม) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในการกำหนดรูปแบบของวัฒนธรรมและสังคม เช่นการค้นคว้าทดลอง เพื่อประสบการณ์ของมนุษย์ที่เกิดมาจากผัสสะ เพราะฉะนั้นมนุษย์จะสามารถกำหนดโชคชะตาของตนเองได้ มนุษย์จะเน้นความสำคัญและคุณค่าของแต่ละบุคคลให้มาก การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ ไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม ก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) หรือการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2555 : 85-92; วิทย์ วิศทเวทย์, 2555 : 14-28; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557 : 35-36; กาญจนา คุณารักษ์, 2558 : 82-87) การศึกษา คือ การเตรียมตัวเพื่อชีวิต (Learning By Doing) หมายความว่า ความรู้ที่ได้มาโดยการลงมือกระทำจริง ๆ จะก่อให้เกิดประสบการณ์กับผู้เรียน เพราะฉะนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆกัน สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การศึกษาคือการปฏิบัติซึ่งสามารถทำได้เลยไม่ใช่การเตรียมตัวเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติได้โดยความมุ่งหมายของการศึกษาปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆกัน (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2555 : 87) เน้นจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมประชาธิปไตยทั้งในและนอกห้องเรียน (แต่ยังอยู่ภายในโรงเรียน) มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ และรู้จักปกครองตนเอง สอดคล้องกับการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกันที่มีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะและความตระหนักและเห็นคุณค่าในสำนึกร่วมความเป็นท้องถิ่นผ่านกิจกรรมและเนื้อหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นความรู้เชิงบูรณาการ

กระบวนการของการศึกษาถือว่าประสบการณ์และการทดลองเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าแค่รู้เฉย ๆ (More Doing Than Knowing , More Skill Than Knowledge) ต้องให้ผู้เรียนได้รู้จัก ที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองและสังคมได้ และจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการความรู้ที่มุ่งกระบวนการการผลิต การสร้าง การเผยแพร่แบ่งปันและจัดเก็บทรัพยากรความรู้ทั้งจากเอกสารและประสบการณ์ของบุคคลที่มีคุณค่า ด้วยเครื่องมือต่างๆ อย่างเป็นระบบเพื่อการถ่ายทอดและนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเน้นการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คุณค่าจึงมีอยู่ทั้งในตัวความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเชื่อว่าสถาบันการเรียนรู้เป็นแบบจำลองที่ดั่งามของชีวิตและสังคม โดยต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และการดำเนินชีวิตจริง แต่ต้องเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียนเพื่อที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ สถาบันการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือและสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตยเพื่อเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสงบ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนตามการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นท้องถิ่นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการเข้าใจผู้อื่น

บทบาทของครูผู้สอนตามปรัชญาพัฒนาการนิยมนั้นควรเป็นบุคคลที่ดี เห็นอกเห็นใจ และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดี ต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้สนใจด้วยตนเอง โดยเรียนรู้จากประสบการณ์ ไม่ใช่อำนาจหรือออกคำสั่ง แต่ต้องทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับลักษณะของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และคอยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ความสำคัญกับผู้เรียนมาก (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง) ให้ลงมือกระทำ Learning By Doing มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นท้องถิ่น

3.2 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้

3.2.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism)

แนวคิดการสร้างความรู้ เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของความรู้ของมนุษย์ มีความหมายทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้นจาก (Piaget, 1986) ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย (Vygotsky, 1978) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวรัสเซียได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทางภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Emile Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ โดยทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวการสร้างความรู้จัดเป็นทฤษฎี

การเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive Psychology) มีรากฐานมาจากผลงานของ Ausubel (1963) เป็นนักจิตวิทยาแนวปัญญานิยม ทฤษฎีของ Ausubel เป็นทฤษฎีที่หาหลักการอธิบายการเรียนรู้ที่เรียกว่า "Meaningful Verbal Learning" โดยเฉพาะการเชื่อมโยงความรู้ที่ปรากฏในหนังสือที่โรงเรียนใช้กับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของผู้เรียน ในโครงสร้างสติปัญญา (Cognitive Structure) หรือการสอนโดยวิธีการให้ข้อมูลข่าวสาร ด้วยถ้อยคำทฤษฎีของ Ausubel เน้นความสำคัญของการเรียนรู้อย่างมีความเข้าใจ ทฤษฎีของ Ausubel บางครั้งเรียกว่า "Subsumption Theory" และ Piaget นักจิตวิทยาในกลุ่มพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Psychology) ที่สนใจศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ โดยเฉพาะในช่วงวัยเด็กหลักการเรียนรู้ของ Piaget โดยเขากล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการที่เกิดจากการทำงานของระบบประสาทส่วนกลางที่เรียกว่า โครงสร้างทางสติปัญญา (Schema) ซึ่งเขาให้นิยามว่า เป็นวิธีการที่มนุษย์รับรู้ เข้าใจ และคิดถึงเกี่ยวกับโลกที่เขาอยู่ (They are ways of perceiving, understanding and thinking about the world.) เด็กจะเริ่มต้นความสัมพันธ์ระหว่าง "ตัวเขาเองกับโลกภายนอก Piaget เชื่อว่า คนทุกคนเกิดมาพร้อมด้วยกระบวนการคิดอันเป็นสากล และ Piaget กล่าวว่า "โครงสร้างทางสติปัญญา" หรือการทำงานของระบบประสาทในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคิดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ และกระบวนการที่การทำงานของระบบประสาทนี้เกิดเปลี่ยนแปลงไป ที่เรียกว่า "ปฏิบัติการ (Operate)

ประเด็นสำคัญประการแรกของทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ คือ ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (cognitive apparatus) ของตน ประเด็นสำคัญประการที่สองของทฤษฎี คือ การเรียนรู้ตามแนว Constructivism คือ โครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้โดยจัดสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น

Vygotsky (1978) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา ผลงานของเขาเป็นที่ยอมรับกันมากในประเทศรัสเซีย และเริ่มเผยแพร่สู่ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในยุโรปเมื่อได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษในปี ค.ศ. 1962 ต่อมาในปี ค.ศ. 1986 Kozulin ได้แปลและปรับปรุงหนังสือของ Vygotsky อีกครั้งหนึ่ง เป็นผลให้ทำให้มีผู้นิยมนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย (สุรางค์ โค้วตระกูล 2541: 61) ทฤษฎีพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของ Piaget และ Vygotsky เป็นรากฐานที่สำคัญของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วย

ตนเอง โดย Piaget อธิบายว่า การพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับ และซึมซับข้อมูล หรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม หากไม่สัมพันธ์กันจะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น บุคคลจะพยายามปรับสภาวะให้อยู่ในสภาวะสมดุล โดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา Piaget (1972 : 1-2) เชื่อว่าคนทุกคนจะมีพัฒนาเชาวน์ปัญญาไปตามลำดับขั้น จากการมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และประสบการณ์เชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ทางสังคม วุฒิภาวะ และกระบวนการพัฒนาความสมดุล ส่วน Vygotsky ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมาก เขาอธิบายว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิดซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแล้ว ก็ยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งก็คือวัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้น ดังนั้น สถาบันสังคมต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของแต่ละบุคคล นอกจากนั้น ภาษายังเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิดและพัฒนาปัญญาขั้นสูง พัฒนาการทางภาษาและทางความคิดของเด็กเริ่มด้วยการพัฒนาที่แยกจากกัน แต่เมื่ออายุมากขึ้นพัฒนาทั้งสองด้านจะไปด้วยกัน

นักทฤษฎีกลุ่มการสร้างความรู้มีความเห็นว่า แม้โลกนี้จะมีอยู่จริงและสิ่งต่าง ๆ มีอยู่ในโลกจริง โดยแต่ละคนจะให้ความหมายของสิ่งเดียวกันแตกต่างกันไปอย่างหลากหลาย ดังนั้นสิ่งต่าง ๆ ในโลกไม่มีความหมายที่ถูกต้องหรือเป็นจริงที่สุด แต่ขึ้นกับการให้ความหมายของคนในโลก คนแต่ละคนเกิดความคิดจากประสบการณ์ ดังนั้น สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในประสบการณ์นั้นย่อมเป็นส่วนหนึ่งของความคิดนั้น ด้วยเหตุนี้ จึงเน้นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล และการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อให้ก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการที่เป็นอยู่ ไปถึงระดับพัฒนาการที่เด็กมีศักยภาพจะไปถึงได้ Vygotsky จึงได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “Zone of proximal development” ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการเรียนการสอน Vygotsky ยังอธิบายว่า ปกติเมื่อมีการวัดพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก เรามักจะใช้แบบทดสอบมาตรฐานในการวัด เพื่อดูว่าเด็กอยู่ในระดับใด โดยดูว่าสิ่งที่เด็กทำได้นั้น เป็นสิ่งที่เด็กระดับอายุใดโดยทั่วไปสามารถทำได้ ดังนั้น ผลจากการวัด จึงเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่เด็กทำได้อยู่แล้ว คือ เป็นระดับพัฒนาการที่เด็กบรรลุหรือไปถึงแล้ว ดังนั้นข้อปฏิบัติที่ทำกันอยู่ก็คือ การสอนให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการของเด็ก จึงทำให้เด็กอยู่ในระดับสติปัญญาเดิม ไม่ได้ช่วยให้เด็กพัฒนาขึ้น เนื่องจากเด็กทุกคนที่ระดับพัฒนาเชาวน์ปัญญาที่ตนมีอยู่ และมีระดับพัฒนาการที่ตนมีศักยภาพจะไปให้ถึงช่วง

ห่างระหว่างระดับที่เด็กเป็นอยู่ในปัจจุบันกับระดับที่เด็กมีศักยภาพจะเจริญเติบโตนี้เองที่เรียกว่า “Zone of proximal development” หรือ “Zone of proximal growth” ช่วงห่างจะมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล แนวคิดนี้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับการสอนที่เคยมีลักษณะเป็นเส้นตรง (linear) เปลี่ยนแปลงไปสู่ลักษณะที่เหลื่อมกัน โดยการสอนจะต้องนำหน้าระดับพัฒนาการเสมอ (ทิสนา แคมมณี 2540 : 92) ซึ่งมีแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับหลักการของทฤษฎีสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนี้ 1) การเรียนรู้ คือ การเสาะหาความหมาย 2) ความหมายต้องอาศัยความเข้าใจภาพรวมเช่นเดียวกับเข้าใจแต่ละส่วน โดยการเข้าใจแต่ละส่วนต่างก็อยู่ภายในบริบทขององค์รวม 3) เพื่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูต้องเข้าใจรูปแบบการทำงานของสมองของผู้เรียน และ 4) วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ คือ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่เพียงแต่จำคำตอบที่ถูกต้องเท่านั้น (วิชรา เล่าเรียนดี, 2556 : 71)

3.2.1 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน

ทฤษฎีการสร้างความรู้ไม่ใช่วิธีสอน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนหรือครูจึงต้องนำหลักและแนวคิดไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่ง Devries (1992 : 1-2) Jonassen (1992 : 137-147) วิชรา เล่าเรียนดี (2556: 73) และ ทิสนา แคมมณี (2555 : 95) ได้เสนอแนวทางการนำทฤษฎีการสร้างความรู้ไปใช้ไว้หลายประการดังนี้ 1) ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ผลการเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง ครูต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เห็น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2) เป้าหมายของการสอนจะเปลี่ยนแปลงจากการถ่ายทอดความรู้ที่แน่นอนตายตัวไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้างความหมายที่หลากหลาย การเรียนรู้ทักษะต่างๆจะต้องมีประสิทธิภาพถึงขั้นทำได้ปัญญาจริงได้ 3) ในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้อย่างตื่นตัวผู้เรียนจะเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนอยู่ในบริบทจริง ๆ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนจะต้องออกไปยังสถานที่จริงเสมอ แต่อาจจัดเป็นกิจกรรมที่เรียกว่า “physical knowledge activities” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของหรือข้อมูลต่างๆที่เป็นของจริง และมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยผู้เรียนสามารถจัดกระทำ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้นๆจนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจขึ้น 4) ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศทางสังคม จริยธรรม ให้เกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งทางสังคมถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ เพราะลำพังกิจกรรมกับวัสดุ

อุปกรณ์ทั้งหลายที่ครูจัดให้ หรือผู้เรียนแสวงหามาเพื่อการเรียนรู้ไม่เป็นการเพียงพอ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ซับซ้อนขึ้นและหลากหลายขึ้น 5) ในการเรียนการสอน ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง ตกลงกันเองเมื่อเกิดความขัดแย้ง หรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เลือกผู้ร่วมงานได้เอง และรับผิดชอบในการดูแลรักษาห้องเรียนร่วมกัน 6) ในการเรียนการสอนแบบสร้างความรู้ ครูจะมีบทบาทแตกต่างไปจากเดิม คือ จากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้เปลี่ยนไปเป็นการให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ คือการเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนจาก “Instruction” ไปเป็น “Construction” คือเปลี่ยนจาก “การให้ความรู้” ไปเป็น “การให้ผู้เรียนสร้างความรู้” บทบาทของครูก็คือ จะต้องทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียนจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงตามความสนใจของผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในทางที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งทางวิชาการและด้านสังคมแก่ผู้เรียนดูแลให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา และประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้นครูยังต้องมีความเป็นประชาธิปไตยและมีเหตุผลในการสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วย และ 7) ในการประเมินผลการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองนี้ขึ้นกับความสนใจและการสร้างความหมายที่แตกต่างกันของบุคคลผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จึงมีลักษณะที่หลากหลาย ดังนั้น การประเมินผลจึงจำเป็นต้องมีลักษณะเป็น “goal free evaluation” ซึ่งหมายถึงการประเมินตามจุดหมายในลักษณะที่ยืดหยุ่นกันไปในแต่ละบุคคล หรืออาจใช้วิธีที่เรียกว่า “socially negotiated goal” และการประเมินควรใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งอาจเป็นการประเมินจากเพื่อน แพ้ผลงาน รวมทั้งการประเมินตนเองด้วย นอกจากนั้นการวัดผลจำเป็นต้องอาศัยบริบทจริงที่มีความซับซ้อนเช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยบริบท กิจกรรม และงานที่เป็นจริง การวัดผลจะต้องใช้กิจกรรมหรืองานในบริบทจริงด้วย ซึ่งในกรณีที่ต้องจำลองของจริงมาก็สามารถทำได้แต่เกณฑ์ที่ใช้ควรเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในโลกของความเป็นจริงด้วย (ทิตานา แคมมณี 2540 : 94-95)

ทฤษฎีการสร้างความรู้ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องจุดประสงค์ของการเรียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิชาหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องนำเสนอวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้าง

ความรู้คือผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นการประเมินผลแนวใหม่จะต้องเน้นการปฏิบัติจริงอาจใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเช่น กิจกรรม หรือ ผลงานร่วมในการประเมิน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าวเหมาะสมกับการนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (National Council for the Social Studies, 2020 : ออนไลน์)

4. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

4.1 ความหมายและขอบเขตของวิชาประวัติศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: บทบรรณาธิการ) กล่าวถึง “ประวัติศาสตร์” ว่าเป็นคำที่มีความหมายหลากหลาย แต่ความหมายที่สำคัญที่ใช้โดยทั่วไป คือ 1) เหตุการณ์ในอดีตทั้งหมดของมนุษย์ หรืออดีตทั้งหมดของมนุษย์ตั้งแต่มีมนุษย์เกิดขึ้นมาในโลก จนถึงวินาทีที่เพิ่งผ่านมา และ 2) หมายถึงเรื่องราวของบางเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาในอดีตที่เราารู้หรือเข้าใจ นั่นคือสิ่งที่นักประวัติศาสตร์สร้างขึ้นมากล่าวเกี่ยวกับอดีตที่ผ่านมา นอกจากนี้ประวัติศาสตร์ คือ “บันทึกในสิ่งที่ยุคหนึ่งเห็นค่าควรแก่การจดจำอีกยุคหนึ่งไว้ในอดีตนั้น เราเข้าได้ก็ต่อเมื่อมองผ่านอดีต หน้าที่สองด้านของประวัติศาสตร์คือ ช่วยให้ผู้เข้าใจสังคมในอดีตกับช่วยให้เขาควบคุมสังคมในอดีตกับช่วยให้เขาควบคุมสังคมในปัจจุบันได้ดีขึ้น” (Edward Hallett Carr, อ้างถึงในชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2540 : 16) ซึ่งไม่ใช่การบันทึกข้อเท็จจริง แต่ประวัติศาสตร์เป็นการอธิบายเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงซึ่งอาศัยข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ในระดับหนึ่งเป็นเครื่องมือในการอธิบาย แต่ตัวคำอธิบายนี้ไม่มีหลักฐานอะไรกล่าวถึง เป็นการสร้างสรรค์จากความคิดของผู้ศึกษาประวัติศาสตร์เอง (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2545:12)

จากความหมายของประวัติศาสตร์ตามแนวคิดของนักประวัติศาสตร์ กล่าวโดยสรุปว่า หมายถึง กระบวนการศึกษา หาความรู้และคำตอบของความเป็นไปในสังคมมนุษย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งซึ่งมีบริบทเฉพาะ ที่เชื่อว่าสามารถสะท้อนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอดีตให้มีความถูกต้องมากที่สุดโดยมีระเบียบวิธีเฉพาะในการศึกษา เพื่อที่จะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งส่งผลกระทบต่อในปัจจุบันและสามารถควบคุมปัจจุบันได้ดีขึ้น

4.2 จุดมุ่งหมายของการสอนประวัติศาสตร์

ในการศึกษาวิชาความรู้แขนงต่าง ๆ ย่อมต้องมีจุดประสงค์ในการเรียนรู้ด้วยเสมอ วิชาประวัติศาสตร์ที่เป็นศาสตร์ของวิชาความรู้แขนงหนึ่งย่อมต้องมีจุดประสงค์ในการเรียนรู้ด้วย

เช่นกัน ตามที่วันเพ็ญ วรรณโกมล (2542 : 122) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายในการสอนประวัติศาสตร์ไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่เป็นกระบวนการ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบ และนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบัน และอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเตรียมรากฐานโดยอาศัยการสอนประวัติศาสตร์ในอดีตเพื่อให้เข้าใจปัจจุบัน และนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม 3) ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์อย่างถูกต้อง และ 4) เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรม สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนประวัติศาสตร์ที่กรมวิชาการ (2542 : 86) กล่าวไว้ ดังนี้ ประการแรก เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ และตัดสินใจ โดยรู้จักนำเอาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์มาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในปัจจุบันแล้วทำการวิเคราะห์เหตุที่มา และผลที่เกิดเพื่อนำไปสู่การวางแผนอย่างรอบคอบสำหรับอนาคตต่อไป ประการที่สอง เพื่อสอนให้นักเรียนมีความคิดทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เข้าใจอย่างคนที่คิดเป็น มีความรู้และมีทักษะในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เข้าถึงความจริง รวมทั้งสามารถนำความรู้ และทักษะที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างกลมกลืน ประการที่สาม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความเป็นเหตุเป็นผลในสังคมมนุษย์ว่า เหตุการณ์ในอดีตย่อมมีอิทธิพลต่อภาวะความเป็นอยู่ของสังคมในปัจจุบัน และสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ก็มียอิทธิพลต่ออนาคต ประการที่สี่ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความเป็นมาของชาติบ้านเมือง เห็นความเสียสละ ความสามารถ ในอันที่จะรักษาความเป็นเอกราชของบรรพบุรุษ อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกรักชาติบ้านเมือง และเกิดประการสุดท้าย เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความคุ้นเคยกับสิ่งที่ป็นความรู้ทางประวัติศาสตร์ และเกิดความสนุกในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ คือ การสร้างความเข้าใจ “เหตุการณ์” ในเชิงการคิดวิเคราะห์ความจริงในอดีต ประวัติศาสตร์จึงไม่ใช่เป็นเรื่องการสอนเนื้อหารายละเอียดซึ่งเป็นผลให้ประวัติศาสตร์กลายเป็นข้อมูลที่มากมายและน่าเบื่อหน่าย ครูผู้สอนประวัติศาสตร์ต้องเข้าใจว่าข้อมูลสำหรับประวัติศาสตร์คือ “ฐานความคิดเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์เรื่องราวที่ผ่านมา” หากครูผู้สอนเข้าใจประวัติศาสตร์ในฐานะเป็นหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ต้องการพัฒนา “คน” ในบริบทของสังคมไทยและสังคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพอาจสามารถลดความเบื่อหน่ายของผู้เรียนลงได้ อีกทั้งยังเป็นการฝึกฝนผู้เรียนให้เข้าใจด้วยการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ ต้องอยู่บนพื้นฐาน “ข้อเท็จจริง” ไม่ใช่ข้อคิดเห็นหรือการวิจารณ์โดยไม่มีข้อมูลพื้นฐาน (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2554 : 20-21)

กล่าวโดยสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ คือ การศึกษาหาความรู้ ที่ถูกต้องและกว้างขวาง เพื่อพัฒนาระบบคิดอย่างมีเหตุผล สามารถคิดวิเคราะห์แยกแยะได้ แล้วนำ

ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มจาก การรู้จักวิเคราะห์ตนเอง และสังคม รวมทั้งอธิบายเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงอย่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรัชญา ตลอดจนทฤษฎีของวิชาประวัติศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปในสังคม กล่าวคือ แนวคิดในอดีตถือว่าธรรมชาติของประวัติศาสตร์ คือ การเรียนเพื่อจดจำเหตุการณ์ในอดีตไว้เป็นบทเรียนในปัจจุบัน เป็นการทำนายอนาคต ผู้ศึกษาก็เป็นเพียงกลุ่มบุคคลในสังคมจำนวนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นวิชาประวัติศาสตร์จึงไม่แพร่หลายเท่าที่ควร แต่แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันถือว่าเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบันโดยนำเอาเหตุการณ์ในอดีตเป็นบทเรียนและเป็นเครื่องชี้ทาง และการใช้ข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก็เป็นไปอย่างกว้างขวางสำหรับคนทั่วไป ไม่เฉพาะในแวดวงของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น จึงถือได้ว่าวิชาประวัติศาสตร์ได้ขยายขอบเขตการศึกษา เป็นวิชาที่สำคัญและจำเป็นวิชาหนึ่งในสังคม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์รวมทั้งได้ฝึกฝนทักษะการคิดและพัฒนาเจตคติที่ถูกต้อง (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา, 2554: 79) โดยการเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีต คติวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ จากการใช้เข้าหากับปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราว ซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้สอนวิชาสังคมศึกษา สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีหลากหลายวิธีที่น่าสนใจ เช่น การจัดค่ายประวัติศาสตร์ โครงการประวัติศาสตร์ การออกทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์บทบาทสมมติ ตลอดจนการศึกษาประวัติศาสตร์จากการทำเครื่องมือศึกษาชุมชนแบบมีส่วนร่วม เช่น แผนที่เดินดิน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ระบบสุขภาพ ปฏิทินชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติชีวิตของบุคคลที่น่าสนใจ การใช้เส้นแบ่งเวลา (Time Line) ช่วยในการคิดวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

กาญจนา ศิริมุสิกะ (2544: 164) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. กิจกรรมการอ่านประวัติศาสตร์ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาสาระทางประวัติศาสตร์ นอกเหนือจากการอธิบายของผู้สอน หนังสือที่ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านได้แก่ หนังสือเชิงประวัติศาสตร์ สารคดี บทความทางวิชาการ เรื่องสั้น นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ จดหมายเหตุ พงศาวดาร นิทานพื้นบ้าน ตำนาน เอกสารทางราชการ กวีนิพนธ์ และสารานุกรม เป็นต้น ซึ่งมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการอ่านดังนี้

1.1 ผู้สอนมอบหมายงานพิเศษให้ผู้เรียนได้อ่านหนังสือ โดยกำหนดเรื่องที่จะอ่านและระยะเวลาในการอ่านอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจในเนื้อหาบทเรียนเพิ่มขึ้น

1.2 ผู้สอนแนะนำประเภทของหนังสือแล้วให้ผู้เรียนเลือกหนังสือที่สนใจอ่านหรือมีความชอบเป็นพื้นฐานในการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนรักการอ่านและค้นคว้าหาคำตอบที่อยากรู้ต่อไป

1.3 ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญของหนังสือ โดยเขียนรายงานประกอบหรือสรุปเนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนั้นให้เพื่อนฟังหรือนำมาอภิปรายถกเถียงกันในกลุ่มเพื่อนที่อ่านหนังสือเล่มนั้น

1.4 จัดตั้งชุมนุมนี้ก่อน เพื่อพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนหนังสือ

2. กิจกรรมชุมนุมประวัติศาสตร์ของโรงเรียน การจัดตั้งชุมนุมประวัติศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนที่มีความสนใจประวัติศาสตร์มีความรู้กว้างขวาง และมีประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ชุมนุมทางประวัติศาสตร์ยังสามารถจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้อีก เช่น การแสดงละคร อิงประวัติศาสตร์ การแสดงบทบาทสมมติในประวัติศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การจัดรายการวิทยุ เป็นต้น

3. กิจกรรมทัศนศึกษาออกสถานที่ การนำผู้เรียนไปศึกษาประวัติศาสตร์นอกสถานที่เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถูกต้องว่าเหตุการณ์ในอดีตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและมีหลักฐานปรากฏอยู่ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ และสนใจที่จะเรียนมากขึ้น ผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑสถาน โบราณคดี การนำผู้เรียนไปทัศนศึกษาออกสถานที่จะมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างแท้จริงเมื่อผู้สอนได้วางแผนมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน และสอดคล้องกับบทเรียนที่เรียนไปแล้ว นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่แทรกระหว่างการไปทัศนศึกษา รวมทั้งการสรุปผล ประเมินผลภายหลังจากการทัศนศึกษาออกสถานที่

4. กิจกรรมการจัดนิทรรศการ เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่จะช่วยสรุปผลการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและขยายประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น ในการ

จัดนิทรรศการผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและทำงานอย่างเต็มที่ผู้สอนไม่ควร
ดำเนินการงานการทำงานเสียเอง การจัดนิทรรศการในสถานศึกษาสามารถทำได้ 2 กรณี คือ

4.1 จัดกิจกรรมประจำอาจจัดในเรื่องราวน่ารู้ในประวัติศาสตร์
ซึ่งผู้เรียนจะใช้ประโยชน์ได้เสมอโดยเปลี่ยนทุกสัปดาห์หรือระยะเวลาอื่น ๆ ตามสะดวก และสามารถ
ทำเป็นหัวข้อโดยการตั้งประเด็นคำถามให้กับผู้เรียนได้ค้นคว้าหาคำตอบ เช่น ทราบไหมว่าที่มาหรือ
ประวัติความเป็นมาของเรื่องราว/สถานที่ทางประวัติศาสตร์มีที่มาอย่างไร สิ่งที่น่าสนใจใน
ประวัติศาสตร์มีอะไรบ้าง เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ชุมชนหมู่บ้านที่เราอาศัยอยู่มีเหตุการณ์
อะไรเกิดขึ้นเป็นต้น การจัดกิจกรรมเป็นประจำนี้จะจัดทำได้สะดวก หากสถานศึกษาหรือโรงเรียนมี
ห้องประวัติศาสตร์หรือมีสถานที่เฉพาะ เช่น ห้องโถงในอาคารเรียน โดยผู้สอนมอบหมายให้เป็น
รายงานของโรงเรียน

4.2 จัดกิจกรรมเนื่องในบางโอกาสในวันสำคัญของไทย เช่น วัน
ปิยมหาราช วันจักรี วันฉลองเอกราชของประเทศเพื่อนบ้าน วันปฏิวัติ วันที่ระลึกที่สำคัญใน
ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ และวันครบรอบ ปี วันเกิด วันสิ้นชีพ ของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์
โดยการจัดนิทรรศการบางโอกาสต้องอาศัยกิจกรรมการรวบรวมภาพเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การ
เขียนคำอธิบายประกอบ การทำแผนภูมิ แผนผังประกอบความเข้าใจ การจัดลำดับสิ่งที่แสดง รวมทั้ง
การประเมินคุณค่าทางผู้เรียนที่ร่วมการจัดนิทรรศการและผู้เรียนที่เข้ามาชม

5. การจัดทำโครงการต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้
ประวัติศาสตร์ที่จัดทำในรูปของโครงการ และมอบหมายให้ผู้เรียนไปปฏิบัติมีหลากหลายโครงการ
ได้แก่ กิจกรรมการเรียบเรียงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กิจกรรมการรวบรวมวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรม
การเขียนชีวประวัติของบุคคลสำคัญในท้องถิ่น กิจกรรมการจัดทำแผนที่แสดงเส้นทางการอพยพ
ของชาวบ้านในท้องถิ่น กิจกรรมการทำแผนภูมิแสดงเวลาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของประเทศ
กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศแสดงเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ กิจกรรมการเชิญวิทยากรท้องถิ่น
มาบรรยายเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีต กิจกรรมการรวบรวมรายชื่อบุคคลสำคัญทาง
ประวัติศาสตร์ ฯลฯ

Murphy, Julia (2007: 68) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. กิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับเหตุการณ์ (chronology)
เป็นการจำลองเหตุการณ์สำคัญที่เกิดในอดีตและเชื่อมโยงเหตุการณ์มาสู่ปัจจุบัน
2. กิจกรรมเทียบศักราช ทำให้ผู้เรียนเข้าใจลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน
ประวัติศาสตร์ดียิ่งขึ้น
3. กิจกรรมการจัดทำแผนภูมิต้นไม้ (family tree) เกี่ยวกับประวัติบุคคล
ทำให้ทราบความเป็นมาของตนเอง ครอบครัวและความสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น

4. กิจกรรมเกี่ยวกับการเขียน เป็นการฝึกฝนให้รู้จักการบันทึกเรื่องราวที่
อยู่ใกล้ตัว

5. กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด เช่น การอภิปราย การโต้วาที การปาฐกถา
การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การหาเสียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557: 78) ได้
เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ดังนี้

1. การเชื่อมโยงประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานที่
เป็นข้อเท็จจริงในอดีต

2. การฝึกคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมี
วิจารณญาณ โดยโยงกับปัญหาปัจจุบันและการให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

3. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกต สืบค้นจากสถานที่จริง และได้สอบถาม
ฟัง อ่านจากผู้รู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจ
ให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น

4. การสอนให้รู้จักตั้งคำถามและหาคำตอบด้วยตนเองซึ่งนำไปสู่การ
ค้นคว้าจากสถานที่จริง ทั้งการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

นอกจากการจัดการเรียนรู้วิชาที่มีเนื้อหาประวัติศาสตร์ข้างต้น ยังมีกิจกรรมที่ให้ความ
รู้ประสบการณ์ทางประวัติอย่างกว้างขวาง เช่น กิจกรรมการพบปะสนทนากับผู้อาวุโสใน
ชุมชน กิจกรรมการฉายภาพยนตร์ในประวัติศาสตร์ กิจกรรมการสำรวจหลักฐานทางประวัติศาสตร์
กิจกรรมการแสดงละคร การแสดงหุ่นในประเภทต่าง ๆ กิจกรรมการร่วมกิจกรรมในวันหยุดทาง
ประวัติศาสตร์ วันครบรอบปีของบุคคลสำคัญ กิจกรรมการจัดบันทึก กิจกรรมการจัดค่าย
ประวัติศาสตร์ โครงการประวัติศาสตร์ โครงการทางประวัติศาสตร์ ทัศนศึกษา บทบาทสมมุติ
การใช้เส้นแบ่งเวลา (Time line) ช่วยในการคิดวิเคราะห์ กิจกรรมการทำชุด การเรียนอย่างง่าย
ๆ และกิจกรรมการรวบรวมข่าวและเหตุการณ์ ปัจจุบันที่ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักการตั้ง
คำถามและหาคำตอบด้วยตนเองซึ่งนำไปสู่การค้นคว้าจากสถานที่จริง ทั้งการสืบค้นข้อมูลจากแหล่ง
ต่างๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่น และการสัมภาษณ์ผู้รู้ในชุมชน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ในสาระประวัติศาสตร์เพื่อให้เกิดผลสำเร็จต้องมีการจัดอย่างต่อเนื่องและการ
เน้นผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และ
สืบค้น (Tactical Intelligence) ทั้งในรูปแบบการสังเกต การค้นหา การซักถาม การทดลองปฏิบัติ
 อีกทั้งการกระตุ้นทักษะความสามารถในการแยกแยะคุณค่า (Emotional Intelligence) ทั้งใน
รูปแบบการตัดสินใจ การลงมติการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่เห็นด้วย
หรือต่อต้าน หรือวางเฉย เป็นต้น ตลอดจนการส่งเสริมทักษะความสามารถในการประมวลเนื้อหา

สาระ (Content Intelligence) จากเรื่องราวที่เรียนรู้ใหม่ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่ถูกจัดเก็บอยู่ในสมอง โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองและสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ มีเหตุผล และทัศนคติทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งความรู้สึกลึกซึ้งคิดต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ ในวิถีการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

การจัดเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษานั้นจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง การสอนประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนได้โดยเน้นใน 2 แนวทางด้วยกัน คือ 1) วิธีสอนวิธีการเน้นข้อเท็จจริงเป็นหลัก และ 2) วิธีการโดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งการสอนวิชาประวัติศาสตร์ มีวิธีสอนที่นำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นพื้นฐาน ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา และวิธีการสอนโดยการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ที่สำคัญได้แก่ วิธีสอนโดยการอภิปราย วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ วิธีสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง และวิธีสอนโดยการศึกษาออกสถานที่ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 136-138)

1) วิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีสอนที่ใช้วิธีการของนักประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ มาจัดขั้นตอนการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ 1) ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน 2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน 3) ขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน 4) ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน และ 5) ขั้นนำเสนอผลการศึกษา

วิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นับเป็นวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอาจได้องค์ความรู้ใหม่ วิธีสอนโดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผล และมีคุณค่าอย่างแท้จริง

2) วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน

Jerome S. Bruner (1977) นักการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นผู้หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการนำวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้เป็นอย่างมาก Bruner เห็นว่าการเรียนการสอนจะเกิดขึ้นได้ถ้าให้ผู้เรียนค้นพบ (Discovery) ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนควรเป็นผู้ช่วยเหลือเหลือมากกว่าการเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือความรู้ทั้งหมดแก่ผู้เรียน ผู้สอนควรทำหน้าที่กำหนดปัญหาหรือคิดประเด็นสำคัญๆที่มีประโยชน์ให้แก่ ผู้เรียนได้คิดและค้นหาคำตอบ

มากกว่าหน้าที่อื่น Bruner เน้นว่าผู้สอนจะประเมินผลการสอนของตนเองว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดให้ดูจากผลที่ผู้เรียนได้รับว่าสามารถพัฒนาสติปัญญาอย่างน้อยเพียงใด ดังนั้นผู้สอนควรคิดทบทวนเสมอว่าที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญาอย่างเต็มที่นั้นตนเองได้ใช้วิธีใดบ้าง Bruner แนะนำว่าวิธีการให้ผู้เรียนสืบหาความรู้เองหรือการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) จะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด แต่ Bruner ก็ได้ปฏิเสธโดยสิ้นเชิงว่า การพัฒนาสติปัญญานั้นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐาน เพราะข้อมูลพื้นฐานหรือโมโนติเบื้องต้นยังเป็นสิ่งสำคัญ แต่ความสำคัญอย่างที่สุดของการเรียนการสอนก็ควรอยู่ที่การให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวโดยสรุป การสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นการสอนโดยอาศัยหลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาซึ่งเป็นวิธีการสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญาของผู้เรียนเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง วิธีการสอนนี้นิยมใช้มากในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์วิธีการสอนนี้บางแห่งเรียกว่าวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ วิธีการสอนโดยการสืบสวนสอบสวนมีองค์ประกอบคือ ผู้สอน ผู้เรียน สภาพห้องเรียน ปัญหาหรือประเด็นที่จะนำมาสืบสวนสอบสวน และแหล่งความรู้

ขั้นตอนของการนำกระบวนการสืบสวนสอบสวนมาใช้เพื่อดำเนินการสอนในห้องเรียน มีอยู่ 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ พอสรุปได้ดังนี้ 1) ขั้นสังเกต การกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน 2) ขั้นการรวบรวมข้อมูลและการประเมินข้อมูล 3) ขั้นการพิสูจน์ข้อสมมติฐานและการสรุป และ 4) ขั้นการนำไปใช้ วิธีสอนโดยสืบสวนสอบสวนและวิธีสอนโดยการแก้ปัญหา มีความคล้ายคลึงกันเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะวิธีการของทั้ง 2 แบบต่างอาศัยหลักการของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น แต่การสอนแบบสืบสวนสอบสวนจะเน้นที่ความรู้โดยให้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การกำหนดปัญหา ผู้เรียนจะตั้งปัญหาเพื่อการค้นคว้าโดยใช้ความรู้เป็นพื้นฐาน ผู้สอนมักจะเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ให้แก่ผู้เรียนก่อน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยแล้วก็จะร่วมกับผู้สอนเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำเท็จจริงหรือคำตอบ

3) วิธีสอนโดยการอภิปราย

วิธีสอนโดยการอภิปราย เป็นอีกวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักอภิปรายเหตุการณ์ เรื่องราว หรือการกระทำของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะกระบวนการคิดวิพากษ์ วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ โดยใช้เหตุผล หลักฐาน และข้อมูลทางประวัติศาสตร์ประกอบการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และยังได้ทราบความรู้สึก ทักษะคติ ของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของผู้เรียนอีกด้วย ขั้นตอนการสอนโดยใช้การอภิปราย มีขั้นตอนอยู่ 3 ขั้นตอนใหญ่ 1) ขั้นเตรียมการอภิปราย 2) ขั้นตอนการอภิปราย 3) ขั้นสรุป สำหรับรูปแบบวิธีการสอนอภิปราย ผู้สอนอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของอภิปรายได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น วัตถุประสงค์ เนื้อหา

ระยะเวลา ผู้เรียน สถานที่ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการอภิปรายที่ยืดถือจำนวนผู้เรียนเป็นหลัก คือ การอภิปรายแบบกลุ่มใหญ่ เป็นการอภิปรายที่ใช้สอนกับผู้เรียนได้ทั้งชั้น ซึ่งมักใช้เมื่อเริ่มบทเรียน ระหว่างการดำเนินการสอนและในท้ายชั่วโมง สำหรับการอภิปรายแบบกลุ่มย่อยเป็นการอภิปรายที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนในชั้นออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละประมาณ 5-6 คน หรือมากน้อยกว่านี้แล้วแต่ข้อวินิจฉัยของผู้สอนแล้วให้แต่ละกลุ่มไปปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มของตน หรือในบางครั้งแบ่งผู้เรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มอภิปรายและกลุ่มฟัง แล้วภายหลังมีการอภิปรายกลุ่มใหญ่ต่อท้ายเพื่อสรุป

จากการการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์สามารถนำมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสังเคราะห์ในรูปแบบตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางสังเคราะห์วิธีสอนประวัติศาสตร์แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์

วิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554)	วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน (Bruner,1977)	วิธีสอนโดยการอภิปราย (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554)	ตารางสังเคราะห์วิธีสอนประวัติศาสตร์ของผู้วิจัย
1) ขั้นตอนกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน	1) ขั้นสังเกต การกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน	1) ขั้นเตรียมการอภิปราย	1) ขั้นเตรียมการอภิปราย
2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน	2) ขั้นการรวบรวมข้อมูลและการประเมินข้อมูล		2) ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน
3) ขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลและหลักฐาน	3) ขั้นการพิสูจน์ข้อสมมติฐานและการสรุป	2) ขั้นดำเนินการอภิปราย	3) ขั้นการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และประเมินข้อมูล
4) ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน			4) ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน
			5) ขั้นดำเนินการอภิปราย

วิธีการสอนโดยใช้ วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554)	วิธีสอนโดยการ สืบสวนสอบสวน (Bruner,1977)	วิธีสอนโดยการ อภิปราย (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554)	ตารางสังเคราะห์ วิธีสอนประวัติศาสตร์ ของผู้วิจัย
5) ชั้น นำเสนอผล การศึกษา	4) ชั้นการนำไปใช้	3) ชั้นสรุป	6) ชั้นสรุปและนำเสนอ ผลการศึกษา

จากตารางสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ วิธีสอนประวัติศาสตร์แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากวิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งวิธีสอนโดยการอภิปราย (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 ; Bruner,1977) ตามขั้นตอนดังนี้ 1) ชั้นเตรียมการอภิปราย 2) ชั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน 3) ชั้นการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินข้อมูล 4) ชั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน 5) ชั้นดำเนินการอภิปราย และ 6) ชั้นสรุปและนำเสนอผลการศึกษาซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

5. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า

5.1 ความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral History)

ประวัติศาสตร์บอกเล่าว่า เป็นการบันทึก อนุรักษ์ และตีความหมายของข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มาจากประสบการณ์ส่วนตัวและความเห็นของผู้เล่าเหตุการณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ใช่หลักฐานที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เป็นการสัมภาษณ์เรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ผ่านประสบการณ์นั้นโดยตรง หรือเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้ถูกสัมภาษณ์เอง เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ (กรรณิการ์ ต้นประเสริฐ และคณะ, 2543; พรรณี บัวเล็ก, 2563: ออนไลน์; Baylor University Institute for Oral History, 2020 : ออนไลน์) โดยเป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจัดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน ประวัติศาสตร์บอกเล่าสามารถบันทึกปากคำหรืออธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ที่ยังไม่มีการจัดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ได้ข้อมูลแบบตำนาน นิทาน เรื่องนิทาน คำรำลือ ต่าง ๆ เหล่านี้ ก็สามารถนำมาประเมิน วิเคราะห์วิจัยเพื่อศึกษาได้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ด้วยตนเองโดยมีหลักการแบบมาตรฐานและมีความเป็น “ศาสตร์” และ “ศิลป์” รวมอยู่ด้วยกัน เป็นการศึกษาช่วงแห่งชีวิตในท้องถิ่นซึ่งประกอบกันขึ้นเป็น “ประวัติศาสตร์สังคม” ที่ทำให้เห็นชีวิตและสภาพแวดล้อมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้คนภายในทั้งบุคคลสำคัญของบ้านเมืองของตนเอง (ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 33-34) นอกจากนี้ ปิยนาด บุนนาค (2553 : ออนไลน์) ยังกล่าวว่า ประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นวิธีการของการบันทึกและการจัดทำเป็นหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับประเด็นทางประวัติศาสตร์และปรากฏการณ์ทางสังคมที่อาจสูญหายไปถ้าไม่ใช้วิธีการศึกษาด้วยประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า ทั้งนี้ยังเป็นวิธีการที่ “ทำให้เข้าถึง” ประสบการณ์ที่มีสีสันและมีความเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจอดีตอย่างลุ่มลึกในเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน โดยใช้เรื่องเล่าโดยบุคคลซึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์และอัดเทปเสียงไว้เป็นข้อมูลหลัก เสริมด้วยการสัมภาษณ์คนอื่น ๆ ในครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบเรื่อง เช่น เรื่องเล่า ตำนานที่เล่าไหลเวียนอยู่ในครอบครัว และชุมชน ประวัติศาสตร์ (ชาติชาย มุกสง, 2554 : 48)

Oral History Association of Australia (2020 : ออนไลน์) ได้แบ่งประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าไว้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วิธีการ (method) ในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) และการรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปากต่อปาก 2) การปฏิบัติ (practice) มักเกิดขึ้นในการบันทึกคำบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์และความทรงจำที่มีชีวิตของเอกัตบุคคล ซึ่งส่วนบุคคลมักไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะเป็นส่วนของประวัติศาสตร์เทปบันทึกเสียงที่สมบูรณ์แสดงถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องของทีมผู้สัมภาษณ์ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการพูดของเอกัตบุคคล (Individual's patterns of speech) ท่าที่ ทศนคติ คุณค่า และรายละเอียดต่าง ๆ โดยทั่วไปไม่ได้รับการบันทึกให้เป็นส่วนหนึ่งของงานทางประวัติศาสตร์ และการปฏิบัติของประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าทำให้ได้ผลผลิต คือ บันทึกต่าง ๆ หรือหลักฐาน ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงกับหลักฐานในรูปแบบอื่น ทำให้ได้ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา และมีพลังซึ่งสามารถเปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริงกว่า โดยผ่านประสบการณ์และความทรงจำของประชาชนที่เปรียบเสมือนเป็นเอกสารของสมัยโบราณ ซึ่งเป็นการรักษาข้อมูลเชิงลึกที่ไม่ได้ถูกค้นพบ

โดยสารสนเทศที่เป็นเอกสารตีพิมพ์ ทักษะของผู้มีส่วนร่วม (Starr, 1980: 93-97; Russell, 2020: ออนไลน์)

จากการการศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาวิเคราะห์ในรูปแบบตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางสังเคราะห์หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า

<p>วลีลักษณะ ทรงศิริ (2557)</p>	<p>พรณี บัวเล็ก (2563)</p>	<p>ปิยนดา บุญนาค (2553)</p>	<p>ชาติชาย มุกลง (2554)</p>	<p>Oral History Association of Australia (2020)</p>	<p>Baylor University Institute for Oral History (2020)</p>	<p>Louis M. Starr (2020)</p>	<p>David E. Russell (2020)</p>	<p>ความหมายและขอบเขต ประวัติศาสตร์บอกเล่าของผู้วิจัย</p>
<p>เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เข้าถึงการใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็น การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเป็นเรื่องราวที่อยู่ในลักษณะที่ผู้ศึกษาสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องเดินทางเพื่อออกไปค้นหา จากที่อื่นใด ประวัติศาสตร์บอกเล่าสามารถบันทึกปากคำหรืออธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ รวมถึงไม่มีการจัดบันทึกจากปัจเจกบุคคล ในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ได้ข้อมูล</p>	<p>การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากแหล่งสัมภาษณ์เป็นพื้นฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ดังเขียนหลักฐานประเภท หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ใช่อันตรายที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเป็นการสัมภาษณ์ที่ยังคงเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต</p>	<p>เป็นวิธีการของการบันทึกและการจัดทำเป็นหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับประเด็นทางประวัติศาสตร์และปรากฏการณ์ทางสังคมที่อาจสูญหายไปถ้าไม่ใช่วิธีการศึกษาด้วยประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า ทั้งยังเป็นวิธีการที่ “ทำให้เข้าถึง” ประสบการณ์ที่มีสีสันและมีความเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการศึกษาที่มีความเข้าใจต่ออย่างลึกซึ้ง</p>	<p>ประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นวิธีการค้นคว้าสำหรับประวัติหรือเรื่องเล่า โดยผู้ใช้เรื่องเล่าโดยบุคคลซึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์และอดีตสัมภาษณ์ไว้เป็นข้อมูลหลักเสริมด้วยการสัมภาษณ์คนอื่น ๆ ในครอบครัวของผู้สัมภาษณ์ เช่น ประการเรื่อง เรื่องเล่า ดำเนินที่เล่าไหลเวียนอยู่ในครอบครัวและชุมชน</p>	<p>ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์บอกเล่าไว้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วิธีการ (method) ในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) และการรักษา (conserving) เรื่องราว... เกี่ยวข้องที่เล่าจากปากต่อปาก 2) การปฏิบัติ (practice) ที่เกิดขึ้นในการบันทึกคำบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์และความทรงจำที่มีชีวิตของอดีตบุคคล ซึ่งส่วนบุคคลมักไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ เทียบกับเสียงที่สมบูรณ์แสดงถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องของที่มีผู้สัมภาษณ์ (Good research) ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการพูดของอดีตบุคคล</p>	<p>เป็นการบันทึกเสียงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ซึ่งได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่บุคคลที่มีอยู่ซึ่งชีวิตอยู่ในเหตุการณ์หรือเป็นพยานของประสบการณ์ในอดีต</p>	<p>ประวัติศาสตร์บอกเล่านั้นเปรียบเสมือนเป็นเอกสารของสมัยโบราณ ซึ่งเป็นการรักษาข้อมูลเชิงลึกที่ไม่ได้ถูกค้นพบโดยสารสนเทศที่เป็นเอกสารตีพิมพ์ ทักษะของผู้มีส่วนร่วม</p>	<p>ประวัติศาสตร์บอกเล่าว่าคือเอกสารคำบอกเล่าของนักประวัติศาสตร์ในอดีตที่เป็นการรักษาข้อมูลเชิงลึกซึ่งไม่พบในฉบับตัวเขียน ทักษะของผู้ปฏิบัติหรือผู้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลต้องคงความเป็นกลาง</p>	<p>ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าคือ การหาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็น การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดีตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจัดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็น การเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน</p>

<p>วลัยลักษณ์ ทรงศิริ (2557)</p> <p>แบบตำนาน นิทาน เรื่อง คำรำลือ ต่าง ๆ เหล่านี้ ก็ นำมาประกอบเป็น วิเคราะห์วิจัย ษาได้ นอกจากนั้นยังเป็นการ ประวัติศาสตร์ด้วยตนเองโดยมี รแบบมาตรฐานและมีความ าสตร์” และ “ศิลป์” ด้วยกัน เป็นการศึกษาซึ่ง ผู้คนในท้องถิ่นซึ่งประกอบกัน “ประวัติศาสตร์สังคม” ที่ ันชีวิตและสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของผู้คน ึ่งบุคคลสำคัญที่บ้านเมือง</p>	<p>พรณี บัวเล็ก (2563)</p> <p>ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ผ่าน ประสบการณ์นั้น โดยตรง หรือเป็น เรื่องราวชีวิตของผู้ถูก สัมภาษณ์เอง</p>	<p>ปิยนดา บุณนาค (2553)</p> <p>ในเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น ประวัติศาสตร์จากคำ บอกเล่าจึงเป็นการ บันทึกความทรงจำของ บุคคลซึ่งมีชีวิตผ่าน ประสบการณ์มาอย่าง โชกโชก และเป็นการ เชื่อมโยงอดีตถึง ปัจจุบัน</p>	<p>ชาติชาย มุทสง (2554)</p>	<p>Oral History Association of Australia (2020)</p> <p>(Individual’s patterns of speech) ท้าที่ ทั่นคติ คุณค่า และรายละเอียดต่าง ๆ (The kinds of attitudes, values, descriptions) โดยทั่วไปได้รับการบันทึก ให้เป็นส่วนหนึ่งของงานทาง ประวัติศาสตร์ (as part of our history) และการ ปฏิบัติของประวัติศาสตร์ จากคำบอกเล่าทำให้ได้ผล ผลิต คือ บันทึกต่าง ๆ (records) หรือหลักฐาน (evidence) จึงเมื่อ เชื่อมโยงกับหลักฐานใน รูปแบบอื่น ทำให้ได้ ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา และมีพลังซึ่งสามารถ เปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริง กว่า โดยผ่านประสบการณ์ และความทรงจำของ ประชาชน</p>	<p>Oral History Association of Australia (2020)</p>	<p>Baylor University Institute for Oral History (2020)</p>	<p>Louis M. Starr (2020)</p>	<p>David E. Russell (2020)</p>	<p>ความหมายและขอบเขต ประวัติศาสตร์บอกเล่า ของผู้วิจัย</p>
---	---	--	-----------------------------	--	---	--	------------------------------	--------------------------------	---

จากตารางที่ 4 ผลที่ได้จากการสังเคราะห์ คือ ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า เป็นการหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่างๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน วิธีการทางประวัติศาสตร์บอกเล่า จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

5.2 วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า

วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นวิธีการหนึ่งที่คุณสอนสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีชีวิตชีวาไม่น่าเบื่อ ในบางครั้งไม่ว่าจะเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีอยู่ในท้องถิ่นล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แต่ในบางครั้งหลักฐานอาจมีไม่เพียงพอ หรือยังไม่กระจ่าง ทำให้เนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอาจยังไม่สมบูรณ์ ครูผู้สอนจึงควรนำวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่ามาใช้เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลประกอบ จะทำให้เนื้อหาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยครูผู้สอนควรมีขั้นตอนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่าได้ ดังนี้ 1) เตรียมอุปกรณ์ การรวบรวมข้อมูลได้แก่เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง 2) อธิบายมโนทัศน์ของประวัติศาสตร์จากการบอกเล่าให้นักเรียน 3) แนะนำผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ 4) ให้นักเรียนรู้จักการจดบันทึก 5) เชิญบุคคลที่น่าสนใจมาที่ห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สัมภาษณ์ 6) เลือกหัวข้อที่จะให้นักเรียนค้นคว้าจากข้อมูล 7) อภิปรายกลยุทธ์หรือเทคนิคในการสัมภาษณ์ให้นักเรียน 8) จัดตารางการสัมภาษณ์ 9) เลือกเทปบันทึกเสียงที่นักเรียนไปบันทึกมา มาฟังร่วมกันในห้องเรียนเพื่อนักเรียนฝึกฝนการเขียนรายงาน และ 10) จัดแสดงผลงานของนักเรียน (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 49-51)

นอกจากนี้ปิยนาด บุณนาค (2553 : ออนไลน์) กล่าวถึงวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ไว้ดังนี้ 1) กำหนดประเด็นหรือหัวข้อเรื่องที่ทำวิจัย เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร 2) การวิจัยเอกสารขั้นต้นจากหน่วยงานราชการหรือเอกสารส่วนบุคคล แล้วทำบรรณานุกรมและเชิงอรรถ 3) การดำเนินวิธีการประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าโดยการสัมภาษณ์ ซึ่ง

มีรายละเอียด คือ การเตรียมรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ การเตรียมอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกการสัมภาษณ์ การเตรียมคำถามเพื่อสัมภาษณ์ ปฏิบัติการสัมภาษณ์ การถอดเทปจากการสัมภาษณ์ 3.6) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร และอภิปรายในกลุ่มผู้วิจัย 4) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร และ 5) สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วนำเสนอเป็นงานวิจัยซึ่งสามารถสรุปเป็นวิธีการตามที่ Oral History Association of Australia (2020 : ออนไลน์) ได้ให้ไว้ ดังนี้ วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นวิธีการในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) และเป็นการรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปากต่อปาก

ตามวิธีการการประวัติศาสตร์บอกเล่านั้น เมื่อสัมภาษณ์แล้วสามารถนำบันทึกทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ไปนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีแบบดิจิทัลที่เหมาะสม ซึ่งราคาเริ่มถูกลงได้อย่างทั่วถึง เหมาะสำหรับชุมชนหรือท้องถิ่นขนาดเล็กที่ยังไม่เคยมีการศึกษาหรือเขียนประวัติศาสตร์ของตนเองผ่านสายตาคนในพื้นที่ ถือเป็นเรื่องราวที่ขาดแคลนแต่จะทรงพลังอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาเพื่อรู้จักตนเองเพื่อวางรากฐานอนาคตต่อไป การสร้างประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีการรวบรวมและเก็บบันทึกและจัดเก็บอย่างดี เป็นประโยชน์ที่สำคัญและสามารถนำไปใช้สำหรับงานวิชาการเพื่อสร้างความเข้าใจในระดับท้องถิ่นในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้โดยครูสามารถให้นักเรียนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และบันทึก รวมถึงการนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ เป็นงานประวัติศาสตร์บอกเล่าในครอบครัว ชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเองได้ การใช้ประวัติศาสตร์บอกเล่าถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้เรื่องราวในอดีต ความสำคัญของบุคคลที่ควรเอาใจใส่อย่างในการประพจน์ปฏิบัติ ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของตนเองและชุมชนเพื่อการรักษารักษาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

สำหรับเด็กเล็กสามารถฝึกหัดการทำการศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาต้น โดยการทำให้โครงการที่ใช้การสัมภาษณ์คนในครอบครัว เช่น พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เป็นการเริ่มต้นจากคนที่เด็กคุ้นเคย และถือว่าง่ายที่สุดโดยไม่ต้องออกไปหาแหล่งข้อมูลจากที่อื่นสำหรับเด็กในระดับมัธยมศึกษาให้มีการเพิ่มเนื้อหาหรือเรื่องราวของอารมณ์ความรู้สึก ความอ่อนไหวจากเรื่องเล่าเข้ามาด้วย เน้นที่การสร้าง ความเข้าใจความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น และเอกลักษณ์ที่ตนเองต้องการสร้างหรือมีอยู่เป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัยนี้ต้องการสื่อสารกับตนเองมากที่สุด เพราะต้องดำรงอยู่ในกลุ่มที่หลากหลายทั้งทางความคิด ศาสนาและวัฒนธรรม หรือชาติพันธุ์ ดังนั้นการเรียนรู้ของเพื่อน ๆ หรือกลุ่มคนที่อยู่นอกเหนือไปจากครอบครัวตนเองจึงเป็นสิ่งน่าสนใจเพื่ออธิบายถึงความหลากหลายเหล่านี้ โดยการเรียนรู้ก่อนการสัมภาษณ์ อาจจะใช้วัตถุสิ่งของทางวัฒนธรรม สิ่งของที่หลงเหลือมาจากสมัยปู่ย่าตายาย อาคารสถานที่เก่าแก่ พื้นที่หรือสถานที่ซึ่งชาวบ้านเชื่อถือว่าศักดิ์สิทธิ์ หนังสือเก่า ภาพเก่า เพลงเก่า ภาพถ่ายในครอบครัว เป็นต้น

นอกจากนี้เด็กโตควรร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มละ 4 คน แบ่งกันทำหน้าที่ซักถามคนหนึ่ง ช่วยเรื่องถามอีกคนหนึ่ง อัดเทปคนหนึ่ง ถ่ายรูปคนหนึ่ง รวมเป็นอย่างน้อย 4 คน การทำงานร่วมกันเป็นทีมจะช่วยเปิดโอกาสให้เกิดการพัฒนาวิธีสื่อสารกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม การร่วมมือแบ่งงานกันทำงานเช่นนี้ช่วยเสริมจุดอ่อนสำหรับเยาวชนโดยทั่วไป ลำดับการทำโครงการศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่า มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเริ่มต้นโครงการประวัติศาสตร์บอกเล่า ควรเริ่มจาก การค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา 2) กำหนดกลุ่มร่วมศึกษา งบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ เช่น ค่ารถ ค่าพาหนะต่าง ๆ ค่าอาหารกลางวัน ค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ เตรียมเครื่องมือสำหรับการบันทึกต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการทำงานและงบประมาณของโครงการ ร่วมกันกำหนดกลุ่มคนที่จะสัมภาษณ์ 3) การเตรียมคำถามเพื่อสัมภาษณ์ และปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบจำนวนผู้ที่ติดต่อหรือหาพบได้ 4) การเตรียมตัวรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอผลจากการสัมภาษณ์หรือการศึกษา 5) การเก็บรวบรวมรักษาหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษา และ 6) การนำเสนอและเผยแพร่ โดยการเขียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือชุมชน ทำเป็นหนังสือ แผ่นพับ การทำนิทรรศการหรือจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ การทำละครเพื่อออกแสดงในวาระโอกาสต่าง ๆ หรือเล่าเรื่องออกอากาศทางวิทยุ หรือจัดทำวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียนในการเรียนการสอน หรือเผยแพร่ในยูทูปหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ และทำเว็บไซต์ บล็อก เฟซบุ๊ก บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จากการศึกษา (ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 34-44)

จากการการศึกษาแนวคิดตามวิธีการทางประวัติศาสตร์บอกเล่าผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มาสังเคราะห์ในรูปแบบตารางที่ 5 ดังนี้

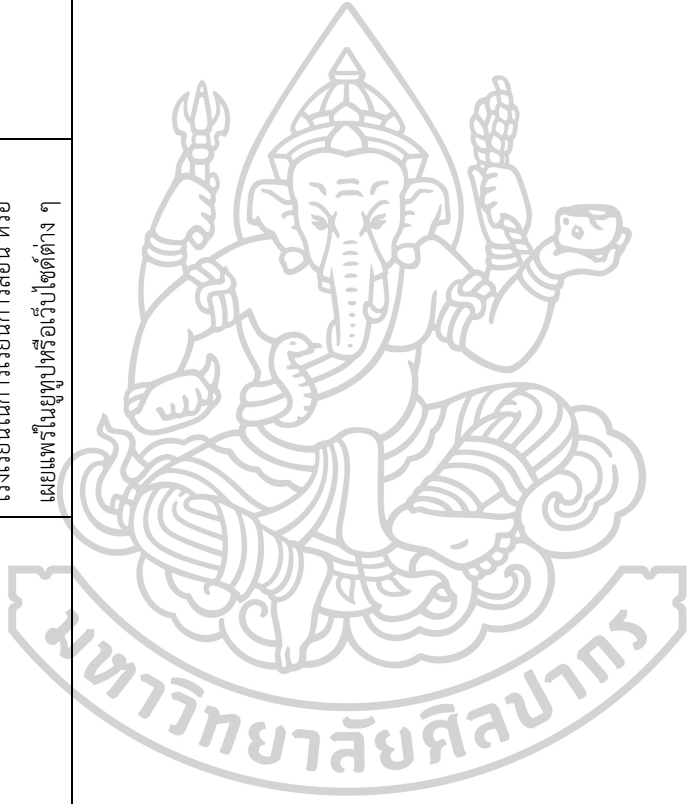

ตารางที่ 5 ตารางสังเคราะห์วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า

สิริพรรณ ศรีพหล (2554)	ปิยนดา บุณนาค (2553)	วัลย์ลักษณ์ ทงศิริ (2557)	Oral History Association of Australia (2020)	การสังเคราะห์วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่าของผู้วิจัย
1) เตรียมอุปกรณ์ การรวบรวม ข้อมูล ได้แก่เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง	1) กำหนดประเด็นหรือหัวข้อเรื่องที่ทำวิจัย เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร	1) การเริ่มต้นโครงการ ประวัติศาสตร์บอกเล่า ควรเริ่มจากการค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา	1) วิธีการในการบันทึก (recording)	1. เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ รู้จักการจัดบันทึก และเตรียมอุปกรณ์ การรวบรวมข้อมูล ได้แก่เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง
2) อธิบายขั้นตอนของ ประวัติศาสตร์จากกรบอกเล่าให้แก่ นักเรียน	2) การวิจัยเอกสารขั้นต้นจากหน่วยงานราชการหรือเอกสารส่วนบุคคล แล้วทำบรรณานุกรมและเชิงอรรถ			2. กำหนดประเด็นหรือการค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร
3) แนะนำผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ	3) การดำเนินการประวัติศาสตร์ จากคำบอกเล่าโดยการสัมภาษณ์	2) กำหนดกลุ่มร่วมศึกษา งบประมาณ ที่จำเป็นต้องใช้ เช่น ค่ารถ ค่าพาหนะ ต่าง ๆ ค่าอาหารกลางวัน ค่าอุปกรณ์ต่าง ๆ เตรียมเครื่องมือสำหรับการบันทึกต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการทำงาน และงบประมาณของโครงการ ร่วมกัน กำหนดกลุ่มคนที่จะสัมภาษณ์		3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ 4) เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อกไว้ 6) การถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ 7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร
4) ให้นักเรียนรู้จักการจัดบันทึก	3.1) การเตรียมรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ 3.2) การเตรียมอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกการสัมภาษณ์			
5) เชิญบุคคลที่น่าสนใจมาที่ห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สัมภาษณ์				

สิริพรรณ ศรีพหล (2554)	ปิยนดา บุญนาค (2553)	วลัยลักษณ์ ทรงศิริ (2557)	Oral History Association of Australia (2020)	การสังเคราะห์วิธีการ ประวัติศาสตร์บอกเล่าของผู้วิจัย
6) เลือกหัวข้อที่จะให้นักเรียน ค้นคว้าจากข้อมูล	3.3) การเตรียมคำถามเพื่อ สัมภาษณ์ 3.4) ปฏิบัติการสัมภาษณ์ 3.5) การถอดเทปจากการ สัมภาษณ์ 3.6) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 3.7) อภิปรายในกลุ่มผู้วิจัย ผู้สัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบข้อมูล	3) การเตรียมคำถามเพื่อสัมภาษณ์ และปฏิบัติตามคำถามนั้นจนครบ จำนวนผู้ที่ติดต่อหรือทบทวนไว้ 4) การเตรียมตัวรวบรวมข้อมูลเพื่อ นำเสนอผลจากการสัมภาษณ์หรือ การศึกษา 5) การเก็บรวบรวมรักษาหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และ การศึกษา	1) วิธีการในการบันทึก (recording)	
7) อภิปรายกลยุทธ์หรือเทคนิคใน การสัมภาษณ์ให้นักเรียน	4) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความ กับข้อมูลเอกสาร	6) การนำเสนอและเผยแพร่ - เขียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือ ชุมชน ทำเป็นหนังสือ แผ่นพับ - ทำนิทรรศการหรือจัดแสดงใน พิพิธภัณฑ์	2) กระบวนการหลังการบันทึก (processing)	8) นำข้อมูลที่ได้อภิปรายวิเคราะห์ตีความ กับข้อมูลเอกสาร
8) จัดตารางการสัมภาษณ์	5) สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้ว นำเสนอเป็นงานวิจัย	- การทำละครเพื่อออกแสดงในวาระ โอกาสต่าง ๆ หรือเล่าเรื่องออกอากาศ ทางวิทยุหรือจัดทำเทปวิดีโอเผยแพร่ใน	3) การรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปาก ต่อปาก	9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้ว นำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจาก การศึกษาค้นคว้า 10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่ง เผยแพร่ผลงานในรูปแบบต่างๆ
9) เลือกแบบบันทึกเสียงที่นักเรียน ไปบันทึกมา มาฟังร่วมกันใน ห้องเรียนเพื่อนักเรียนฝึกฝนการ เขียนรายงาน				
10) จัดแสดงผลงานของนักเรียน				

สิริวรรณ ศรีพทล (2554)	ปิยนถ บุนนาค (2553)	วลัยลักษณ์ ทรงศิริ (2557) โรงเรียนในการเรียนการสอน หรือ เผยแพร่ในยูทูปหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ	Oral History Association of Australia (2020)	การสังเคราะห์วิธีการ ประวัติศาสตร์บอกเล่าของผู้วิจัย
---------------------------	------------------------	---	--	---

จากตารางที่ 5 สังเคราะห์วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ดังนี้ 1) เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ รู้จักการจดบันทึก และเตรียมอุปกรณ์ การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง 2) กำหนดประเด็นหรือการค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร 3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ 4) เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อกไว้ 6) การถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ 7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 8) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร 9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และ 10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

6. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

6.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “แหล่ง” หมายถึง ถิ่น ที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวม บ่อเกิด แห่งที่ ดังนั้น แหล่งเรียนรู้ จึงอาจหมายถึง ถิ่น ที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวม บ่อเกิดแห่งการ เรียนรู้หรือความรู้

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจในการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อสนองการศึกษาตลอดชีวิตตามความแตกต่างของบุคคลในระดับต่างๆ เป็นจำนวนไม่น้อยและนับวันจะเพิ่มพูนมากขึ้น เพราะได้ตระหนักดีว่าเป็นวิธีการให้การศึกษาตลอดชีวิตที่ถูกต้อง ถือได้ว่าเป็นการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็น ก่อให้เกิดการพัฒนาปัญญา นำมาซึ่งเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศทุก ๆ ด้าน ในประเทศอังกฤษ เมื่อดำเนินการเรื่อง “ปฏิรูปการศึกษา” นั้นพบว่า “การสร้างลักษณะนิสัยแห่งการเรียนรู้” สำคัญที่สุด การเรียนรู้จึงเป็น “วาระสำคัญแห่งชาติ” ที่รัฐบาลต้องดำเนินการให้ประชาชนได้เข้าใจ และซาบซึ้งกับมรดกวัฒนธรรมของชาติ ทรัพยากรหลักที่สำคัญที่รัฐบาลอังกฤษกำหนดบทบาทให้เป็น “ขุมพลังแห่งการเรียนรู้” (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 7) นอกจากนี้การเรียนรู้ในโลกปัจจุบันนั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องเรียนรู้หรือได้รับความรู้จากครูเท่านั้น แต่สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว ได้แก่ พ่อแม่ ชุมชน เพื่อน สถาบันทางศาสนา การอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ และทันสมัยที่สุดคือ การใช้คอมพิวเตอร์และเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งทุกคนจะได้รับความรู้ตามที่ตนเองต้องการ การเรียนรู้จึงสนุก ไม่เกิด

ความเครียดเพราะไม่ ต้องท่องจำความรู้เพื่อคอยตอบคำถามครูให้ได้ (ชัยพจน์ รังงาม, 2542 : 31) แหล่งเรียนรู้มีวิธีจัดได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความพร้อมของประชาชนและสภาพของชุมชนนั้น ๆ โดยมีองค์กรท้องถิ่นหรือประชาชนในหมู่บ้านเป็นหลักในการจัดตั้ง

6.2 ประเภทของแหล่งเรียนรู้

ในการแบ่งประเภทของแหล่งการเรียนรู้ นั้น พระพุทธทาสภิกขุ (อ้างถึงใน สุนน อมร วิวัฒน์ 2548 : ออนไลน์) ได้แสดงธรรมเรื่อง “โรงเรียนที่ท่านยังไม่รู้จัก” มีความตอนหนึ่งว่า โรงเรียนมีอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง หูตาของท่านทั้งหลายแต่ท่านก็ไม่รู้จัก การเรียนรู้จากธรรมชาติช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง มีการต่อสู้ดิ้นรน มีปัญหา มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ทั้งความจริง ความงามและความดี ในทางตรงกันข้าม ธรรมชาติก็มีทั้งความเสื่อมสลายและความโหดร้าย ทำลายล้าง มนุษย์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ และอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ด้วยการอนุรักษ์และยอมรับคุณค่าของธรรมชาติ ปรับตนเองได้ในความเปลี่ยนแปลง และทำอย่างไรจึงจะให้เด็กรู้ด้วยตนเองมากขึ้นนั่นคือ ต้องสร้างแหล่งการเรียนรู้ให้เขา ต้องสอนให้เขารู้จักใช้ แหล่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้แบ่งได้ 4 ประเภทด้วยกัน คือ 1) ประเภทบุคคล 2) ประเภทสถานที่ 3) ประเภทวัฒนธรรมประเพณี และ 4) ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546ก: 8-9) ได้จำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ไว้ 2 แบบ คือ

1. จัดตามลักษณะของแหล่งการเรียนรู้

1.1 แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะหาความรู้ได้จากสิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ ลำธาร กรวด หิน ทราย ชายทะเล เป็นต้น

1.2 แหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษาที่อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดประชาชน สถาบันการศึกษา สวนสาธารณะ ตลาด บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย สถานประกอบการ เป็นต้น

1.3 บุคคล เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม การสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งด้านประกอบอาชีพ ตลอดจนนักคิด นักประดิษฐ์ และผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. จัดตามแหล่งที่ตั้งของแหล่งการเรียนรู้

2.1 แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เดิมมีแหล่งการเรียนรู้หลัก คือ ครู อาจารย์ ต่อมามีการพัฒนาเป็น ห้องปฏิบัติการต่างๆ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการ

ทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องจริยธรรม ห้องศิลปะ ตลอดจนอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ห้องอาหาร สนาม ห้องน้ำ สวนดอกไม้ สวนสมุนไพร แหล่งน้ำในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นครอบคลุมทั้งด้านสถานที่และบุคคล ซึ่งอาจอยู่ในท้องถิ่นใกล้เคียงโรงเรียน ท้องถิ่นที่โรงเรียนพาผู้เรียนไปเรียนรู้ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ชายทะเล สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ทุ่งนา สวนผัก สวนผลไม้ วัด ตลาด ร้านอาหาร ห้องสมุด ประชาชน สถานีตำรวจ สถานีอนามัย ดนตรีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นเมือง แหล่งทอผ้า เทคโนโลยีชาวบ้าน เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน แหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 :19) ได้จำแนกแหล่งการเรียนรู้ไว้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคลหรือปราชญ์ชาวบ้าน (Local Wisdom) ประกอบด้วยบุคคลทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา ซึ่งมีความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขาวิชาชีพ บางท่านอาจเป็นผู้มีทักษะ ความชำนาญ ในแต่ละสาขาวิชาชีพ บางท่านเป็นปราชญ์ชาวบ้าน บางท่านเป็นอดีตข้าราชการที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน บางท่านเป็นผู้นำทางศาสนา ในท้องถิ่น และบุคลากรในสถานศึกษาเอง ก็มีทั้งความชำนาญ ความรู้หรืออาชีพเสริมรายได้ที่ทำอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู นักการภารโรง ตลอดจนผู้เรียน รุ่นพี่หรือผู้เรียนชั้นที่โตซึ่งสามารถนำมาเชื่อมโยงบูรณาการ ในการศึกษาได้

2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วทั้งในสถานศึกษาและท้องถิ่น เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งอาจเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติแล้ว หรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 43) ได้แบ่งประเภทของแหล่งการเรียนรู้ไว้ 2 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวน หนังสือสวนธรรมะ เป็นต้น

2. แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา วัด ครอบครัว ท้องถิ่น สถานประกอบการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

สุมน อมรวิวัฒน์ (2544 : 25) จำแนกประเภทแหล่งการเรียนรู้ไว้ 4 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ บุคคลทั่วไปที่อยู่ในท้องถิ่นซึ่งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนได้ เช่น ชวนา ชาวสวน ชาวไร่ ช่างฝีมือ พ่อค้า นักธุรกิจ พนักงานบริษัท ข้าราชการ ภูมิปัญญา ศิลปิน นักกีฬา เป็นต้น

2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สถานที่สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน สถาบันทาง ศาสนา พิพิธภัณฑ์ สถานที่ราชการ ห้องสมุดตลาด ร้านค้า ห้างร้าน บริษัท ธนาคาร โรงมหรสพ โรงงานอุตสาหกรรม ถนน สะพาน เขื่อน ฝายทดน้ำ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามบิน เป็นต้น

3. แหล่งการเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ พืช ดิน หิน แร่ ทะเล เกาะ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง น้ำตก ทุ่งนา สัตว์ป่า สัตว์น้ำ เป็นต้น

4. แหล่งการเรียนรู้ประเภทกิจกรรมทางสังคม ประเพณี และความเชื่อ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน วรรณกรรมท้องถิ่นศิลปะพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น

สรุปได้ว่าแหล่งการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ประกอบด้วย แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาควรจำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงลักษณะที่ตั้ง ลักษณะการใช้งาน ทรัพยากรที่มีอยู่และบริบทของท้องถิ่น ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลและองค์กรในชุมชน หมายถึง บุคคล คณะบุคคลหรือตัวแทนขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน ในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ แนวคิด หลักการ และวิธีการปฏิบัติให้นักเรียนได้ เช่น ตัวแทนด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม ตัวแทนรัฐบาลหรือหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาองค์กรต่าง ๆ ผู้นำอาชีพพิเศษหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พระภิกษุสงฆ์ หรือผู้นำศาสนาต่างๆ ผู้นำชุมชน คณะบุคคลจากสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

2. แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มีมนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง ทรัพยากรหรือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือทรัพยากรที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น ทรัพยากรป่าไม้ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรสัตว์ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝายชลประทาน ลำคลอง อุทยานแห่งชาติ ศูนย์อนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า เป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ประเภทอาคาร สถานที่ และสิ่งก่อสร้าง หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่มีมนุษย์สร้างขึ้นทั้งในอดีต และปัจจุบัน เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑ์ พระพุทธรูป โบสถ์ วิหาร ศูนย์ราชการ โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา

โรงงานอุตสาหกรรมตลาด อนุสาวรีย์ ศาลหลักเมือง เรือนจำ สถานีตำรวจ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์พัฒนาวิชาการเกษตร โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

4. แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์คิดค้นที่เป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ต่างๆ ที่เป็นนวัตกรรม หรือเทคโนโลยี ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น ห้องสมุด ประชาชน เครื่องต่าง ๆ ระบบเครื่องยนต์ต่าง ๆ เคมีภัณฑ์ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม คอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

5. แหล่งเรียนรู้ประเภทศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณี หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ทางสังคมที่แสดงถึงความเป็นอยู่ ความเชื่อ วิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต เช่น ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง การแสดงพื้นบ้าน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของคนในชุมชน กิจกรรมชุมชน พิธีทางศาสนา ประเพณีความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ ศิลปกรรม แกะสลัก เครื่องปั้นดินเผา ภาพวาด ภาพเขียน เป็นต้น

กรมวิชาการ (2545 : 144) ได้จำแนกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ 6 ประเภท ได้แก่

1. ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านที่มีองค์ความรู้มีประสบการณ์ประสบความสำเร็จในงานอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น
2. ประเภทแหล่งวิชาการได้แก่สถาบัน องค์กร หน่วยงานห้องสมุดซึ่งให้บริการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ
3. ประเภทสถานประกอบการซึ่งให้บริการความรู้ฝึกอบรมเกี่ยวกับงานและวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่น
4. ประเภททรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์
5. ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ วารสาร หนังสืออ้างอิง และหนังสือพิมพ์
6. ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

6.3 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้

การใช้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่

ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ว่าด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามมาตราที่ 4 การศึกษาเป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพบุคคลและสังคมผ่านการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนสืบสานวัฒนธรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ไว้ในมาตรา 22 ภาระงานการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และมาตรา 25 ที่ว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นแหล่งเรียนจึงมีความสำคัญ คือ 1) เป็นแหล่งเสริมสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) เป็นแหล่งศึกษาตามอัธยาศัย 3) เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) เป็นแหล่งสร้างความรู้ ความคิด วิชาการและประสบการณ์ 5) เป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยมรักการอ่านและแหล่งศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 6) เป็นแหล่งสร้างความคิดเกิดอาชีพใหม่สู่ความเป็นสากล 7) เป็นแหล่งเสริมประสบการณ์ตรง และ 8) เป็นแหล่งส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์นั้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต หากครูผู้สอนประวัติศาสตร์จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการให้นักเรียนทำรายงานหรือใช้วิธีการบรรยายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รวมทั้งคิดว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่เลื่อนลอย ไม่มีแก่นสาร และไม่น่าเชื่อถือ และมีทัศนคติที่ไม่ดี แต่หากครูผู้สอนประวัติศาสตร์ได้นำแหล่งเรียนรู้มาใช้ประกอบในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตรา 23 (3) ว่า การจัดการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้าก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้นอกจากนั้นยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถูกต้องว่า เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพราะยังมีประจักษ์พยานหรือหลักฐานปรากฏอยู่ วิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่ไม่

เลื่อนลอยตามความเข้าใจของผู้เรียน และยังทำให้วิชาประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวาอีกด้วย สำหรับแหล่งการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์มี 2 ลักษณะดังนี้ คือ 1) แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประเทศ และ 2) แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 245)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ นับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระวิชา เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัตถุ พิพิธภัณฑสถาน ร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น การพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้เหตุการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นตนนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและร่องรอยยืนยันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความหวงแหนในมรดกที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นของตนได้ไว้กับชนรุ่นหลัง ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญคือ ครูจะต้องวางแผนการกิจกรรมการศึกษาออกสถานที่อย่างรัดกุม มีวัตถุประสงค์ในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แน่นอน รวมทั้งมีการสรุปผลหรืออภิปรายผลหลังจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้การใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น ครูผู้สอนประวัติศาสตร์จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและวัยเรียนของผู้เรียน (สิริวรรณ ศรีพหล, 2557 : 74-76) และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนสังเกตสำรวจจากสถานที่จริง และได้สอบถาม ฟัง อ่านจากผู้รู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น แนวทางในการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การจัดค่ายประวัติศาสตร์ การจัดกิจกรรมการศึกษาออกสถานที่ การใช้เส้นแบ่งเวลา (Time Line) กิจกรรมสืบค้นประวัติศาสตร์ชุมชน การเรียนการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมการเรียนรู้โดยการไปทัศนศึกษา กิจกรรมยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กิจกรรมการสอนแบบ 4 MAT และกิจกรรมการเรียนรู้โครงการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

7. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy)

7.1 ความหมายและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น คือคุณสมบัติที่สำคัญของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ถือเป็นความสามารถในการเข้าใจ เห็นอกเห็นใจในความแตกต่างของบุคคล และยอมรับความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น และเป็นหนึ่งในจริยธรรมเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาในเด็กและเยาวชน ประเภทส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ บุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นนั้นจะเป็นผู้ที่สามารถรับรู้และสัมผัสได้ถึงความรู้สึกและความเข้าใจทั่วไปของคนส่วนใหญ่ในสถานการณ์ต่าง ๆ รู้จักและเข้าใจความหมายของการแสดงออกภายนอกของบุคคล และตระหนักรู้ในตนเองที่จะตอบสนองความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นตรงกับภาษาอังกฤษคือคำว่า Empathy ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก คือ คำว่า “empathia” ซึ่งมีความหมายว่า “การแสดงความรักหรือความรู้สึก” ในปัจจุบันคำว่า Empathy ถูกนำมาใช้ในทางการแพทย์และจิตวิทยา

Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing and Applied Health (1997: 604) ได้ให้ความหมายของคำว่า Empathy ว่าเป็น “การตระหนักทางความคิด อารมณ์และเข้าใจถึงความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลอื่น แม้สิ่งนั้นจะทำให้รู้สึกตึงเครียดและรบกวนจิตใจ Empathy จะเป็นความเข้าใจใจ

พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2555 : 119) ได้ให้ความหมายคำว่า Empathy หมายถึง การรู้ซึ่งถึงความรู้สึก เป็นความสามารถที่จะเข้าใจความรู้สึก ความคิด และการรับรู้ของผู้อื่นตามที่เป็นจริง

Goleman (1998: 135) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่าเป็นความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นว่าเป็นการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกความต้องการและความห่วงใยของผู้อื่น

Jolliffe and Farrington (2006) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่าเป็นความเข้าใจใจซึ่งแยกออกเป็น 2 มิติ คือ ความเข้าใจใจเชิงความคิด (Cognitive empathy) และความเข้าใจใจเชิงอารมณ์ (Affective empathy) ความเข้าใจใจเชิงความคิดหมายถึงความเข้าใจว่าคนอื่นรู้สึกหรือคิดอย่างไร ด้วยการมองในมุมมองของเขา ในขณะที่ความเข้าใจใจเชิงอารมณ์หมายถึงการตอบสนองต่อความรู้สึกของคนอื่นส่งผลมาถึงบุคคลในลักษณะการมีประสบการณ์ความรู้สึกร่วมกัน

Rogers (1951) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่า คือความเข้าใจใจ เป็นการรับรู้และเข้าใจถึงสภาวะภายในของบุคคลอื่นทั้งทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ราวกับว่าอยู่หรือเป็นบุคคลนั่นเอง เป็นความเข้าใจ การตระหนักถึงอารมณ์และการสื่อสารแสดงออกถึงความเข้าใจของ

ผู้อื่น เป็นมิติด้านปัญญา ที่เป็นความสามารถในการเข้าถึงประสบการณ์ภายในบุคคลอื่น และเป็นมิติด้านจิตใจ คือการเข้าไปร่วมรับรู้ถึงประสบการณ์ทางอารมณ์ของบุคคลอื่น

จิณห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส (2556 : 13) ได้ให้ความหมายของ Empathy คือ ความเข้าอกเข้าใจเป็นมิติด้านอารมณ์และสังคมที่เป็นพื้นฐานของปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ของมนุษย์ เป็นความสามารถในการรับรู้ต่อความรู้สึก การคิด การกระทำและเข้าใจผู้อื่นด้วยความสอดคล้องกลมกลืน พื้นฐานของความเข้าอกเข้าใจเป็นสิ่งที่เอื้อโดยธรรมชาติจากสมองของมนุษย์ เพื่อส่งเสริมให้มนุษย์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน และเชื่อว่าเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาได้

ประเสริฐ เอี่ยมรุ่งโรจน์ (2560 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่า คือความสามารถของเราในการเข้าใจแบบหยั่งรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น คนที่มี Empathy คือคนที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจ อ่านอารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่น และปรับความเข้าใจตัวเองกับผู้อื่นได้ดี

วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2543 : 74) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่า คือ ความเห็นอกเห็นใจเป็นการตอบสนองทางอารมณ์ที่เนื่องมาจากการตระหนักรู้ถึงสภาพอารมณ์หรือสถานการณ์ของอีกคนหนึ่งคล้ายหรือเหมือนกับบุคคลนั้นรับรู้ว่าเขามีประสบการณ์มาก่อน รวมถึงคำนึงถึงผู้อื่นและต้องการที่จะเอื้อเพื่อและแบ่งปันกับผู้อื่น

มนัส บุญประกอบ (2543 : 217) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่า คือความเห็นอกเห็นใจเป็นความสามารถที่เอาใจเขามาใส่ใจเรา ตระหนักรู้ถึงสิ่งที่คนอื่นกำลังรู้สึกโดยไม่จำเป็นต้องมาบอกให้ทราบ ซึ่งคนส่วนมากไม่เคยบอกเราให้ทราบถึงสิ่งที่เขารู้สึกในคำพูด นอกจากน้ำเสียง ภาษาท่าทาง และการแสดงออกทางสีหน้า ปัจจุบันนี้ถูกสร้างขึ้นมาจากการตระหนักรู้ตนเองที่กำลังทำให้เหมาะกับอารมณ์ของตนเองซึ่งทำให้ง่ายต่อการอ่านและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 : 109) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่าคือ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นความสามารถที่จะเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความเข้าใจ เห็นใจ มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

เทอดศักดิ์ เดชคง (2545 : 100) ได้ให้ความหมายของ Empathy ว่าเป็นความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นที่กำลังประสบเหตุการณ์ต่างๆ

ดังนั้น สรุปได้ว่า Empathy คือ การรับรู้ต่อความรู้สึก การคิด การกระทำและเข้าใจผู้อื่น ซึ่งเป็นการรับรู้และเข้าใจถึงสภาวะภายในของบุคคลอื่นทั้งทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ราวกับว่าเป็นบุคคลนั่นเอง ซึ่งแยกออกเป็น 2 มิติ คือ เป็นมิติด้านปัญญา (cognitive domain) ที่เป็นความสามารถในการเข้าใจประสบการณ์ภายในบุคคลอื่น ความเข้าใจว่าคนอื่นรู้สึกหรือคิดอย่างไร ด้วยการมองในมุมมองของเขา และเป็นมิติด้านจิตใจ (affective domain) คือการเข้าไปร่วมรับรู้

ถึงประสบการณ์ทางอารมณ์ของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นลักษณะการตอบสนองต่อความรู้สึกของคนอื่นส่งผลมาถึงบุคคลในลักษณะการมีประสบการณ์ความรู้สึกร่วมกัน

ประวัติศาสตร์ (History) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า *historein* หมายถึง การไต่สวนหรือค้นคว้าการเรียนรู้จากการสืบค้น ความรู้ที่ได้จากการสืบค้น การรวบรวมการสืบค้นของบุคคล การเล่าเรื่อง การเล่าเรื่องประวัติ ในภาษาลาตินตรงกับคำว่า *historia* ซึ่งหมายถึง เรื่องเล่า เล่าเรื่อง บันทึกเรื่องราว ในภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษสมัยกลางคือคำว่า *histoire* หมายถึง เหตุการณ์อดีต ความรู้ (สมประสงค์ น่วมบุญลือ 2558 : 16) ดังนั้น ประวัติศาสตร์ในฐานะเป็น ศาสตร์หรือสาขาวิชาการหนึ่งนั้น คือ การศึกษาเรื่องราวสำคัญๆ ที่เชื่อว่าได้เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับ ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง บนพื้นฐานของการวิพากษ์วิเคราะห์ หลักฐานเอกสารชั้นต้น และหลักฐานร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อความเข้าใจปัญหาในสังคมปัจจุบัน (ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ 2554 : ก) ในการศึกษาประวัติศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ต้องมี กระบวนการการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบระเบียบ โดยพยายามใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์มา สืบสวนสอบสวนเพื่อหาคำตอบที่แท้จริง ประกอบการใช้เหตุผลในการตรวจสอบความถูกต้องของ หลักฐานที่ใช้ประกอบกับการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เรื่องที่น่าเสนอเป็นที่น่าสนใจ (สิริวรรณ ศรีพหล 2554 : 37) ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์จึงมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์(Historical Method) อย่างไรก็ตามในการศึกษาประวัติศาสตร์นั้นหากเกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด ผิดยุคสมัย การมีอคติ การตัดสินอดีตจากปัจจุบันอันจะก่อให้เกิดการบิดเบือนทางประวัติศาสตร์ สิ่งเหล่านี้มี สาเหตุมาจากการที่ผู้เรียนขาดการรับรู้ทางประวัติศาสตร์ร่วมกันหรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Historical empathy

Collins, Geri Sperry (2004 : 4) ได้นิยามความหมายของคำว่า Historical empathy ว่าเป็นแนวทางของการประมวลความรู้ทางประวัติศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยมุมมอง เหตุการณ์ในอดีต และช่วยให้บุคคลสามารถมองประวัติศาสตร์ได้อย่างเข้าใจที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในลักษณะนี้เป็นกระบวนการทางความคิดในการมองประวัติศาสตร์ในมุมมองที่แตกต่างออกไปทำให้เกิดความเข้าใจทางประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง บุคคลสามารถเข้าใจประเด็นทางประวัติศาสตร์ ของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างรู้ซึ่งถึงความรู้สึก ลำดับเหตุการณ์ และวิเคราะห์ผลกระทบของปฏิบัติการ หรือการกระทำของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้

Barton and Levstik (2009: 210-221) ได้นิยามคำว่า Historical empathy ว่าเป็นกระบวนการในการทำความเข้าใจมนุษย์ในอดีตโดยการอธิบายในบริบทของการกระทำหรือ เหตุการณ์ของพวกเขา ซึ่งเป็นความสามารถในการจินตนาการทางความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น จากมุมมองของพวกเขาเอง

Ashby and Lee (1987: 62-88) ได้ให้ลักษณะของ Historical empathy ว่าเกี่ยวข้องกับที่เราได้ไปที่ไหนเพื่อให้รู้ผู้กระทำในอดีตนั้นคิดอย่างไร และอะไรคือเป้าหมายที่พวกเขาแสวงหา พวกเขามองเหตุการณ์นั้นอย่างไร และสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พวกเขาทำได้ทั้งหมด ลักษณะดังกล่าวเป็นการแสดงความคิดที่ซับซ้อนและการพิจารณาว่าพวกเขามีมุมมองทางประวัติศาสตร์อย่างไรในแต่ละกรณีและเป้าหมาย แม้ว่าความคิดและเป้าหมายอาจจะแตกต่างจากหรือขัดแย้งจากความคิดของพวกเขาเอง

Foster and Yeager (2001) กล่าวว่า Historical empathy มีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ การรับรู้ความรู้สึกในขอบเขตที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับทางจิตวิทยาและความรู้สึกนึกคิด (empathy) ในรูปแบบที่มุมมองทางประวัติศาสตร์ที่เป็นการมองจากมุมมองของผู้อื่น (historical perspective taking) คือ ความสามารถทางการรู้คิดพิจารณาสิ่งต่าง ๆ จากมุมมองของอีกบุคคลหนึ่ง หรือการรู้คิดในการนี้บอกได้ว่าบุคคลหนึ่งอาจคิดหรือรู้สึกเช่นไร และทำให้สามารถคาดเดาการตอบสนองหรือการกระทำของบุคคลคนนั้นในสถานการณ์หนึ่งๆ ได้ล่วงหน้า

Seixas and Peck (2004 : 113) กล่าวว่า Historical empathy คือความสามารถในการพิจารณาและเข้าใจโลกจากมุมมองของผู้อื่น ในความสามารถในการรับรู้ที่จำเป็นต้องมีการจินตนาการตัวเองในบทบาทหรือตำแหน่งของผู้อื่นซึ่งการจินตนาการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องอยู่บนพื้นฐานการยืนยันของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความน่าเชื่อถือ

Yimaz (2007 : 331) ได้นิยามคำว่า Historical empathy คือความสามารถในการมองและพิจารณาตัดสินอดีตในเงื่อนไขของตัวมันเองโดยการพยายามทำความเข้าใจความคิด (mentality) กรอบแห่งการรับรู้ (frames of reference) ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย และการกระทำของผู้กระทำในประวัติศาสตร์โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย

Barton, C. Keith (1996 : 51-83) กล่าวว่า Historical empathy เป็นทักษะในการรับรู้ ตระหนักว่าบุคคลในอดีตมีมุมมองต่อเหตุการณ์, การประเมินความคิดเห็นของพวกเขา, การทำการตัดสินใจอย่างไร และมีความรู้สึกที่ถูกกำหนดโดยค่านิยม ความเชื่อและเจตคติของพวกเขาเป็นอย่างไร

Downey, Matthew T. (1994) ได้กล่าวว่า Historical empathy เป็นลักษณะเดียวกับการมองจากมุมมองของผู้อื่น (perspective taking) ซึ่งเป็นความสามารถที่จะเข้าใจลักษณะหรือตัวละครในประวัติศาสตร์ในขอบเขตของการอ้างอิงบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์โดยปราศจากความพยายามที่จะระบุลักษณะหรือใส่ความรู้สึกของพวกเขาลงไป

Gaddis (2002 : 124) ได้กล่าวว่า Historical empathy คือกระบวนการของการเข้าไปในความคิด อารมณ์ ความรู้ของผู้อื่นโดยการยอมให้จิตใจของตนเองเปิดรับความรู้สึกชื่นชมซาบซึ้ง ความหวังและความกลัว ความเชื่อและความฝันของพวกเขา

ดังนั้น การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy) เป็นการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำ (cognitive historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น (affective historical empathy) ในประวัติศาสตร์ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย

ลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันและองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

ลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

Foster (ออนไลน์: 2001) กล่าวว่า Historical Empathy มี 6 คุณลักษณะ

1. Historical empathy คือกระบวนการ หรือขั้นตอนที่นำไปสู่ความเข้าใจและการอธิบายว่าทำไมพวกเขาทำอย่างนั้นในอดีต
2. Historical empathy มีความเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณค่าของบริบททางประวัติศาสตร์และการลำดับเหตุการณ์ในการประเมินเหตุการณ์ในอดีต
3. Historical empathy ต้องอาศัยการวิเคราะห์และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์
4. Historical empathy มีความเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต
5. Historical empathy คือ การตระหนักว่ารู้ถึงยุคสมัยหรืออดีตที่ผ่านไปแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบันอย่างไร
6. Historical empathy คือ การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรู้ซึ่งถึงความซับซ้อนในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต

Cooper (2004) กล่าวว่า ความคิดเกี่ยวกับ Historical empathy สามารถเชื่อมโยงกับลักษณะทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ ดังนี้

1. หลักฐาน (การทดสอบและตีความหลักฐานเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือตรวจสอบมุมมองของผู้อื่น)
2. ความสำคัญ (การคำนึงถึงการใช้หลักฐานเพื่อการตัดสินใจว่าหลักฐานอะไรมีความสัมพันธ์กับการสืบสอบ)
3. ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลง (การรู้ว่าการปฏิบัติทางวัฒนธรรมและสังคมเปลี่ยนแปลงและค่อย ๆ พัฒนาลงเวลา ซึ่งบางสิ่งอาจได้รับการในช่วงเวลาหรือสถานที่หนึ่ง แต่อาจไม่ใช่สำหรับอีกกรณีหนึ่ง)
4. สาเหตุและผลกระทบ (อะไรมีผลกระทบหรือเป็นสาเหตุของการกระทำของบุคคลหรือการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่าง ๆ)

5. มุมมองทางประวัติศาสตร์ (การตระหนักถึงการก่อตั้ง การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาในมิติที่หลากหลาย)

6. การโต้แย้ง (ของหลักฐาน)

Barton and Levstik (2009: 210-212) ได้ให้ลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy) ดังนี้

1. การประเมินคุณค่าสำหรับความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำในอดีต
2. การเป็นส่วนหนึ่งของสภาวะปกติ (normalcy) ของอดีต
3. ผลกระทบของบริบทของประวัติศาสตร์
4. มุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย

Davison (2012) ได้ให้ลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy) ดังนี้

1. มิติด้านการรู้คิด (cognitive)
  - 1) การสร้างความรู้เกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์
  - 2) การตระหนักว่าอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน
  - 3) ความพยายามในการตีความอดีตโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไปรับรู้ความคิดของคนในอดีต
2. มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective)
  - 1) การใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ซาบซึ้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม
  - 2) การเปิดใจรับฟังมุมมองของผู้อื่น
  - 3) มีความห่วงใย ไวต่อความรู้สึก ใจกว้างต่อผู้อื่น

จากการการศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาดังตารางที่ 6 ดังนี้

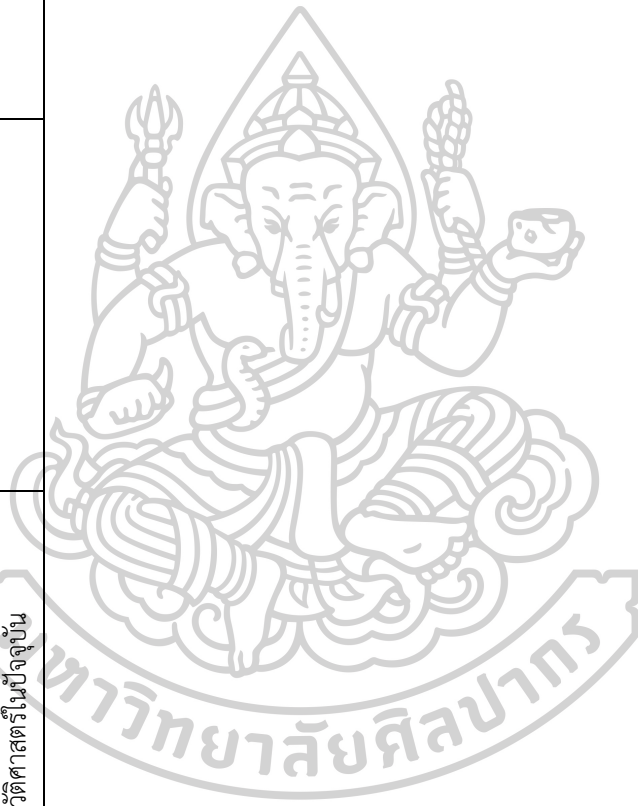

ตารางที่ 6 ตารางสังเคราะห์ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกลักษณะทางประวัติศาสตร์

Foster (2001)	Barton and Levstik (2009)	Cooper (2004)	Davison (2012)	ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกลักษณะทางประวัติศาสตร์
<p>1. Historical empathy คือ กระบวนการ (ขั้นตอน) ที่นำไปสู่ความเข้าใจและการอธิบายว่าทำไมพวกเขาทำอย่างนั้นในอดีต</p> <p>2. Historical empathy มีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์คุณค่าของบริบททางประวัติศาสตร์และการลำดับเหตุการณ์ในการประเมินเหตุการณ์ในอดีต</p>	<p>4. มุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย</p>	<p>1. มุมมองทางประวัติศาสตร์ (การตระหนักถึงการก่อตั้ง การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในมิติที่หลากหลาย)</p>	<p>1. มิติด้านความรู้คิด (cognitive) - การสร้างความรู้เกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์ - การตระหนักว่าอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน - ความพยายามในการตีความอดีต โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไปรับรู้ความคิดของคนในอดีต</p>	<p>1. มิติด้านความรู้คิด (Cognitive)</p> <p>1.1 กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์</p> <p>1.2 การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย</p> <p>1.3 การวิเคราะห์ และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตีความอดีตโดยการใช้หลักฐานในอดีต ความคิดของบุคคลในอดีต</p> <p>1.4 การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต</p> <p>1.5 การตระหนักว่าอดีตที่ผ่านไปแล้ว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน</p>
<p>3. Historical empathy ต้องอาศัย การวิเคราะห์และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์</p>		<p>2. หลักฐาน (การทดสอบและตีความหลักฐานเพื่อไปสู่ข้อสรุปหรือตรวจสอบมุมมองของผู้อื่น)</p> <p>3 ความสำคัญ (การคำนึงถึงการใช้หลักฐานเพื่อการตัดสินใจว่าหลักฐานอะไรมีความสัมพันธ์กับการสืบสอบ)</p> <p>5. การโต้แย้ง (ของหลักฐาน)</p>		

<p>Foster (2001)</p> <p>4. มีความเกี่ยวข้องกับ การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต</p> <p>5. Historical empathy คือ การตระหนักว่ารู้ถึงยุคสมัยหรืออดีตที่ผ่านไปแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบันอย่างไร</p> <p>6. Historical empathy คือ การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความซับซ้อนในการกระทำและความสำนึกของมนุษย์ในอดีต</p>	<p>Barton and Levstik (2009)</p> <p>3. ผลกระทบของบริบทของประวัติศาสตร์</p> <p>2. การเป็นส่วนหนึ่งของสถานะปกติ (normalcy) ของอดีต</p> <p>1. การประเมินคุณค่าสำหรับความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำในอดีต</p>	<p>Cooper (2004)</p> <p>5. สาเหตุและผลกระทบ (อะไรมีผลกระทบหรือเป็นสาเหตุของการกระทำของบุคคลหรือการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่างๆ)</p> <p>4. ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลง (การรู้ว่าการปฏิบัติทางวัฒนธรรมและสิ่งเปลี่ยนแปลงค่อยๆพัฒนาตลอดเวลาที่ซึ่งบางสิ่งอาจได้รับการในช่วงเวลาหรือสถานที่หนึ่ง แต่อาจไม่ใช่สำหรับอีกกรณีหนึ่ง)</p>	<p>Davidson (2012)</p>	<p>ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์</p>
			<p>2. มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective)</p> <p>- การใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ซ้ำซึ่งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม</p> <p>- การเปิดใจรับฟังมุมมองของผู้อื่น</p> <p>- มีความห่วงใย ใจต่อความรู้สึกใจกว้างต่อผู้อื่น</p>	<p>2. มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective)</p> <p>2.1 การใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ซ้ำซึ่งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม</p> <p>2.2 การเคารพ การประเมินคุณค่า และการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำนึกของมนุษย์ในอดีต</p> <p>2.3 การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่น</p>

Foster (2001)	Barton and Levstik (2009)	Cooper (2004)	Davison (2012)	ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกลงทางประวัติศาสตร์
	5. การประยุกต์ใช้องค์ประกอบข้างต้นไปยังบริบททางประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน			2.4 มีความเห็นอกเห็นใจและการไม่ตัดสินผู้อื่น

ตารางที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 1) มิติด้านการรู้คิด (Cognitive) คือ กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย การวิเคราะห์ การประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตีความอดีตโดยใช้หลักฐานไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต และการตระหนักว่าอดีตที่ผ่านไปแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน 2) การรับรู้มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) คือ การใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ซาบซึ้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่น และมีความเห็นอกเห็นใจและการไม่ตัดสินผู้อื่นจากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

7.2 องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

Barton and Levstik (2009) ได้กล่าวว่าการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การรับรู้ถึงผู้อื่น (Sense of otherness) คือ การรับรู้ค่านิยม ทักษะคติ ความเชื่อ และความสนใจของผู้อื่นที่แตกต่างจากตน
2. การยอมรับความแตกต่าง (acknowledgement of shared normalcy) คือ มุมมองของผู้อื่นของบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่สรุปว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งเกิดจากความเข้าใจผิด
3. การสร้างคำอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ (historical contextualization) คือความสามารถในการอธิบายการกระทำและเหตุการณ์ในอดีต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทักษะคติ และความเชื่อทางประวัติศาสตร์
4. การรับรู้ความหลากหลายของมุมมองทางประวัติศาสตร์ (recognition of the multiplicity of historical perspectives) คือ ความเข้าใจในความหลากหลายของค่านิยม ทักษะคติและความเชื่อของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในช่วงเวลานั้น
5. การทำความเข้าใจบริบทในปัจจุบัน (Contextualization of the present) คือการรับรู้มุมมองของตนบนบริบททางประวัติศาสตร์ คือ ตระหนักถึงสังคม วัฒนธรรม ศาสนา การเมือง และเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีผลต่อมุมมองในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา

Davidson (2012) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน มีดังนี้

1. ความรู้สึกเป็นห่วงเป็นใย (feeling care) คือ การสะท้อนความคิดและความรู้สึกของคนที่มาต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ซึ่งความรู้สึกห่วงใยนี้จะทำให้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์กลับมามีชีวิตชีวาทันทีอีกครั้งในชั้นเรียน

2. การใช้หลักฐานในการอ้างอิง (evidence) คือ การตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ และแนวทางในการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของหลักฐานในการทำจิตใจประวัติศาสตร์

3. การจินตนาการ (imagination) คือ การนึกภาพว่า ตนเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเข้าถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจใช้ภาพยนตร์หรือรูปภาพเป็นสื่อในการจินตนาการของนักเรียนเพื่อให้เห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

4. การศึกษามุมมองที่หลากหลาย (multiple perspectives) คือ การหลีกเลี่ยงการเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองหนึ่ง เพราะค่านิยม ความเชื่อ ส่งผลให้ผู้ศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สามารถตีความได้แตกต่างกัน ดังนั้นนักเรียนที่มีมุมมองที่หลากหลายจะไม่ปักใจเชื่อการอธิบายเหตุการณ์ด้วยมุมมองใดมุมมองหนึ่ง แต่นักเรียนจะต้องค้นหามุมมองอื่น ๆ มาใช้ในการอธิบายเหตุการณ์เดียวกัน

5. การเข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Knowledge) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาภาพรวมของเหตุการณ์ได้ สามารถให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ง่ายขึ้น การอธิบายบริบทเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการตีความโลกทัศน์ของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน

6. การเปิดใจ (open-mindedness) คือ การเปิดรับที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เป็นการเรียนรู้และทำความเข้าใจความรู้สึกของบุคคลในอดีต

7. การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน (aware that past and present day beliefs are often different) เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการนำแนวคิดปัจจุบันนิยมไปตัดสินอดีต

8. การใช้ดุลยพินิจ (making judgments) คือ การนำเสนอคุณธรรมจริยธรรมในยุคปัจจุบันบนพื้นฐานของความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์

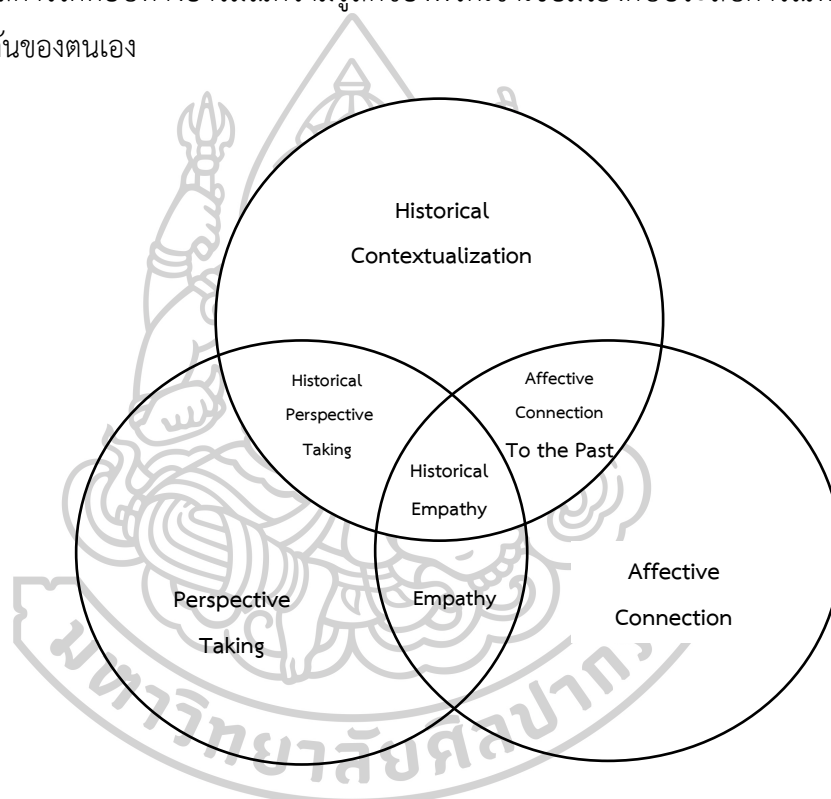
Endacott and Brooks (2013: 41-58) กล่าวว่าตามแนวคิดทฤษฎีของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ได้จำแนกองค์ประกอบเป็น 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

1) การสร้างบริบททางประวัติศาสตร์ (Historical contextualization) คือ ความรู้สึกของความแตกต่างในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งตามบรรทัดฐาน

ทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้ในเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่สถานการณ์และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กันซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน

2) การรับรู้จากมุมมองของผู้อื่น (Perspective Taking) คือ ความเข้าใจถึงประสบการณ์ หลักการ ตำแหน่ง ทัศนคติ และความเชื่อของบุคคลในอดีตเพื่อทำความเข้าใจว่าบุคคลในอดีตมีความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัญหานั้น ๆ อย่างไร

3) การเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Connection) คือ การพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไร ภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ตามแนวคิดของ Endecott and Brooks (2013 : 43-44)

ศุภณัฐ พานา (2560) ได้สรุปองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ และ 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. การเปิดรับมุมมองที่แตกต่าง ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1 การระบุนความแตกต่างของความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้อื่นในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

1.2 การนำความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนใน เหตุการณ์มาคาดการณ์สิ่งที่อาจเกิดขึ้น

2. การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ มีองค์ประกอบย่อย คือ การ อธิบายสภาพแวดล้อม ความคิด ความรู้ ความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีผลต่อการกระทำของผู้คนใน เหตุการณ์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์

3. การเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันด้วยความเข้าใจ มีองค์ประกอบย่อย คือ การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์บนฐานของหลักฐาน และบริบททางประวัติศาสตร์

จากการศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์มาใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาวิเคราะหใ นดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์

Barton and Levstik (2004)	Davison (2012)	Endacott and Brooks (2013)	ศุภณัฐ พานา (2017)	องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์
<p>1. การรับรู้ถึงผู้อื่น คือ การรับรู้ค่านิยม ทักษะ ความเชื่อ และความสนใจของผู้อื่นที่แตกต่างกัน</p> <p>2. การยอมรับความแตกต่าง คือ มุมมองของผู้คนของบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และไม่สรุปว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งเกิดจากความเข้าใจผิด</p> <p>3. การรับรู้ความหลากหลายของมุมมองทางประวัติศาสตร์ คือ ความเข้าใจในความหลากหลายของค่านิยม ทักษะและความเชื่อ</p>	<p>6. การเปิดใจ (open-mindedness) คือ การเปิดรับที่จะจะเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งการเรียนรู้และทำความเข้าใจความรู้สึกลของบุคคลในอดีต</p>	<p>- การรับรู้จากมุมมองของผู้อื่น คือ ความเข้าใจถึงประสบการณ์ ทักษะและความเชื่อของบุคคลในอดีตเพื่อทำ</p>	<p>1. การเปิดรับมุมมองที่แตกต่างซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่</p> <p>1.1 การระบุความแตกต่างของความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกลของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>1.2 การนำความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกลของผู้คนในเหตุการณ์มาคาดการณ์สิ่งที่อาจเกิดขึ้น</p>	<p>องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน แบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน มีดังนี้</p> <p>1. การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์</p> <p>1.1 การเปิดรับเพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกลของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต</p> <p>1.2 การทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกลของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน</p>

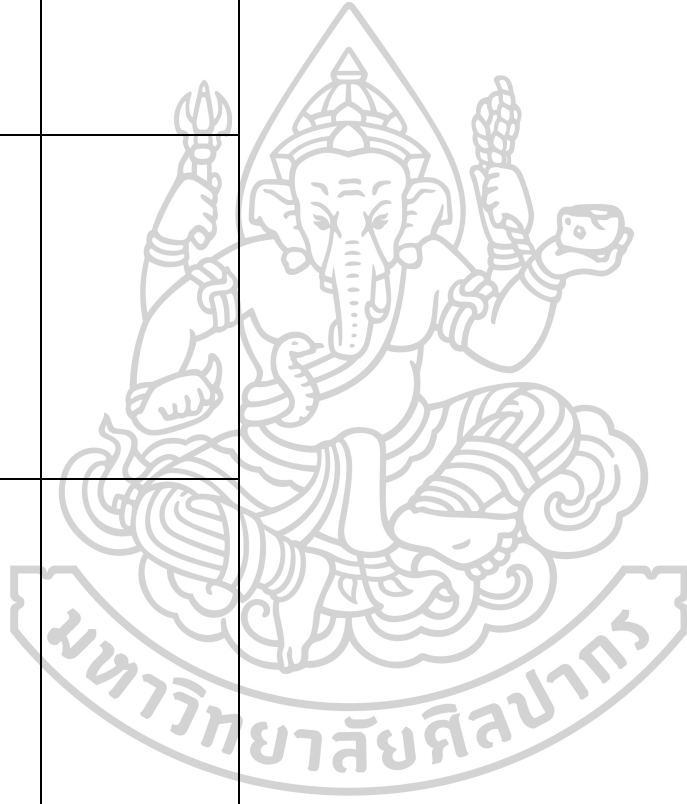

Barton and Levstik (2004)	Davison (2012)	Endacott and Brooks (2013)	ศุภณัฐ พานา (2017)	องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกลึกทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์
<p>ความเชื่อของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในช่วงเวลานั้น</p> <p>3. การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์ คือ ความสามารถในการอธิบายการกระทำและเหตุการณ์ในอดีต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทักษะ และ ความเชื่อทางประวัติศาสตร์</p>	<p>2. การใช้หลักฐานในการอ้างอิงคือ การตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ และแนวทางในการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของหลักฐานในการทำความเข้าใจประวัติศาสตร์</p> <p>3. การจินตนาการ คือ การนึกภาพว่าตนเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเข้าถึงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยอาจใช้ภาพยนตร์หรือรูปภาพเป็นสื่อ นำมาใช้ในการจินตนาการของนักเรียนเห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p>	<p>ความเข้าใจว่าบุคคลในอดีตมีความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัญหาอื่น ๆ อย่างไร</p> <p>- การสร้างบริบททางประวัติศาสตร์ คือ ความรู้สึกของความแตกต่างในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้ในเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่สถานการณ์และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กัน</p>	<p>2. การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์</p> <p>2.1 การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีผลต่อการกระทำของผู้คนในเหตุการณ์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์</p> <p>2.2 การจินตนาการ โดยนึกภาพว่า ตนเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p>	

Barton and Levstik (2004)	Davison (2012)	Endacott and Brooks (2013)	ศุภณัฐ พานา (2017)	องค์ประกอบของ การรับรู้ความรู้สึกลึกทาง ประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัย สังเคราะห์
	5. การเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับบริบททาง ประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาภาพรวมของ เหตุการณ์ได้ สามารถให้เหตุผลเกี่ยวกับการ กระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ได้ง่ายขึ้น การอธิบายบริบทเป็น การสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการ ตีความโลกทัศน์ของบุคคลในเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ทางประวัติศาสตร์จากการศึกษา หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน			2.3 การใช้หลักฐานในการ อ้างอิง คือ การตรวจสอบ สมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์ การสร้าง ความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อ ทำความเข้าใจเหตุการณ์ใน ประวัติศาสตร์

Barton and Levstik (2004)	Davison (2012)	Endacott and Brooks (2013)	ศุภณัฐ พานา (2017)	องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกลงทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์
5. การทำความเข้าใจบริบทในปัจจุบัน คือ การรับรู้มุมมองของตนเองบนบริบททางประวัติศาสตร์ คือ ทัศนะที่ถึงสังคมนวัตกรรม ศาสนา การเมือง และเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีผลต่อมุมมองในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ศึกษา	8. การใช้ดุลยพินิจ (making judgments) คือ การนำเสนอคุณธรรมในยุคนปัจจุบันบนพื้นฐานของความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ 1. ความรู้สึกเป็นห่วงเป็นใย คือ การสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ซึ่งความรู้สึกเป็นห่วงเป็นใยจะทำให้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์กลับมามีชีวิตชีว่อีกครั้งในชั้นเรียน	- การเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก คือ การพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์ หรือกิจกรรมอย่างไรได้ อธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันของตนเอง	3. การเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันด้วยความเข้าใจ มีองค์ประกอบย่อย คือ การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์บนฐานของหลักฐานและบริบททางประวัติศาสตร์	3. การตระหนักรู้ถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน 3.1 การสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ 3.2 การพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรได้ อธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันของตนเอง
7. การตระหนักรู้ถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน (aware that past and present day beliefs are often different) เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการนำแนวคิดปัจจุบันนิยมไปตัดสินอดีต				

Barton and Levstik (2004)	Davison (2012)	Endacott and Brooks (2013)	ศุภณัฐ พานา (2017)	องค์ประกอบของ การรับรู้ความรู้สึกลึกทาง ประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัย สังเคราะห์

ตารางที่ 7 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ตามแนวคิด ทฤษฎีของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Barton and Levstik (2009), Davison (2012), Endacott and Brooks (2013), และศุภณัฐ พานา (2560) มาศึกษาเมื่อหาความสอดคล้อง และสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน มีดังนี้ 1) การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ คือ การเปิดรับเพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต และการทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต 2) การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ คือ การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีผลต่อการกระทำของผู้คนในเหตุการณ์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การจินตนาการ โดยนึกภาพว่า ตนเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และการใช้หลักฐานในการอ้างอิง คือ การตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ และ 3) การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน คือ การสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และการพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการแนวคิดทฤษฎีต่างๆ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีความสอดคล้องและเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์จะเป็นกรอบในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้ในการกำหนดขั้นตอนของรูปแบบ รวมถึงแนวทางในการวางกระบวนการการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งความรู้และกระบวนการที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นไป

7.3 ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

Lee and Ashby (2001: 68-81) ได้เสนอระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ โดยมีตั้งแต่ระดับเริ่มต้นไปจนถึงระดับสูงไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 The “Divi” Past คือ ผู้เรียนเชื่อว่าอดีตเป็นเรื่องที่ไม่สามารถรู้หรือเข้าใจได้และบุคคลในอดีตมีความฉลาดหลักแหลมน้อยกว่าบุคคลในปัจจุบันเพราะพวกเขาได้กระทำในสิ่งที่แตกต่างจากบุคคลในปัจจุบัน กล่าวคือเป็นการขาดความสามารถของผู้เรียนที่ยอมรับบุคคลในอดีต อาจจะไม่รู้จักบุคคลนั้นในอดีตหรือรู้รายละเอียดของสถานการณ์ที่พวกเขากระทำ นอกจากนี้ผู้เรียนยังขาดความสามารถจินตนาการความซับซ้อนของสถาบันมนุษย์ที่มีอยู่ก่อนขาดการปฏิสัมพันธ์และมองว่าอดีตได้กลายมาเป็นเพียงบันทึกของพฤติกรรมมนุษย์ที่ไม่เป็นเหตุเป็นผล

ระดับที่ 2 Generalized Stereotypes (การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบ) คือ ผู้เรียนใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต นอกจากนี้ผู้เรียนใช้การกระทำสถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต

ระดับที่ 3 Everyday Empathy (การเปิดมุมมองการรับรู้ความรู้สึกทุกวัน) คือ การใช้การรับรู้ความรู้สึกในทุกวัน ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ในลักษณะนี้ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง โดยมีคำถามที่ว่า “จะเกิดอะไรขึ้น หรือจะเป็นอย่างไรหากฉันอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ”

ระดับที่ 4 Restricted Historical Empathy (การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์อย่างจำกัด) คือ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันแต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้ ทั้งนี้ต้องตระหนักว่าการกระทำ สถาบันและอื่น ๆ ถูกทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงหลักฐานของสถานการณ์เฉพาะเจาะจงซึ่งบุคคลค้นพบด้วยตนเองกับยอมรับว่าสิ่งเหล่านี้อาจไม่สามารถให้ลักษณะตามที่พวกเราเคยให้ได้ เพราะความเชื่อเป้าหมาย ค่านิยมแตกต่างจากปัจจุบัน

ระดับที่ 5 Contextual Historical Empathy (การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ตามบริบททางประวัติศาสตร์) คือ ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้

การกระทำหรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต

จากระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee and Ashby ผู้วิจัยได้นำระดับดังกล่าวมาสังเคราะห์ร่วมกับองค์ประกอบ เป้าหมาย และคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในการพัฒนาเป็นระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในงานวิจัยครั้งนี้

8. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

8.1 ความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History)

ศรีศักร วัลลิโภดม (2561 : 37 -39) ได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งคำว่าท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายกว้าง และมักไม่เข้าใจไม่ตรงกัน แต่อาจสรุปได้ว่า ท้องถิ่น หรือมาตุภูมิ เป็นบริเวณที่ผู้คนกลุ่มเดียวกันหรือหลายกลุ่ม หลายชาติพันธุ์ มาตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ร่วมกันโดยใช้พื้นที่ในการทำมาหากินร่วมกัน และชุมชนในท้องถิ่นนั้นต่างได้ใช้และเกิดสำนึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นคนท้องถิ่นเดียวกัน มีจารีต ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ และกติกาทางเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน โดยมีพื้นฐานความเชื่อและศีลธรรมเดียวกัน

ยงยุทธ ชูแว่น (2562: 261) ได้กล่าวถึงความหมายและขอบเขตของ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นว่า เป็นการศึกษาพัฒนาการของสังคมหรือชุมชนที่อยู่นอกแคว้นวงศุนย์อำนาจ ทางการเมืองของรัฐ สังคมหรือชุมชนดังกล่าวควรจะศึกษาในลักษณะการกำหนดขอบเขตการศึกษา ออกเป็นหน่วยเฉพาะที่เหมาะสม ศึกษาประสบการณ์หรือกิจกรรมทุกด้านในท้องถิ่นที่เป็นหน่วยการศึกษา และศึกษาถึงความเป็นตัวของตัวเองที่แสดงผ่านมิติต่าง ๆ โดยมีขอบเขตของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2 แบบคือ การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองและการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทั้งนี้การศึกษานั้นสามารถกำหนดขอบเขตทางด้านกายภาพ หรือหน่วย สำหรับการศึกษได้อย่างน้อย 3 ระดับ ได้แก่ การศึกษาระดับหมู่บ้าน การศึกษาระดับชุมชน และการศึกษาระดับเครือข่ายชุมชน

ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ (2554: 28) ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นว่าเป็นเรื่องราวในอดีตของความสัมพันธ์ของผู้คนกับธรรมชาติ ผู้คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติและกับผู้คนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน อาจเป็นชนกลุ่มเดียวกันหรือหลายกลุ่ม โดยที่ผู้คนดังกล่าว มีสำนึกร่วมกัน ผู้คนเหล่านี้ได้เผชิญความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งสาเหตุอันเนื่องมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกได้ เกิดการปรับตัวและประสบการณ์ดังกล่าวบางประการได้กลายเป็นแนวทาง ในการดำรงชีวิตของคน รุ่นต่อมา

สิริวรรณ ศรีพหล (2557: 18) ให้ความหมายว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History) เป็นการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งเท่านั้น หรือ เป็นการศึกษาในเขตพื้นที่เฉพาะ เช่น ประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติศาสตร์เมืองหรือจังหวัด โดยเนื้อเรื่อง

ศึกษาอาจจะเน้นในด้านการเมือง เศรษฐกิจ กำเนิดหรือพัฒนาการของสถาบันใดสถาบันหนึ่งในท้องถิ่น อาชีพ กลุ่มชนต่าง ๆ เชื้อชาติ ศาสนา และประเพณีในท้องถิ่น ฯลฯ

จากการศึกษาความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History) คือ การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของสังคมหรือชุมชนเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งซึ่งต่างได้ใช้และเกิดสำนึกของความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกัน มีจารีต ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ และกติกาทางเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน โดยมีพื้นฐานความเชื่อและศีลธรรมเดียวกัน ผู้วิจัยนำแนวคิดความหมายและขอบเขตประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกร่วมกันทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

8.2 ความสำคัญและแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีความสำคัญต่อท้องถิ่นมากกว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาติ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากกว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามหรือวีรกรรมของชาวบ้าน โดยมีหลักฐานจากผู้สูงอายุ และผู้ทรงความรู้จากชุมชน ตำนาน ประเพณีของท้องถิ่นซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาประวัติท้องถิ่นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์จากส่วนกลาง ส่วนที่ 2 เป็นประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สังคมที่มุ่งเน้นศึกษามาความเป็นมาของคนภายในท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยสามารถศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และมีขอบเขตที่จำกัด ชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตนทางสังคม มีการเจริญเติบโต การเสื่อม และการสิ้นสุดในตัวของมันเอง (ธิดา สาระยา, 2539: 41-47; สุเทพ สุนทรภัสช์, 2548: 108-127) นอกจากนี้ อานันท์ กาญจนพันธ์ (2543: 108 -131) ได้อธิบายว่า มีการเสนอแนวคิด และทิศทางการศึกษาที่ทำให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการอย่างกว้างขวางอยู่ 3 แนวทางด้วยกัน คือ 1) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นประวัติศาสตร์สังคม โดยเปลี่ยนศูนย์กลางของประวัติศาสตร์จากรีวิวของผู้นำมาเป็นการให้ภาพรวมของวิถีชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่ในสังคม เรียกประวัติศาสตร์นี้ว่า ประวัติศาสตร์ประชาชน การศึกษาประวัติศาสตร์แนวนี้ให้ ความสำคัญกับมุมมองเชิงสังคมวิทยาอย่างมาก นักวิชาการไทยสนใจศึกษาท้องถิ่นในลักษณะที่ เรียกว่า ประวัติศาสตร์หมู่บ้าน หรือประวัติศาสตร์สังคมของชุมชนในชนบท 2) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นประวัติศาสตร์เศรษฐกิจโดยทั่วไปแล้ว หมายถึงการศึกษาประวัติของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การผลิต การแลกเปลี่ยน และ 3) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เน้นประวัติศาสตร์วัฒนธรรม

ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ปัจจุบันที่มุ่งไปสู่เรื่องราวของประชาชนมากขึ้น สิ่งที่จะต้องคำนึงเป็นอันดับแรกคือการมองหา “โครงเรื่อง” ใหม่ที่เป็นประสบการณ์หรือกิจกรรม

ร่วมกันของประชาชน ไม่ใช่เน้นเรื่องราวของผู้นำเพียง อย่างเดียวอีกต่อไป การศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นต้องตีความเพื่อหาความหมาย หรือข้อมูลจากหลักฐานเอกสารชิ้นสำคัญ ดังนี้ 1) หนังสือ หรือเอกสารของทางราชการ ในการตีความเพื่อหาความหมายที่ ซ่อนอยู่ในหลักฐานข้อมูล ขึ้นอยู่กับ ความรู้ความสามารถของนักเรียนประวัติศาสตร์ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถก็ย่อมตีความหลักฐานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ หรือใช้หลักฐานได้อย่างคุ้มค่า ทำให้เรื่อง ที่ศึกษามีความกระชับและ วิเคราะห์ได้อย่างน่าเชื่อถือ ความรู้ความสามารถดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ ผูกผันได้ และผู้ที่สนใจศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจริงจังก็ย่อมมีคุณสมบัติเหล่านี้อยู่แล้วใน ระดับหนึ่ง ซึ่งความรู้ ความสามารถที่จะช่วยให้ตีความเพื่อหาความหมายหลักฐานแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาที่ศึกษา และความรู้เฉพาะที่เกี่ยวกับหลักฐานนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยหลักฐาน และวิธีการอย่างหลากหลายในการ วิเคราะห์ตีความหลักฐาน การใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ทั่วไปเพียงอย่างเดียวไม่น่าเพียงพอที่จะ เข้าใจธรรมชาติของหลักฐานนั้น ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง นักเรียนที่เรียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงมีความ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับหลักฐานบางประเภทด้วย เช่น ตำนาน วรรณกรรม ศิลปกรรม เป็นต้น 2) ตำนาน การศึกษาต้องมุ่งทำความเข้าใจในตำนานในแง่ของความคิดแยกแยะโครงสร้าง และประเภท ค้นหาค้นหาบทบาทและหน้าที่ทางสังคม รวมทั้งชี้ให้เห็นมิติใหม่ในคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และ 3) วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นหลักฐานอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจและนำมาวิเคราะห์กันมาก ขึ้นในปัจจุบัน หลักฐานชนิดนี้ช่วยสะท้อนภาพสังคมท้องถิ่นในมิติต่าง ๆ ได้ระดับหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ จะต้องอาศัยแนวคิดและวิธีการเฉพาะเพื่อเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจที่ผ่านมาได้เกิดแนว วิเคราะห์และวิธีการใหม่ ๆ ในการศึกษาวรรณกรรมเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยตรง เช่น การศึกษาวรรณคดีท้องถิ่นโดยอาศัยทฤษฎีและวิธีการทางคติชน วิทยา การศึกษาวรรณคดีท้องถิ่นเฉพาะเรื่อง การศึกษาวรรณคดีท้องถิ่นกับสังคม (ยงยุทธ ชูแว่น, 2562: 304-305)

นอกจากนี้ ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ (2554: คำนำ) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานในการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไว้ 2 ประการ คือ 1) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เกิดความคิดจากทั้ง นักวิชาการและผู้รู้ใน ท้องถิ่นว่า ผู้คนจากท้องถิ่นได้เดินทางไปยังกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่อื่น ๆ เพื่อ ทำงานทำ ทำให้เกิด ความเป็นห่วงใน “ภูมิปัญญา” และความทรงจำเก่า ๆ ที่สืบทอดกันมาแต่ครั้ง บรรพบุรุษอันเป็น “ราก” ของคนท้องถิ่นจะสูญหายไป ภายใต้แนวคิดในกระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ซึ่งมี บทบาทอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทย และ 2) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เกิดความคิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในกระแสของความคิด แบบประชาธิปไตยซึ่งรัฐบาลไทยได้เห็นความสำคัญดังกล่าว และนำไปบริหารงานขององค์กรท้องถิ่น

ในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงทำให้เกิดกระแสความสนใจในเรื่องของท้องถิ่นอันมีผลกระตุ้นให้ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาความสำคัญและแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ การศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และมีขอบเขตที่จำกัด ชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตนทางสังคม การเจริญเติบโต การเสื่อม และการสิ้นสุดในตัวของมันเอง ซึ่งประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันมีอยู่อย่างน้อย 3 ประการที่สัมพันธ์กัน ดังนี้ 1) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นการสร้างสำนึกประวัติศาสตร์ของประชาชนในท้องถิ่นให้ตระหนักถึงสถานภาพของตัวเองในประวัติศาสตร์ 2) ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะสามารถเป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของท้องถิ่นต่าง ๆ 3) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้เกิดความสมดุลแก่การศึกษาประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์

8.3 เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสามารถบอกเล่าเรื่องราว ความเป็นมาของคนในท้องถิ่นโดยเชื่อมโยงระหว่างคนกับพื้นที่ในแต่ละมิติของเวลา และแสดงถึงความเป็นตัวตนของคนท้องถิ่นนั้นๆ เพราะความเชื่อที่มีร่วมกัน โดยในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้นมีเป้าหมาย คุณค่า และความสำคัญ 3 ประการที่สัมพันธ์กัน ดังนี้ ประการแรก ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นการสร้างสำนึกประวัติศาสตร์ของประชาชนในท้องถิ่นให้ตระหนักถึงสถานภาพของตัวเองในประวัติศาสตร์ และเป็นความรู้ที่จะสั่งสมเรียนรู้ถ่ายทอดกันในชุมชนท้องถิ่น รวมเป็นแกนสำหรับร้อยเรียงหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะสามารถเป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของท้องถิ่นต่างๆ และประการสุดท้าย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นถือว่าเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้เกิดความสมดุลแก่การศึกษาประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ที่ให้ความสำคัญแก่ศูนย์กลางมากเกินไป รากฐานทางวิชาการที่มีอคติเน้นศูนย์กลางย่อมครอบงำการวางนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ดังที่ให้เห็นอยู่ตลอดมา ด้วยเหตุดังนี้ การศึกษาประวัติศาสตร์ที่เปิดพื้นที่ให้ประชาชนมากขึ้นจึงย่อมช่วยเพิ่มพลังและอำนาจแก่พวกเขาในการมีส่วนร่วมการใช้อำนาจอธิปไตย (ยงยุทธ ชูแว่น, 2562: 369) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของทริศิลป์ สีบัวฉนะ (2554: 156 -163) ที่ได้อธิบายถึงบทบาท และคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ดังนี้ 1) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้ภาพของประวัติศาสตร์ชัดเจนยิ่งขึ้น 2) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและสร้างสำนึกรักท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา และเรื่องราวในอดีตของชุมชนสามารถบอกได้ว่าชุมชนนั้น

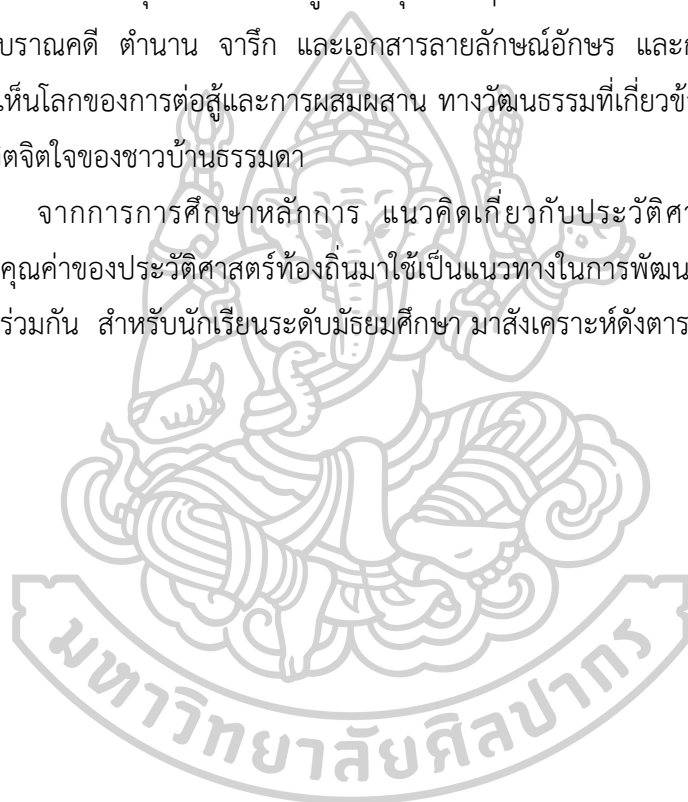
เคยทำ และทำอะไรได้บ้าง ทำอะไรไม่ได้บ้าง กลัวหรือชอบอะไร เชื่อหรือไม่เชื่ออะไร มีแนวทางแก้ไข ปัญหาอย่างไร สิ่งเหล่านี้ได้ กลายเป็นภูมิปัญญาและสิ่งที่สืบทอดต่อมายังผู้คนในท้องถิ่นนั้น การกลับไปรู้จักตัวตนของ ผู้คนในท้องถิ่นจึงมีความสำคัญสำหรับชีวิตในอนาคต 3) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่น การเรียนรู้เรื่องของตนเอง และผู้คนในชุมชนจึงเป็นการให้ทราบเรื่อง และชุมชนของตนเอง เพื่อสร้างสำนึกในความสำคัญของ ตนเองและของผู้คนในชุมชน 4) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีส่วนให้ชุมชนได้ทราบถึงความสำคัญและบทบาทของ สถานที่ โบราณสถาน และโบราณวัตถุที่ปรากฏในพื้นที่นั้น ๆ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงช่วยรักษา และใช้ประโยชน์พื้นที่ทั้ง โบราณสถาน และโบราณวัตถุ และ 5) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นยังใช้ต่อรองกับรัฐได้ เช่น การที่ ชาวบ้านได้ศึกษาเรื่องราวความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น ที่หลังจากที่รัฐบาลได้สร้างเขื่อนต่าง ๆ หลังจากได้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้อันันท์ กาญจนพันธ์ (2543:107-124) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ ของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นด้วยกันหลายประการ คือ 1) การส่งเสริมให้มีการศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นเท่ากับเป็นการผลักดันให้สังคม เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นด้วย เพราะจะช่วยให้สังคมยอมรับ ในการอยู่ร่วมกันของความแตกต่างใน สังคม ซึ่งนับวันก็จะมีความเป็นพหุสังคมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่า จะอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ก็ตาม 2) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะช่วยให้เข้าใจความ เคลื่อนไหวภายในสังคม หมู่บ้านและสภาพความเป็นไปในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ดีขึ้น 3) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรมท้องถิ่นต่าง ๆ บน พื้นฐานของการปรับตัว ของวัฒนธรรมการผลิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ โดยอาศัยพลังของคติความเชื่อ ซึ่งมี การแลกเปลี่ยนและผสมผสานกันอยู่ตลอดเวลาระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ เหล่านั้น 4) ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นช่วยอธิบายวิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านคติความเชื่อ ของยุคนั้น ๆ โดยผ่านการศึกษ วัฒนธรรมการผลิต ประเพณี และศิลปะของกลุ่มชนเหล่านั้นที่ปรากฏ ในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน ตลอดจนจารึกและเอกสารลายลักษณ์อักษร 5) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยสะท้อนให้เห็นการ เปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคม จากความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มาสู่ความสัมพันธ์ตาม ความเชื่อเรื่องอำนาจบารมีในศาสนา บนพื้นฐานของพัฒนาการทางวัฒนธรรมในการผลิตข้าวและ สิ่งของดำรงชีพอื่น ๆ ที่มองเห็นได้จากประเพณีในท้องถิ่น ไม่ว่าจะประเพณีเกี่ยวกับความอุดม สมบูรณ์หรือประเพณีฝังศพ และคติความเชื่อทางศาสนา ที่ปรากฏให้เห็นในศิลปกรรมร่วมสมัย 6) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีพลังต่อการผลักดันการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ ยอมรับศักยภาพ ของท้องถิ่นมากขึ้น และ 7) การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเผยให้เห็นโลกของการต่อสู้และการ ผสมผสานทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมาย คุณค่า และชีวิตจิตใจของชาวบ้านธรรมดา

จากการศึกษาเป้าหมายและคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่กล่าวมา ข้างต้น สรุปได้ว่า ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในประวัติความ

เป็นมาและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและเป็นการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชุมชนทั้งนี้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นยังเป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่นที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการพัฒนาภูมิปัญญายังสามารถสร้างเจตคติและค่านิยมอันเป็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ได้ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้ภาพของประวัติศาสตร์ชาติชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรม บทบาทของสถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านความเชื่อของยุคนั้นดังปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร และการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเผยให้เห็นโลกของการต่อสู้และการผสมผสาน ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายคุณค่า และชีวิตจิตใจของชาวบ้านธรรมดา

จากการการศึกษาหลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผู้วิจัยนำเป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มาสังเคราะห์ดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ตารางสังเคราะห์เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

<p>ขงงยพธ ชูแวงน (2551)</p>	<p>ทวืคืลป์ สืบวิฒนนะ (2554)</p>	<p>อานันท์ กาญจนพันธ์ (2543)</p>	<p>เป้าหมายและคุณค่าของ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์</p>
<p>1. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นการสร้างสำนึกประวัติศาสตร์ของประชาชนในท้องถิ่นให้ตระหนักถึงคุณค่าของตัวเองและชุมชน</p>	<p>1. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและสร้างสำนึกท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาและเรื่องราวในอดีตของชุมชนสามารถบอกได้ว่าชุมชนนั้นเคยทำอะไรได้บ้างทำอะไรไม่ได้บ้าง กลวิหรือทำอะไร หรือทำอะไร มีแนวทางแก้ไขปัญหาย่างไร สิ่งเหล่านี้ควรรวบรวมกลายเป็นภูมิปัญญาและสิ่งที่สืบทอดต่อมายังผู้คนในท้องถิ่นนั้น การกลับไปรู้จักตัวตนของผู้คนในท้องถิ่นจึงมีความสำคัญสำหรับชีวิตในอนาคต</p>	<p>1. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเท่ากับเป็นการผลักดันให้สังคมเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นด้วย เพราะจะช่วยให้สังคมยอมรับในการอยู่ร่วมกันของความแตกต่างในสังคมซึ่งนับวันก็จะมีความเป็นพหุสังคมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าจะอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ก็ตาม</p> <p>2. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะช่วยให้เข้าใจความเคลื่อนไหวในสังคม หมู่บ้าน และสภาพความเป็นไปเป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต่าง ๆ</p>	<p>1. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในประวัติศาสตร์ความเป็นมาและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและเป็นการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชุมชน</p>
<p>2. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น</p>	<p>3. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่น การเรียนรู้เรื่องของตนเองและผู้คนในชุมชนจึงเป็นการให้ทราบเรื่อง และชุมชนของตนเอง เพื่อสร้างสำนึกในความสำคัญของตนเองและผู้คนในชุมชน</p>	<p>3. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางสังคม จากความสัมพันธ์แบบเครือญาติ มาสู่ความสัมพันธ์ด้านความเชื่อเรื่องอำนาจบารมีในทางศาสนา บนพื้นฐานพัฒนาการทางวัฒนธรรมในการผลิตข้าวและสิ่งของดำรงชีพอื่น ๆ ที่มองเห็นได้จากประเพณีในท้องถิ่น ไม่ว่าจะประเพณีเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์หรือประเพณีประวัติศาสตร์ได้</p>	<p>2. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่นที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการพัฒนาภูมิปัญญายังสามารถสร้างเจตคติและค่านิยมอันเป็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ได้</p>

<p>ยงยุทธ ชูแวน (2551)</p>	<p>ทวีศิลป์ สิวพัฒนะ (2554)</p>	<p>อานันท์ กาญจนพันธ์ (2543)</p>	<p>เป้าหมายและคุณค่าของ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์</p>
<p>4. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยเพิ่มความสมดุลแก่การศึกษาประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับศูนย์กลางมากขึ้น</p>	<p>4. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีส่วนให้ชุมชนได้ทราบถึงความสำคัญและบทบาทของสถานที่โบราณสถาน และโบราณวัตถุที่ปรากฏในพื้นที่นั้น ๆ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงช่วยรักษาและใช้ประโยชน์ที่ ทั้งโบราณสถานและโบราณวัตถุ</p>	<p>ฝั่งศพ และคติความเชื่อทางศาสนาที่ปรากฏให้เห็นในศิลปกรรมร่วมสมัย</p> <p>4. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีผลต่อการผลักดันการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ ยอมรับ ศักยภาพของท้องถิ่นมากขึ้น</p> <p>5. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างๆ บนพื้นฐานการปรับตัวของวัฒนธรรมการผลิต ที่มีต่อบรรยากาศโดยอาศัยพลังของศรัทธาเชื่อ ซึ่งมีกลไกแลกเปลี่ยนและผสมผสานกันอยู่ตลอดเวลา ระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ เหล่านี้</p>	<p>3. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้ภาพของประวัติศาสตร์ชาติชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรม บทบาทของสถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านความเชื่อของยุคนั้นดังปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร</p>
<p>5. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้อธิบายวิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านคติความเชื่อของ กลุ่มชนเหล่านี้ที่ปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร</p>	<p>6. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยอธิบายวิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านคติความเชื่อของยุคนั้น ของกลุ่มชนเหล่านี้ที่ปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร</p>		

8.4 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวในเอกสารประกอบการสัมมนา การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภายใต้โครงการ “พิพิธภัณฑ์เพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตคนอีสานลุ่มน้ำชี” (ระยะที่2) ว่าการเขียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1) “คน” คนในที่นี้จะต้องเป็นคนจำนวนมากหรือกลุ่มคน ไม่ใช่คนเพียงคนเดียวหากเขียนเกี่ยวกับคนเพียงคนเดียวบุคคลผู้นั้นต้องมีอิทธิพลหรือการกระทำของบุคคลนั้นสร้างผลกระทบไปยังคนจำนวนมาก

2) “มิติเวลา” คือช่วงเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่อเนื่องและชัดเจน โดยการแบ่งมิติเวลาจะแบ่งตามเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและส่งผลไปยังท้องถิ่นและคนในท้องถิ่น

3) “เหตุการณ์” คือสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชน การอธิบายเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงโดยการตั้งคำถามว่า ทำไม อย่างไร นอกจากการบรรยายว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่

4) “หลักฐาน” ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยหลักฐานจะมีทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร อาทิ หลักฐานทางโบราณคดี โบราณวัตถุ เอกสารและข้อมูลสัมภาษณ์ หลักฐานอาจแบ่งตามลักษณะได้ดังนี้ คือ หลักฐานชั้นต้น, หลักฐานชั้นรอง

5) “สำนึกร่วม” คือความรู้สึก สำนึก ที่เกิดจากท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ความเชื่อ (สำนึกในคุณค่า ฟันฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา)

ดรรารัตน์ เมตตาริกานนท์ (2548) (อ้างถึงในสุนทรชัย ชอบยศ, 2562: 119) กล่าวว่า ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้นต้องมีองค์ประกอบสำคัญคือ กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมที่เน้นมวลชน(คน) และในการศึกษาสังคมของมวลชนในท้องถิ่นนั้นจะศึกษาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน (เวลา และเหตุการณ์) โดยมองผ่านข้อมูลหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลัก

อรรถ นันทจักร (2535) (อ้างถึงในสุนทรชัย ชอบยศ, 2562: 120) ได้อธิบายความหมายของประวัติศาสตร์ว่าต้องประกอบไปด้วยเหตุการณ์และเหตุการณ์ดังกล่าว ต้องมีการบันทึกไว้ซึ่งการบันทึกจะเป็นในรูปแบบใดก็ตามขอให้สามารถนำมาเป็นหลักฐานได้

ยงยุทธ ชูแว่น (2551) (อ้างถึงในสุนทรชัย ชอบยศ, 2562: 120) ได้อธิบายว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การสร้างองค์ความรู้ ที่มีความ

ชัดเจนและรอบด้านโดยประชาชนในท้องถิ่น (คนในท้องถิ่น) มีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างความทรงจำร่วมกัน(สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น) ซึ่งจำเป็นต้องมีการทบทวนปรับปรุงแก้ไขเรียนรู้และถ่ายทอดในชุมชนอย่างต่อเนื่องทำให้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีชีวิตชีวาอยู่ตลอดเวลา มีความรู้จักคุณค่าในตนเองพร้อมกับสำนักทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณภาพใหม่ในสังคม อันเป็นรากฐานที่เป็นนามธรรมโดยฝังลึก อยู่ในผู้คนและช่วยให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ (2559: 148-165) ได้อธิบายวิถีชุมชนเครื่องมือ 7 ชิ้น ที่ทำให้งานชุมชนง่ายได้ผล และสนุกหนึ่งในเครื่องมือชิ้นนั้น คือ

1. การศึกษาชุมชนท้องถิ่น หรือเรื่องของประวัติศาสตร์ชุมชน ซึ่งแต่ละชุมชนมีความแตกต่างตามสภาพพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ไม่ว่าจะเป็น เรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม หรือประวัติศาสตร์การแพร่ระบาดของโรคภัยไข้เจ็บ อุบัติภัย หรือปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติสิ่งเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับการสร้างอัตลักษณ์ท้องถิ่นรวมถึงความรู้สึกนึกคิดของคนในท้องถิ่น

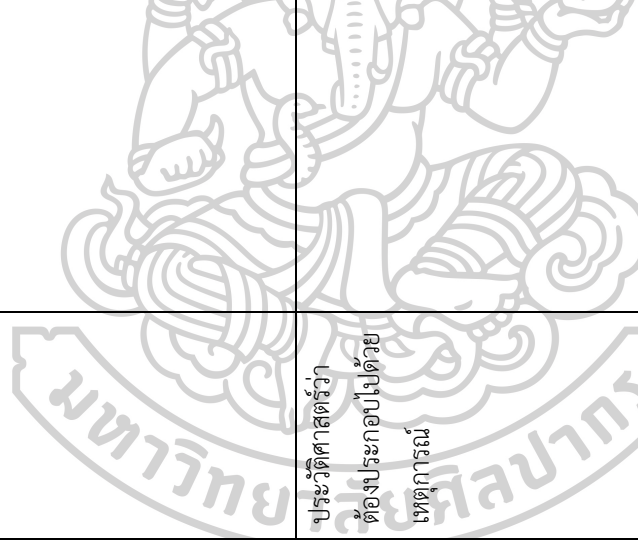
2. ความสัมพันธ์ทางสังคม โดยประวัติศาสตร์จะเป็นมิติของเวลาที่อธิบายความเป็นมา เพื่อเข้าใจความเป็นอยู่และแนวโน้มความเป็นไปในอนาคต ทั้งนี้เรื่องราวความเป็นมาของชุมชนในแต่ละช่วงเวลาเป็นประวัติศาสตร์ที่มีการบอกเล่าจากมุมมองของชุมชนเอง แตกต่างไปจากประวัติศาสตร์ที่รัฐหรือนักวิชาการเขียนขึ้นซึ่งอาจสืบทอดในรูปแบบของเรื่องเล่าตำนาน สถานที่ บ้านที่ก ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบแผนปฏิบัติต่าง ๆ ของชุมชน

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้ดังนี้

ตารางที่ 9 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ศรัทธิต์ วัลลิโถม (2563)	ดารารัตน์ เมตตา ริกานนท์ (2562)	อรุณ นันทจักร (2562)	ยงยุทธ ชูแฉ่น (2551)	โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (2559)	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสังเคราะห์
<p>“คน” คนในที่นี่จะต้องเป็นคนจำนวนมากหรือกลุ่มคน ไม่ใช่คนเพียงคนเดียวหากเขียนเกี่ยวกับคนเพียงคนเดียวบุคคลผู้นั้นต้องมีอิทธิพลหรือการกระทำของบุคคลนั้นสร้างผลกระทบไปยังคนจำนวนมาก</p>	<p>กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมที่เน้นมวลชน(คน)</p>		<p>การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การสร้างองค์ความรู้ ที่มี ความชัดเจนและรอบด้านโดยประชาชนในท้องถิ่น (คนในท้องถิ่น)</p>		<p>1. “คน” ในกาเขียนงานที่เป็นงานประวัติศาสตร์ศาสตร์ หรืออื่นเป็นเรื่องราวในอดีต โดยมีคนเข้าไปเกี่ยวข้อง และคนในนี้ต้องเป็นคนจำนวนมากหรือกลุ่มคน ไม่ใช่คนเพียงคนเดียว หากเขียนเกี่ยวกับคนเพียงคนเดียวบุคคลผู้นั้นต้องมีอิทธิพลหรือการกระทำของบุคคลนั้นสร้างผลกระทบไปยังคนจำนวนมาก โดยอธิบายว่าใคร มีความสัมพันธ์กับบริษัท เช่นธรรมชาติหรือทรัพยากร พื้นที่ สิ่งเหนือธรรมชาติหรือความเชื่ออย่างไร อธิบายชีวิตคนต้องเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับบริบทต่างๆ</p>
<p>“มิติเวลา” คือช่วงเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่อเนื่องและชัดเจน โดยการแบ่งมิติเวลาจะแบ่งตามเหตุการณ์การ</p>				<p>ความสัมพันธ์ทางสังคม โดยประวัติศาสตร์จะเป็นมิติของเวลาที่อธิบายความเป็นมา เพื่อเข้าใจความเป็นอยู่และแนวโน้มความ</p>	<p>“มิติเวลา” คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงและเป็นช่วงๆ ตามเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้คนหรือพื้นที่เหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป โดยการแบ่งเหตุการณ์ออกเป็นช่วงเวลาจะทำให้เห็นภาพการ</p>

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม (2563)	ดาราจารย์ เมตตา ริกานนท์ (2562)	อรธร นันทจักร (2562)	ยงยุทธ ชูแวน (2551)	โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (2559)	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ ผู้วิจัยสังเคราะห์
เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและ และส่งผลไปยังท้องถิ่น และคนในท้องถิ่น		ประวัติศาสตร์ว่า ต้องประกอบไปด้วย เหตุการณ์		เป็นไปในอนาคต ทั้งนี้ เรื่องราวความเป็นมาของ ชุมชนในแต่ละช่วงเวลา เป็นประวัติศาสตร์ที่มีการ บอกเล่าจากมุมมองของ ชุมชนเองแตกต่างกันไปจาก	เปลี่ยนแปลงของคนในท้องถิ่น พื้นที่ ความเชื่อ ในแต่ละยุคแต่ละช่วงได้อย่างละเอียดอีกทั้ง เป็นการทำให้การอธิบายเหตุการณ์ในแต่ละ ช่วงเวลานั้นเข้าใจและเห็นภาพการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนโดยอธิบายจุด เปลี่ยน
“เหตุการณ์” คือสิ่งที่ เกิดขึ้นในชุมชน การ อธิบายเหตุการณ์และการ เปลี่ยนแปลงโดยการตั้ง คำถามว่า ทำไม อย่างไร นอกจากการบรรยายว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่		เหตุการณ์ดังกล่าว ต้องมีการบันทึกไว้ ซึ่งการบันทึกจะเป็น ในรูปแบบใดก็ตาม ขอให้สามารถนำมา เป็นหลักฐานได้		- การศึกษาชุมชนท้องถิ่น หรือเรื่องของ ประวัติศาสตร์ชุมชน นั้นเอง (Local History) ซึ่งแต่ละชุมชนมีความ แตกต่างตามสภาพพื้นที่ ทางประวัติศาสตร์ไม่ว่าจะ	“เหตุการณ์” การอธิบายการกระทำ ความ เป็นไปและการเคลื่อนไหวของคนรวมทั้ง เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
“หลักฐาน” ถือเป็นสิ่ง สำคัญที่สุดในการศึกษา ประวัติศาสตร์ โดย หลักฐานจะมีทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็น ลายลักษณ์อักษร อาทิ	การศึกษาสังคมของ มวลชนในท้องถิ่นนั้น มองผ่านข้อมูล หลักฐานของท้องถิ่น เป็นหลัก	เหตุการณ์ดังกล่าว ต้องมีการบันทึกไว้ ซึ่งการบันทึกจะเป็น ในรูปแบบใดก็ตาม ขอให้สามารถนำมา เป็นหลักฐานได้		เป็น เรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมหรือ ประวัติศาสตร์การแพร่ ระบาดของโรคร้ายไข้เจ็บ อุบัติภัย หรือปรากฏการณ์ เหนือธรรมชาติสิ่งเหล่านี้มี	“หลักฐาน” หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยการกระทำ การพูด การ เขียน การประดิษฐ์ การอยู่อาศัยของมนุษย์ หรือสิ่งที่ปรากฏอยู่ภายนอก คือ ความคิดอ่าน โลกทัศน์ ความรู้สึก ประเพณี ปฏิบัติของมนุษย์ในอดีต ความรู้สึกของคนใน

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม (2563)	ดาร์วิน เมตตา ริกานนท์ (2562)	อรรถ นันทจักร (2562)	ยงยุทธ ชูแวน (2551)	โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ (2559)	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ ผู้วิจัยสังเคราะห์
หลักฐานทางโบราณคดี โบราณวัตถุ เอกสารและ ข้อมูลสัมภาษณ์ หลักฐาน อาจแบ่งตามลักษณะได้ ดังนี้ คือ หลักฐานชั้นต้น, หลักฐานชั้นรอง			ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในกระบวนการสร้างความทรง จำร่วมกัน(สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น) ซึ่งจำเป็นต้องมี การทบทวนปรับปรุงแก้ไข เรียนรู้และถ่ายทอดในชุมชน อย่างต่อเนื่อง	ความเชื่อมโยงกับการ สร้างอัตลักษณ์ท้องถิ่น รวมถึงความรู้สึกลึกซึ้ง ของคนในท้องถิ่นที่จะมีผล ต่อการกำหนด - ประวัติศาสตร์ที่รัฐหรือ นักวิชาการเขียนขึ้น ซึ่ง อาจ สืบทอดในรูปแบบ ของเรื่องเล่า ตำนาน สถานที่ บันทึก ขนบธรรมเนียมประเพณี แบบแผนปฏิบัติต่าง ๆ ของ ชุมชน ประวัติศาสตร์ ชุมชนจึงมีการรับรู้และ ตีความผ่าน สิ่งต่างๆ ที่ ส่งผ่านกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยสะท้อนบริบทของ พื้นที่เป็นสำคัญ	ปัจจุบัน สิ่งที่มีมนุษย์จำเป็นต้องและทิ้งร่องรอยไว้ กล่าวได้ว่าอะไรก็ตามที่มากเกี่ยวกับพื้นที่กับมนุษย์ หรือมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้องกับสามารถได้ใช้เป็น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ทั้งสิ้น
“สำนึกร่วม” คือ ความรู้สึก สำนึก ที่เกิด จากท้องถิ่นโดยคนใน ท้องถิ่นมีความรักสามัคคี หวงแหนและเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน หรือในสิ่ง เดียวกัน เช่น สถานที่ สำคัญ ประเพณีของแต่ละ ท้องถิ่น ความเชื่อ (สำนึก ในคุณค่า พื้นฟูอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา)					“สำนึกร่วมและการเป็นท้องถิ่น” การสร้าง สำนึกร่วมของคนในท้องถิ่นเกิดจากความรู้สึก สำนึกคนภายในท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีความหวง แหนในทรัพยากร วัฒนธรรมหรือประเพณี ดั้งเดิมของท้องถิ่น จึงสร้างพลังขับเคลื่อนและ ผลักดันให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของคนในท้องถิ่นและสร้างกฎเกณฑ์ให้คนใน ท้องถิ่นปฏิบัติตาม

ผู้ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นออกเป็น 5 องค์ประกอบ มีดังนี้ 1) “คน” ในการเขียนงานที่เป็นงานประวัติศาสตร์ หรือนั้นเป็นเรื่องราวในอดีต โดยมีคนเข้าไปเกี่ยวข้อง และคนในที่นี้ต้องเป็นคนจำนวนมากหรือกลุ่มคน ไม่ใช่คนเพียงคนเดียว หากเขียนเกี่ยวกับคนเพียงคนเดียวบุคคลผู้นั้นต้องมีอิทธิพลหรือการกระทำของบุคคลนั้นสร้างผลกระทบไป ยังคนจำนวนมาก โดยอธิบายว่าใคร มีความสัมพันธ์กับบริบท เช่น ธรรมชาติหรือทรัพยากร พื้นที่สิ่งเหนือธรรมชาติหรือความเชื่ออย่างไร อธิบายชีวิตคนต้องเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับบริบทต่างๆ 2) “มิติเวลา” คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงจะแบ่งออกเป็นช่วงๆตามเหตุการณ์ที่ทำให้ผู้คนหรือพื้นที่เหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไป โดยการแบ่งเหตุการณ์ออกเป็นช่วงๆจะทำให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงของคนในท้องถิ่น พื้นที่ ความเชื่อ ในแต่ละยุคแต่ละช่วงได้อย่างละเอียดอีกทั้งเป็นการทำให้การอธิบายเหตุการณ์ในแต่ละเวลานั้นเข้าใจและเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนโดยอธิบายจุดเปลี่ยน 3) “เหตุการณ์” การอธิบายการกระทำความเป็นไปและการเคลื่อนไหวของคนรวมทั้งเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ 4) “หลักฐาน” หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ร่องรอยการกระทำ การพูด การเขียน การประดิษฐ์ การอยู่อาศัยของมนุษย์หรือลึกไปกว่าที่ปรากฏอยู่ภายนอก คือ ความคิดอ่าน โลกทัศน์ ความรู้สึก ประเพณีปฏิบัติของมนุษย์ในอดีต ความรู้สึกของคนในปัจจุบัน สิ่งที่มนุษย์จับต้องและทิ้งร่องรอยไว้ กล่าวได้ว่าอะไรก็ตามที่มาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ หรือมนุษย์เข้าไปเกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ทั้งสิ้น และ 5) “สำนึกร่วมและการเป็นท้องถิ่น” การสร้างสำนึกร่วมของคนในท้องถิ่นเกิดจากความรู้สึกสำนึกคนภายในท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีความห่วงใยในทรัพยากร วัฒนธรรมหรือประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่น จึงสร้างพลังขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในท้องถิ่นและสร้างกฎเกณฑ์ให้คนในท้องถิ่นปฏิบัติตาม และจากการการศึกษาหลักการ แนวคิดระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee and Ashby (2001 : 68-81) ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดดังกล่าวได้สังเคราะห์ร่วมกับองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและเป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นออกมาเป็นระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การสังเคราะห์ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
<p>การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์เป็นการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำ (cognitive historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกลของบุคคลอื่น (affective historical empathy) ในประวัติศาสตร์ ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย ซึ่งมีองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์</p> <p>1. การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์</p>	<p>ระดับของการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ใช้ในการวิเคราะห์การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ โดยมีตั้งแต่ระดับเริ่มต้นไปจนถึงระดับสูงไว้ 5 ระดับ</p> <p>ระดับที่ 1 The “Divi” Past คือ ผู้เรียนเชื่อว่าอดีตเป็นเรื่องที่ไม่สามารถรู้หรือเข้าใจได้และบุคคลในอดีตมีความฉลาดหลักแหลมน้อยกว่าบุคคลในปัจจุบันเพราะพวกเขาได้กระทำในสิ่งที่แตกต่างจากบุคคลในปัจจุบัน กล่าวคือเป็นการขาดความสามารถของผู้เรียนที่จะยอมรับบุคคลในอดีต อาจจะไม่รู้จักบุคคลนั้นในอดีตหรือรู้รายละเอียดของสถานการณ์ที่พวกเขากระทำ นอกจากนี้ผู้เรียนยังขาดความสามารถ</p>	<p>ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local History) คือ การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของสังคมหรือชุมชนเฉพาะท้องถิ่น ใดท้องถิ่นหนึ่งซึ่งต่างได้ใช้และเกิดสำนึกทางประวัติศาสตร์ของความเป็นคนท้องถิ่นเดียวกันทั้งด้าน วัฒนธรรม มีจารีตประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ และวิถีทางเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน โดยมีพื้นฐานความเชื่อและศีลธรรมเดียวกัน ทั้งนี้เป้าหมายและคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p> <p>1. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในประวัติศาสตร์ เป็นมาและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นตนเอง</p>	<p>การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Local history) คือ การศึกษาในลักษณะประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต (Living history) แสดงให้เห็นพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้คนในพื้นที่วัฒนธรรมอันแตกต่างไปจากพื้นที่ทางการปกครองของรัฐ (การให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นมากกว่าความเป็นรัฐชาติ) ดังนั้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นคือการศึกษาประวัติศาสตร์ของผู้คนในท้องถิ่น โดยมองจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนภายในท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งต้องมียุคประเภอบของการเขียนงานประวัติศาสตร์</p> <p>1. “คน” คนในทีนี้จะต้องเป็นคนจำนวนมากหรือกลุ่มคน ไม่ใช่คนเพียงคนเดียว หากเขียนเกี่ยวกับคนเพียงคนเดียวบุคคลผู้</p>	<p>การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ การทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม พัฒนาการทางสังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น โดยมองจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนภายในท้องถิ่น เป็นสำคัญ และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกลของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ และจากคำบอกเล่าซึ่งมีระดับของการรับรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 5 ระดับดังนี้</p> <p>ระดับที่ 1 The “Divi” Past (ยังไม่เปิดรับมุมมองของอดีต)</p>

การรับรู้ความรูสึกทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรูสึกทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรูสึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
	ที่จินตนาการความซับซ้อนของสถาบันมนุษย์ที่มีอยู่ก่อน ขาดการรับรู้สัมพัทธ์และมองว่าอดีตได้กลายมาเป็นเพียงบันทึกของพฤติกรรมมนุษย์ที่ไม่เป็นเหตุเป็นผล	ในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและเป็นการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชุมชน	นั้นต้องมีอิทธิพลหรือการกระทำของบุคคลนั้นสร้างผลกระทบไปยังคนจำนวนมาก	- ผู้เรียนเชื่อว่าอดีตในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ไม่สามารถรู้หรือเข้าใจได้และบุคคลในท้องถิ่นในอดีตมีความฉลาดหลักแหลมน้อยกว่า
2. การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์	ระดับที่ 2 Generalized Stereotypes (การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่ป็นต้นแบบ) คือ ผู้เรียนใช้บุคคลหรือสิ่งที่ป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต นอกจากนี้ผู้เรียนยังใช้การกระทำ สถาบัน และอื่น ๆ ในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึง ความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	2. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่นที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการพัฒนามุมมองอันเป็นคุณค่าของเจตคติและค่านิยมอันเป็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ได้	2. “มิติเวลา” คือช่วงเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่อเนื่องและชัดเจน โดยการแบ่งมิติเวลาจะแบ่งตามเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและส่งผลไปยังท้องถิ่นและคนในท้องถิ่น	บุคคลในปัจจุบัน - ผู้เรียนยังขาดความสามารถที่จะยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตหรืออาจจะไม่รู้จักรักบุคคลนั้น หรือรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ - ผู้เรียนยังไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
	<p>ระดับที่ 3 Everyday Empathy (การรับรู้ความรู้สึกทุกวัน) คือ การใช้การรับรู้ความรู้สึกในทุกวัน ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ในลักษณะมีจุดไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิกริยาโต้ตอบกับบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง</p>	<p>3. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้ภาพของประวัติศาสตร์ชาติชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรม บทบาทของสถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านความเชื่อของผู้คนตั้งปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารีก และเอกสารลายลักษณ์อักษร</p>	<p>1. “หลักฐาน” ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยหลักฐานจะหมายถึงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร อาทิ หลักฐานทางโบราณคดี โบราณวัตถุ เอกสารและข้อมูลสัมพันธ์ หลักฐานอาจแบ่งตามลักษณะได้ดังนี้ คือ หลักฐานชั้นต้น, หลักฐานชั้นรอง</p>	<p>และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนยังขาดความสามารถที่จินตนาการความซับซ้อนของสถาบันมนุษย์ที่มีอยู่ก่อน ขาดการปฏิสัมพันธ์และมองว่าอดีตได้กลายมาเป็นเพียงบันทึกของพฤติกรรมมนุษย์ที่ไม่เป็นเหตุเป็นผล - ผู้เรียนยังขาด “สำนึกร่วม” คือ ความรู้สึก สำนึก ที่เกิดจากท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคี ห่วงเห่นและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
<p>3. การตระหนักรู้ถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน</p>	<p>โดยมีคำถามที่ว่า “จะเกิดอะไรขึ้น หรือจะเป็นอย่างไรหากฉันอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ”</p> <p>ระดับที่ 4 Restricted Historical Empathy (การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์อย่างจำกัด) คือ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่า</p>	<p>4. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเผยให้เห็นโลกของการต่อสู้และการผสมผสาน ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายคุณค่า และชีวิตจิตใจของชาวบ้านธรรมดา</p>	<p>5. “สำนึกร่วม” คือความรู้สึก สำนึก ที่เกิดจากท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคี ห่วงเห่นและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>เชื้อ (สำนึกในคุณค่า พันธุ์ อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา)</p>	<p>หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>ระดับที่ 2 Generalized Stereotypes (การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบ) คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต

<p>การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์</p>	<p>ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์</p>	<p>เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน</p>
	<p>อดีตและค่านิยมของคนในอดีตที่มีความแตกต่างจากปัจจุบันแต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความ ความหมายของบุคคลในอดีตได้ ทั้งนี้ ต้องตระหนักว่าการกระทำ สถาบัน และอื่น ๆ ถูกทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงหลักฐานของสถานการณ์ เฉพาะเจาะจงซึ่งบุคคลค้นพบด้วยตนเองก็ยอมรับว่าสิ่งเหล่านี้อาจไม่สามารถให้ลักษณะตามที่พวกเขาเคยให้ได้ เพราะความเชื่อ เป้าหมาย ค่านิยมแตกต่างจากปัจจุบัน</p>			<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความสามารถที่จะยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต วิจารณ์รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ ใช้การกระทำ สถาบัน และอื่น ๆ ในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิง ความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต - ผู้เรียนยังไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่น และเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
<p>ระดับที่ 5 Contextual Historical Empathy (การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ตามบริบททางประวัติศาสตร์) คือ ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดในอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำหรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต</p>				<p>ผู้เรียนยังขาดความสามารถที่จินตนาการความซับซ้อนของสถาบันมนุษย์ที่มีอยู่ก่อน ขาดการปฏิสัมพันธ์และมองว่าอดีตได้กลายมาเป็นเพียงบันทึกของพงศาวดารกรรมมนุษย์ที่ไม่เป็นเหตุเป็นผล ขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตเพื่อทำความเข้าใจปัจจุบัน</p> <p>- ผู้เรียนยังขาด “สำนึกร่วม” คือ ความรู้สึก สำนึก ที่เกิดจากท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคี ห่วงแหนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>ระดับที่ 3 Everyday Empathy (การรับรู้ความรู้สึกลทุกวัน) คือ การใช้การรับรู้ความรู้สึกลในทุกวัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนสามารถที่จะยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต

<p>การรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์</p>	<p>ระดับการรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์</p>	<p>เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>ระดับการรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน</p>
				
<p>- ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่า ผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยก ระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อ ยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับบางสถานการณ์ ในการป้องกันตัวเอง</p> <p>- ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน</p>				

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
				<p>- ผู้เรียนยังขาด “สำนึกกรวม” คือ ความรู้สึก สำนึก ที่เกิดจากท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคี ห่วงแหนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น</p> <p>ระดับที่ 4 Restricted Historical Empathy (การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์อย่างจำกัด) คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนสามารถที่จะยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร - ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์ เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทาง

การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
				<p>ประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต</p> <p>ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิธีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน ผู้เรียนมี “สำนึกร่วม” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยมความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต <p>ระดับที่ 5 Contextual Historical Empathy (การรับรู้ความรู้สึกลทาง</p>

การรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์	เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ระดับการรับรู้ความรู้สึกลทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
				<p>ประวัติศาสตร์ตามบริบททางประวัติศาสตร์) คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีต หรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต - ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความ

<p>การรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์</p>	<p>ระดับการรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์</p>	<p>เป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>ระดับการรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน</p>
				
<p> คิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้ - ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน ผู้เรียนมี "สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น" มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยมความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง </p>				

การศึกษา ทบทวนเอกสารรวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีการกำหนดคำอธิบายและเกณฑ์ในการวัดระดับการรับรู้ของผู้เรียน การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันที่นำมาใช้ในการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกัน (cognitive local historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต (affective local historical empathy) ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น สามารถประเมินได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy) ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy) และระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ประเมินการรับรู้ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำอธิบายและเกณฑ์การประเมินระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 คำอธิบายและเกณฑ์การประเมินระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 1 คน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักรับบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต	- ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักรับบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต	- ผู้เรียนสามารถรับรู้การกระทำหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิกริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง	- ผู้เรียนยอมรับบุคคลในอดีตหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายการกระทำหรือเหตุการณ์ของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	- ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีต หรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต	- ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลไปยังบุคคลในท้องถิ่นและยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นเข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์	

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
(Contextual Historical Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์บริบทของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่มีความแตกต่างกับปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต	ผู้เรียนขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลในอดีต	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำของบุคคล
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต รู้ว่ามีกลุ่มคนใดเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ สถานที่หรือเป็นตัวแทนของเหตุการณ์นั้น
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึง ความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีตและเข้าใจการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่มีสาเหตุในการตัดสินใจในการเหตุการณ์นั้น
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดย	ผู้เรียนเข้าใจถึงผลที่เกิดจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของกลุ่มคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต

องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนขาดสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนยอมรับการเป็นผู้รับผลหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้ง และไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต	ผู้เรียนมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง และไม่เอากรอบความคิดหรือความรู้ปัจจุบันมาตัดสินอดีต
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิดเป็นความรู้สึกสำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีห่วงแทนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น	ผู้เรียนมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนท้องถิ่นมีความรักสามัคคีห่วงแทนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยไปพัฒนาแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในลำดับต่อ

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ๆ คือ 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ 2) งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

งานวิจัยในต่างประเทศ

Brook (2011) ได้ทำวิจัยเรื่อง Historical Empathy as Perspective Recognition and Care in One Secondary Social Studies Classroom ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจกรณีศึกษาเกี่ยวกับการทดสอบการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชาประวัติศาสตร์ยุโรปของนักเรียนเกรด 10 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้รับผิดชอบรายวิชา 1 คน และนักเรียน 4 คน โดยเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 5 เดือน ซึ่งมีระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน 29 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ การรับรู้มุมมองทางประวัติศาสตร์ด้วยการบรรยาย การใช้แหล่งข้อมูลขั้นต้นและขั้นรอง และการอภิปรายในชั้นเรียน ส่วนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนนั้นยังไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งเกิดจากความซับซ้อนของบุคคลกับวัตถุประสงค์ของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

Davison (2012) ได้ทำวิจัยเรื่อง “It is Really Hard Being in Their Shoe” : Developing Historical Empathy in Secondary School Students. Doctor of Education ซึ่งเป็นวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 47 คน จาก East School ซึ่งแบ่งห้องเรียนออกเป็นห้อง A/C จำนวน 22 คน ทำการศึกษาเกี่ยวกับจิตพิสัย (affective learning tasks) และห้อง C/A 23 คน ทำการศึกษาเกี่ยวกับพุทธิพิสัย (cognitive learning tasks) นักเรียนทั้ง 2 ห้อง ร้อยละ 70 เป็นชาวเอเชีย ชาวนิวซีแลนด์เชื้อสายยุโรป (New Zealand European) และร้อยละ 8 เป็นชาวเมารี (Maori) ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เอกสาร การทำแบบสำรวจย้อนกลับของนักเรียน และการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน ซึ่งสามารถระบุพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ คือ การดูแลความรู้สึก หลักฐาน

จินตนาการ มุมมองที่หลากหลายความรู้เกี่ยวกับบริบท การเปิดใจ การใช้ดุลยพินิจ ในงานวิจัยนี้ได้ระบุว่า การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เป็นความสามารถทั้งทางด้านจิตพิสัยและพุทธิพิสัย

Kosti, Kondoyianni, and Tsiaras (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง Fostering Historical Empathy through Drama in Education : A Pilot Study on Secondary School Students in Greece ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองซึ่งมีการใช้เทคนิคการละครมาใช้ในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์จำนวน 4 สถานการณ์ เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 22 คน ผลการวิจัยพบว่า เทคนิคการละครสามารถทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์และความหลากหลายของมุมมองทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้กิจกรรมการละครยังส่งผลให้นักเรียนรู้สึกผูกพันในการสืบค้นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนศึกษาแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์

Sherri Rae (2007) ได้ทำวิจัยเรื่อง The Historical Narrative Inquiry Model Impact on Historical Thinking and Historical Empathy งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสามารถของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ โดยได้มีการทดลองรูปแบบการสืบค้นเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ (Narrative Inquiry Model) กับนักเรียนจำนวน 25 คน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนจำนวน 32 เรื่องตามลำดับ พิจารณาร่วมกับการทำกิจกรรมกลุ่มขนาดเล็ก และกลุ่มขนาดใหญ่ รวมทั้งนำเสนอด้วยการเล่าเรื่อง (Oral Presentation) ศึกษาเอกสารชั้นต้น และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บรรยายกับผู้เขียนงานทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัย คือได้รูปแบบการสืบค้นเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ (Narrative Historical Inquiry Model) มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสอนเกี่ยวกับกระบวนการทางประวัติศาสตร์ (The Process of Doing History) 2) เสริมสร้างทักษะการแปลความหมาย (Enhances interpretative skills) 3) ปลูกฝังมุมมองทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (Cultivates historical perspectives based upon evidentiary history) และ 4) สนับสนุนให้นักเรียนเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถสร้างเรื่องเล่าหรืออธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในมุมมองของตนเองได้อย่างชัดเจน โดยนักเรียน 8 คน ได้พัฒนาทักษะการอ่านจากการใช้เอกสารชั้นต้นในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสะท้อนถึงการพัฒนาวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์และเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของคนอื่นภายในชั้นเรียน

งานวิจัยในประเทศ

ศุภณัฐ พานา (2560 : ง) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับแนวคิด Magic if เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับแนวคิด Magic if เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเป็นการวิจัยและพัฒนา การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือระยะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และระยะการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 31 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับแนวคิด Magic if ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน แนวทางในการจัดการเรียนสอน การเตรียมการสอน และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ซึ่งมีชื่อเรียกว่า Timer ได้แก่ (1) ขั้นการสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางประวัติศาสตร์ (2) ขั้นจินตนาการเกี่ยวกับอดีต (3) ขั้นการจัดการกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (4) ขั้นการสำรวจผ่านการเวลา (5) ขั้นการสอนถึงอดีต ตลอดจนการวัดและประเมินผล 2) นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนนี้มีทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีการเปลี่ยนแปลงของทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ไปในทางที่ดีขึ้น

2) งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

งานวิจัยในต่างประเทศ

Klages (1999) ได้ทำวิจัยเรื่อง Secondary Social Studies student's Engagement with Historical Thinking and Historical Empathy as They Use Oral History Interview เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้เอกสารชิ้นต้นร่วมกับเรื่องเล่าประวัติศาสตร์จากการสัมภาษณ์ (Oral History Interview) ในช่วงเวลาที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ของสหรัฐอเมริกาในช่วงทศวรรษที่ 1930 เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาถึงพื้นฐานและความเป็นมาของความตกต่ำทางเศรษฐกิจในครั้งนั้นซึ่งข้อมูล หรือความรู้ที่นักเรียนได้รับมาจากการที่นักเรียนเตรียมคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือพยานที่เคยมีชีวิตอยู่ในช่วงในเวลานั้น และการสัมภาษณ์นี้ถูกบันทึกเทปแล้วได้นำไปดำเนินการศึกษาต่อไป ผลการวิจัยพบว่าขณะที่ตำราหรือหนังสือเรียนทั่วไปไม่ได้แสดงและบรรยายให้เห็นภาพเสมือนการมองเข้าไปในดวงตาของบุคคลที่เคยมีชีวิตอันยากลำบากอยู่ในช่วงเหตุการณ์เศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่นั้น ซึ่งการที่นักเรียนได้ศึกษาประวัติศาสตร์โดยการใช้เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ จะทำให้ผู้เรียนอธิบายเรื่องราวประวัติศาสตร์เหล่านั้นได้อย่างมีความหมายได้ดีตาม

กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์ ทั้งนี้การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์กับประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจะทำให้เข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่นซึ่งนำไปสู่การขยายขอบเขตของการศึกษาประวัติศาสตร์

Marino (2012) ได้ทำวิจัยเรื่อง Urban Space as a Primary Source : Local History and Historical Thinking in New York City โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์จากการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และทำให้ภาพของอดีตชัดเจนยิ่งขึ้นโดยการได้สนทนาหรือศึกษาอดีตจนทำให้เกิดสำนึกต่ออดีตได้ และชุมชนท้องถิ่นสามารถตอบสนองหรือใช้เป็นเสมือนเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่สามารถอ่านและตีความได้โดยใช้วิธีการอภิปรายเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล การรวบรวมข้อมูล และการสร้างข้อโต้แย้งเพื่ออธิบายทางประวัติศาสตร์โดยใช้กรณีศึกษาเมืองนิวยอร์กเพื่ออภิปรายว่าพื้นที่เมืองหรือชุมชนท้องถิ่นสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ได้ ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในมิติที่เกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาที่ไม่จำกัดการเชื่อมโยงไปถึงเหตุการณ์และบุคคลสำคัญ ๆ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นยังช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการสืบสวนสอบสวนทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ประวัติศาสตร์ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งมีผลต่อวิถีชีวิตใน 2 ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ 1) การคิดเป็นประวัติศาสตร์โดยนำเสนอหลักฐานที่สามารถอ่านและตีความเพื่อสร้างข้อสรุปได้จากแหล่งข้อมูลขั้นต้นที่ให้อิทธิพลทางประวัติศาสตร์ 2) ประเด็นทางประวัติศาสตร์สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจประวัติศาสตร์ยิ่งขึ้น เมื่อได้สำรวจมุมมองที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการคิดทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นเตือนความทรงจำต่ออดีตทำให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดทางประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงและลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการสืบสวนสอบสวนทางประวัติศาสตร์โดยใช้ภาพถ่ายเพื่อให้ภาพก่อนและหลังของภูมิภาค ประชากร และลักษณะต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญต่อวิถีชีวิตผู้คน รวมทั้งความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์สังคมและประวัติศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งในส่วนที่เป็นเหตุการณ์และพัฒนาความเป็นมาทางประวัติศาสตร์โดยได้หลักฐานทางการใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นเสมือนแหล่งข้อมูลขั้นต้น และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจความเกี่ยวข้องระหว่างบริบททางประวัติศาสตร์และการเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลเชื่อมโยงต่อวิถีชีวิตในปัจจุบัน

งานวิจัยในประเทศ

ลัดดา ศิลาน้อย (2543 : 3) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม 2) ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม 3) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอ น้ำพอง

จังหวัดของแก่น พบว่า การสร้างความยั่งยืนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะต้องพัฒนาจิตสำนึกของนักเรียนให้มีความรู้สึกเห็นคุณค่าให้ความสนใจและรับผิดชอบในการประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการดังนี้ 1) ขั้นกระตุ้นความสำนึก เป็นการนำเสนอปัญหาาร่วมกันด้วยการใช้กิจกรรม สื่อเพื่อกระตุ้นแสดงความคิดเห็น โดนอาศัยหลังการการวางเงื่อนไข การแยกแยะปัญหา การโยงความรู้ใหม่เข้าสู่ความรู้เดิม 2) ขั้นสร้างความรู้ความเข้าใจ แบ่งกลุ่มศึกษาเนื้อหาจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลให้นักเรียนสรุปความคิด รวยอดจากความรู้ด้วยการใช้แผนผัง แผนภูมิ เพื่อจะนำไปใช้ร่วมกับทักษะ 3) ขั้นค้นหาทักษะ นักเรียนใช้ ทักษะทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทักษะการสังเกต การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การจดบันทึก ข้อมูล กระบวนการแก้ปัญหา ร่วมกับความรู้ที่สรุปเพื่อใช้ในขั้นวิเคราะห์และตัดสินใจต่อไป 4) ขั้นวิเคราะห์และตัดสินใจ ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์วิจารณ์ เปรียบเทียบความ แตกต่าง จากข้อมูลที่ได้เพื่อไปสู่การสรุปข้อมูล 5) ขั้นลงมือปฏิบัตินักเรียนนำความรู้ที่ได้จากขั้นตอน ทั้ง 4 ขั้น เพื่อไปสู่การลงมือปฏิบัติด้วยกิจกรรม ได้แก่ การใช้โครงงาน การสำรวจชุมชน การศึกษา นอกสถานที่ การสัมภาษณ์ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชัยรัตน์ โตศิลา (2555: 127-147) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) ศึกษาคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยพิจารณาจากทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นอภิปรายเพื่อกำหนดประเด็นศึกษา (2) ขั้นวิเคราะห์หลักฐานหลัก (3) ขั้นเปรียบเทียบข้อมูล (4) ขั้นปฏิสัมพันธ์กับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และ (5) ขั้นนำเสนอข้อค้นพบ 2) คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนซึ่งพิจารณาจากผลของการทดลองใช้กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีดังนี้ 2.1) ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนจากกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2.3) ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนจากกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถกำหนดความสำคัญ ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตีความหลักฐาน และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของเส้นเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศศิพัชร จำปา (2558: 184-187) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิด

ทางประวัติศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ 2) ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ และ 3) ขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลท้องถิ่นเพื่อวิเคราะห์และกำหนดประเด็นคำถามทางประวัติศาสตร์ ขั้นที่ 2 การสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลหลักฐาน ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ตีความข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบด้วยบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ และ ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2) ผลของการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นพบว่า 2.1) นักเรียนมีกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์สูงขึ้น 2.2) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.3) นักเรียนมีสำนึกรักท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2.4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก 3) ผลการขยายผลรูปแบบพบว่า การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นฯ หลังเรียนตามรูปแบบนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์สูงขึ้น มีสำนึกรักท้องถิ่นในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ในระดับ มาก

ปรัชญา เหลืองแดง (2561: 177-199) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึก อนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาความรู้เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 50 ในท้องถิ่น จำนวน 28 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้หมู่เรียนวิชาเอกเป็นหน่วยสุ่ม ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับแนวคิดการออกแบบการสอน เชิงระบบ (ADDIE Model) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ วัดผลการเรียนรู้ แบบวัด

จิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test for dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.75-1.00 มี 4 องค์ประกอบ คือ หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน หรือเรียกว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ส คือ ขั้นที่ 1 ใส่ใจในมรดก ศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-ใส่ใจ) ขั้นที่ 2 สังเกตองค์ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สังสม) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างสรรค์แนวทางการอนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย (ส-สร้างสรรค์) และขั้นที่ 4 สืบสานคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สาธารณะ (ส-สืบสาน) และ เจื่อนไขการนำรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง

2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า 2.1) ผลการเรียนรู้รายวิชา ความรู้เกี่ยวกับ โบราณวัตถุสถาน แหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของนักศึกษา หลังการทดลองใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) พัฒนาการจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทยของนักศึกษา ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลัง เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ 2.3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานความคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการออกแบบลำดับขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ และระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันอันเป็นตัวแปรตามที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) ร่วมกับแนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) (Kruse, 2019) ดำเนินการทดลองด้วยแบบแผนการวิจัยแบบ The One- The One-Group Pretest-Posttest Design เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน และศึกษาพัฒนาการของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน 3) ประเมินประสิทธิผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 3.1) ศึกษาพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3.2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 3.3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research (R₁): Analysis (A)) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้วยการศึกษเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินความสอดคล้องเชิง

หลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ (Development (D₁): Design and Development (D&D)) เป็นการพัฒนาและหาคุณภาพของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาด้วยการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ (Research (R₂): Implementation (I)) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ (Development (D₂): Evaluation (E)) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนการวิจัย สรุปลงได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research (R₁): Analysis (A))

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ขอบเขตและเป้าหมายของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการ มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1. การศึกษาเอกสาร

1.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.2 วิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการออกแบบและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.1.4 ศึกษาแนวคิด และหลักการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า

1.2 การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบหรือปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและความจำเป็นในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.4 การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับรองการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.5 วิเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) ร่วมกับแนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) (Kruse, 2012) ดำเนินการทดลองด้วยแบบแผนการวิจัยแบบ The One- The One-Group Pretest-Posttest Design เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน และศึกษาพัฒนาการของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อศึกษาพัฒนาการของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
3. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
4. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีการดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

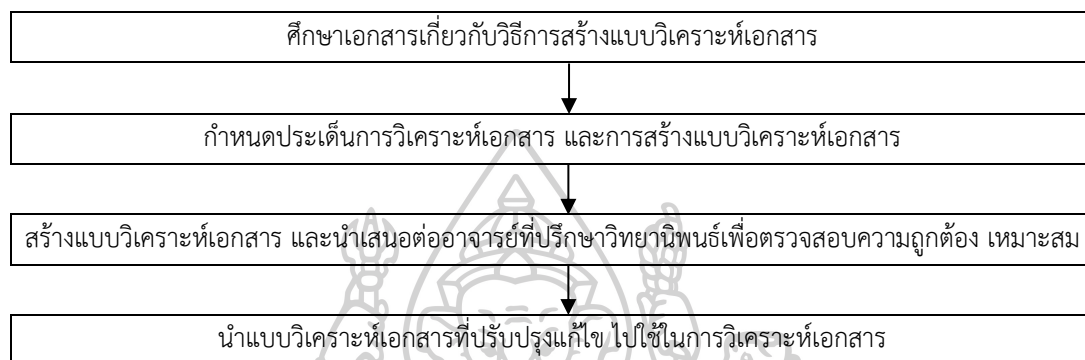
- 1.2 กำหนดประเด็นการวิเคราะห์เอกสาร

- 1.3 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแล้วนำแบบวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ปรับปรุงแก้ไข ไปใช้ในการวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลพื้นฐานในข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อไป

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

2 แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่มีลักษณะเป็นแบบบันทึกเชิงพรรณนาความ

2.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.2.2 หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.2.3 โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เพื่อนำมากำหนดขอบเขตในการตั้งประเด็นการสัมภาษณ์

2.3 กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านคิดว่าการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีความสำคัญต่อนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ เพราะเหตุใด

ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 3 ในปัจจุบัน นักเรียนโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยามีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

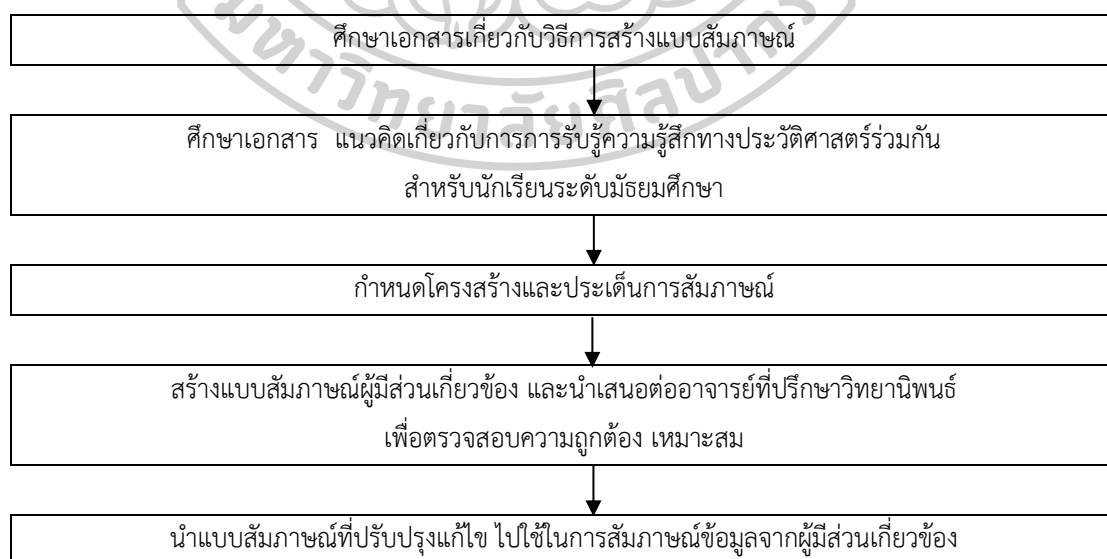
ประเด็นที่ 4 ท่านคิดว่าการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีลักษณะอย่างไร

ประเด็นที่ 5 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบหรือปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและความจำเป็นในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการสร้างโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม และการตั้งประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม

3.2 กำหนดด้านและพฤติกรรมบ่งชี้ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้จากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.3 กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อรับรองตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมบ่งชี้ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาดังนี้

ประเด็นที่ 1 การกำหนดประเด็นในการวัดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee and Ashby (2001 : 68-81) โดยสังเคราะห์ร่วมกับองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและเป้าหมายและคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)

ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)

ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)

ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)

ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)

ประเด็นที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละประเด็นต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

องค์ประกอบที่ 1 คน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักระบุบุคคลในอดีต หรือรู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต	- ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักระบุบุคคลในอดีต หรือรู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต	- ผู้เรียนสามารถรับรู้การกระทำหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง	- ผู้เรียนยอมรับบุคคลในอดีตหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายการกระทำหรือเหตุการณ์ของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	- ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีตหรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต	- ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลไปยังบุคคลในท้องถิ่นและยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวตนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นเข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์บริบทของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่มีความแตกต่างกับปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต	ผู้เรียนขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลในอดีต	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำของบุคคล
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต รู้ว่ามีกลุ่มคนใดเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สถานที่หรือเป็นตัวแทนของเหตุการณ์นั้น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ท่องถิ่นในอดีตและเข้าใจการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่มีสาเหตุในการตัดสินใจในการเหตุการณ์นั้น
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดย	ผู้เรียนเข้าใจถึงผลที่เกิดจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของกลุ่มคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต

องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนขาดสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่นขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การมี “สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต	ผู้เรียนยอมรับการเป็นผู้รับผลหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องจากเหตุการณ์ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้ง และไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต	ผู้เรียนมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง และไม่เอากรอบความคิดหรือความรู้ปัจจุบันมาตัดสินอดีต
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีห่วงแค้นและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น	ผู้เรียนมี“สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีห่วงแค้นและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรจากการจัดระดับดังกล่าว มีความเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่อย่างไร

ประเด็นที่ 3 การประเมินผลหรือติดตามพัฒนาการของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นควรเป็นไปในลักษณะใด

ประเด็นที่ 4 สิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

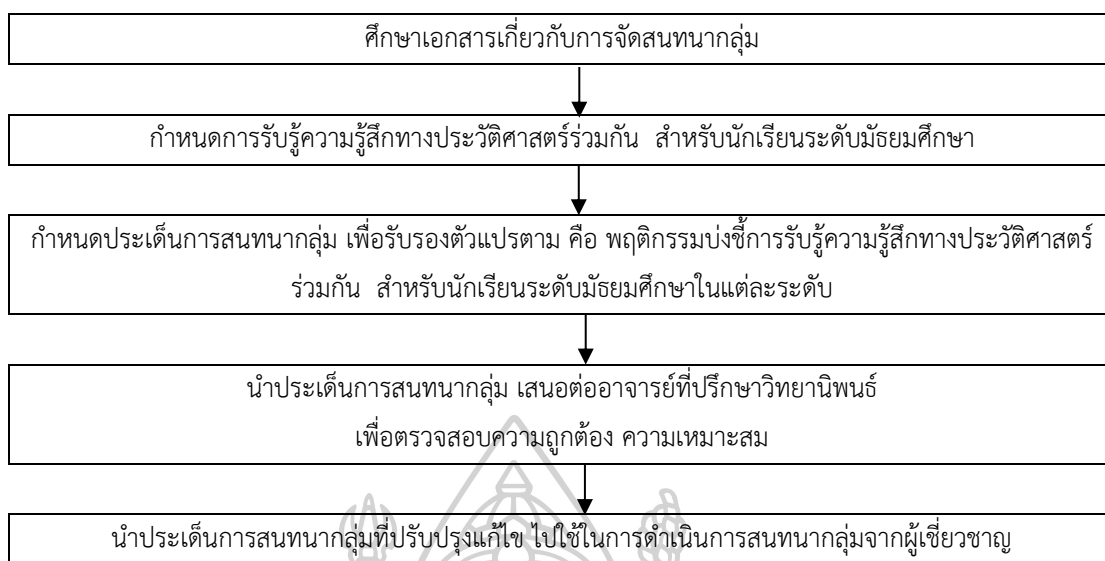
ประเด็นที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.4 นำประเด็นการสนทนากลุ่ม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์

3.5 นำประเด็นการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไข ไปใช้ในการดำเนินการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการสร้างประเด็นการสนทนากลุ่ม

4. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.1 ปรับปรุงระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ปรับคำอธิบายให้มีความชัดเจน

4.2. กำหนดประเด็นในแบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการ เพื่อรับรองตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมบ่งชี้ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)

ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)

ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)

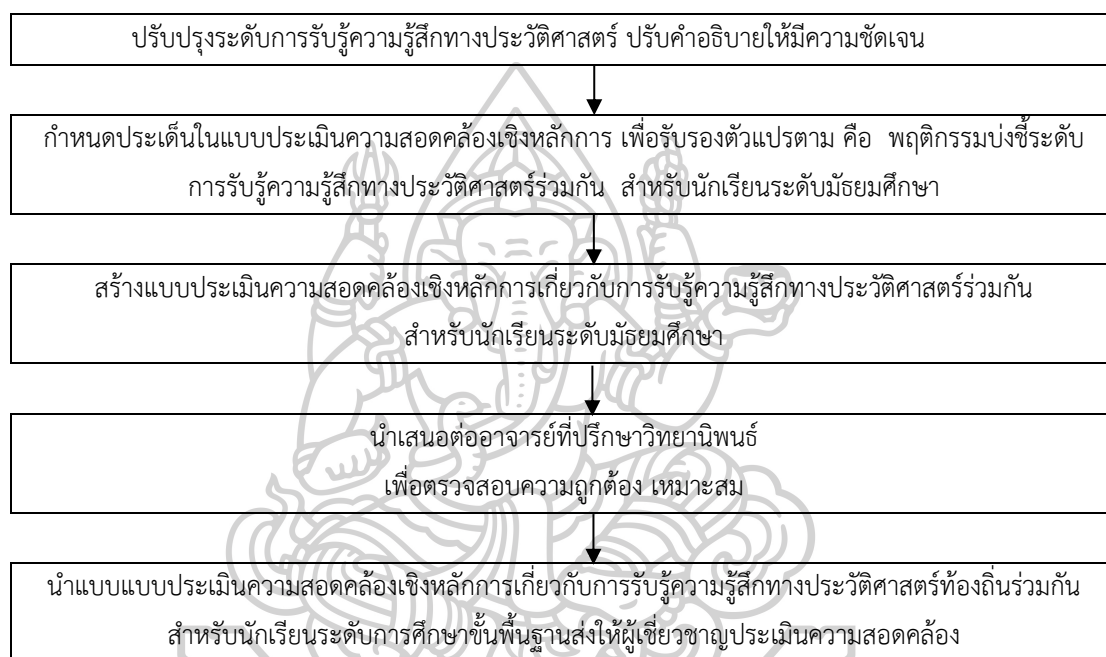
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)

ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรจากการจัดระดับดังกล่าวมีความเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่อย่างไร

4.3 สร้างแบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.5 นำแบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อมูลจากประเด็นการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 12 การดำเนินการขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	แหล่งข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
เพื่อศึกษาข้อมูล ในการพัฒนา รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นตาม แนวคิด ประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา การศึกษา ขอบเขตและ เป้าหมายของการ พัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ โดยการศึกษา ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา	1.การ วิเคราะห์ เอกสาร 2. การ สัมภาษณ์ 3. การ สนทนากลุ่ม (Focus Group) 4. การ ประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริม การเรียนรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น ร่วมกัน	1. ผู้บริหาร บริหาร สถานศึกษา 2. ผู้รับผิดชอบ ฝ่ายวิชาการใน โรงเรียน 3. ผู้สอนใน รายวิชาสังคม ศึกษา 5. ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น	1. แบบวิเคราะห์ เอกสาร ข้อมูล พื้นฐานในการ พัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นตาม แนวคิด ประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา 2. แบบสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง การรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา 3. ประเด็นการ สนทนากลุ่ม (Focus Group) การเรียนรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ	การวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	1. ข้อมูล พื้นฐานสำหรับ การสร้างและ การพัฒนา รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นตาม แนวคิด ประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการ รับรู้ความรู้สึก ทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับนักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา 2. การรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา จาก รูปแบบการ จัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์	วิธีการ	แหล่งข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
			นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา 4. แบบประเมิน ความสอดคล้อง เชิงหลักการ เกี่ยวกับการรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา		

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาารูปแบบ (Development (D1) : Design and Development (D&D))

วัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.1 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.2 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าจำนวน 8 คน ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา จำนวน 2 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำนวน 2 คน

2.3.2 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำนวน 1 คน

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิด
ประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา

2.4.2 แผนการจัดการเรียนรู้

2.4.3 แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.4.4 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

2.4.5 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

2.5 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

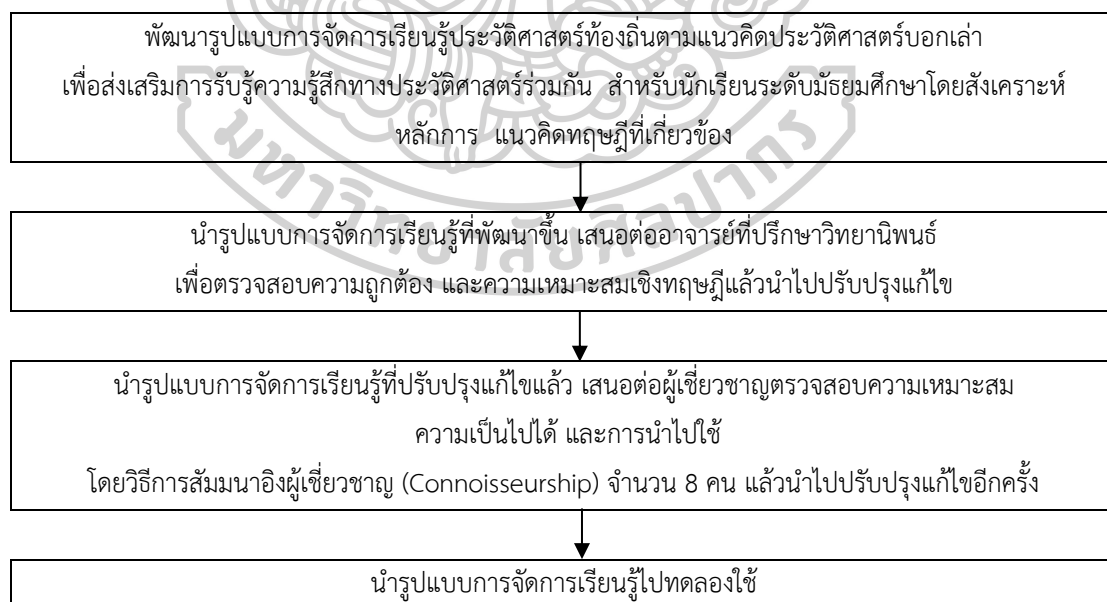
2.5.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิด
ประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา มีวิธีในการดำเนินการพัฒนาดังนี้

2.5.1.1 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึก
ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวิธีการดำเนินการโดยนำข้อมูลพื้นฐาน
ที่ได้จากการศึกษารวบรวมในขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์และนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการ
เรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบ 4 ส่วนคือ องค์ประกอบเชิงหลักการ องค์ประกอบเชิงวัตถุประสงค์
องค์ประกอบเชิงกระบวนการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้ไปใช้

2.5.1.2 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตาม
แนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้อง และความเหมาะสมเชิงทฤษฎีแล้วปรับปรุงแก้ไข

2.5.1.3 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 8 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จัดการเรียนรู้ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่าง 0.75-1.00 แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสม จากนั้นปรับรายละเอียดตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ ปรับและเพิ่มคำระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนองให้มีความเหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ก่อนนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริง

2.5.1.4 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.5.2 แผนการจัดการเรียนรู้ มีวิธีในการดำเนินการพัฒนาดังนี้

2.5.2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และรายละเอียดของรายวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

2.5.2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน มีระยะเวลาดำเนินการสอนทั้งสิ้น 12 ครั้งโดยจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมพร ประวัติศาสตร์และความเป็นมา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว และชุมพรสมัยประวัติศาสตร์ ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 2 - 3 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สะพานท่านางสังข์ ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 4-5 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกาะมัดโพธิ์ในสัปดาห์ที่ 6-7 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร ในสัปดาห์ที่ 8-9 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ใต้ฝุ่นเกย์ ในสัปดาห์ที่ 10-11 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงเขตอุดมศักดิ์ ในสัปดาห์ที่ 12-13 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนได้กำหนดระดับการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามตัวอย่าง ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

แผนการจัดการเรียนรู้	ระยะเวลา (ชั่วโมง)	กระบวนการจัดการเรียนรู้	พัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร	4	ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E : Engage in the local historical empathy)	ระดับการรับรู้ 1-5 องค์ประกอบที่ 1 คน องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา
		ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)	ระดับการรับรู้ 1-5 องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน
		ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)	ระดับการรับรู้ 1-5 องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่
		ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)	ระดับการรับรู้ 1-5 องค์ประกอบที่ 4 สำเนาร่วมความเป็นท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร			

ทั้งนี้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 4 ขั้นตอนใหญ่ 8 ขั้นตอนย่อย (ECCA Model) คือ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E : Engage in the local historical empathy)

1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)

1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)

2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)

2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)

3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history)

3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)

4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)

4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

2.5.2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.5.2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่าง 0.75-1.00 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยการปรับการใช้คำในสาระสำคัญ ระบุชื่อเอกสารและไปกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปทดลองใช้

2.4.2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.5.3 แบบประเมินระดับการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 1 ฉบับ คือ แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.5.3.1 แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวิธีในการดำเนินการพัฒนาดังนี้

2.5.3.1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.5.3.1.2 สร้างแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีลักษณะเป็นการเขียนแบบพรรณนาความตามพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยในแต่ละระดับของการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินแบบบันทึก ดังตารางที่ 14-20

ตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 1 คน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักรบุคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าคุณคนนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักรบุคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าคุณคนนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต	ผู้เรียนสามารถรับรู้การกระทำหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายเหตุการณ์การกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิกริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง	ผู้เรียนยอมรับบุคคลในอดีตหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายการกระทำหรือเหตุการณ์ของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
แตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้			
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีต หรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านั้นกับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต	ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน		

ตารางที่ 15 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 2 มิติเวลา

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลไปยังบุคคลในท้องถิ่นและยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของ	ผู้เรียนแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น เข้าใจอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์บริบทของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่มีความแตกต่างกับปัจจุบัน		

ตารางที่ 16 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 3 หลักฐาน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต	ผู้เรียนขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลในอดีต	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำของบุคคล		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออกความคิดเห็น และการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออกความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้		

ตารางที่ 17 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึง ความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต และเข้าใจการกระทำของกลุ่มคนในอดีต ที่มีสาเหตุในการตัดสินใจในการเหตุการณ์นั้น		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดย	ผู้เรียนเข้าใจถึงผลที่เกิดจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของกลุ่มคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต		

ตารางที่ 18 เกณฑ์การประเมินการเขียนรายงานลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา องค์กรประกอบที่ 5 สำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดสำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนขาดสำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การมี “สำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนยอมรับการเป็นผู้รับผลหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การมี “สำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้ง และไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต	ผู้เรียนมี “สำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง และไม่เอากรอบความคิดหรือความรู้ปัจจุบันมาตัดสินอดีต		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การมี "สำนึก" ร่วมของความเป็นท้องถิ่น มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหน และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น	ผู้เรียนมี "สำนึก" ร่วมของความเป็นท้องถิ่น" เกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น		

สำหรับการให้ความหมายของเกณฑ์การประเมินแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยใช้ประเมินตามการเขียนแบบพรรณนาความตามระดับพฤติกรรมบ่งชี้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในแต่ละองค์ประกอบในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เกณฑ์การแปลความหมายของการประเมินแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน องค์ประกอบที่	เกณฑ์ การประเมิน	ความหมาย
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The "Divi" Past)	ปรากฏ	ปรากฏการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 1 ในองค์ประกอบที่ .....
	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 1 ในองค์ประกอบที่ .....
	ปรากฏ	ปรากฏการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 2 ในองค์ประกอบที่ .....

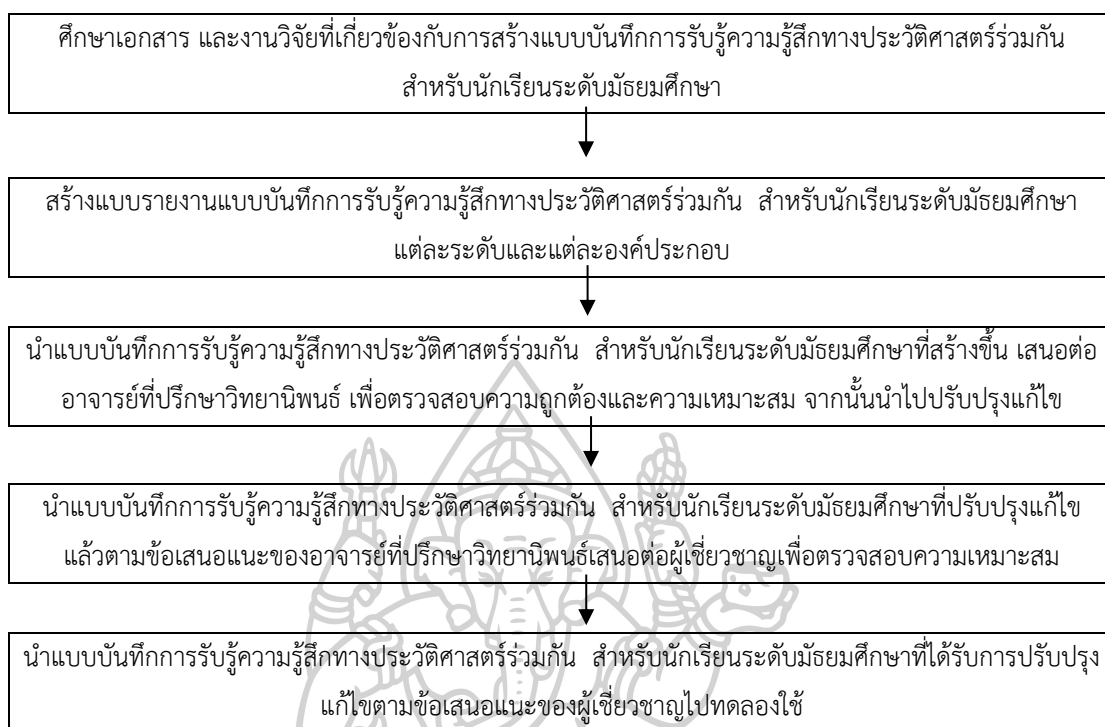
ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน องค์ประกอบที่	เกณฑ์ การประเมิน	ความหมาย
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 2 ในองค์ประกอบที่ .....
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	ปรากฏ	ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 3 ในองค์ประกอบที่ .....
	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 3 ในองค์ประกอบที่ .....
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	ปรากฏ	ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 4 ในองค์ประกอบที่ .....
	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 4 ในองค์ประกอบที่ .....
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	ปรากฏ	ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ .....
	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ .....

2.5.3.1.3 นำประเมินแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.5.3.1.4 นำประเมินแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่ารายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้

2.5.3.1.5 นำประเมินแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกลงทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.5.4 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ของนักเรียนแบบปรนัย มีจำนวน 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน มีวิธีการดำเนินการพัฒนาดังนี้

2.5.4.1 ศึกษาหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา และผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.5.4.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดประเด็นที่ต้องการวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2.5.4.3 ศึกษาาระดับของพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามหน่วยการเรียนรู้ตามแนวคิด Revised Bloom's Taxonomy (Krathwohl & Anderson, 2000) เพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและจำนวนข้อสอบ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและจำนวนข้อสอบ

หน่วยการเรียนรู้	พฤติกรรมเนื้อหา	ระดับ						
		จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	สร้างสรรค์	รวม
2	พัฒนาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร : แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว	1	1	1	2	1	-	6
3	เล่าขานตำนานเมืองชุมพร : สะพานท่านางสังข์/ เกาะมัตโปน	2	1	1	2	1	1	8
4	เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร : สงครามโลกครั้งที่ 2 / ใต้ผืนเกลย	2	2	1	2	1	2	10
5	บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : พลเรือพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์	1	1	1	1	1	1	6
รวม		6	5	4	7	5	3	30

2.5.4.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5.4.5 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบทดสอบวัดผลการเรียนมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับการใช้คำในข้อคำถามให้ชัดเจน กระชับ และอ้างอิงข้อความที่คัดมาจากคำบอกเล่า

2.5.4.6 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เคยเรียน นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์ข้อสอบที่ได้ จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.26-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20–1.00 จำนวน 30 ข้อ

2.5.4.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ $KR-20 = 0.87$

2.5.4.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

2.5.4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวิธีในการดำเนินการพัฒนาดังนี้

2.5.4.4.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด วิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.4.4.2 กำหนดองค์ประกอบและโครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.5.4.4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 ฉบับ โดยให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

พึงพอใจมากที่สุด	ให้ค่าระดับเท่ากับ	5
พึงพอใจมาก	ให้ค่าระดับเท่ากับ	4
พึงพอใจปานกลาง	ให้ค่าระดับเท่ากับ	3
พึงพอใจน้อย	ให้ค่าระดับเท่ากับ	2
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ค่าระดับเท่ากับ	1

ในการแปลความหมายของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1986) โดยการให้ค่าเฉลี่ยตามระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	พึงพอใจระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	พึงพอใจระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	พึงพอใจระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	พึงพอใจระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

2.5.4.4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.5.4.4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไข
แล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อ
ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามี
ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีความสอดคล้อง สามารถ
นำไปใช้ได้

2.5.4.4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณา
จากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทาง

ประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และแบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับคำถามปลายเปิด และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 21 การดำเนินการขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	แหล่งข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	สร้างร่างรูปแบบและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ	1.ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจร่างรูปแบบ จำนวน 8 คน 2.ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 คน	1.แบบตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2.แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3.แผนการจัดการเรียนรู้ 4.แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 5.แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ 6.แบบประเมินความพึงพอใจของเรียนมีต่อรูปแบบ	1.ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 2.ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 3.การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ (Research (R2) : Implementation (I))

วัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 วิธีดำเนินการ มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1.1 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้รูปแบบ

3.1.1.2 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันให้นักเรียนทำก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.1.1.3 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 18 คนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.1.1.4 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบตามแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบในแต่ละครั้ง นักเรียนจะดำเนินการทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกครั้งที่จบ 1 เรื่อง

3.1.1.5 ให้นักเรียนทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษาระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.1.1.6 ประเมินนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาครั้งที่ 6 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.1.1.7 นำผลการเรียนรู้ในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

3.1.1.8 นำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษามาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

3.1.1.9 จัดสนทนากลุ่มเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในสหวิทยาชุมชน เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี-ชุมพร จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา และโรงเรียนทุ่งคาพิทยาคม

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน 18 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3.3 แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D: Research and Development) (องอาจ นัยพัฒน์, 2554) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัยแบบ The One-Group Pretest-Posttest Design เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน และเพื่อศึกษาพัฒนาการของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยมีแบบแผนการวิจัยดังนี้

The One-Group Pretest-Posttest Design

ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
O ₁	X	O ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

O₁ แทน การวัดผลการเรียนรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

O₂ แทน การวัดผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.4 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในรายวิชา ส 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มวิชาประวัติศาสตร์ ที่มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการ ความเป็นมา ตำนาน เหตุการณ์สำคัญของท้องถิ่นจังหวัดชุมพรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและโลกในฐานะพลเมืองที่ดี มีการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมพร ประวัติศาสตร์และความเป็นมา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว ในจังหวัดชุมพรมีแหล่งโบราณคดีที่สำคัญที่มีร่องรอยหลักฐานของการตั้งถิ่นฐานในยุคแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่มีแหล่งโบราณคดีสำคัญที่มีร่องรอยหลักฐานของการตั้งถิ่นฐาน ในยุคแรกเริ่มประวัติศาสตร์ ที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ อยู่ที่ บ้านสามแก้ว ตำบลนาชะอัง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่บนเนินเขาสามแก้ว ซึ่งเป็นกลุ่มภูเขาสูงเล็ก ๆ สามสี่ลูกสลัดกับที่ราบริมคลองท่าตะเภา โบราณวัตถุสำคัญที่พบเป็นหลักฐานว่าที่เขาสามแก้ว มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ต่อเนื่องมาเป็นชุมชนในสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ ได้แก่ กลองมโหระทึกสำริด นอกจากนี้ยังมีลูกปัด กำไล ตุ้มหู จี้สร้อยคอสำริด แก้ว และลูกปัดชนิดต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สะพานท่านางสังข์ สะพานท่านางสังข์มีตำนานมาก่อนก็คือมีสามภรรยาคนหนึ่งอาศัยอยู่ริมน้ำ ทั้งคู่รักกันมากจนมาวันหนึ่งนางสังข์ผู้เป็นภรรยาก็เจ็บท้องคลอดลูกตอนเวลาตีสามมีจิ้งรีปไปตามหมอต้าแยมาทำคลอด และให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงช่วยต้มน้ำร้อนและเตรียมยาไว้ให้ ในขณะที่สาม

เดินทางไปตามหมอย่างรวดเร็ว นั่นก็ต้องผ่านคลองที่มีน้ำเชี่ยว เขาก็เลยต้องว่ายน้ำข้ามคลองเพื่อไปตามหมอแต่โชคร้ายเค้าถูกน้ำพัดแล้วจมหายไป วันต่อมามีคนพบศพของสามีของนางสังข์ก็ได้แจ้งให้ทุกคนรู้ เมื่อนางสังข์ทราบข่าวก็เสียใจมากและรอคอยวันที่จะได้พบกับสามีเธอ ก่อนตายเธอได้บอกว่าให้นำบ้าน และสิ่งของของเธอไปจำหน่ายและเอาเงินไปสร้างสะพานเพราะเธอไม่อยากให้ใครต้องประสบเคราะห์ร้ายอย่างนี้ ชาวบ้านจึงทำตามที่นางบอกแล้วตั้งชื่อสะพานว่า “สะพานท่านางสังข์” จนมาถึงปัจจุบันสะพานได้มีการเปลี่ยนแปลงจากสะพานไม้มาเป็นสะพานเหล็กและครั้งล่าสุดมาเป็นซีเมนต์ รวมถึงสะพานนี้ยังมีความสำคัญในประวัติศาสตร์ของชาติไทยด้วย เนื่องจากเป็นที่ต่อสูัระหว่างทหารญี่ปุ่น กับ ยูวชนทหารโรงเรียนศรียาภัย ในสงครามโลกครั้งที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกาะมัดโพนเป็นเมืองลับแล ตามตำนานเล่าว่า เมื่อก่อนเป็นถ้ำเดินไต่หน้า แต่ไม่มีน้ำ ในถ้ำมีถ้ำยวมหม้อไห จานเปล แต่คนชั่วยืมของไปไม่คืน เลยถูกปิดปากถ้ำ ถ้าไปที่เกาะ ให้ไปไหว้เจดีย์บนเกาะเจดีย์องค์เก่าอยู่ข้างล่าง องค์ใหม่สร้างทับด้านบน ทุกปีจะมีงานสมโภชใหญ่ เรียกว่า งานเกาะแก้วมัดโพน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ปากน้ำชุมพร เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ซึ่งในครั้งนั้น ทหารตำรวจ และยูวชนทหาร ได้แสดงวีรกรรมด้วยการต่อสู้กับกองกำลังทหารญี่ปุ่น เพื่อป้องกันเอกราชและปกป้องอธิปไตยของชาติต่อมาชาวชุมพรจึงได้สร้างอนุสาวรีย์ยูวชนทหารขึ้นที่สะพานท่านางสังข์ ตำบลบางหมาก อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เพื่อเชิดชูและสวดต่่อวีรกรรมในครั้งนั้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร เรื่อง ไข้ฝุ่นเกย์ พายุหมุนเขตร้อนทรงพลัง ซึ่งได้สร้างความเสียหายอย่างหนักในพื้นที่จังหวัดชุมพร และประเทศอินเดียฝั่งตะวันออกในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2532 จึงถือเป็นสถานการณ์พายุไต้ฝุ่นครั้งเลวร้ายที่สุดที่เกิดขึ้นในคาบสมุทรมาลาโยรอบ 35 ปี มันเริ่มก่อตัวขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน ในอ่าวไทยตอนล่าง ข้ามคาบสมุทรมาลาโย เคลื่อนเข้าไปในมหาสมุทรอินเดียเหนือ และทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุหมุนระดับ 5 ก่อนขึ้นฝั่งในประเทศอินเดีย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงเขตอุดมศักดิ์ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๔๒๓ ทรงเป็นต้นราชสกุล "อาภากร" เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๘ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และองค์ที่ ๑ ในเจ้าจอมมารดาโหมด พระองค์ทรงได้รับ สมัญญานามว่า "องค์

บิดาของทหารเรือไทย" พระองค์ทรงเป็นผู้วางรากฐานการบริหารงานของกองทัพเรือ ทรงได้รับการเชิดชูในหมู่ทหารเรือเรียกขานพระองค์ว่า "เสด็จเตี้ย" หรือ "หมอพร" และ "พระบิดาแห่งกองทัพเรือไทย" ต่อมาในปี ๒๕๓๖ มีประกาศกองทัพเรือขนานพระนามพระองค์ว่า "พระบิดาของกองทัพเรือไทย" ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เสด็จในกรมฯ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงทหารเรือ ทรงดำรงตำแหน่ง ได้ไม่นานก็ได้กราบบังคมลาออกจากราชการ เพื่อพักผ่อนรักษาพระองค์ที่จังหวัดชุมพร ทรงถูกฝนประชวรเป็นพระโรคหัวใจใหญ่ สิ้นพระชนม์ที่ตำบลทรายรี ในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ สิริพระชนมายุได้ ๔๓ พรรษา ภายหลังจากการสิ้นพระชนม์ของพระองค์ ได้มีการจัดสร้างศาลและอนุสาวรีย์พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ณ หาดทรายรี อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

3.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ โดยจัดการเรียนการสอน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่นับรวมทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ตามตารางเรียนของนักเรียน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2564 ถึงเดือนสิงหาคม 2564

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.6.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

3.6.3 แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.6.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.6.5 ประเด็นสนทนากลุ่มสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้สอนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.7 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.7.1 ประเด็นสนทนากลุ่มสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีวิธีการดำเนินการพัฒนาดังนี้

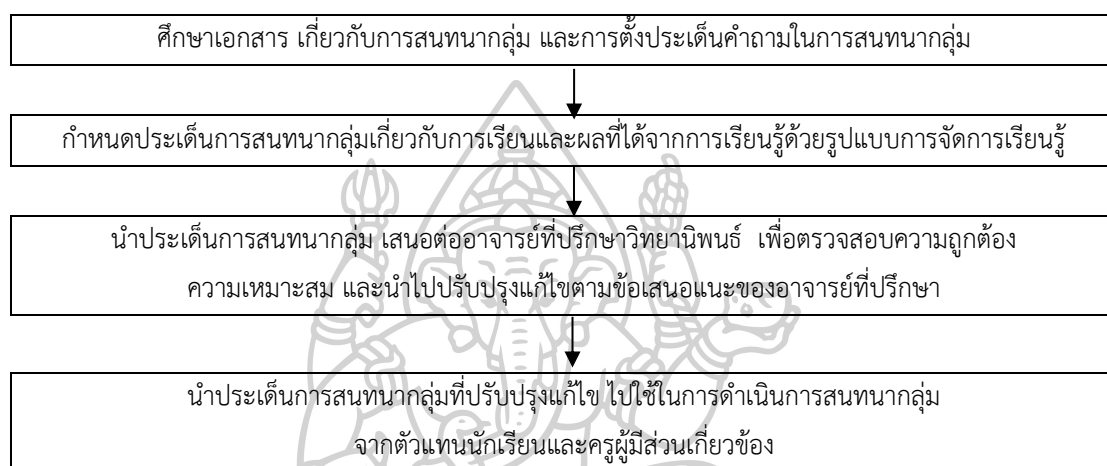
3.7.1.1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับการสนทนากลุ่ม และการตั้งประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม

3.7.1.2 กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ตัวแทนนักเรียน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันสะท้อนคิดเกี่ยวกับการเรียนและผลที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.7.1.3 นำประเด็นการสนทนากลุ่ม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.7.1.4 นำประเด็นการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไข ไปใช้ในการดำเนินการสนทนากลุ่มจากตัวแทนนักศึกษาและอาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปขั้นตอนการสร้างเครื่องมือได้ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการสร้างประเด็นสนทนากลุ่มสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 22 การดำเนินการขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้

วัตถุประสงค์	วิธีการ	แหล่งข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
เพื่อทดลองใช้ รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นตาม แนวคิด ประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ ความรู้สึกลงทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา และเครื่องมือที่ ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	1.ขอหนังสือ เพื่อขอความ อนุเคราะห์ใน การทดลองใช้ รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ 2.ผู้วิจัยจัดการ เรียนรู้ตาม แผนการจัดการ เรียนรู้ 3.ดำเนินการ ทดลองใช้ รูปแบบ การรับรู้ ความรู้สึกลงทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา ระหว่างและ หลังการจัดการ เรียนรู้ และ สอบถามความ พึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อ รูปแบบการ จัดการเรียนรู้	1. นักเรียน ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำ ชุมพรวิทยา ภาค เรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2564 จำนวน 18 คน ที่เรียนในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น	1. รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ตามแนวคิด ประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ ความรู้สึกลงทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียน ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และ เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวม ข้อมูล 2.แบบแบบบันทึก การรับรู้ความรู้สึกลง ทางประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา 3.แบบทดสอบ วัดผลการเรียนรู้ 4.แบบสอบถาม ความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อ รูปแบบ 5. ประเด็นการ สนทนากลุ่ม สะท้อนความ คิดเห็นจาก	1.ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 2.ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D) 3.การ วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	ข้อมูลผลการ ใช้รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นตาม แนวคิด ประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อ ส่งเสริมการ รับรู้ความรู้สึกลง ทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกัน สำหรับ นักเรียนระดับ มัธยมศึกษา 1.การรับรู้ ความรู้สึกลงทาง ประวัติศาสตร์ ร่วมกันของ นักเรียนก่อน ระหว่าง และ หลังเรียนด้วย รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ 2. ผลการ เรียนรู้ ส 30261 ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น 3. ความพึง พอใจของ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	แหล่งข้อมูล/ กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
			นักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การใช้รูปแบบ		นักเรียนที่มี ต่อรูปแบบ การจัดการ เรียนรู้ 4. ความ คิดเห็น เกี่ยวกับการ เรียนและผลที่ ได้จากการ เรียนรู้ด้วย รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ของเรียนและ ครูผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ (Development (D2) : Evaluation (E))

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวิธีการดังนี้

4.1.1 นำข้อมูลผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มาพิจารณา ประเมินผล และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ มีการดำเนินการดังนี้

4.1.1.1 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน

4.1.1.2 ศึกษาผลการประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4.1.1.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4.1.1.4 ศึกษาความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียน และครูผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้

ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4.1.1.5 ประมวลข้อมูลเพื่อปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นและพร้อมนำไปใช้ต่อไป

4.1.1.6 สรุปข้อมูลเพื่อปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและพร้อมนำไปใช้ต่อไป

4.2 กลุ่มเป้าหมาย

4.2.1 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

4.2.2 ครูผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

4.2.3 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.3.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

4.3.3 แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 23 การดำเนินการขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามท้องถิ่นแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	ศึกษาความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียน และครูผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	1) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา 2) ครูผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง 3) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา	1. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ 2.แบบรายงานการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) 3.การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับแนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 3) ประเมินประสิทธิผลการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 3.1) ศึกษาพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3.2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3.3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ The One-Group Pretest-Posttest Design เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research (R₁): Analysis (A)) เป็นการศึกษาแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ (Development (D₁): Design and Development (D&D)) เป็นการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการ

รับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ (Research (R₂): Implementation (I)) เป็นการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และชั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ (Development (D₂): Evaluation (E)) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.2 ผลการหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในสภาพการณ์ปัจจุบันเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีการดำเนินการดังนี้ 1) การศึกษาเอกสาร โดยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้รายวิชา วิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามา

กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย 2) การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบหรือปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนในรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับชั้นมัธยมศึกษา 3) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อระดมความคิดและรับรองการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และการประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับรองการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ผลการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และหลักสูตรโรงเรียน ปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ในประเด็นการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ของประเทศไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเนื้อหาในสาระประวัติศาสตร์ว่าด้วยเรื่องเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก วิเคราะห์ได้ว่าเท่าที่ผ่านมาเน้นการให้ความรู้ความเป็นของชาติไทย และเน้นในเรื่องการปลูกจิตสำนึกความรักชาติ ความสามัคคีที่จะเป็นพลังในการพัฒนาชาติต่อไป แต่ดูเหมือนว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะเน้นเรื่องราวของชาติไทยและยังไม่มีประเด็นครอบคลุมเนื้อหา รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อพัฒนาไปสู่ความรู้ความเข้าใจ และความเป็นมาของชาติไทยได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจในมรดกและวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ

2. การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีเป้าหมายและคุณค่า คือ ประการแรก การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในประวัติความเป็นมาและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและเป็นการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชุมชน ประการที่สอง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่นที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีประโยชน์สำหรับ

การกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการพัฒนาภูมิปัญญายังสามารถสร้างเจตคติและค่านิยมอันเป็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ได้ ประการที่สาม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยให้ภาพของประวัติศาสตร์ชาติชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรม บทบาทของสถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านความเชื่อของยุคนั้นดังปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร และประการที่สี่ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเผยให้เห็นโลกของการต่อสู้และการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมาย คุณค่า และชีวิตจิตใจของชาวบ้านธรรมดา ความสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการต่อยอดความรู้ในการอธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจอดีต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 154) โดยจุดหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นก็คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ ตีความ และเชื่อมโยงข้อมูล ผักการวิพากษ์วิจารณ์โดยอ้างอิงเหตุผล ตลอดจนการนำเสนอผลงานและสร้างองค์ความรู้ จนนำไปสู่การเกิดคุณค่าด้านเจตคติและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน ท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป และจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยจากการสังเกต สอบถาม และวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นพบว่า นักเรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้อย ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดที่นักเรียนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน จึงทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไม่บรรลุผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักฐานเป็นสิ่งสำคัญในการให้ร่องรอยหลักฐานข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ ในการตีความให้เข้าใจสภาพบริบทและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต แต่พบว่าบางเรื่องราวในเหตุการณ์ของท้องถิ่นยังขาดหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลาย ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงมีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ภายในชุมชนหรือท้องถิ่น และการอุดหนุนโหว่ของหลักฐานด้วยการใช้วิธีการตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าซึ่งก็คือ การหาข้อมูลทาง

ประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่างๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีมีการจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความเป็นของท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น โดยมองจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนภายในท้องถิ่นเป็นสำคัญ (cognitive local historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต (affective local historical empathy) ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และการศึกษาบริบทเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นตนเอง อันจะส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาตัวตนในเรื่องการรับรู้ ความสำนึก และการตระหนักซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนเป็นคนไทยที่เกิดสำนึกร่วมกันและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันท่ามกลางความแตกต่างทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในมรดกและทรัพย์สินของชาติด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรม อีกทั้งทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความยากลำบากของบรรพบุรุษที่ได้ต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้ดำรงอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

จากการวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยายุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามโครงสร้างหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเห็นได้ว่าหลักสูตรให้ความสำคัญเกี่ยวกับศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการรับรู้ความรู้สึกทาง

ประวัติศาสตร์ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการ ผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและ โลกในฐานะพลเมืองที่ดี นอกจากนี้ในส่วนของส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นยังถือเป็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์ในรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร และเห็น คุณค่าความคิดของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดชุมพรที่มีผลต่อ พัฒนาการของภูมิภาคท้องถิ่นจังหวัดชุมพร แต่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวที่ผ่านมา นั้นพบว่า การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยายให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความ เป็นมาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวไม่ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ซึ่งจะการเป็นการเข้าใจ มุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำและการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของ บุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย นอกจากนี้ การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนในรายวิชานั้นยังไม่มีเกณฑ์ในการวัดที่ ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชาได้อย่างชัดเจน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีทั้งความสำคัญและความจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบการ จัดการเรียนรู้อัตนศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2. การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบหรือปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมระดับชั้นมัธยมศึกษา สรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนในยุคปัจจุบันให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจทาง ประวัติศาสตร์อย่างถ่องแท้ แต่สภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันยัง เป็นการสอนที่เน้นแบบท่องจำ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจ ความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของคนในแต่ละช่วงเวลาที่มีความแตกต่างกันจะทำให้นักเรียน เข้าใจถึงข้อจำกัดของการตัดสินใจหรือการกระทำที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเป็นการ ป้องกันและการเกิดอคติทางประวัติศาสตร์ (Historical Bias)

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา การ ฝึกฝนให้นักเรียนตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างอดีตกับปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนมีความระมัดระวัง

ในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์ โดยเน้นให้นักเรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และบริบทของเหตุการณ์เป็นสำคัญ เพื่อป้องกันการสร้างความเข้าใจที่ผิดพลาดในประเด็นประวัติศาสตร์ของนักเรียน เพราะหากพิจารณาจากสังคมในยุคปัจจุบันที่ผู้เรียนพบว่านักเรียนไทยยังขาดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และมักนำความคิดในปัจจุบันไปตีความและตัดสินเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต ดังนั้นการพัฒนานักเรียนให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาตัวตนของผู้เรียน และนับเป็นจุดเริ่มต้นในการทำความเข้าใจบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองอันนำไปสู่การพัฒนาการเรียนประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาติตน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์และสังคมศึกษาพบว่า นักเรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ในระดับ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของอดีต (The “Divi” Past) ตามระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee และ Ashby (2001 : 68-81) ที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าเป็นบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้

การจัดการเรียนรู้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ครูควรมุ่งเน้นไปที่สถานการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยและขัดแย้งเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้และเห็นความแตกต่างของอดีตกับปัจจุบัน และควรให้นักเรียนทำความเข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์และการลำดับเหตุการณ์ก่อนที่จะนักเรียนเลือกศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตามความสนใจ นอกจากนี้ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ สามารถเลือกและระบุแหล่งที่มาของข้อมูลของตนเองได้ การใช้คำถามกระตุ้นความคิด การจำลองสถานการณ์โดยใช้การสืบสวนสอบสวน การนำข้อมูลที่ได้อภิปรายในชั้นเรียน การกระตุ้นในการสืบค้นข้อมูล เป็นส่วนสำคัญในการฝึกฝนนักเรียนให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ได้

3. การศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ปรัชญาทาง

การศึกษาปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม (Progressivism) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการศึกษาปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมพบว่า มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน เน้นจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมประชาธิปไตยทั้งในและนอกห้องเรียน (แต่ยังอยู่ภายในโรงเรียน) มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ และรู้จักปกครองตนเอง สอดคล้องกับการการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกันที่มีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะและความตระหนักและเห็นคุณค่าในสำนึกร่วม ความเป็นท้องถิ่นผ่านกิจกรรมและเนื้อหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นความรู้เชิงบูรณาการ

3.2 ผลจากการวิเคราะห์ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) พบว่าเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องจุดประสงค์ของการเรียนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันโดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิพากษ์หลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องนำเสนอวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้างความรู้คือผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นการประเมินผลแนวใหม่จะต้องเน้นการปฏิบัติจริงอาจใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเช่น กิจกรรม หรือ ผลงานร่วม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าวเหมาะสมกับการนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (National Research Council U.S.A, 2011 : ออนไลน์)

3.3 ผลจากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้

แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านการรู้คิดซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ความรู้ มีความสามารถทางปัญญาและสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม เป็นการพัฒนารับรู้เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการเข้าใจผู้อื่น

3.4 ผลจากการวิเคราะห์แนวคิดวิชาประวัติศาสตร์ และการจัดเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษาต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง การสอนประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเน้น 2 แนวทางด้วยกัน คือ 1) วิธีสอนวิธีการเน้นข้อเท็จจริงเป็นหลัก และ 2) วิธีการโดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งการสอนวิชาประวัติศาสตร์ มีวิธีสอนที่นำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นพื้นฐาน ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา และวิธีการสอนโดยการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้ ยังมีวิธีสอนแบบต่างๆที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ที่สำคัญได้แก่ วิธีสอนโดยการอภิปราย วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง และวิธีสอนโดยการศึกษา นอกสถานที่ ทั้งนี้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีการสอนประวัติศาสตร์ร่วมกัน ดังนี้ 1) วิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นับเป็นวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอาจได้องค์ความรู้ใหม่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผล และมีคุณค่าอย่างแท้จริง 2) วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการสอนโดยอาศัยหลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาซึ่งเป็นวิธีการสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญาของผู้เรียน เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเองสอดคล้องตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ 3) วิธีสอนโดยการอภิปราย เป็นอีกวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักอภิปรายเหตุการณ์ เรื่องราว หรือการกระทำของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะกระบวนการคิดวิพากษ์ วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน

ประวัติศาสตร์โดยใช้เหตุผล หลักฐาน และข้อมูลทางประวัติศาสตร์ประกอบการอภิปรายแสดงความ คิดเห็น และยังได้ทราบความรู้สึก ทศนคติ ของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของผู้เรียนอีก ด้วย โดยนำขั้นการสอนในวิธีสอนมาสังเคราะห์ร่วมกันเพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า 1) ขั้นเตรียมการอภิปราย 2) ขั้นกำหนดปัญหา และการตั้งสมมติฐาน 3) ขั้นการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินข้อมูล 4) ขั้นตีความ หลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน 5) ขั้นดำเนินการอภิปราย และ 6) ขั้นสรุปและนำเสนอ ผลการศึกษา

3.5 ผลจากการวิเคราะห์แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับ “ประวัติศาสตร์ บอกเล่า” (Oral History) ในการพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนประวัติศาสตร์ตามแนวคิด ประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน คือ การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้ วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ หลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่างๆ เป็นการ สร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่าน ประสบการณ์อย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งมีวิธีการดังนี้ 1) เตรียมความ พร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ รู้จักการจดบันทึก และเตรียมอุปกรณ์ การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง 2) กำหนดประเด็นหรือการค้นหาประเด็นหรือเรื่องราวสำคัญที่ ต้องการศึกษ เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร 3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ 4) เตรียม คำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อไว้ 6) การถอด ข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ 7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 8) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร 9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็น รูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และ 10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบ อินโฟกราฟิก (Infographic), เว็บบอร์ด (Web board), บล็อก (Blog), กลุ่ม (Group), เว็บไซต์ (Website) หรือจัดทำวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียนในการเรียนการสอน หรือเผยแพร่ในยูทูบ (YouTube) เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

3.6 ผลจากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบของการ รับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy) ในการพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 1) มิติด้านการรู้คิด (Cognitive) และ 2) มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) นอกจากนี้ตามแนวคิดทฤษฎีของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ได้จำแนกองค์ประกอบเป็น 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน ดังนี้ การสร้างบริบททางประวัติศาสตร์ (Historical contextualization) คือ ความรู้สึกของความแตกต่างในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้สึกซึ่งตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้สึกในเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่สถานการณ์และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กันซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน การรับรู้จากมุมมองของผู้อื่น (Perspective Taking) คือ ความเข้าใจถึงประสบการณ์ หลักการ ตำแหน่ง ทศนคติ และความเชื่อของบุคคลในอดีตเพื่อทำความเข้าใจว่าบุคคลในอดีตมีความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัญหานั้น ๆ อย่างไร และการเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Connection) คือการพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง

3.7 ผลจากการวิเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้มาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งนับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระวิชา เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑสถาน ร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น การพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้เหตุการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นตนนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและร่องรอยยืนยันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความห่วงใยในมรดกที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นของตนได้ให้ไว้กับชนรุ่นหลัง ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ นั้น สิ่งสำคัญคือ ครูจะต้องวางแผนการกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่อย่างรัดกุม มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แน่นอนรวมทั้งมีการสรุปผลหรืออภิปรายผลหลังจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้แล้ว

4. การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันเป็นเรื่องควรปลูกฝังการรับรู้ ตั้งแต่เด็กก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา เริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว ให้เกิดการรับรู้ความเป็นมาของ ครอบครัว สายตระกูล หมู่บ้าน หรือชุมชนของตนที่อาศัยอยู่ เมื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาโรงเรียนหรือ สถาบันการศึกษาจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้เป็นการต่อยอดการรับรู้ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีแนวคิดที่น่าเชื่อถือตามหลักวิชาการ ประเด็นใน การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในแต่ละระดับควรมีการใช้คำที่สื่อความหมาย และเข้าใจได้ง่าย พฤติกรรมบ่งชี้หรือเกณฑ์ในการประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ร่วมกันครอบคลุมทุกระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์และมีความชัดเจนทั้ง 5 ระดับ แต่มี ข้อสังเกตในประเด็นการประเมินการรับรู้ในระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ตามที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันตาม แนวคิดของ Lee และ Ashby (2001 : 68-81) ร่วมกับแนวคิดพื้นฐานของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและ องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นควรพิจารณาว่าเป็นการขาดความสนใจในประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นเนื่องจากการเข้าถึงสถาบันหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีตของนักเรียนน้อย เป็นผลทำให้นักเรียนขาดปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านั้นทำให้ ไม่เปิดรับมุมมองของอดีต ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับนักเรียน และไม่สามารถรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันได้ ทั้งนี้การวัดและประเมินผลควรเป็นการเขียนรายงานระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกันหรือการพูดเพื่อสะท้อนการรับรู้ เพื่อพัฒนาการของนักเรียนในการรับรู้ในแต่ละ องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นว่านักเรียนปรากฏหรือไม่ปรากฏระดับการรับรู้ในระดับใดบ้าง เน้นประเมินเชิงคุณภาพผ่านการเขียนบรรยายตามเกณฑ์หรือพฤติกรรมบ่งชี้แต่ละระดับตามเกณฑ์ การประเมินทั้ง 5 ระดับ ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ตารางแสดงระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน 5 ระดับ

ระดับ	การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
1	ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	องค์ประกอบที่ 1 คน องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่ องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น
2	การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
3	การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
4	การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
5	การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	

ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาข้างต้น สามารถสรุปในรูปแบบตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 25 สรุปผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาข้างต้น

แหล่งข้อมูลพื้นฐาน	ผลที่ได้จากการศึกษา
การศึกษาเอกสาร	<p>1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะเน้นเรื่องราวของชาติไทยและยังไม่มีประเด็นครอบคลุมเนื้อหา รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อพัฒนาไปสู่ความรู้ความเข้าใจและความเป็นมาของชาติไทยได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจในมรดกและวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ</p> <p>1. หลักสูตรรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์ในรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร และเห็นคุณค่าความคิด</p>

แหล่งข้อมูลพื้นฐาน	ผลที่ได้จากการศึกษา
	<p>ของการสร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นจังหวัดชุมพรที่มีผลต่อพัฒนาการของภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดชุมพร แต่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวที่ผ่านมาพบว่า การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยายให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติประวัติศาสตร์ร่วมกัน</p> <p>3. นักเรียนส่วนใหญ่ในสหวิทยาเขต 1 ชุมพรมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้อย ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องการขาดที่นักเรียนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน จึงทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไม่บรรลุผลเท่าที่ควร</p>
<p>การสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p>	<p>1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนในยุคปัจจุบันให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์อย่างถ่องแท้</p> <p>2. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา การฝึกฝนให้นักเรียนตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างอดีตกับปัจจุบัน เพื่อให้ นักเรียนมีความระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์ โดยเน้นให้นักเรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และบริบทของเหตุการณ์เป็นสำคัญ เพื่อป้องกันการสร้างความเข้าใจที่ผิดพลาดในประเด็นประวัติศาสตร์ของนักเรียน</p> <p>3. การจัดการเรียนรู้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ครูควรมุ่งเน้นไปที่สถานการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยและขัดแย้งเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้และเห็นความแตกต่างของอดีตกับปัจจุบัน และควรให้นักเรียนทำความเข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์และการลำดับเหตุการณ์ก่อนที่ จะนักเรียนเลือกศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตามความสนใจ นอกจากนี้ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ สามารถเลือกและระบุแหล่งที่มาของข้อมูลของตนเองได้ การใช้คำถามกระตุ้นความคิด การจำลองสถานการณ์โดยใช้การสืบสวนสอบสวน การนำข้อมูลที่ได้อภิปรายในชั้นเรียน การกระตุ้นในการสืบคนข้อมูล เป็นส่วนสำคัญในการฝึกฝนนักเรียนให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ได้</p>
<p>การสนทนากลุ่ม (Focus Group)</p>	<p>การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน (Local Historical Empathy) คือ การทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น โดยมองจาก</p>

แหล่งข้อมูลพื้นฐาน	ผลที่ได้จากการศึกษา
และประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการจากผู้เชี่ยวชาญ	<p>การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนภายในท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ (cognitive local historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต (affective local historical empathy) ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้กรอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น สามารถประเมินได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่</p> <p>ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)</p> <p>ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)</p> <p>ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)</p> <p>ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)</p> <p>ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)</p>

ผลการจากศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสามารถนำไปกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งสรุปได้ว่า ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ 1) การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน (Local Historical Empathy) ซึ่งสามารถประเมินได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy) ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy) และระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์หรือพฤติกรรมบ่งชี้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแต่ละระดับ เพื่อนำมาใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งแสดงในตารางที่ 25 2) ผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 26 เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้ ที่นำมาใช้ในการวิจัยการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 คน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าคุณคนนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าคุณคนนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต	ผู้เรียนสามารถรับรู้การกระทำหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง	ผู้เรียนยอมรับบุคคลในอดีตหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายการกระทำหรือเหตุการณ์ของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
อดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีตหรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต	ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลไปยังบุคคลในท้องถิ่นและยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่ง ส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและ เรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นเข้าใจอดีตแตกต่างจาก ปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่ง ส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบททาง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและ เรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ บริบทของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่มีความ แตกต่างกับปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำ ความเข้าใจอดีต	ผู้เรียนขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และทำความเข้าใจอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ ในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไป กับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลในอดีต	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำของบุคคล
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่น ๆ ในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต รู้ว่ามีกลุ่มคนใดเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ สถานที่หรือเป็นตัวแทนของเหตุการณ์นั้น
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่น ๆ ในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีตและเข้าใจการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่มีสาเหตุในการตัดสินใจในการเหตุการณ์นั้น
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจถึงผลที่เกิดจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของกลุ่มคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต

องค์ประกอบที่ 5 สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)	
การขาดสำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนขาดสำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่นขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)	
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)	
การมี“สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนยอมรับการเป็นผู้รับผลหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องจากเหตุการณ์ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)	
การมี“สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้งและไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต	ผู้เรียนมี“สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้งและไม่เอากรอบความคิดหรือความรู้ปัจจุบันมาตัดสินอดีต
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)	
การมี“สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิดเป็นความรู้สึกสำนักรักท้องถิ่นโดยคนท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหวนและเป็น	ผู้เรียนมี“สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น” เกิดเป็นความรู้สึก สำนักรักท้องถิ่นโดยคนท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหวนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้
อันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น	

จากเกณฑ์หรือพฤติกรรมบ่งชี้ ที่นำมาใช้ในการวิจัยการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 5 ระดับ ในตารางที่ 27 ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์หรือพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าวมาออกแบบและพัฒนาแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับให้ผู้เรียนเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินการรับรู้ของผู้เรียนผ่านการเขียนรายงานของผู้เรียน 6 ระยะเวลาหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

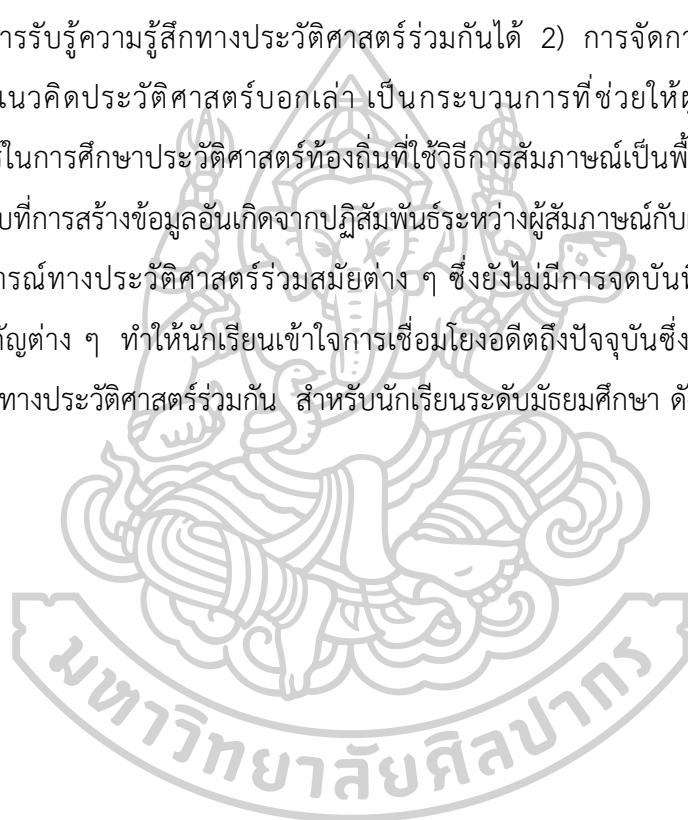
2.1 ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.1.1 การจัดทำ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการจากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ เพื่อสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้พบว่า หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมีความสำคัญต่อนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนการทำความเข้าใจมุมมองทาง

ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่น เดียวกันท้องถิ่น และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ได้โดย การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่นโดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำบอกเล่าอันจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนการรับรู้ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นโดยที่การศึกษานั้นเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันได้ 2) การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบที่การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจัดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 14

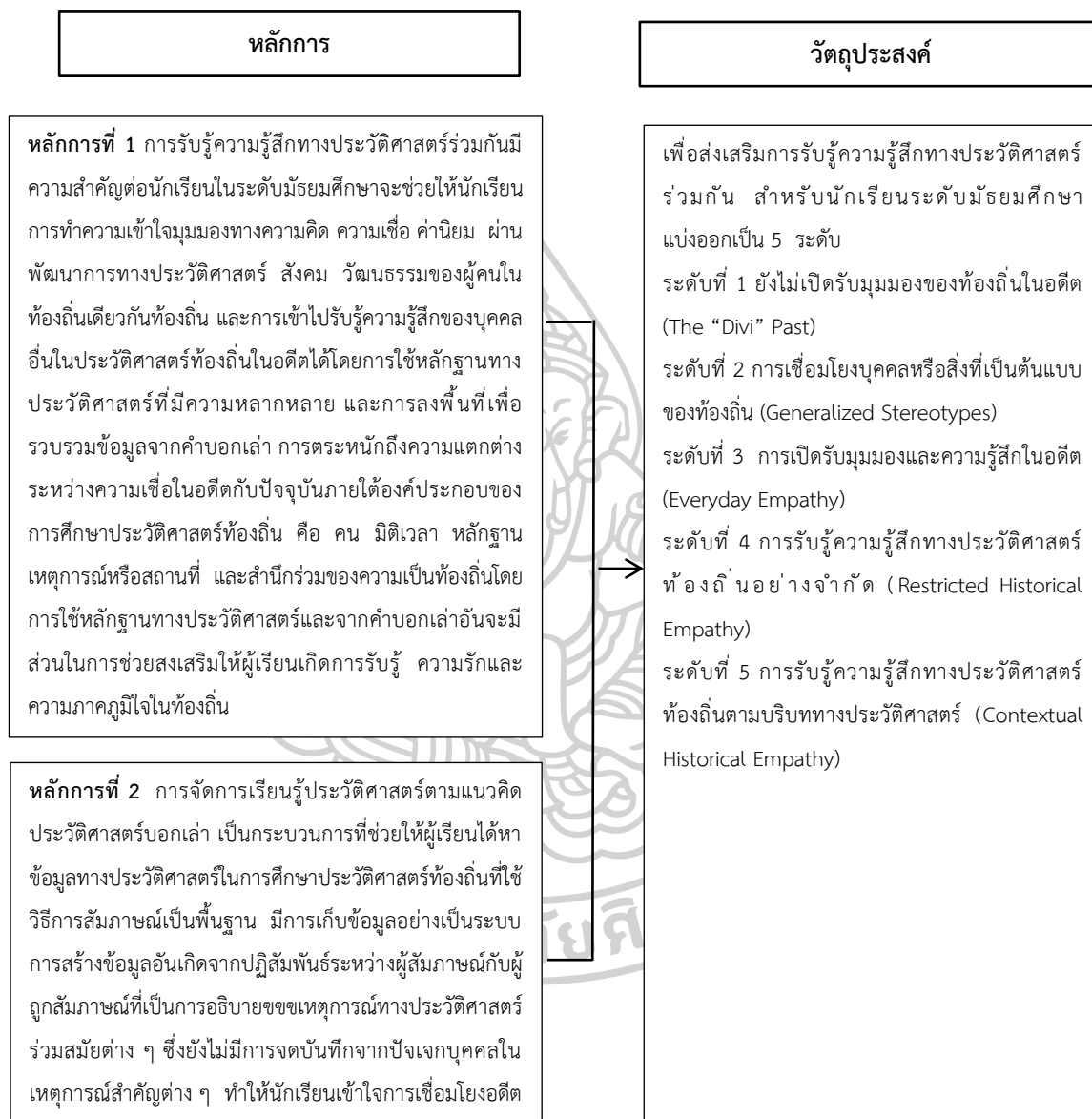

ภาพที่ 14 แสดงการสังเคราะห์หลักการการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2) วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์จากหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา รายละเอียดดังภาพที่ 14

ภาพที่ 15 แสดงการสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ของ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยสังเคราะห์จากหลักการ แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ วิธีการสอน

ประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ชั้นใหญ่ 8 ชั้นย่อย (ECCA Model) คือ ชั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่ 1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy) 1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy) ชั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่ 2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy) 2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy) ชั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่ 3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history) 3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy) ชั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (After learning review the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย ได้แก่ 4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy) 4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy) ตามตารางที่ 27 ดังนี้

ตารางที่ 27 แสดงการสังเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ฉบับร่าง)

ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วย ตนเอง	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียน การสอน ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ บอกเล่า	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่ง เรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบและ ลักษณะการรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์	กระบวนการ จัดการเรียนรู้
ในการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ผู้เรียนจะเป็นผู้มีความบทบาทในการเรียนรู้ อย่างต้นตัวผู้เรียนจะเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่างๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง	1) ชั้นเตรียมการ อภิปราย			1) มิติด้านการรู้ คิด (Cognitive) กระบวนการที่ นำไปสู่ความเข้าใจ และการสร้าง ความรู้เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้มุมมองที่ หลากหลายใน เหตุการณ์ ประวัติศาสตร์	ขั้นที่ 1 กระตุ้นการ รับรู้ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) 1.1 การนำเข้าสู่การ รับรู้ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)
	2) ชั้นกำหนด ปัญหาและการ ตั้งสมมติฐาน			2) มิติด้านอารมณ์ ความรู้สึก (affective) การใช้จินตนาการ เพื่อรับรู้ ซาบซึ้ง เรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์ด้วย การแสดงออกทาง อารมณ์อย่าง เหมาะสม องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาบริบททาง ประวัติศาสตร์	1.2 กำหนดเรื่องสู่ การรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วย ตนเอง	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียน การสอน ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ บอกเล่า	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่ง เรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบและ ลักษณะการรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์	กระบวนการ จัดการเรียนรู้
<p>การเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้และการตระหนักในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เห็น จากครูแบบเป็นแบบอย่าง ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง</p>	<p>3) ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และประเมินข้อมูล</p>	<p>เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็น การอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้หนักเรียนเข้าใจ การเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน โดยใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ดังนี้</p>	<p>การใช้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็น ธรรมชาติและมนุษย์ สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง</p>	<p>1) มิติด้านการรู้คิด (Cognitive) กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์</p>	<p>ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) 2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)</p>
<p>ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียน และบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ซับซ้อนขึ้นและหลากหลายขึ้น</p>		<p>1) เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือรู้จักการจดบันทึกและเตรียมอุปกรณ์การรวบรวมข้อมูลได้แก่เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง</p> <p>2) กำหนดประเด็นหรือการค้นหาคำถามหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร</p> <p>3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์</p> <p>4) เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์</p> <p>5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์</p>	<p>สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็น ธรรมชาติและมนุษย์ สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์จะเป็น การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถูกต้องว่า เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพราะยังมีประจักษ์พยานหรือหลักฐานปรากฏอยู่ วิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่ไม่เลือนลอยตามความเข้าใจของผู้เรียน และยังทำให้ วิชาประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวามากด้วย</p>	<p>2) มิติด้านอารมณ์ ความรู้สึก (affective) การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต การเปิดใจรับฟัง มุมมองทางความคิดของผู้อื่น องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน</p>	<p>2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)</p>

ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วย ตนเอง	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียน การสอน ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ บอกเล่า	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่ง เรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบและ ลักษณะการรับรู้ ความรู้สึกลง ประวัติศาสตร์	กระบวนการ จัดการเรียนรู้
<p>ในการเรียนการสอน ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง ตกงกกันเองเมื่อเกิดความขัดแย้งหรือมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เลือกผู้ร่วมงานได้เอง และรับผิดชอบในการดูแลรักษาห้องเรียนร่วมกัน</p>	<p>4) ชั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน</p>	<p>ใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ดังนี้</p> <p>6) การถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์</p> <p>7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร</p> <p>8) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร</p>		<p>1) มิติด้านการรู้คิด (Cognitive) กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย</p> <p>2) มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่น</p> <p>องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์</p> <p>องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน</p>	<p>นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)</p> <p>3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history</p>
	<p>5) ชั้นดำเนินการอภิปราย</p>	<p>ใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า</p> <p>9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า</p>		<p>องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์</p> <p>องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน</p>	<p>3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)</p>

ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วย ตนเอง	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียน การสอน ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ บอกเล่า	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่ง เรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบและ ลักษณะการรับรู้ ความรู้สึกลงทาง ประวัติศาสตร์	กระบวนการ จัดการเรียนรู้
<p>เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องนำเสนอวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้างความรู้คือผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน</p>	<p>6) ขั้นสรุปและนำเสนอผลการศึกษา</p>	<p>ใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า</p> <p>10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบอินโฟกราฟิก เพจความรู้ การจัดทำวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียน ในยูทูบ หรือ เว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น</p>		<p>1. มิติด้านการรู้คิด (Cognitive) การตระหนักว่าอดีตที่ผ่านไปแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน</p> <p>2. มิติด้านอารมณ์ของมนุษย์ในอดีต มีความเห็นอกเห็นใจ และการไม่ตัดสินผู้อื่น</p> <p>องค์ประกอบที่ 1 การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์</p>	<p>ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A: After learning review the local historical empathy)</p> <p>4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)</p>
				<p>องค์ประกอบที่ 3 การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน</p>	<p>4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)</p>

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) ชั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) ชั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) และชั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A: After learning review the local historical empathy) ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)

ในขั้นตอนนี้เป็นการกระตุ้นนักเรียนเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยครูนำเสนอตัวอย่างบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในอดีต โดยให้นักเรียนได้ศึกษาจากหลักฐาน เอกสาร บทความที่ครูจัดเตรียมไว้ให้เพื่อสรุปสาระสำคัญ จากนั้นครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์แล้วร่วมกันอภิปรายความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตามลำดับเหตุการณ์ ระบุความแตกต่างของความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของคนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยให้นักเรียน ได้ศึกษาและสนับสนุนความคิดหรือความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์จนเกิดเป็นความสนใจเพื่อกำหนดประเด็นคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ชั้นกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy) 1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ชั้นที่ 2 ชั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)

ชั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นขั้นที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษา ค้นคว้า สืบหา และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำแนกหลักฐานประเภทต่าง ๆ และตรวจสอบประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูลหรือหลักฐาน นอกจากนี้ยังเป็นขั้นที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ภายนอกห้องเรียนโดยเป็นการสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่าด้วยการทำกิจกรรมพิเศษศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ และลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในประเด็นที่เลือกศึกษา

ในขั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนี้ ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy) 2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)

ขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้พหุฐานความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกกับการเรียนรู้ภายในห้องเรียนโดยนักเรียนจะได้นำข้อมูลที่ได้มาจากการลงพื้นที่ จากคำบอกเล่ามาวิเคราะห์ ตีความร่วมกับหลักฐานประเภทต่าง ๆ เช่น ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร เอกสาร ต้นฉบับตัวเขียน และหนังสือ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า ในขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน 3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history) และ 3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)

ขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันกับผู้อื่น ภายหลังจากนำเสนอผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า นักเรียนจะต้องทำการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ในตอนท้ายของขั้นนี้ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลจากการเขียนรายงานในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ในขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนี้ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy) 4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

การสังเคราะห์ แนวคิด และทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถสรุปดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 การสังเคราะห์ แนวคิด และทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ชั้นสอน	แนวคิด/ทฤษฎี					การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วม (องค์ประกอบ)
	ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์	
ขั้นที่ 1 ชั้นกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)						
1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	✓	✓			✓	ระดับ 1-5 องค์ประกอบที่ 1 คน องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา
1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	✓	✓			✓	
ขั้นที่ 2 ชั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)						
2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓	✓	ระดับ 1-5 องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน
2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า	✓	✓	✓	✓	✓	

ชั้นสอน	แนวคิด/ทฤษฎี					การรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วม (องค์ประกอบ)
	ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วย ตนเอง	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการเรียน การสอน ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ บอกเล่า	แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการ เรียนรู้โดยใช้ แหล่งเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์	แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบ และลักษณะ การรับรู้ ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์	
ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)						
3.1 วิเคราะห์ และตีความ ข้อมูลจาก หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ และคำบอกเล่า	✓	✓	✓		✓	ระดับ1-5 องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/ สถานที่
3.2 สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการ รับรู้ ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น	✓	✓	✓		✓	
ขั้นที่ 4 ขั้นตอนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)						
4.1 เผยแพร่การ รับรู้ความรู้สึก ทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น	✓	✓	✓		✓	ระดับ1-5 องค์ประกอบที่ 5 สำนึกร่วมของ ความเป็น ท้องถิ่น
4.2 สะท้อนการ รับรู้ความรู้สึก ทาง ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น	✓	✓	✓		✓	

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด และทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นฐานคิดของกระบวนการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เป็นฐานคิดในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้

ทั้ง 4 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) ชั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) ชั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และชั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy) ซึ่งแต่ละชั้นมีการกำหนดบทบาทผู้สอน และบทบาทผู้เรียนดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 บทบาทผู้สอนและผู้เรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
ชั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)		
1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. เสนอความรู้เกี่ยวกับบุคคลหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2. จัดเตรียมหลักฐาน เอกสารและบทความให้กับผู้เรียน พร้อมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ท้องถิ่นในอดีต 3. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมและบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในท้องถิ่นในอดีต 4. มีส่วนร่วมในการอภิปรายความรู้กับนักเรียน	1. นักเรียนศึกษาหลักฐานเอกสารและบทความแล้วสรุปสาระสำคัญ 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้อีกเกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ ระบุนิยามแตกต่างความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ในอดีต
1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. อำนวยความสะดวกผู้เรียนในการแบ่งกลุ่มโดยความสามารถของผู้เรียน เก่งปานกลาง อ่อนซึ่งโดยวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลพิจารณาผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา และจากผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน	1.นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน โดยผลความสามารถ เก่งปานกลาง อ่อน 2.นักเรียนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	2. กระตุ้นให้นักเรียนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา 3. สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	
ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)		
2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ครูจัดเตรียมข้อมูล เอกสารและให้คำแนะนำแหล่งข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประเด็นที่นักเรียนได้รวมกำหนดเป็นหัวข้อในการศึกษาอย่างหลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสืบค้นสำรวจและรวบรวมหลักฐานได้ด้วยตนเอง	1. ศึกษา ค้นคว้า สำรวจ และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำแนกหลักฐานประเภทต่าง ๆ ตรวจสอบ ประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูลหรือหลักฐาน และพิจารณาเนื้อหาสาระที่ได้จากข้อมูลหรือหลักฐาน
2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า	1. ครูจัดเตรียมข้อมูล อุปกรณ์แนะนำข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ 2. ครูอำนวยความสะดวกนักเรียนในการทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียน 3. ครูช่วยเหลือ ชี้แนะในการกำหนดประเด็น คำถาม และการดำเนินการในการสัมภาษณ์	1. ทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 2. ลงพื้นที่ปฏิบัติการตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า 2.1 นักเรียนร่วมกันกำหนดประเด็นและคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 2.2 นักเรียนปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อกันได้
ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)		
3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า	1. ครูแนะนำแนวทางในการวิเคราะห์ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่	1. นักเรียนพินิจพิจารณาข้อมูลที่ได้รับการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกกับการเรียนรู้ภายในห้องเรียน

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
		<ul style="list-style-type: none"> - ถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียง ผู้ให้สัมภาษณ์ - นักเรียนร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 2. นักเรียนวิเคราะห์ ตีความ ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่ 2. นักเรียนในการสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่า 3. นักเรียนร่วมกันค้นคว้าเพิ่มเติม รวบรวมตรวจสอบหลักฐานประเภทต่าง ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ
3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	2. ครูให้การช่วยเหลือนักเรียนในการสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสังเคราะห์ประเด็นสาระสำคัญที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่ 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม 3. นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากศึกษาตามหัวข้อและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอองค์ความรู้และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)		
4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. ครูนำเสนอรูปแบบหรือวิธีการในการเผยแพร่องค์ความรู้ให้ผู้เรียนทราบ	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบการทำอินโฟกราฟิก เฝงความรู้ในสื่อ

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	2. ครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่อผลงานที่นักเรียนได้จากการศึกษาค้นคว้านำเสนอ 3. ครูช่วยอำนวยความสะดวกและสังเกตการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของนักเรียน	ออนไลน์ และจัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียน หรือเผยแพร่ในยูทูป 2. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. ครูอธิบายและให้คำแนะนำในการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน 2. ครูช่วยนักเรียนสรุปผลการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	1. นักเรียนทำการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน 2. นักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการเขียนรายงานในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

4. เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ประกอบด้วย

หลักการตอบสนอง

1. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้
2. ผู้สอนถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและมีการเผยแพร่ความรู้
3. ผู้สอนดูแลติดตามให้นักเรียนได้ทบทวน สืบค้น และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า
4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ลงมือปฏิบัติ ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า

ระบบสังคม

1. นักเรียนเป็นผู้เลือกและศึกษาด้วยตนเอง
2. นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม
3. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ครูผู้สอน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

ต่อเนื่อง

สิ่งสนับสนุน

1. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ที่สร้างความสนใจสู่การเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับกิจกรรม
3. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลายกับการสร้างความสนใจ วิธีการศึกษา และการเผยแพร่

2.2 ผลการหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.2.1 การหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นการนำ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของ การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ โดยใช้วิธีการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่ามีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ระหว่าง 0.75-1.00 พร้อมนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษามีความเหมาะสม เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้กับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เพราะการสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันไทยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาจะเป็นประโยชน์ตัวผู้เรียนที่จะได้พัฒนาตัวตน เข้าใจตนเอง และเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากตนเอง ทำให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในปัญหาเข้าใจการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ชื่อ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมกับแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ และมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันที่จะพัฒนาให้กับผู้เรียน

หลักการ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียน

ระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสม มีการนำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยสื่อให้เห็นในกระบวนการ และขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ

วัตถุประสงค์ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการวิจัย แต่ต้องมีการนิยามการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้มีความชัดเจน

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสม แต่ละขั้นมีชื่อที่สื่อถึงกิจกรรมการเรียนรู้ มีการระบุบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนอย่างละเอียด เข้าใจ กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนแบบค่อยไปค่อยไปจนผู้เรียนเกิดความเข้าใจถ่องแท้ได้ และเป้าหมายของแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) เป็นการเริ่มต้นที่ดี การกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวในการสร้างการรับรู้ ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้ค้นหาข้อมูลและสืบค้นองค์ความรู้นอกเหนือจากตัวเอกสาร แต่เป็นการให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ ค้นหาร่องรอยหลักฐานที่มีอยู่ในท้องถิ่น ได้สัมผัสกับแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในชุมชน อันจะมีส่วนในการสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้กับผู้เรียน ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) มีความต่อเนื่องกับขั้นตอนที่ 2 คือผู้เรียนเมื่อได้สัมผัสกับข้อมูลแล้ว ผู้เรียนจะมีการทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้รับและสรุปเป็นองค์ความรู้ อันเป็นการทำความเข้าใจอดีต และขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy) ในกระบวนการขั้นสุดท้ายมีความสอดคล้องกับการประเมินการรับรู้ของผู้เรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้เผยแพร่องค์ความรู้ที่มาจากการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

การวัดและการประเมินผลของ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้สอนอาจประเมินผู้เรียนโดยดูพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันว่าเมื่อผู้เรียน เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าฯ แล้วมีพัฒนาการในการรับรู้ความรู้สึกทาง

ประวัติศาสตร์ร่วมกันอย่างไร เครื่องมือในการวัดและประเมินผลของผู้เรียนควรสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้เพื่อที่จะช่วยให้เห็นผลการพัฒนาที่ชัดเจนมากขึ้น

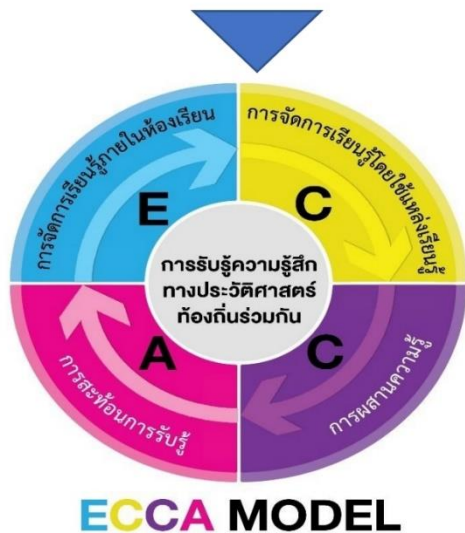
แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้(ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสม แหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา แต่ถ้าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจของผู้แล้วไปศึกษาก็จะเป็นการสร้าง ความน่าสนใจให้กับผู้เรียนยิ่งขึ้น

ภาพรวมของ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมตามบริบทของผู้เรียนและรายวิชา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

ภาพที่ 16 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ร่าง)

<p>(ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา</p>
<p>หลักการ</p> <p>1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมีความสำคัญต่อนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน ภายใต้อุปสรรคของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มีเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่นโดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำบอกเล่าอันจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นโดยที่ศึกษานั้นเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ได้</p> <p>2. การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบที่การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา</p>
<p>วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา</p>

กระบวนการจัดการเรียนรู้
<p>ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)</p> <p>1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)</p> <p>1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C: Construct image to the local historical empathy)</p> <p>2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)</p> <p>2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C: Construct the local historical understanding)</p> <p>3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and interpretation from the evidences and oral history)</p> <p>3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A: After learning review the local historical empathy)</p> <p>4.1 แยกแยะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)</p> <p>4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)</p>

ระบบสังคม
<p>1. นักเรียนเป็นผู้เลือกและศึกษาด้วยตนเอง</p> <p>2. นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม</p> <p>3. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ครูผู้สอน และแหล่งเรียนรู้ตัวอย่างต่อเนื่อง</p>
ระบบสนับสนุน
<p>1. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สร้างความสนใจสู่การเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน</p> <p>2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับกิจกรรม</p> <p>3. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลายกับการสร้างความสนใจ วิธีการศึกษา และการเผยแพร่ความรู้</p>

หลักการตอบสนอง
<p>1. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เกื้อหนุน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้</p> <p>2. ผู้สอนถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตัวอย่างหลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและมีการเผยแพร่ความรู้</p> <p>3. ผู้สอนดูแลติดตามให้นักเรียนได้ทบทวน สืบหา และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า</p> <p>4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ลงมือปฏิบัติ ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า</p>

ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
<p>ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The "Divi" Past)</p> <p>ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)</p> <p>ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)</p> <p>ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)</p> <p>ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) Historical Empathy)</p>

2.2.2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการนำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ มีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ละเอียด เข้าใจง่าย สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละชั้น สอดคล้องกับการเกิดองค์ประกอบของการรับรู้ประวัติศาสตร์ร่วมกันที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในแต่ละชั้นอย่างชัดเจน

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษามีความเหมาะสม แต่ให้มีการปรับข้อความในแบบประเมินให้เข้าใจง่าย แบบประเมินมีความสอดคล้องกับประเด็นที่จะวัดตามเกณฑ์ในการพิจารณาแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ และมีความถูกต้องตามตามเนื้อหาสาระของวิชาและบทเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ประเด็นในการประเมินมีความสอดคล้อง ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย

2.2.3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ เป็นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้อำนวยการโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 3) ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด จำนวน 6 แผน กับ

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 4) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยภายหลังการจัดการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในแต่ละครั้ง คือครั้งที่ 1-6 ผู้วิจัยได้นำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้นักเรียนเขียนรายงานการรับรู้เพื่อเก็บข้อมูลพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการใช้รูปแบบทุกครั้ง 5) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชา 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภายหลัง การจัดการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งที่ 6 และเก็บข้อมูลการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันด้วยแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.2.4 การพัฒนา ประเมินผลรูปแบบ เป็นการปรับปรุง และประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้สามารถนำไปใช้และเผยแพร่ มีการดำเนินการดังนี้ 1) นำข้อมูลผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษามาพิจารณา ประเมินผล และปรับปรุง ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ คือ 1.1) ศึกษาผลการประเมินการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 1.2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียน 1.3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ 2) จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีตัวแทนนักเรียน และครูที่มีส่วนผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรับรองการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ผลจากการสนทนากลุ่มพบว่า การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเหมาะสมอย่างมากในการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน เพราะการจัดการเรียนรู้เน้นการฝึกฝนให้นักเรียนตระหนัก

ถึงความแตกต่างระหว่างอดีตกับปัจจุบันด้วยการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลโดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ วิชาหลักพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนมีความระมัดระวังในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และบริบทของเหตุการณ์เป็นสำคัญ

3) ประมวลข้อมูลเพื่อปรับปรุงรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และพร้อมสำหรับการนำไปใช้ต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาประมวลเพื่อทบทวนพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ เพื่อให้มีเหมาะสมมากขึ้น โดยสามารถสรุปการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 30 สรุปการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับเดิม)	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับสมบูรณ์)	การ ปรับปรุง แก้ไข
<p>หลักการ</p> <p>1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมีความสำคัญต่อนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนการทำความเข้าใจ มุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลง</p>	<p>หลักการ</p> <p>1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมีความสำคัญต่อนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนการทำความเข้าใจ มุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลง</p>	คงเดิม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับเดิม)	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับสมบูรณ์)	การ ปรับปรุง แก้ไข
<p>พื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า การ ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อใน อดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติ เวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และ สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่นโดยการใช้ หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำบอกเล่า อันจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนการรับรู้ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นโดยที่ การศึกษานั้นเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมเกิดการ รับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ได้</p> <p>2. การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตาม แนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นกระบวนการ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการ สัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็น ระบบที่การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการ อธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลใน เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจการ เชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับระดับ การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา</p>	<p>พื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจาก คำบอกเล่า การ ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อใน อดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติ เวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และ สำนักร่วมของความเป็นท้องถิ่นโดยการใช้ หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำบอกเล่า อันจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนการรับรู้ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นโดยที่ การศึกษานั้นเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมเกิดการ รับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ได้</p> <p>2. การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตาม แนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นกระบวนการ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการ สัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็น ระบบที่การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการ อธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัย ต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคล ในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจ การเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับ ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา</p>	
<p>วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา</p>	<p>วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา</p>	คงเดิม
<p>กระบวนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>กระบวนการจัดการเรียนรู้</p>	คงเดิม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับเดิม)	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับสมบูรณ์)	การ ปรับปรุง แก้ไข
<p>ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)</p> <p>1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)</p> <p>1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)</p> <p>2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)</p> <p>2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)</p> <p>3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history)</p> <p>3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)</p>	<p>ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)</p> <p>1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)</p> <p>1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)</p> <p>2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)</p> <p>2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)</p> <p>3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history)</p> <p>3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)</p> <p>ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A : After learning review the local historical empathy)</p>	

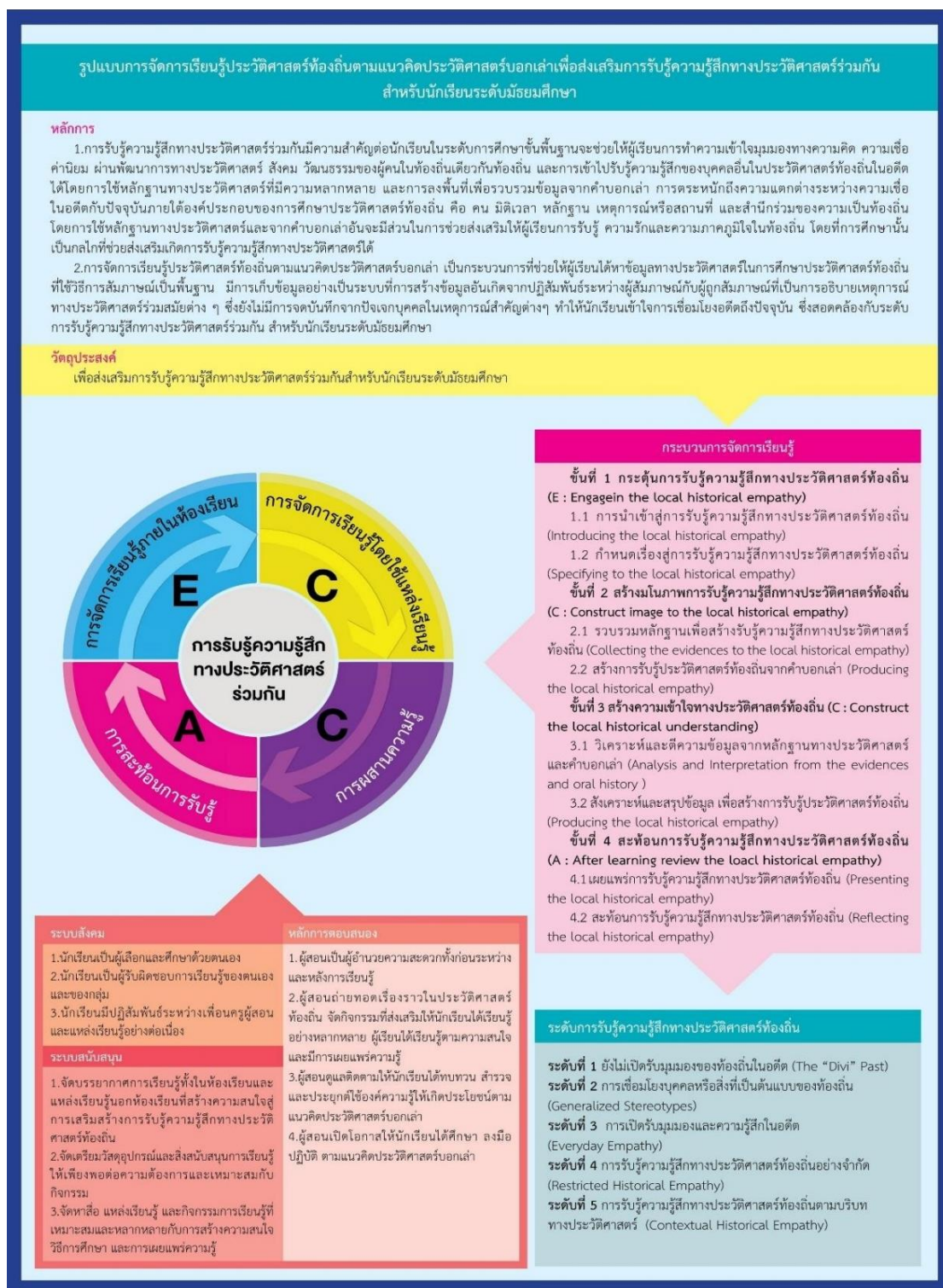

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับเดิม)	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับสมบูรณ์)	การ ปรับปรุง แก้ไข
<p>4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)</p> <p>4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)</p>	<p>4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)</p> <p>4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)</p>	
<p>ระบบสังคม</p> <p>1. นักเรียนเป็นผู้เลือกและศึกษาด้วยตนเอง</p> <p>2. นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม</p> <p>3. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ครูผู้สอน และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>ระบบสังคม</p> <p>1. นักเรียนเป็นผู้เลือกและศึกษาด้วยตนเอง</p> <p>2. นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม</p> <p>3. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ครูผู้สอน และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	คงเดิม
<p>ระบบสนับสนุน</p> <p>1. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สร้างความสนใจสู่การเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p> <p>2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับกิจกรรม</p> <p>3. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลายกับการสร้างความสนใจ วิธีการศึกษา และการเผยแพร่ความรู้</p>	<p>ระบบสนับสนุน</p> <p>1. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สร้างความสนใจสู่การเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p> <p>2. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับกิจกรรม</p> <p>3. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลายกับการสร้างความสนใจ วิธีการศึกษา และการเผยแพร่ความรู้</p>	คงเดิม
<p>หลักการตอบสนอง</p> <p>1. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งก่อนระหว่าง และหลังการเรียนรู้</p> <p>2. ผู้สอนถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้</p>	<p>หลักการตอบสนอง</p> <p>1. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งก่อนระหว่าง และหลังการเรียนรู้</p> <p>2. ผู้สอนถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้</p>	คงเดิม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับเดิม)	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ฉบับสมบูรณ์)	การ ปรับปรุง แก้ไข
<p>เรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้ตาม ความสนใจและมีการเผยแพร่ความรู้</p> <p>3. ผู้สอนดูแลติดตามให้นักเรียนได้ทบทวน สำรวจ และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิด ประโยชน์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า</p> <p>4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ลงมือปฏิบัติ ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า</p>	<p>เรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้ตาม ความสนใจและมีการเผยแพร่ความรู้</p> <p>3. ผู้สอนดูแลติดตามให้นักเรียนได้ทบทวน สำรวจ และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิด ประโยชน์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า</p> <p>4. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ลงมือปฏิบัติ ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า</p>	

ภาพที่ 17 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

จากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

3.1 เพื่อศึกษาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.1 ผลการศึกษาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 31 พัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง คือหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประเมินโดยผู้สอน

องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวม ภายหลังจากจัดการเรียนรู้					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
คน	ระดับที่ 1	100.00	66.67	38.89	16.67	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	33.33	61.11	83.33	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	38.89	61.11	88.89	94.44	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	27.78	50.00	77.78	88.89	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	11.11	33.33	72.22	88.89	94.44
มิติเวลา	ระดับที่ 1	66.67	44.44	33.33	16.67	5.56	0.00
	ระดับที่ 2	33.33	55.56	66.67	83.33	94.44	100.00
	ระดับที่ 3	16.67	11.11	27.78	83.33	94.44	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	16.67	50.00	77.78	94.44	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	33.33	72.22	83.33	94.44
หลักฐาน	ระดับที่ 1	66.67	55.56	33.33	16.67	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	33.33	44.44	66.67	83.33	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	11.11	44.44	55.56	77.78	94.44	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	16.67	50.00	72.22	88.89	94.44
	ระดับที่ 5	0.00	11.11	27.78	72.22	83.33	94.44
เหตุการณ์/สถานที่	ระดับที่ 1	88.89	77.78	44.44	16.67	5.56	0.00
	ระดับที่ 2	11.11	22.22	55.56	83.33	94.44	100.00
	ระดับที่ 3	11.11	38.89	55.56	77.78	94.44	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	16.67	44.44	72.22	88.89	100.00

องค์ประกอบ	ระดับ การรับรู้	ร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวม ภายหลังการจัดการเรียนรู้					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
	ระดับที่ 5	0.00	11.11	33.33	66.67	77.78	88.89
สำนึกร่วม	ระดับที่ 1	94.44	66.67	50.00	11.11	5.56	0.00
	ระดับที่ 2	5.56	33.33	50.00	88.89	94.44	100.00
ความของ	ระดับที่ 3	0.00	11.11	38.89	83.33	94.44	100.00
ความเป็น ท้องถิ่น	ระดับที่ 4	0.00	16.67	38.89	66.67	77.78	88.89
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	22.22	33.33	61.11	72.22

จากตารางที่ 31 แสดงพัฒนาการของระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ระดับใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน โดยประเมินทั้งหมด 6 ครั้ง คือหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2 - 5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าผลการประเมินพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมมีดังนี้

1. ผู้สอนประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 2 ชุมพร ประวัติศาสตร์และความเป็นมา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว และชุมพรสมัยประวัติศาสตร์ (ครั้งที่ 1)

1.1 องค์ประกอบที่ 1 (คน) ในระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมอยู่ที่ 100.00 และไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น ในระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต ในระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด และในระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์

1.2 องค์ประกอบที่ 2 (มิติเวลา) ในระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมอยู่ที่ 66.67 ในระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่นมีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมอยู่ที่ 33.33

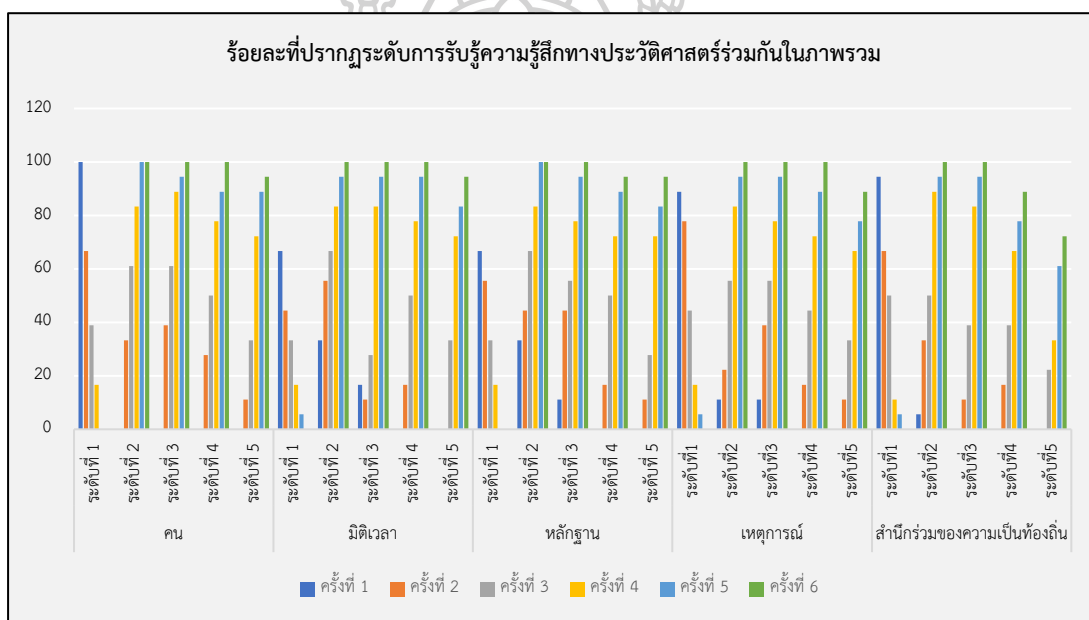

จากผลการประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้ง 6 ครั้ง หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) พบว่าพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวม ทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนที่เรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ ดังแสดงในภาพกราฟแท่งที่ 1

ภาพที่ 18 ภาพกราฟแท่งที่ 1 แสดงร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน 18 คน)

จากแผนภาพกราฟแท่งที่ 1 เมื่อพิจารณาในระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ซึ่งเป็นระดับที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ ในระดับนี้พบว่าร้อยละ

ละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมภายหลังการจัดการเรียนรู้ มีร้อยละที่ปรากฏในระดับที่ลดลงจากการประเมินครั้งที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้งก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลในเหตุการณ์ และเปิดใจรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยมีพัฒนาการที่สูงขึ้นขึ้นเป็นลำดับ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน โดยแบ่งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนในกลุ่มเก่งจำนวน 7 คน นักเรียนในกลุ่มปานกลางจำนวน 6 คน และนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 5 คน จากการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล โดยการพิจารณาจากผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา และจากผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน เพื่อศึกษาว่านักเรียนในแต่ละกลุ่มมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันเป็นอย่างไร และตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ดังนี้

7. ผลการศึกษาพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนในกลุ่มเก่ง ดังแสดงในตารางที่ 32

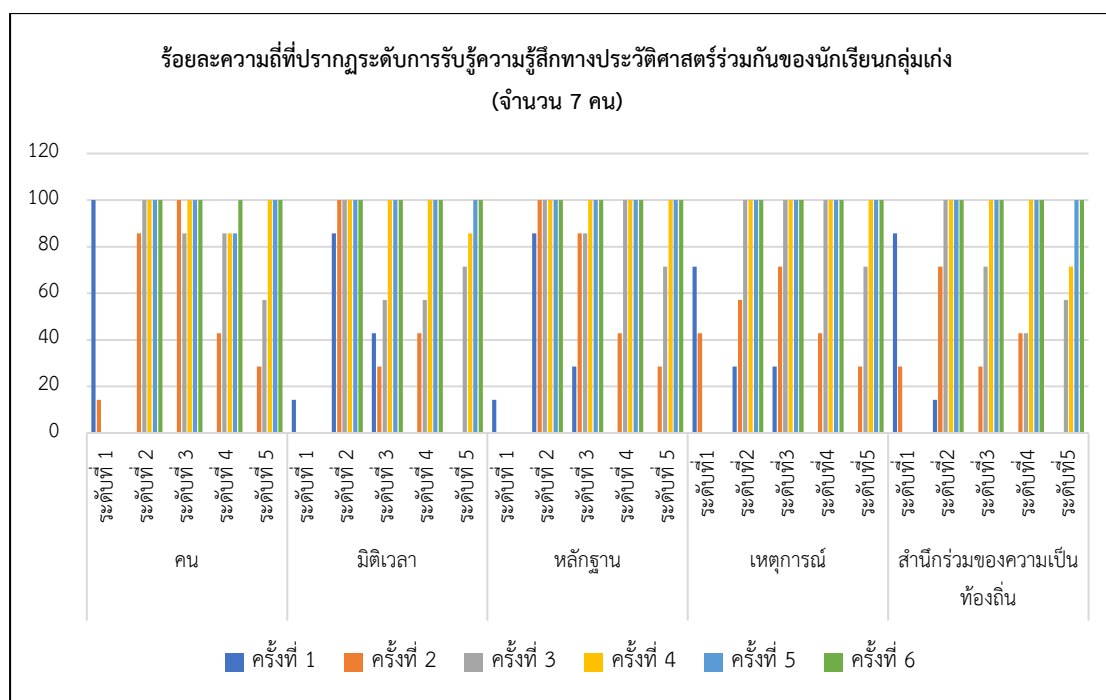
ตารางที่ 32 แสดงพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาภายหลังจัดการเรียนรู้ด้วยการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง คือ หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษานักเรียนในกลุ่มเก่ง ประเมินโดยผู้สอน

องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ของนักเรียนในกลุ่มเก่ง (จำนวน 7 คน)					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
คน	ระดับที่ 1	100.00	14.29	0.00	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	85.71	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	100.00	85.71	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	42.86	85.71	85.71	85.71	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	28.57	57.14	100.00	100.00	100.00
มิติเวลา	ระดับที่ 1	14.29	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	85.71	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	42.86	28.57	57.14	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	42.86	57.14	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	71.43	85.71	100.00	100.00
หลักฐาน	ระดับที่ 1	14.29	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	85.71	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	28.57	85.71	85.71	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	42.86	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	28.57	71.43	100.00	100.00	100.00
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	71.43	42.86	0.00	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	28.57	57.14	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	28.57	71.43	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	42.86	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	28.57	71.43	100.00	100.00	100.00

องค์ประกอบ	ระดับ การรับรู้	ร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ของนักเรียนในกลุ่มเก่ง (จำนวน 7 คน)					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
สำนึกร่วมของ ความเป็น ท้องถิ่น	ระดับที่1	85.71	28.57	0.00	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่2	14.29	71.43	100.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่3	0.00	28.57	71.43	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่4	0.00	42.86	42.86	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่5	0.00	0.00	57.14	71.43	100.00	100.00

จากตารางที่ 32 แสดงพัฒนาการของระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ระดับใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน ซึ่งประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้งหมด 6 ครั้ง คือหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พบว่าผลการประเมินพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนในกลุ่มเก่งมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งแสดงรายละเอียดภาพกราฟแท่งที่ 2

ภาพที่ 19 ภาพกราฟแท่งที่ 2 แสดงร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในกลุ่มเก่ง (จำนวน 7 คน)

จากแผนภาพกราฟแท่งที่ 2 เมื่อพิจารณาในระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ซึ่งเป็นระดับที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าเป็นใครคนนั้น ๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ของนักเรียนกลุ่มเก่งทั้ง 7 คน ในระดับนี้พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมภายหลังการจัดการเรียนรู้ มีร้อยละที่ปรากฏในระดับที่ลดลงจากการประเมินครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้งก็จะทำให้นักเรียนเกิดการความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลในเหตุการณ์ และเปิดใจรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยมีพัฒนาการที่สูงขึ้นขึ้นเป็นลำดับ ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยประเมินจากการเขียนรายงานการรับรูกลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในครั้งที่ 6

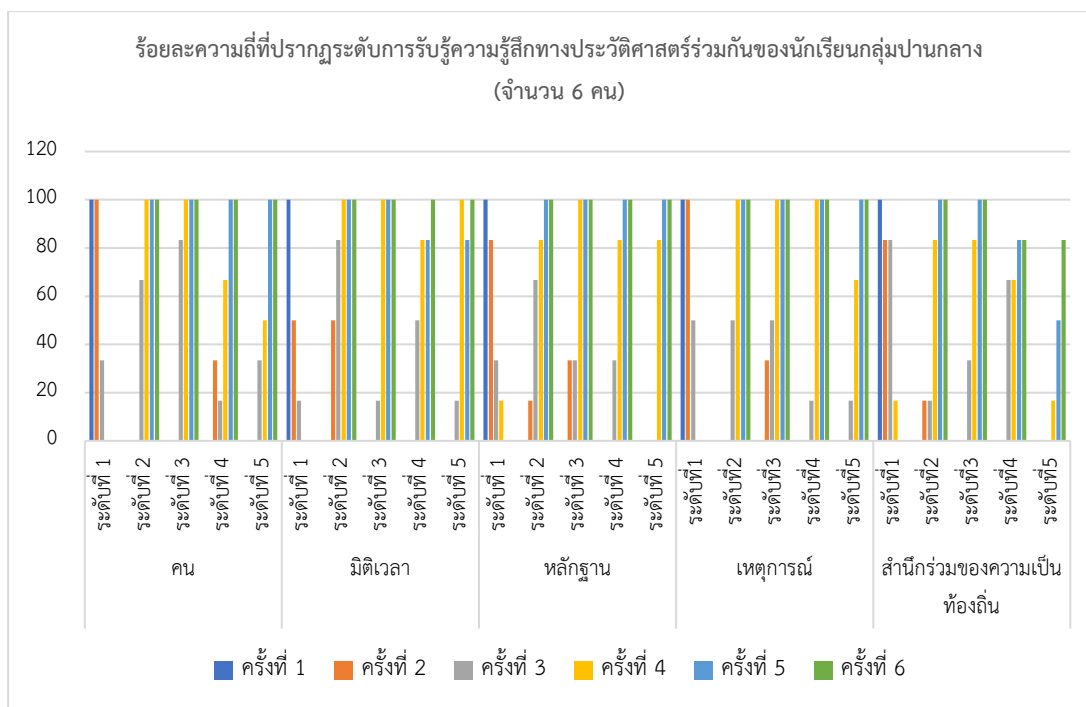
10. ผลการศึกษาพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนในกลุ่มปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 แสดงพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง คือ หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษานักเรียนในกลุ่มปานกลาง ประเมินโดยผู้สอน

องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ของนักเรียนในกลุ่มปานกลาง (จำนวน 6 คน)					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
คน	ระดับที่ 1	100.00	100.00	33.33	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	66.67	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	83.33	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	33.33	16.67	66.67	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	33.33	50.00	100.00	100.00
มิติเวลา	ระดับที่ 1	100.00	50.00	16.67	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	50.00	83.33	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	16.67	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	50.00	83.33	83.33	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	16.67	100.00	83.33	100.00

องค์ประกอบ	ระดับ การเรียนรู้	ร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการเรียนรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ของนักเรียนในกลุ่มปานกลาง (จำนวน 6 คน)					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
หลักฐาน	ระดับที่ 1	100.00	83.33	33.33	16.67	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	16.67	66.67	83.33	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	33.33	33.33	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	33.33	83.33	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	83.33	100.00	100.00
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	100.00	100.00	50.00	0.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	50.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	33.33	50.00	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	16.67	100.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	16.67	66.67	100.00	100.00
สำนึกร่วมของ ความเป็น ท้องถิ่น	ระดับที่ 1	100.00	83.33	83.33	16.67	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	16.67	16.67	83.33	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	33.33	83.33	100.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	66.67	66.67	83.33	83.33
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	16.67	50.00	83.33

จากตารางที่ 32 แสดงพัฒนาการของระดับการเรียนรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ระดับใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน ซึ่งประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้งหมด 6 ครั้ง คือหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) จากแบบบันทึกการเรียนรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พบว่าผลการประเมินพัฒนาการเรียนรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนในกลุ่มปานกลางมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ โดยปรากฏระดับการเรียนรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งแสดงรายละเอียดภาพกราฟแท่งที่ 3

ภาพที่ 20 ภาพกราฟแท่งที่ 3 แสดงร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนกลุ่มปานกลาง (จำนวน 6 คน)

จากแผนภาพกราฟแท่งที่ 3 เมื่อพิจารณาในระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตของนักเรียนกลุ่มปานกลางทั้ง 6 คน ในระดับนี้พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมภายหลังการจัดการเรียนรู้ มีร้อยละที่ปรากฏในระดับที่ลดลงจากการประเมินครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้งก็จะทำให้นักเรียนเกิดการความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลในเหตุการณ์ และเปิดใจรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยมีพัฒนาการที่สูงขึ้นขึ้นเป็นลำดับ ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 4 คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 มีนักเรียนกลุ่มปานกลางจำนวน 5 คน ที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 5 คือสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 83.33 มีนักเรียนจำนวนเพียง 1 คนที่มีพัฒนาการไม่ถึงระดับ 4 ในองค์ประกอบที่ 5 และมีนักเรียน 1 คนที่มีพัฒนาการไม่ถึงระดับ 5 ในองค์ประกอบที่ 5 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยประเมินจากการเขียนรายงานการรับรู้ลงในแบบบันทึกการรับรู้ ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในครั้งที่ 6

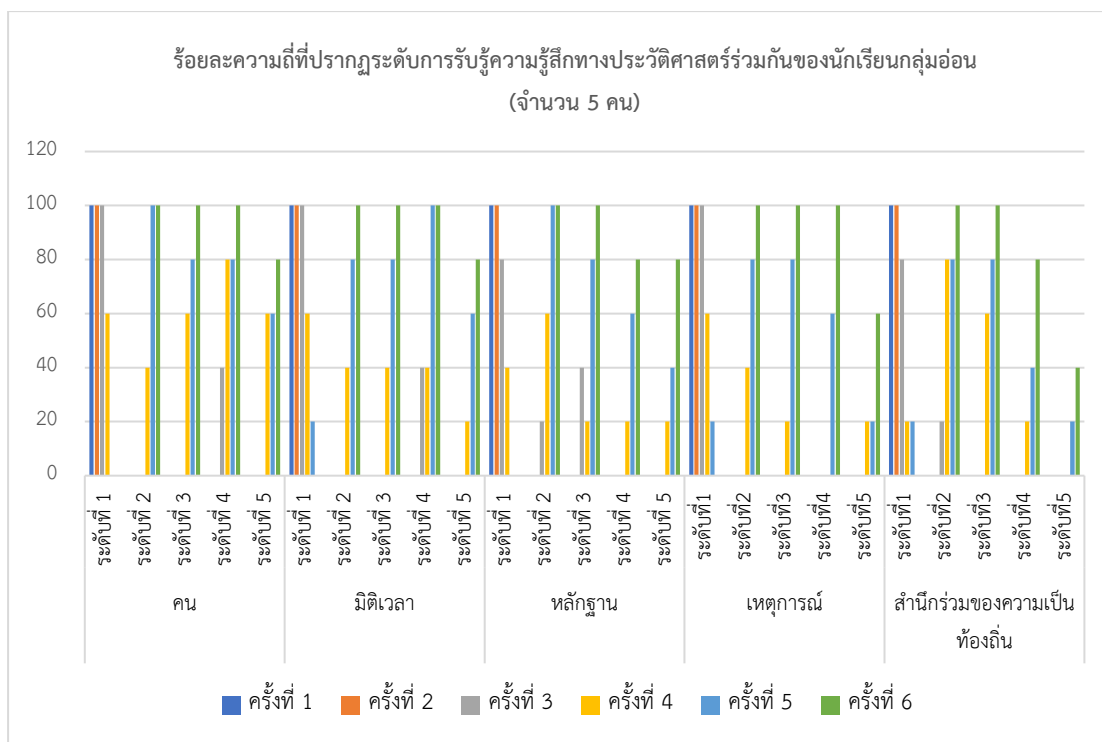
11. ผลการศึกษาพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการ จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนในกลุ่มอ่อน ดังแสดงใน ตารางที่ 34

ตารางที่ 34 แสดงพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง คือ หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอก เล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นักเรียนในกลุ่มอ่อน ประเมินโดยผู้สอน

องค์ประกอบ	ระดับ การรับรู้	ร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ของนักเรียนในกลุ่มอ่อน (จำนวน 5 คน)					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
คน	ระดับที่ 1	100.00	100.00	100.00	60.00	0.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	0.00	40.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	0.00	60.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	40.00	80.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	60.00	60.00	80.00
มิติเวลา	ระดับที่ 1	100.00	100.00	100.00	60.00	20.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	0.00	40.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	0.00	40.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	40.00	40.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	20.00	60.00	80.00

องค์ประกอบ	ระดับ การรับรู้	ร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ของนักเรียนในกลุ่มอ่อน (จำนวน 5 คน)					
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6
		หลักฐาน	ระดับที่ 1	100.00	100.00	80.00	40.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	20.00	60.00	100.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	40.00	20.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	0.00	20.00	60.00	80.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	20.00	40.00	80.00
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	100.00	100.00	100.00	60.00	20.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	0.00	40.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	0.00	20.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	0.00	0.00	60.00	100.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	20.00	20.00	60.00
สำนึกร่วมของ ความเป็น ท้องถิ่น	ระดับที่ 1	100.00	100.00	80.00	20.00	20.00	0.00
	ระดับที่ 2	0.00	0.00	20.00	80.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 3	0.00	0.00	0.00	60.00	80.00	100.00
	ระดับที่ 4	0.00	0.00	0.00	20.00	40.00	80.00
	ระดับที่ 5	0.00	0.00	0.00	0.00	20.00	40.00

จากตารางที่ 34 แสดงพัฒนาการของระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ระดับใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน ซึ่งประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้งหมด 6 ครั้ง คือหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พบว่าผลการประเมินพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนในกลุ่มอ่อนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งแสดงรายละเอียดภาพกราฟแท่งที่ 4

ภาพที่ 21 ภาพกราฟแท่งที่ 4 แสดงร้อยละความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในกลุ่มอ่อน (จำนวน 5 คน)

จากแผนภาพกราฟแท่งที่ 4 เมื่อพิจารณาในระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตของนักเรียนในกลุ่มอ่อนทั้ง 5 คน ในระดับนี้พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมภายหลังการจัดการเรียนรู้ มีร้อยละที่ปรากฏในระดับที่ลดลงจากการประเมินครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้งก็จะทำให้นักเรียนเกิดการความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลในเหตุการณ์ และเปิดใจรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยมีพัฒนาการที่สูงขึ้นขึ้นเป็นลำดับ ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับ ดังนี้

ในองค์ประกอบที่ 1 (คน) มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนจากการทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 100 และมีนักเรียนใน

กลุ่มอ่อนจำนวน 4 คนที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 80 มีนักเรียนจำนวนเพียง 1 คนที่มีพัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 1

ในองค์ประกอบที่ 2 (มิติเวลา) มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนจากการทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 100 และมีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 4 คนที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 80 มีนักเรียนเพียง 1 คนที่มีพัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 2

ในองค์ประกอบที่ 3 (หลักฐาน) มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนจากการทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 100 และมีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 4 คนที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 80 มีนักเรียนจำนวนเพียง 1 คนที่มีพัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 3

ในองค์ประกอบที่ 4 (หลักฐาน) มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนจากการทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 100 และมีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 3 คนที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 60 มีนักเรียนจำนวน 2 คนที่มีพัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 4

ในองค์ประกอบที่ 5 (สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น) มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนจากการทำแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 100 และมีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 2 คนที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 40 มีนักเรียนจำนวน 3 คนที่มีพัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 5 ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยประเมินจากการเขียนรายงานการรับรู้ลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในครั้งที่ 6

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	p
ก่อนการทดลองใช้ รูปแบบ	18	30	10.33	2.17	-36902	.000
หลังการทดลองใช้ รูปแบบ	18	30	19.56	2.87		

โดยกำหนดค่า $p < .05$

จากตารางที่ 34 พบว่าคะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้หลังการทดลอง ($\bar{x} = 19.56$, S.D. = 2.87) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ก่อนเรียน ($\bar{x} = 10.33$, S.D. = 2.17)

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 36 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน	4.50	0.51	มากที่สุด	(13)
2. การเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละบทมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและเป็นลำดับ	4.78	0.43	มากที่สุด	(5)
3. วิธีการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.78	0.43	มากที่สุด	(5)
4. กิจกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน บทบาทและหน้าที่ของเรียน	4.61	0.50	มากที่สุด	(10)
5. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	4.61	0.50	มากที่สุด	(10)
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	4.50	0.51	มากที่สุด	(13)
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	4.72	0.46	มากที่สุด	(8)
8. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	4.89	0.32	มากที่สุด	(1)

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
9. การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรม	4.83	0.38	มากที่สุด	(3)
10. ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.50	0.51	มากที่สุด	(13)
11. บรรยากาศของการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.78	0.43	มากที่สุด	(5)
12. การจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	4.83	0.38	มากที่สุด	(3)
13. สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา	4.56	0.51	มากที่สุด	(12)
14. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันส่งผลให้นักเรียนมีสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น	4.72	0.46	มากที่สุด	(8)
15. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม	4.89	0.32	มากที่สุด	(1)
รวม	4.70	0.45	มากที่สุด	

จากตารางที่ 36 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.45) และพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน ประเด็นซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นซึ่งมีระดับความพึงพอใจเท่ากัน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.32) การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38) และลำดับสุดท้าย เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.51)

ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม สะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถสรุปเป็นประเด็นดังนี้

1. ความคิดเห็นจากตัวแทนนักเรียน

1.1 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรมนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนรู้ยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะศึกษาเรื่องราวภายในท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1.2 ด้านระยะเวลาและภาระงาน

ในการจัดการเรียนรู้มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมชัดเจน ผู้เรียนสามารถวางแผนการทำงานได้ตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรม ภาระงานเหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองจากภาระงานและเกิดการสร้างสรรค์ผลงานทั้งที่ได้จากตนเองและร่วมมือกันกับผู้อื่น

1.3 ด้านการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้เกิดความเข้าใจความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเองในอดีต เข้าใจการกระทำของบุคคลในอดีตผ่านวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ทำให้เข้าใจว่าหากเราเป็นบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ในอดีตด้วยบริบททางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นอาจทำให้ตัวผู้เรียนคิดและตัดสินใจเหมือนกับบุคคลในอดีต และไม่เอาความคิดของปัจจุบันไปตัดสินคนในอดีต การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันจึงมีส่วนช่วยเสริมให้ตนเองได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ และทักษะจากการพัฒนาการรับรู้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเอง

2. ความคิดเห็นจากครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.1 ด้านกระบวนการจัดการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ นับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระวิชา เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑสถาน ร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น การพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้เหตุการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นตนนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและร่องรอยยืนยันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความหวงแหนในมรดกที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นของตนได้ให้ไว้กับชนรุ่นหลัง นอกจากนี้การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการจากคำบอกเล่าเรื่องราวที่อยู่ใกล้ชิดผู้ศึกษามากที่สุดก็สามารถทำให้นักเรียนได้เห็นชีวิตและสภาพแวดล้อมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองของตนเอง

2.2 ด้านการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

การส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความเป็นของท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์การพัฒนา จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาตัวตนของผู้เรียน และนับเป็นจุดเริ่มต้นในการทำความเข้าใจบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองอันนำไปสู่การพัฒนาการเรียนประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาติตน การสอนให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันถือว่าเป็นมิติใหม่ของการสอนประวัติศาสตร์ในประเทศไทยที่แตกต่างไปจากเดิมคือการสอนประวัติศาสตร์ที่เน้นในเรื่องของการท่องจำว่าเกิดเหตุการณ์อะไร ที่ไหนอย่างไร ทั้งนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์อย่างเข้าใจ เป็นคนที่มีเหตุมีผลไม่เอาความรู้สึกนึกคิดของตนเองไปตัดสินการกระทำของคนในอดีต เรียนรู้ว่าอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน 3) ประเมินประสิทธิผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 3.1) เพื่อศึกษาพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3.2) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 3.3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และใช้แนวคิดแบบจำลองการออกแบบการสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในงานวิจัยนี้ คือ การทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกัน ท้องถิ่นเป็นสำคัญ และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น สามารถประเมินได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)

ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)

ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)

ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)

ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการ คือ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบที่การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์

ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนใหญ่ 8 ขั้นตอนย่อย (ECCA Model) ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy) 1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy) 2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history) 3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (After learning review the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy) 4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

4) เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ประกอบด้วย ระบบสังคม ระบบสนับสนุน และหลักการตอบสนอง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 8 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่าง 0.75 - 1.00 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมตามบริบทของผู้เรียนและรายวิชา มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.1 พัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวม ทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากการประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้ง 6 ครั้ง หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-7(6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนที่เรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ

3.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2

3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถอภิปรายผลการวิจัยจากข้อค้นพบตามขั้นตอนของการวิจัยซึ่งสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ขั้นนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานตามขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research (R₁): Analysis (A)) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัย ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษามีความสอดคล้องกับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากมีการศึกษาข้อมูลจากหลายแหล่งอันได้แก่ การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่ครอบคลุมทั้งแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรวมถึงไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้ทราบถึงปัญหา ความสำคัญ และสิ่งที่ควรพัฒนา โดยผู้วิจัยพบว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะเน้นเพียงแต่ประวัติศาสตร์ของชาติไทยเป็นสำคัญ และยังมีประเด็นครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ และในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้นพบว่า การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นการบรรยายให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวจึงไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน นอกจากนี้การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียนในรายวิชานั้นยังไม่มีเกณฑ์ในการวัดที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชาได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยายุทธศักราช 2563 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตามโครงสร้างหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น จากความสำคัญดังกล่าวจึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่เหมาะสม ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติเป็นผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพราะฉะนั้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันถือว่าการเปิดมิติใหม่ของการสอน

ประวัติศาสตร์ในยุคปัจจุบันที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งด้านการรู้คิด และด้านอารมณ์ความรู้สึก ไม่เอาอารมณ์และความรู้สึกของการเป็นคนในยุคปัจจุบันไปตัดสินการกระทำของบุคคลในอดีต แต่เป็นการเรียนรู้อดีตด้วยความเข้าใจในบริบทความแตกต่างที่เกิดขึ้นโดยอาศัยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายสอดคล้องกับ Davison (2012) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “It is Really Hard Being in Their Shoe” : Developing Historical Empathy in Secondary School Students. Doctor of Education ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มีการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารชั้นต้น ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เป็นความสามารถทั้งทางด้านจิตพิสัยและพุทธิพิสัย

ในประเด็นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ตามแนวคิดของ Lee และ Ashby (2001 : 68-81) โดยนำมาสังเคราะห์ร่วมแนวคิดพื้นฐานของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (ธิดา สาระยา, 2539 ; สุเทพ สุนทรเกษม, 2540; อานันท์ กาญจนพันธ์, 2543; ยงยุทธ ชูแว่น, 2551; ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ, 2554) คุณค่าและเป้าหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (ยงยุทธ ชูแว่น, 2551; ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ, 2554; ศศิพัชร จำปา, 2558; อานันท์ กาญจนพันธ์, 2543) และองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (ศรีศักดิ์ วัลลิโกดม, 2563; ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2562 ; อรรถ นันทจักร, 2562; ยงยุทธ ชูแว่น, 2551; โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ, 2559) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นเกณฑ์ หรือพฤติกรรมบ่งชี้ในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันโดยได้เป็นแบ่งระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการประเมินระดับการรับรู้ของนักเรียนที่ปรากฏในแต่ละองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งมี 5 องค์ประกอบ คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่นซึ่งมีความเชื่อมโยงกับองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ คือ เรื่องบุคคล เหตุการณ์ หลักฐานและมิติเวลา (Barton and Levstik, 2009; Davison, 2012; Endacott and Brooks, 2013 ; ศุภณัฐ พานา, 2017) และผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และเป็นการรับรองการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติร่วมกันที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ทางด้านท้องถิ่นว่าสามารถนำมาพัฒนาเป็นตัวแปรตามในงานวิจัยได้

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในขั้นนี้เป็นการออกแบบและพัฒนารูปแบบตามขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบ (Development (D₁): Design and Development (D&D)) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาเอกสาร งานวิจัย หลักการ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นได้ผ่านการรับรองว่ามีความเหมาะสมกับผู้เรียนและรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ได้ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง จากการตรวจสอบคุณภาพโดยการสัมมนา อ้างอิงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือลักษณะของการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามแนวคิด ทฤษฎี และปรัชญาทางการศึกษา โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอน และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันในการดำเนินการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (ทิตินา แคมมณี, 2553 ; วัชรา เล่าเรียนดี, 2553)

สำหรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนใหญ่ 8 ขั้นตอนย่อย (ECCA Model) คือ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy) 1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy) ในขั้นตอนนี้

เป็นการกระตุ้นนักเรียนเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยครูนำเสนอตัวอย่างบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในอดีต โดยให้นักเรียนได้ศึกษาจากหลักฐาน เอกสาร บทความที่ครูจัดเตรียมไว้ให้เพื่อสรุปสาระสำคัญ จากนั้นครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์แล้วร่วมกันอภิปรายความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตามลำดับเหตุการณ์ ระบุความแตกต่างของความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของคนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับ Foster (2001) Endacott and Books(2013) และ Seixas (2013) ที่เสนอแนะว่า การเลือกเหตุการณ์ที่มีหลักฐานที่เพียงพอและสามารถค้นคว้าหลักฐานเพื่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้ โดยให้นักเรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์สนับสนุนความคิดหรือความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์จนเกิดเป็นความสนใจ มีการกำหนดประเด็นคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องตามการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ที่ผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างเต็มตัวผู้เรียนจะเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่างๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง (Devries, 1992; Jonassen, 1992; วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2556 ;ทศนา เขมมณี, 2550) นอกจากนี้ในขั้นตอนนี้ยังเชื่อมโยงไปยังลักษณะและองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์มิติด้านการรู้คิด (Cognitive) คือ กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) คือการใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ซาบซึ้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม (Foster,1999; Barton and Levstik, 2004; Hooper, 2009; Davison,2012) องค์ประกอบที่ 1การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และองค์ประกอบที่ 2 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ (Barton and Levstik, 2004; Davison, 2012; Endacott and Brooks, 2013 ;ศุภณัฐ พานา, 2017)

ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่ 2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy) 2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy) เป็นขั้นที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษา ค้นคว้า สืบค้น และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำแนกหลักฐานประเภทต่าง ๆ และตรวจสอบประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูลหรือหลักฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ferretti et al. (2001) ที่พบว่า การแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาทางประวัติทางประวัติศาสตร์ และสืบค้นได้ดีขึ้น

ตลอดจนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นชั้นที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ภายนอกห้องเรียนโดยเป็นการสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่าด้วยการทำกิจกรรมพิเศษศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ซึ่งการใช้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่น่าสนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ที่การเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เห็นจากครูแบบเป็นแบบอย่าง ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนและบุคคลอื่น ๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ชับซ้อนขึ้นและหลากหลายขึ้น (Devries, 1992; Jonassen, 1992; วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556 ;ทีศนา แคมมณี, 2550) นอกจากนี้การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ว่าด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามมาตราที่ 4 ที่ว่าการใช้แหล่งเรียนรู้ถือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์อย่างหนึ่งที่จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมของสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราวในประเด็นที่เลือกศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยลัดดา ศิลาน้อยและคณะ (2543 : 3) ที่เป็นการศึกษาเรื่องใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา พบว่าการใช้โครงงาน การสำรวจชุมชน การศึกษา นอกสถานที่ การสัมภาษณ์ มีส่วนช่วยส่งเสริม พัฒนาจิตสำนึกของนักเรียนให้เกิดการรับรู้ มีความรู้สึกเห็นคุณค่า ให้ความสนใจและรับผิดชอบในการประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้ลงพื้นที่ไปยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และได้ปฏิบัติตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจดบันทึกจากบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจการ

เชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554; ปิยนภา บุณนาค, 2553; ศรีศักร วัลลิโกดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557; Oral History Association of Australia, 2020) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Klages (1999) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง Secondary Social Studies student's Engagement with Historical Thinking and Historical Empathy as They Use Oral History Interview โดยเป็นงานวิจัยที่ให้นักเรียนได้ใช้หลักฐานเอกสารเอกสารชั้นต้น และเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์จากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าการที่นักเรียนได้ศึกษาประวัติศาสตร์โดยการใช้ข้อมูลจากคำบอกเล่า ทำให้ผู้เรียนสามารถอธิบายเรื่องราวประวัติศาสตร์เหล่านั้นได้อย่างมีความหมายตามกระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์ อีกทั้งการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์กับประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจะทำให้เข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่นซึ่งนำไปสู่การขยายขอบเขตของการศึกษาประวัติศาสตร์ต่อไปได้

ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่ 3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history) 3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy) ขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้ผลานความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกกับการเรียนรู้ภายในห้องเรียนโดยนักเรียนจะได้นำข้อมูลที่ได้มาจากการลงพื้นที่ จากคำบอกเล่ามาวิเคราะห์ ตีความร่วมกับหลักฐานประเภทต่าง ๆ เช่น ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร เอกสาร ต้นฉบับตัวเขียน และหนังสือ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้นำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาในขั้นนี้สอดคล้องกับ Foster (2010) Joyce, Weil and Calhoun (2015) ที่เสนอว่ากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่มจะเป็นส่วนสำคัญในการฝึกฝนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้การให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองจากกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้ที่เป็นการวิเคราะห์และตีความประเด็นทางประวัติศาสตร์ก็จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันด้วยความเข้าใจ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และเป็นการตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (After learning review the local historical empathy) แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ได้แก่ 4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy) 4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy) ในขั้นสะท้อน

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันกับผู้อื่น ภายหลังจากนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้า นักเรียนจะต้องทำการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ในตอนท้ายนักเรียน และครูร่วมกันสรุปผลจากการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสอดคล้องกับตามทฤษฎีการสร้างความรู้ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องนำเสนอวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้างความรู้คือผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน (Devries, 1992; Jonassen, 1992; วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556 ;ทิสนา แคมมณี, 2550) นอกจากนี้การให้ผู้เรียนได้สะท้อนการรับรู้ด้วยการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Sherri Rae (2007) ที่ได้ศึกษาเรื่อง The Historical Narrative Inquiry Model Impact on Historical Thinking and Historical Empathy ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถสร้างเรื่องเล่าหรืออธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในมุมมองของตนเองได้อย่างชัดเจน โดยการใช้เอกสารชั้นต้นในการศึกษา ผู้เรียนเกิดการคิดทางประวัติศาสตร์ และเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

3. การประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ขั้นนี้เป็นการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ตามขั้นตอนที่ 3 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ (Research (R₂) : Implementation (I)) เป็นการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ของการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ย่อย 3 ข้อ สามารถอภิปรายผลตามลำดับได้ดังนี้

3.1 พัฒนาการของระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 5 ระดับใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน ซึ่งประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้งหมด 6 ครั้ง คือ หน่วยการจัดการ

เรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้วิจัยได้แบ่งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คนออกเป็น นักเรียนในกลุ่มเก่ง นักเรียนในกลุ่มปานกลาง และนักเรียนในกลุ่มอ่อนโดยการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล พิจารณาผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา และการวิเคราะห์คะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าผลการประเมินพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ในภาพรวมมีดังนี้ ในระยะก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยใช้แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ปรากฏการรับรู้ในระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ซึ่งเป็นระดับที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้น ๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ นอกจากนี้จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 11.11 มีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในบางองค์ประกอบและพบเพียงในระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) คือผู้เรียนสามารถรับรู้การกระทำหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ตลอดจนผู้เรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต ซึ่งเมื่อนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมาพิจารณา พบว่า เป็นนักเรียนในกลุ่มเก่ง ซึ่งในการประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าทั้ง 6 ครั้ง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1.1 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 2

พัฒนาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องชุมพร ประวัติศาสตร์ และความเป็นมา (ครั้งที่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 1 ในแต่ละองค์ประกอบโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละที่ปรากฏในระดับที่สูง แม้ว่าในชั้นที่ 1 จะเป็นการกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งมีชั้นย่อย คือ การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในชั้นย่อยนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียนโดยครูนำเสนอภาพถ่ายลูกปิด กลองมโหระทึก และวัตถุโบราณจากแหล่งโบราณคดี เขาสามแก้ว เมื่อดูจบแล้วครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลในภาพถ่ายว่านักเรียนทราบถึงสถานที่เรื่องราวเกี่ยวกับอะไร แล้วมีบุคคลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ และมีการกำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งในชั้นตอนนี้จากการวิจัยพบว่านักเรียนยังไม่ค่อยเข้าใจในการทำงานในแต่ละใบกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ยังขาดความสมบูรณ์ในบางช่วง ทำให้การทำกิจกรรมขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในชั้นที่ 2 คือ การสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่ง แบ่งเป็น 2 ชั้นย่อย คือ การรวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอก ในชั้นตอนนี้ผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อร่วมกันศึกษาค้นคว้าหลักฐาน การลงพื้นที่ศึกษาสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ คือ วัดเขาสามแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลนาชะอัง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพรนั้นตั้งอยู่ไกลจากบริเวณชุมชนที่นักเรียนอาศัย การที่ผู้เรียนไม่ได้ลงพื้นที่จริง ๆ โดยผู้วิจัยต้องแก้ปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 โดยการให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากเอกสารเพิ่มเติม จากภาพถ่ายสถานที่ทั้งภายในและภายนอกบริเวณวัดเขาสามแก้ว การที่ผู้เรียนไม่ได้สัมผัสกับสถานที่จริงหรือของจริงเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้ส่งผลต่อพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนยังไม่เปิดรับมุมมองของอดีตเท่าที่ควรจะเป็น กอปรกับ การสัมภาษณ์บุคคลตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนยังไม่สามารถปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการอุปสรรคในเรื่องของการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ ปัญหาเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต และการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนลงพื้นที่ ดังนั้นก่อนไปศึกษายังแหล่งเรียนรู้และใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ครูผู้สอนควรฝึกฝนสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนหรือสร้างคู่มือให้กับผู้เรียนก่อนลงพื้นที่เก็บข้อมูล จากปัญหาอุปสรรคในขั้นตอน 2 ส่งผลให้ชั้นที่ 3 คือ การสร้างความเข้าใจ

ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการผสมผสานความรู้ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนยังไม่สามารถวิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า และสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 4 คือ การสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต ในระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด และในระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่ 5 คือสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น

3.1.2 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องสะพานท่านางสังข์ (ครั้งที่ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการการเรียนรู้ พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 1 มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมในระดับที่ลดลงในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 2-5 มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมในที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 แต่พบว่า มีเพียงองค์ประกอบที่ 5 ที่ไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 5 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 การกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในขั้นนี้เป็นการนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยครูนำเสนอภาพถ่ายสะพานท่านางสังข์ในยุคต่าง ๆ เมื่อดูจบแล้ว ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลในภาพถ่ายว่านักเรียนทราบถึงสถานที่ เรื่องราวเกี่ยวกับอะไร แล้วมีบุคคลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ หลังจากนั้นผู้เรียนก็ได้กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในขั้นนี้ ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนให้ความสนใจกับภาพสะพานท่านางสังข์ในยุคต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และพยายามช่วยกันกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา ในขั้นที่ 2 การสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ในครั้งที่ 1 ที่ไม่สามารถลงไปยังพื้นที่จริงได้ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(Covid-19) ผู้วิจัยจึงพยายามจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้สื่อภาพถ่ายในอดีตที่หายาก คลิปสารคดีแหล่งเรียนรู้ และคลิปสารคดีจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพรที่ต้องใช้ในการวิจัย และพยายามใช้แอปพลิเคชัน (Application) ที่หลากหลายช่องทาง เช่น การโทรผ่านกลุ่มไลน์ (Line group) การสื่อสารผ่านกลุ่มเฟซบุ๊ก (Messenger Facebook) หรือการประชุมออนไลน์ผ่านระบบมีท (Google meet) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า เรื่องการติดต่อสื่อสารด้วยระบบออนไลน์โดยใช้เครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับบุคคลที่ให้สัมภาษณ์เป็นปัจจัยมีความสำคัญต่อการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่าเพื่อสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในขั้นตอนที่ 3 เพราะหากนักเรียนไม่สามารถเข้าถึงช่องทางออนไลน์จากแอปพลิเคชัน หรือสัญญาณจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตขาดในบางช่วงก็จะส่งผลให้ผู้เรียนเก็บข้อมูลจากคำบอกเล่าไม่ชัดเจนและครบถ้วน จึงเป็นผลให้ดำเนินกิจกรรมในขั้นที่ 4 คือการสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีเผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตลอดจนการเขียนสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ครั้งที่ 2 พบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสูงขึ้นจากครั้งที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเริ่มสามารถที่จะเชื่อมโยงการเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น และเปิดใจรับมุมมองของอดีตในท้องถิ่น เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์จำกัด และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่พบในกลุ่มนักเรียนในกลุ่มเก่งที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 4 แต่ในองค์ประกอบที่ 5 คือ สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่นนั้น พบว่ายังไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 5 ทั้งนักเรียนในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ซึ่งผู้วิจัยพบในกระบวนการตามขั้นตอนที่ 2 การที่ผู้เรียนไม่ได้ลงพื้นที่ไปยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ได้จริง และการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นโดยได้เป็นการพบปะกันจริง ๆ นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียน

3.1.3 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องเกาะมัดโพน (ครั้งที่ 3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการการเรียนรู้ พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการ

รับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 1 มีคำร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมมีระดับที่ลดลงในทุกองค์ประกอบ โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 2-5 มีคำร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 และมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปถึงในระดับที่ 5 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นที่ 1 การกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในขั้นนี้ครูนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยการนำเสนอคลิปงานประเพณีเกาะแก้วมัตโพนให้นักเรียนได้รับชมในระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนให้ความสนใจกับคลิปที่ได้ดู นักเรียนสามารถตอบได้ว่าเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับอะไร และสามารถระบุถึงสถานที่ตลอดจนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นที่ตั้งเกาะมัตโพนอยู่บริเวณในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ คือ ชุมชนปากน้ำ จังหวัดชุมพร และเรื่องราวตำนานของเกาะมัตโพนนั้นเป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดมาภายในชุมชน จึงทำให้นักเรียนให้ความสนใจที่ศึกษาในเรื่องนี้เป็นพิเศษสอดคล้องกับงานวิจัยของ Marino (2012) ที่พบว่า ประโยชน์จากการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และทำให้ภาพของอดีตชัดเจนยิ่งขึ้น ในขั้นที่ 2 การสร้างโมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แม้ว่าในขั้นนี้ นักเรียนยังไม่สามารถลงไปยังพื้นที่จริงได้ แต่ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้วิจัยพยายามจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้สื่อภาพถ่ายในอดีตที่หายาก คลิปสารคดีแหล่งเรียนรู้ และคลิปสารคดีจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพร และได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการลงพื้นที่ไปยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์นั้นคือ เกาะมัตโพน โดยแนะนำว่าถ้านักเรียนสามารถเดินทางไปเกาะมัตโพนโดยให้ผู้ปกครองพาไปได้ ก็มีสวนในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนที่ได้เห็นและได้สัมผัสกับสถานที่จริง และให้นักเรียนกับมาเล่าความรู้สึกที่ได้เดินทางไปแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ในขั้นนี้ นักเรียนสามารถปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ดียิ่ง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการที่ครูผู้สอนได้เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการสัมภาษณ์ และคอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brook (2011) เรื่อง Historical Empathy as Perspective Recognition and Care in One Secondary Social Studies Classroom ซึ่งใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยครูมีการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ การรับรู้มุมมองทางประวัติศาสตร์ด้วยการบรรยาย ครูมีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการใช้แหล่งข้อมูลขั้นต้นและขั้นรอง และการอภิปรายในชั้นเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนพยายามสร้าง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนกับบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ จากการสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์ พบว่าการนำเสนอเรื่องราว หรือวิธีการบอกเล่าเรื่องของบุคคล บุคลิกภาพ แววตา น้ำเสียงของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเกิดมุมมองต่อเรื่องราวในอดีตที่มีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kosti, Kondoyianni, and Tsiaras (2015) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง Fostering Historical Empathy through Drama in Education : A Pilot Study on Secondary School Students in Greece ที่มีการใช้เทคนิคการละครมาใช้เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการนำเสนอ หรือการบอกเล่าเรื่องราวของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา และน้ำเสียงของบุคคลจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบริบททางประวัติศาสตร์และความหลากหลายของมุมมองทางประวัติศาสตร์ ส่งผลให้ในขั้นที่ 3 ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในขั้นนี้นักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกไปศึกษาจากภายนอกห้องเรียนมา ผสานกับความรู้ภายในห้องเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่าเพื่อสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันได้ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้ทำใบกิจกรรมที่ 6 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยระหว่างการทำกิจกรรมครูผู้สอนจะใช้การประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันมีท (Google meet) ให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการทำงานของนักเรียนเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ในขั้นที่ 4 คือการสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีเผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตลอดจนการเขียนสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ครั้งที่ 3 พบว่าผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสูงขึ้นจากครั้งที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถที่จะเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น และเปิดใจรับมุมมองของอดีตในท้องถิ่น เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์จำกัด และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ ซึ่งปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 คือสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น โดยเริ่มมีปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 5 ซึ่งเป็นนักเรียนในกลุ่มเก่ง

3.1.4 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 4

เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร (ครั้งที่ 4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 1 มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมในระดับที่ลดลงอย่างต่อเนื่องจากการประเมินในครั้งที่ 3 ในทุกองค์ประกอบ โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 2-5 มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 การกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในขั้นนี้ครูนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยครูนำเสนอคลิปวิดีโอเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จากภาพยนตร์เรื่อง ยุวชนทหาร เมื่อดูจบแล้วครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลในคลิปวิดีโอว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร แล้วมีบุคคลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ ในระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนให้ความสนใจในการรับชมคลิปเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 จากภาพยนตร์ โดยนักเรียนสามารถตอบได้ว่าเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับอะไร และสามารถระบุถึงสถานที่ตลอดจนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้การได้รับชมคลิปเหตุการณ์จากภาพยนตร์เรื่องยุวชนทหาร เสมือนได้เห็นภาพจำลองเหตุการณ์จริง ได้รู้จักตัวบุคคลที่อยู่ในอดีต จึงยิ่งเป็นการเพิ่มความสนใจให้กับผู้เรียนที่ศึกษาในเรื่องนี้ โดยการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงเหตุการณ์ ความเป็นไปได้ที่หลากหลายของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะเป็นการส่งเสริมการเปิดรับมุมมองที่แตกต่างกันของนักเรียน (Barton and Levstik, 2009; Davison, 2012) และในจังหวัดชุมพรได้มีการสร้างอนุสาวรีย์ยุวชนทหารที่บริเวณสะพานท่านางสังข์ ซึ่งเป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ ซึ่งนักเรียนสามารถพบเห็นอนุสาวรีย์ยุวชนทหารได้บ่อยครั้ง เนื่องจากเป็นเส้นทางสัญจรจากตำบลปากน้ำไปยังในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จากกิจกรรมในขั้นนี้มีนักเรียนค้นหาภาพยนตร์เรื่องยุวชนทหารมารับชมต่อจากการเรียนในชั้นเรียนต่อไป อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกผูกพันในการสืบค้นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนศึกษาแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ (Kosti, Kondoyianni, and Tsiaras, 2015: 26-41) ในขั้นที่ 2 การสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แม้ว่าในขั้นนี้นักเรียนยังไม่สามารถลงไปยังพื้นที่จริงได้ แต่ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้วิจัยพยายามจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้คลิปสารคดีจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

จังหวัดชุมพร และได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการลงพื้นที่ไปยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์นั้นคือ อนุสาวรีย์ยุวชนทหาร โดยแนะนำว่าถ้านักเรียนสามารถเดินทางไปอนุสาวรีย์ยุวชนทหารโดยให้ผู้ปกครองพาไปได้ ก็จะช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนที่ได้เห็นและได้สัมผัสกับสถานที่จริง และให้นักเรียนกลับมาเล่าความรู้สึกที่ได้เดินทางไปแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ในขั้นนี้นักเรียนสามารถปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น สามารถปฏิบัติเองได้โดยมีครูผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ผู้เรียนกับบุคคลที่ให้สัมภาษณ์มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น จากการสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์ พบว่า การนำเสนอเรื่องราว หรือวิธีการบอกเล่าเรื่องของบุคคล บุคลิกภาพ แววตา น้ำเสียงของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ ซึ่งในการจัดการสอนในครั้งนี้เป็นบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์จริงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ผู้เรียนสามารถเปิดใจรับฟังมุมมองของผู้อื่น และเข้าใจมุมมองของบุคคลในอดีตต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากยิ่งขึ้น โดยผู้เรียนพยายามทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต ทั้งนี้เพื่อศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาในอดีต ส่งผลในขั้นที่ 3 คือ การสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกไปศึกษาจากแหล่งเรียนภายนอกห้องเรียน มาผสมผสานกับความรู้ภายในห้องเรียน โดยมีการใช้หลักฐานในการอ้างอิงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทำการศึกษาจนสามารถสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันจนสามารถสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนเองที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะการได้ฟังเรื่องเล่าจากบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาดังกล่าวจริง ก็ยังทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Klages (1999) เรื่อง Secondary Social Studies student's Engagement with Historical Thinking and Historical Empathy as They Use Oral History Interview ที่พบว่าการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือพยานที่เคยมีชีวิตอยู่ในช่วงในเวลานั้นช่วยบรรยายให้เห็นภาพเสมือนการมองเข้าไปในดวงตาของบุคคลที่เคยมีชีวิตอันยากลำบากอยู่ในช่วงเหตุการณ์ นอกจากนี้ในขั้นตอนที่ 3 นักเรียนจะได้ทำใบกิจกรรมที่ 6 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยระหว่างการทำกิจกรรมในครั้งนี้ครูผู้สอนยังใช้การประชุมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันมีท (Google meet) ให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการทำงานของนักเรียนเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน แต่ในขั้นที่ 4 คือการสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

ท้องถิ่นที่มีเผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตลอดจนการเขียนสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ครั้งที่ 4 พบว่าผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสูงขึ้นจากครั้งที่ 3 โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันเพิ่มขึ้นตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 5 ในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น และเปิดใจรับมุมมองของอดีตในท้องถิ่น เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์จำกัด และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่พบในกลุ่มนักเรียนในกลุ่มเก่ง และกลุ่มปานกลางซึ่งพบเพียง 1 คน

3.1.5 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง พายุไต้ฝุ่นเกย์ (ครั้งที่ 5) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการการเรียนรู้ พบว่าในองค์ประกอบที่ 1 และองค์ประกอบที่ 3 ไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 1 และในองค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบที่ 4 และองค์ประกอบที่ 5 มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมในระดับที่ลดลงในภาพรวมเหลือเพียงร้อยละ 5.56 ซึ่งพบในนักเรียนกลุ่มอ่อน ทั้งนี้ผู้เรียนปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 5 โดยมีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 และมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปถึงในระดับที่ 5 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 การกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในขั้นนี้ครูนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยครูนำเสนอคลิปข่าวพายุไต้ฝุ่นเกย์ เมื่อดูจบแล้วครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลในคลิปวิดีโอว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร แล้วมีบุคคลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้ และมีการศึกษาเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับพายุไต้ฝุ่นเกย์ ในระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนให้ความสนใจกับคลิปที่ได้ดู นักเรียนสามารถตอบได้ว่าเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับอะไร และสามารถกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองและปฏิบัติซ้ำ ๆ จากการทำใบกิจกรรมที่ 1 และ

ใบกิจกรรมที่ 2 นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถเปิดรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ เพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีตจึงทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจที่ศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตของท้องถิ่นในทุกเรื่องที่มีการนำเสนอ ในขั้นที่ 2 การสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แม้ว่าในขั้นนี้ผู้เรียนยังไม่สามารถลงไปยังพื้นที่จริงได้ แต่ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้วิจัยพยายามจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้สื่อภาพถ่ายในอดีตที่หายากซึ่งเป็นภาพสะพานหักบริเวณชายหาดปากน้ำจังหวัดชุมพร ภาพความเสียหายที่เกิดจากขึ้นจากพายุไต้ฝุ่นเกย์ และคลิปสารคดีจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพรที่สะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ประกอบเสียงลมพัดคล้ายกับเสียงพายุ ก็ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเหมือนได้สัมผัสกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต นอกจากนี้ครูผู้สอนได้อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบว่ามิจุดใดในบริเวณตำบลปากน้ำจังหวัดชุมพรที่เป็นสถานที่สำคัญให้เหตุการณ์ เช่น วัดปากน้ำที่เป็นสถานที่ตั้งศพผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ หรือบริเวณชายหาดตำบลปากน้ำที่เคยมีสะพานทอดยาวไปในทะเลแต่เกิดหักพังและถูกทำลายลงด้วยความรุนแรงของพายุที่เกิดขึ้น แต่เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานต่างด้าวในตำบลปากน้ำอย่างรุนแรง ครูผู้สอนจึงไม่แนะนำให้ผู้เรียนลงพื้นที่ไปยังบริเวณที่ครูแนะนำให้ผู้เรียนไปได้ อย่างไรก็ตามในขั้นนี้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงแค่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ จากการสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์ พบว่า การนำเสนอเรื่องราว หรือวิธีการบอกเล่าเรื่องของบุคคล บุคลิกภาพ แววตา น้ำเสียงของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ส่งผลต่อผู้เรียน คือ ทำให้ผู้เรียนเกิดลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในมิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) เกิดการสร้างจินตนาการเพื่อรับรู้ ซาบซึ้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม เคารพ ประเมินคุณค่า เปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่น และมีความเห็นอกเห็นใจ ไม่ตัดสินการกระทำของบุคคลในอดีต ในส่วนนี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีตและเกิดพัฒนาการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของบุคคลในอดีตได้ จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ส่งผลมิติด้านการรู้คิด (Cognitive) ของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องมาในขั้นที่ 3 ที่ผู้เรียนจะต้องนำเอาข้อมูลที่ได้ออกไปศึกษาจากภายนอกห้องเรียนมาผสมผสานกับความรู้ภายในห้องเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำข้อมูลไปวิเคราะห์

ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่าเพื่อสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้าง การรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ในขั้นนี้จะเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้าง ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่จะทำให้ผู้เรียนประเมินคุณค่าของบริษัท และมุมมองทาง ประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย โดยการวิเคราะห์การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำ บอกเล่าเพื่อการตีความข้อมูลและไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต โดยสามารถประเมินคุณค่าของ ผลลัพธ์ของการกระทำของบุคคลในอดีต และการตระหนักว่าอดีตที่ผ่านมาแล้วมีความแตกต่างจาก ปัจจุบัน (Foster, 2001; Barton and Levstik, 2009; Cooper, 2004; Davison, 2012) ใน ระหว่างการทำกิจกรรมตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนยังคงคอยให้คำปรึกษา แนะนำ และ ติดตามการทำงานของนักเรียนเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาระดับการรับรู้ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ร่วมกัน ในขั้นที่ 4 คือการสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มี เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตลอดจนการเขียนสะท้อนการรับรู้ความรู้สึก ทางประวัติศาสตร์ร่วมกันลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ครั้งที่ 5 พบว่าผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสูงขึ้นจากครั้งที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมี องค์กรประกอบในเรื่องของการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ มีการเปิดรับ มุมมองของอดีตเพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลในเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ในอดีต และพยายามที่จะทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คน ในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต โดยการศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ตนเองสามารถ อธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกที่มีผลต่อการกระทำของผู้คนใน เหตุการณ์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้สามารถจินตนาการ โดยนึกภาพว่า ตนเองเข้าไปอยู่ ในสภาพแวดล้อมเดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์ มีการใช้หลักฐานในการอ้างอิงสนับสนุนความคิดตนเองในการสร้างความรู้ทาง ประวัติศาสตร์เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ตลอดจนมีการตระหนักถึงความ ต่างต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน สามารถสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อ บุคคลหรือเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขา เชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนปรากฏระดับการ รับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในองค์กรประกอบที่ 1 ถึงองค์กรประกอบที่ 5 มีปรากฏ

ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมไปถึงระดับที่ 5 ผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับทั้งนักเรียนในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

3.1.6 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันภายหลังการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าตามแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 5 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (ครั้งที่ 6) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการการเรียนรู้ พบว่าในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 ไม่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในระดับที่ 1 โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในระดับที่ 2 ถึงระดับที่ 5 มีค่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมที่มีพัฒนาการเพิ่มสูงขึ้นในทุกองค์ประกอบ และมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปถึงในระดับที่ 5 เมื่อพิจารณาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 การกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในขั้นนี้ครูนำเสนอคลิปสารคดีสั้นเกี่ยวกับพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และมีการศึกษาเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ในระหว่างการทำกิจกรรมพบว่า นักเรียนสามารถตอบได้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร และสามารถกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองและปฏิบัติซ้ำ ๆ จากการทำใบกิจกรรมที่ 1 ถึงใบกิจกรรมที่ 7 อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ยังเป็นที่ตั้งของศาลเสด็จในกรมหลวงชุมพรเขต อุดมศักดิ์ซึ่งอยู่ที่ตำบลหาดทรายรี อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ถือว่าเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของจังหวัดชุมพร เนื่องจากเคยเป็นที่ประทับของเสด็จในกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์เมื่อครั้งลาออกจากราชการทหาร และเป็นสถานที่ที่สิ้นพระชนม์ของพระองค์ ศาลดังกล่าวจึงเป็นเสมือนอนุสรณ์สถานของชาวชุมพรที่จัดสร้างเพื่อระลึกถึงบุคคลอันเป็นที่เคารพศรัทธา ความสำคัญดังกล่าวจึงทำให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันกับสถานที่และเรื่องราวของพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้เรียนสามารถเปิดใจ (open - mindedness) เปิดรับมุมมองในทางความคิด ความเชื่อ การกระทำ และการตัดสินใจของบุคคลสำคัญในอดีตได้ง่ายยิ่งขึ้น ในขั้นที่ 2 การสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

ท้องถิ่น แม้ว่าในขั้นนี้นักเรียนยังไม่สามารถลงไปยังพื้นที่จริงได้ แต่ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้วิจัยพยายามจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้สื่อภาพถ่ายในอดีต และคลิปสารคดีจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพร โดยครูผู้สอนได้แนะนำว่าถ้านักเรียนสามารถเดินทางไปศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์โดยให้ผู้ปกครองพาไปได้ ก็มีส่วนในการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนที่ได้เห็นและได้สัมผัสกับสถานที่จริง และให้นักเรียนกลับมาเล่าความรู้สึกที่ได้เดินทางไปแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามในขั้นนี้นักเรียนสามารถปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติกิจกรรมบ่อยครั้ง โดยครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงแค่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ จากการสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์ พบว่า การนำเสนอเรื่องราว หรือวิธีการบอกเล่าเรื่องของบุคคล บุคลิกภาพ แววดา น้ำเสียงของบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นปรากฏท้องถิ่นที่มีความรู้ และผูกพันกับเรื่องของท้องถิ่นส่งผลต่อผู้เรียนในด้านการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ การผสมความรู้ภายนอกห้องเรียนกับความรู้ภายในห้องเรียนมีส่วนเสริมช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรื่องราวประวัติศาสตร์ได้โดยนำเอาข้อมูลไปวิเคราะห์ ตีความได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และคำบอกเล่าจากบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์หรือมีความรู้ในเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นอย่างดี เพื่อสังเคราะห์และสรุปข้อมูลเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Davison (2012) Endacott and Brooks (2013) ที่พบว่า การให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์จากการตีความข้อมูลในหลักฐานที่มีความหลากหลายให้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยมีหลักฐานมายืนยันจะทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันได้ ซึ่งในขั้นที่ 3 นี้จะเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่จะทำให้ผู้เรียนประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย โดยการวิเคราะห์การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำบอกเล่าเพื่อการตีความข้อมูลและไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต โดยสามารถประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำของบุคคลในอดีต และการตระหนักว่าอดีตที่ผ่านมาแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน ในระหว่างการทำกิจกรรมตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนยังคอยให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการทำงานของผู้เรียนเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนเกิดความรู้สึกทางประวัติศาสตร์อันจะส่งผลต่อการทำกิจกรรมตามกระบวนการในขั้นที่ 4 คือการสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีเผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทาง

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ตลอดจนการเขียนสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ครั้งที่ 6 พบว่าผู้เรียนมีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสูงขึ้นจากครั้งที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีองค์ประกอบในเรื่องของการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ มีการเปิดรับมุมมองของอดีตเพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต และพยายามที่จะทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต แสดงให้เห็นว่า เมื่อนักเรียนเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้งก็จะทำให้นักเรียนเกิดองค์ประกอบ 3 ส่วนที่สัมพันธ์กันในเรื่องของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ คือ 1) การสร้างบริบททางประวัติศาสตร์ (Historical contextualization) ซึ่งเป็นความรู้สึกของความแตกต่างในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้ในเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่สถานการณ์และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กันซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน 2) การรับรู้จากมุมมองของผู้อื่น (Perspective Taking) คือ ความเข้าใจถึงประสบการณ์ หลักการ ตำแหน่ง ทัศนคติ และความเชื่อของบุคคลในอดีตเพื่อทำความเข้าใจว่าบุคคลในอดีตมีความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัญหานั้น ๆ อย่างไร และ 3) การเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Connection) ที่เป็นการพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำอย่างไร ภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง (Barton and Levstik, 2009; Davison, 2012; Endacott and Brooks, 2013; ศุภณัฐ พานา, 2017) ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 5 และปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในภาพรวมไปถึงระดับที่ 5 ผู้เรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนักเรียนในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

จากผลการประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้ง 6 ครั้ง หน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) พบว่าพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวม ทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนที่เรียนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ เมื่อพิจารณาในระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ซึ่งเป็นระดับที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ ในระดับนี้พบว่าร้อยละที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมภายหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าร้อยละที่ปรากฏในระดับที่ลดลงจากการประเมินครั้งที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้เรียนได้เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้ง หรือการฝึกปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ 1 ถึงใบกิจกรรมที่ 7 ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลในเหตุการณ์ และเปิดใจรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ อันเป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านรูปแบบการจัดการเรียนและการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน โดยเฉพาะการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากคำบอกเล่า และการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง และการสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นช่วยให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับชุมชน การฝึกปฏิบัติตามวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่าอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนช่วยให้ผู้เปิดใจรับมุมมองของบุคคลในอดีตอันมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันได้ดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Marino (2012) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง Urban Space as a Primary Source : Local History and Historical Thinking in New York City ที่ผลการวิจัยพบว่าการใช้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการสืบสวนสอบสวนทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ประวัติศาสตร์ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งมีผลต่อวิถีชีวิตใน 2 ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ 1) การคิดเป็นประวัติศาสตร์โดยนำเสนอหลักฐานที่สามารถอ่านและตีความเพื่อสร้างข้อสรุปได้จากแหล่งข้อมูลขั้นต้นที่ให้เนื้อหาสาระทางประวัติศาสตร์ 2) ประเด็นทางประวัติศาสตร์สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจประวัติศาสตร์ยิ่งขึ้น เมื่อได้สำรวจมุมมองที่คล้ายคลึงกัน การจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นเตือนความทรงจำต่ออดีตทำให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดทางประวัติศาสตร์

การเปลี่ยนแปลงและลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการสืบสวนสอบสวนทางประวัติศาสตร์โดยใช้ภาพถ่ายเพื่อให้ภาพของอดีตและปัจจุบันที่มีนัยสำคัญต่อวิถีชีวิตผู้คนสามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจความเกี่ยวข้องระหว่างบริบททางประวัติศาสตร์และการเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลเชื่อมโยงต่อวิถีชีวิตในปัจจุบันได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการแบ่งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 18 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนกลุ่มเก่งจำนวน 7 คน นักเรียนกลุ่มปานกลางจำนวน 6 คน และนักเรียนกลุ่มอ่อนจำนวน 5 คน โดยการวิเคราะห์ที่ผู้เรียนรายบุคคล พิจารณาจากผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา และจากผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน เพื่อศึกษาว่านักเรียนในแต่ละกลุ่มมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันเป็นอย่างไร และตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏ ระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น พบว่า ผลการศึกษาพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้ง 6 ครั้ง (6 แผนการจัดการเรียนรู้) ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าของนักเรียนในกลุ่มเก่งจำนวน 7 คน ซึ่งประเมินโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินทั้งหมด 6 ครั้ง คือหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ 2-5 (6 แผนการจัดการเรียนรู้) จากแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมที่ปรากฏและไม่ปรากฏทั้ง 5 ระดับ ใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พบว่าผลการประเมินพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนในกลุ่มเก่งมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทั้งนี้การที่นักเรียนในกลุ่มเก่งเป็นนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ และเข้าใจวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า การทำกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมสามารถปฏิบัติได้เร็วกว่านักเรียนในกลุ่มปานกลาง และนักเรียนในกลุ่มอ่อน เมื่อผู้เรียนในกลุ่มเก่งได้เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าบ่อยครั้ง และได้ฝึกฝนทักษะตามกิจกรรมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ อาทิเช่น การค้นหาร่องรอยหลักฐาน ปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่า การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และจากคำบอกเล่าซึ่งสามารถเปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริงมากกว่าโดยผ่านประสบการณ์และความทรงจำของผู้คนที่เปรียบเสมือนเป็นเอกสารของสมัยโบราณ (Starr, 1980: 93-97; Russell, 2020: ออนไลน์) ตลอดจนผู้เรียนสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามทฤษฎีการสร้างความรู้ที่ผลการเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่

กระบวนการสร้างความรู้ และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น เป้าหมายการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง (Devries, 1992; Jonassen, 1992; วิชา เล่าเรียนดี, 2556 ;ทีศนา เขมมณี, 2550) กอปรกับ การเป็นคนในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตทำให้นักเรียนเกิดการความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลในเหตุการณ์ และเปิดใจรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีตซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยมีพัฒนาการที่สูงขึ้นขึ้นเป็นลำดับ ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 100 ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยประเมินจากการเขียนรายงานการรับรู้อลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อันเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยรัตน์ ไตศิลา (2555: 127-147) ที่พบว่าทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนจากกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถกำหนดความสำคัญ ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบ ตีความหลักฐาน และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของเส้นเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในกลุ่มปานกลาง ผู้วิจัยพบว่า มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับโดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 4 คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 100 มีนักเรียนกลุ่มปานกลางจำนวน 5 คน ที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 5 คือสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 83.33 และมีนักเรียนจำนวนเพียง 1 คนที่มีพัฒนาการไม่ถึงระดับ 4 ในองค์ประกอบที่ 5 และมีนักเรียน 1 คนที่มีพัฒนาการไม่ถึงระดับ 5 ในองค์ประกอบที่ 5 ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยประเมินจากการเขียนรายงานการรับรู้อลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในครั้งที่ 6 สามารถวิเคราะห์ได้ว่านักเรียนในกลุ่มปานกลางที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 ในทุกองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีความเข้าใจในการปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยมีการแบ่งกลุ่มโดยความสามารถเก่ง กลาง อ่อนเป็นส่วนสำคัญในการฝึกฝน เพื่อการรับรู้

ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน และมีพัฒนาการการรับรู้ที่เพิ่มสูงขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของสอดคล้องกับ Foster (2010) Joyce, Weil and Calhoun (2015) สำหรับนักเรียนในกลุ่มปานกลางที่ไม่ถึงระดับที่ 4 ระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 5 สำเนิกร่วมของความเป็นท้องถิ่นนั้น น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ที่ส่งผลให้กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มขาดความสมบูรณ์ และขาดความต่อเนื่องในบางช่วง รวมไปถึงช่องทางการสื่อสาร ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ในช่วงเวลาดังกล่าว หากผู้เรียนได้เรียนรู้โดยได้ลงพื้นที่ และได้ใช้กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มโดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องของการแพร่ระบาดของโรคติดต่อก็จะส่งผลให้ผู้เรียนในกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ไปในทางที่ดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภณัฐ พานา (2560 : 167-187) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนนี้มีการเปลี่ยนแปลงของทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ไปในทางที่ดีขึ้น

สำหรับนักเรียนในกลุ่มอ่อน ผลการประเมินพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในภาพรวมของนักเรียนในกลุ่มอ่อนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ โดยปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันทั้ง 5 ระดับ ดังนี้ ในองค์ประกอบที่ 1 ถึงองค์ประกอบที่ 3 มีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 4 คนที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 เพียง 1 คนที่พัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 มีนักเรียนจำนวนเพียง 1 คนที่พัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ในองค์ประกอบที่ 4 มีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 3 คน ที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 มีนักเรียนจำนวน 2 คนที่พัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 และในองค์ประกอบที่ 5 มีนักเรียนในกลุ่มอ่อนจำนวน 2 คน ที่มีพัฒนาการไปถึงระดับที่ 5 มีนักเรียนจำนวน 3 คนที่พัฒนาการไปไม่ถึงระดับที่ 5 ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าในครั้งที่ 6 จากผลการประเมิน พบว่า จะมีจำนวนนักเรียนในกลุ่มอ่อนที่มีพัฒนาการระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปไม่ถึงระดับที่ 5 ที่ทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนในกลุ่มอ่อนเรียนรู้ได้ช้ากว่านักเรียนในกลุ่มเก่ง และกลุ่มปานกลาง อีกทั้งการทำกิจกรรมกลุ่มที่ไม่ได้เกิดขึ้นในชั้นเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในกลุ่มที่อาจต้องอาศัยการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมกลุ่มหรือมีครูผู้สอนดูแลอย่างใกล้ชิดในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brook (2011) ที่พบว่า การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน

นั้นยังไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งเกิดจากความซับซ้อนของบุคคลกับวัตถุประสงค์ของการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์

ผลการศึกษายังพบว่า นักเรียนในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเชื่อมโยงกับการใช้แหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่ามาวิเคราะห์ร่วมกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายเป็นขั้นพื้นฐานในการอภิปรายจำทำให้ผู้เรียนได้สร้างข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ (Historical fact) โดยการตรวจสอบหลักฐานจากหลาย ๆ แหล่งข้อมูลจะทำให้สามารถตีความได้ ในการสร้างองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ซึ่งจะช่วยส่งเสริมผู้เรียนมีมุมมอง และเห็นภาพของอดีตได้ชัดเจนมากขึ้นจนเกิดสำนึกต่ออดีตได้ (Marino, 2012: 107-116) ซึ่งการดำเนินการตามกิจกรรมจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้ปฏิบัติตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าสืบค้นเรื่องราวของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกับในระดับที่สูงขึ้นสอดคล้องกับศุภณัฐ พานา (2543 : 167-187) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนนี้มีทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีการเปลี่ยนแปลงของทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ไปในทางที่ดีขึ้น แต่ในการวิจัยครั้งนี้พบว่านักเรียนในกลุ่มปานกลางและนักเรียนในกลุ่มอ่อนที่มีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปไม่ถึงระดับ 4 ถึงระดับ 5 ในบางองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นทั้ง 5 องค์ประกอบ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุหรือปัจจัยจากการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์เนื่องสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่มที่ภายในกลุ่มมีการจัดกลุ่มละความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อนผ่านช่องทางออนไลน์ขาดความสมบูรณ์ เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคของช่องทางในการสื่อสารส่งผลให้ผู้เรียนในกลุ่มปานกลางและอ่อนบางคนมีพัฒนาการไปไม่ถึงทั้ง 5 ระดับของการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อีกทั้งมีนักเรียนในกลุ่มอ่อนติดเชื้อโควิด-19 ต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลได้ส่งผลต่อผู้เรียนในเรื่องการพัฒนาระดับการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปจนถึงระดับที่ 5 ในทุกองค์ประกอบ นอกจากนี้ข้อจำกัดในเรื่องการลงพื้นที่ไปยังยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อตัวผู้เรียนหากผู้เรียนได้ลงพื้นที่ที่เป็นแหล่ง

เรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จริงและได้ปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าสัมภาษณ์บุคคลโดยไม่ผ่านช่องทางออนไลน์ ผู้เรียนจะได้สัมผัสกับของจริงและเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ก็จะมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปถึงระดับ 5 ทั้ง 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพราะการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเน้นการใช้ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้โดยเฉพาะหลักฐานจากแหล่งการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีในชุมชนใกล้ตัวจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการศึกษาเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีตอันเป็นผลทำให้การสืบสวนทางประวัติศาสตร์ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากภาพถ่าย อาคารบ้านเรือน ถนนหนทาง ลักษณะภูมิประเทศ วิถีชีวิตในชุมชน และจากคำบอกเล่าที่ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลชั้นต้นที่เสมือนเป็นเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถอ่านและตีความข้อมูลได้ (ศศิพัชร จำปา, 2558 : 205) ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่นเป็นสำคัญ และสามารถเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น และมีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน โดยพัฒนาได้ตั้งแต่ระดับที่ 1 คือ ระดับยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ระดับที่ 2 คือการเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) ระดับที่ 3 คือการเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy) ระดับที่ 4 คือ การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy) ไปจนถึงระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)

3.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากมีการออกแบบเนื้อหาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาในบทเรียนมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการ

จัดการเรียนรู้โดยเนื้อหาจะเริ่มต้นตั้งแต่ให้เห็นพัฒนาการและความเป็นมาของจังหวัดชุมพร แหล่งโบราณคดี ตำนาน เหตุการณ์สำคัญ และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เนื้อหามีความครบถ้วนตามองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เมื่อผู้เรียนเรียนผ่านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้ง 4 ชั้นตอนใหญ่ 8 ชั้นตอนย่อยนั้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาตนเองไปสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชาได้ครบถ้วน ดังแสดงให้เห็นในผลการเรียนรู้หลังเรียนที่สูงขึ้นก่อนเรียน

นอกจากนี้การที่ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนที่สูงขึ้นยังเป็นผลมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนโดยการศึกษาแหล่งเรียนรู้และลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิทยากรหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าวเหมาะสมกับการนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (National Council for the Social Studies, 2020 : ออนไลน์) โดยในขั้นที่ 1 กระบวนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy) ที่เป็นการนำเข้าสู่การรับรู้ และเป็นการกำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จะเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นเตือนความทรงจำต่ออดีตทำให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดทางประวัติศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงและลำดับเวลาทางประวัติศาสตร์อันจะทำให้ภาพประวัติศาสตร์อดีตชัดเจนยิ่งขึ้น (Marino, 2012: 107-116) นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในขั้นที่ 2 คือ สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy) ที่มีการให้ผู้เรียนได้รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า ในขั้นนี้ได้ทำให้นักเรียนเกิดลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันในมิติด้านอารมณ์ความรู้สึกเกิดการสร้างจินตนาการเพื่อรับรู้ ชาบซึ่งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจ

ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต และเกิดพัฒนาการการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของบุคคลในอดีตได้ และจากการปฏิบัติและดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ได้ส่งผลต่อมิติด้านการรู้คิดของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน กระบวนการวิเคราะห์ ที่ความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและคำบอกเล่าจากบุคคล และนำข้อมูลที่ได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนในชั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) เป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน และสามารถสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชั้นที่ 4 ได้ กระบวนการดังกล่าวได้เชื่อมโยงไปนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ตามมิติการรู้คิดของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน (Foster, 2001; Barton and Levstik, 2009; Cooper, 2004; Davison, 2012) อันส่งผลต่อการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนในกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน ที่พัฒนาการสูงขึ้นเป็นลำดับนั้นได้แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราว เหตุการณ์ เข้าใจการกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีตตามบริบททางประวัติศาสตร์เกิดขึ้นก็มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนที่สูงขึ้นก่อนเรียนสอดคล้องกับศศิพัชร จำปา (2558: 184-187) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงสามารถสรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และกิจกรรมการเรียนรู้มีผลต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ในรายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนมีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นระดับ มากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบที่นักเรียนได้มีการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ได้ฝึกฝนตนเอง ได้เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และได้สร้างสรรค์ชิ้นงานอัน

เป็นผลมาจากการศึกษาค้นคว้าของตนเอง นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ชิดผู้ศึกษามากที่สุดโดยไม่ต้องเดินทางเพื่อออกไปค้นหาจากที่อื่นใด ประวัติศาสตร์บอกเล่าสามารถบันทึกปากคำหรืออธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ที่ยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ข้อมูลแบบตำนาน นิทาน เรื่องนิทาน คำร่ำลือ ต่าง ๆ เหล่านี้ ก็สามารถนำมาประเมิน วิเคราะห์วิจัยเพื่อศึกษาได้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างประวัติศาสตร์ด้วยตนเองโดยมีหลักการแบบมาตรฐานและมีความเป็น “ศาสตร์” และ “ศิลป์” รวมอยู่ด้วยกัน เป็นการศึกษาช่วงแห่งชีวิตผู้คนในท้องถิ่นซึ่งประกอบกันขึ้นเป็น “ประวัติศาสตร์สังคม” ที่ทำให้เห็นชีวิตและสภาพแวดล้อมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้คนภายในทั้งบุคคลสำคัญของบ้านเมืองของตนเอง (ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 34-44) การนำนักเรียนไปเรียนรู้ยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้เหตุการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นตนนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและร่องรอย ยืนยันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความห่วงใยในมรดกที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นของตนได้ให้ไว้กับชนรุ่นหลัง ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้นั้นสำคัญคือ ครูจะต้องวางแผนการกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่อย่างรัดกุม มีวัตถุประสงค์ในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แน่นอนรวมทั้งมีการสรุปผลหรืออภิปรายผลหลังจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้แล้ว ซึ่งเชื่อมโยงกับความพึงพอใจในลำดับต่อมา คือ การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรม และการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญา เหลืองแดง (2561) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีการนำนักศึกษาไปยังแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ทำให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับแหล่งที่เรียนรู้ที่ที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นมีการสร้างสรรค์ สัมผัสคุณค่าจนเป็นมรดกอันทรงคุณค่าของชาติ และผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้จนเกิดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย โดยนักศึกษามีความพึงพอใจของต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะในการวิจัยเป็น 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของการใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ไม่สามารถลงไปยังพื้นที่จริงได้ เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมดโดยใช้สื่อที่เป็นคลิปสารคดี ภาพถ่ายเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้จากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพรที่จะต้องใช้ในการวิจัย การปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีผ่านแอปพลิเคชัน (Application) ที่หลากหลายช่องทาง เช่น การโทรผ่านกลุ่มไลน์ (Line group) การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก (Messenger Facebook) การประชุมออนไลน์ผ่านมีท (Google meet) ปัจจัยจากการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่มที่ผ่านช่องทางออนไลน์ขาดความสมบูรณ์เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคของช่องทางในการสื่อสารส่งผลให้ผู้เรียนในกลุ่มปานกลางและอ่อนบางคนมีพัฒนาการไปไม่ถึงทั้ง 5 ระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันใน 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หากผู้เรียนได้ลงพื้นที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จริงและได้ปฏิบัติการประวัติศาสตร์บอกเล่าสัมภาษณ์บุคคลโดยไม่ผ่านช่องทางออนไลน์ ผู้เรียนจะได้สัมผัสกับของจริงและเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ก็จะมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีพัฒนาการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันไปถึงระดับ 5 ทั้ง 5 องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2. ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรศึกษาคู่่มือการใช้รูปแบบให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลต่อผู้เรียนตามเป้าหมายที่รูปแบบกำหนดไว้

3. ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และส่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยแหล่งเรียนรู้ควรศึกษาเป็นแนวการศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงพัฒนาการความเป็นมาตามลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

4. จากการจัดการเรียนรู้ ก่อนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้และใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า ครูผู้สอนควรฝึกฝนสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนในการเก็บข้อมูล หรือสร้างคู่มือให้กับผู้เรียนในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

5. จากการจัดการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนควรชี้แจงและมอบหมายภาระงานให้ผู้เรียนอย่างชัดเจน รวมทั้งต้องให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการทำงานของผู้เรียนเป็นระยะเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

6. การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ควรบริหารจัดการระยะเวลาของการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจน และวางแผนการดำเนินกิจกรรมให้ดี เพราะมีการนำผู้เรียนออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ และการสัมภาษณ์บุคคลตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาที่มากพอสมควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในแต่ละชั้นมีขั้นตอนย่อย และกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจมีการพัฒนาเป็นชุดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะของตนเองในการสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนาระดับการรับรู้ของผู้เรียนไปจนถึงระดับการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นของผู้เรียนในระดับอื่น ๆ ต่อไป

รายการอ้างอิง

- Anderson, L., & Krathwohl, D. A. (2001). *Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's, Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman.
- Ashby, R., & Lee, P. (1987). Children's concepts of empathy and understanding in history. In C. Portal (Ed.), *The history curriculum for teachers*, 62–88.
- Barton, K. (1996). Narrative simplifications in elementary students historical thinking. In *Advances in research on teaching*. In J. Brophy (Ed.). *Teaching and learning history*, 6, 51–83.
- Barton, K., & Levstik L. (2009). *Teaching History for the Common Good*. London: Routledge.
- Barton, K., & Levstik L. (2010). *Doing History Investigating With Children in Elementary and Middle Schools*. New York: Routledge. (Vol. 4th).
- Baxter E. A. (1995). Concepts and Models of Empathy: Past, Present, and Future. *Jefferson Journal of Psychiatry*, 12(2), 6-14.
- Baylor University Institute for Oral History. Oral History, accessed June 15, 2020, available from <https://www.baylor.edu/library/index.php?id=974108>.
- Best, J. W. (1986). *Research in Education*. New Delhi: Prentice - Hall.
- Brooks, S. (2011). Historical empathy as perspective recognition and care in one secondary social studies classroom. *Theory and Research in Social Education*, 39(2), 166-202.
- Bruner, J. S. (1977). *The Process of Education*. Cambridge : Harvard University Press.
- Bruner, J. S. (1991). The Narrative Construction of Reality. *Critical Enquiry*, 18(1), pp 1-21.
- Collins, G. S. (2004). "What aspects of historical empathy do gifted eighth grade social studies students display?." (Doctoral dissertation), *The University of Georgia*.
- Cooper, H. (1991). *Young Children's Thinking in History*. PhD Thesis, London University Institute of Education.
- Cooper, H. (2004). *Exploring Time and Place Through Play*. London. David Fulton.
- Cooper, H. (2017). *Teaching History Creatively*. London. Routledge.

- Cunningham, D. L. (2009). An empirical framework for understanding how teachers conceptualize and cultivate historical empathy in students. *Journal of Curriculum Studies*, 41(5), 679-709.
- Davison, M. (2012). "It's is Really Hard Being in Their Shoes: Developing Historical Empathy in Secondary School Students." (Doctoral dissertation), University of Auckland.
- Davison, M. (2017). Teaching about the First World War today : Historical Empathy and Participatory Citizenship. *Citizenship and Social Economics Education*. 16 (3), 148-156. .
- Devries, R. a. Z. B. (1992). Study compares teachers and classroom atmospheres. *The Constructivist*, Spring, 12(2), 1-2, 3-6. .
- Downey, M. (1994). Historical thinking and perspective taking in a fifth-grade classroom. Paper presented at the University and Faculty Assembly, National Council for the Social Studies annual meeting, 18. .
- Endacott, J. L. (2010). Reconsidering Affective Engagement in Historical Empathy. *Theory and Research in Social Education*, 38, 6-49. .
- Endacott, J. L., & Brooks, S. (2013). An Updated Theoretical and Practical Model for Promoting Historical Empathy. *Social Studies Research and Practice*, 8, 6-49. .
- Endacott, J. L., & Brooks, S. (2018). Historical empathy: Perspectives and responding to the past. In S. A. Metzger & L. McArthur Harris (Eds.), *The Wiley international handbook of history teaching and learning*, 203–226. .
- Ferretti, R. P., MacArthur, C. D., & Okolo, C. M. (2001). Teaching for Historical Understanding in inclusive Classrooms. *Learning Disability Quarterly*, 24 (1), 59-71.
- Foster, S. (1999). Using historical empathy to excite students about the study of history: Can you empathize with Neville Chamberlain? *The Social Studies*, 90(1), 18–24.
- Foster, S. (2001). Historical Empathy in Theory and Practice: Some Final Thoughts. In O.L. Davis, .
- Gaddis, J. L. (2002). *The Landscape of History: How Historians Map the past*. New York: Oxford University Press.

- Goleman D. (1998). *Emotional Intelligence: Why "EQ" is more important than "IQ"*.
Athens: Hellinika Grammata.
- Harris , B. K. (2016). *"Teacher Strategies for Developing Historical Empathy"*. (Doctoral
Dissertation). Walden University.
- Jolliffe, D., and Farrington, D. P. (2006). Development and validation of the Basic
Empathy Scale. *Journal of Adolescence*, 29(4), 589–611.
- Jonassen, D. H. (1992). Evaluating constructivist learning. In T.M. Duffy (Ed.),
Constructivism and the technology of instruction. New Jersey : Lawrence
Erlbaum Associates Publishers.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. . (2015). *Models of Teaching.(9 th)* New York: Pearson
Education, Inc.
- Joyce Bruce R and other. (2011). *Models of teaching*. Boston: Pearson.
- Klages, C. L. (1999). "Secondary Social Studies student's Engagement with Historical
Thinking and Historical Empathy as They Use Oral History Interview." (Doctoral
dissertation), University of Texas at Austin.
- Kosti, K., and Tsiaras. . (2015). Pilot Study on Secondary School Students in Greece.
Drama Research: International Journal of Drama in Education, 6 (1), 1-22.
- Kruse, K. (2019). Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model, accessed
March 14, 2019, available from
http://www.gransormativedesigns.com/ld_systems.html
- Lee, P., & Ashby., R. (2001). "Empathy, Perspective Taking, and Rational Understanding."
In *Historical Empathy and Perspective Taking in the Social Studies*, edited by O.
L. Davis Jr., E.A. Yeager, and S.J. Foster, 21-50. Lanham, MD: Rowman &
Littlefield Publishers Inc.
- Marino, M. P. (2012). Urban Space as a Primary Source: Local History and Historical
Thinking in New York City.*Social Studies*, 3 (3), 107-116.
- Marquardt, M. J. (2002). *Building the Learning Organization: Mastering the 5 Elements for
Corporate Learning*. California: Davies-Black Publishing.
- Miller, B. F., and Keane, C. B. (1997). *Encyclopedia & dictionary of medicine, nursing
and allied health*. Philadelphia : Saunders.
- Murphy, J. (2007). *100+ ideas for teaching history*. London; New York : Continuum.

- National Council for the Social Studies. *Constructivism*, accessed June 15, 2020, available from <https://www.socialstudies.org/>.
- Oral History Australia. Oral History, accessed June 15, 2020, available from <https://oralhistoryaustralia.org.au/>.
- Piaget, J. (1968). *The Construction of Reality in the Child*. New York: Ballantine Books.
- Rogers, C. (1951). *A theory of personality and behavior*. London: Coustable.
- Russell, R. B. Oral History Project, accessed June 15, 2020, available from <https://sclfind.libs.uga.edu/>.
- Seixas, P., & Peck, C. (2004). Teaching historical thinking. In A. Sears & I. Wright (Eds.), *Challenges and Prospects for Canadian Social Studies*, 109-117.
- Sherri Rae, C. (2012). "Students As Historians: The Historical Narrative Inquiry Model's Impact on Historical Thinking and Historical Empathy." (Doctoral dissertation), University of North Texas.
- Starr, L. (1980). A Remembrance. *The Oral History Review*, 8, 93-97.
- Taylor, T., & Young, C. (2004). *Making History: A Guide for the Teaching and Learning of History in Australian Schools*. Carlton South Victoria: Commonwealth of Australia.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Yeager, E. A., & S.J. Foster. (2001). *Historical Empathy and Perspective Taking in Social Studies*. Lanham, MD: Rowman and Littlefield.
- Yilmaz, K. (2007). Historical Empathy and Its Implications for Classroom Practices in Schools. *The History Teacher*, 40(3), 331-337.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎีการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรณีการ์ ต้นประเสริฐ และคณะ. (2543). **90 ปี มุานิธิปอเต็กตึ๊งบนเส้นทางประวัติศาสตร์สังคมไทย : ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า**. สมุทรปราการ: สภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่น เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา कुमारาร์ช. (2558). การออกแบบการเรียนการสอน = *Instructional design*. (พิมพ์ครั้งที่ 5) นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- กาญจนา ศิริมุสิกาส. (2544). สังคมศึกษา: การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์..
- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2559). วิถีชุมชนเครื่องมือ 7 ขั้นที่ทำให้งานชุมชนง่ายได้ผลและสนุก. นนทบุรี: สุขศาลา.
- ฉันทจุฑา ชัยเสนา ดาลลาส. (2556). ความเข้าใจเข้าใจ: พลังเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาล. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข*, 13-23.
- ชัยพจน์ รังงาม. (2542). แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นครอบครัว. *วารสารวิชาการ*, 2(4), 31-33.
- ชัยรัตน์ โตศิลา. (2555). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). การสอนซ่อมเสริม : เติมเต็มศักยภาพผู้เรียน. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชาติชาย มุกสง. (2554). ประวัติศาสตร์ที่หายไป: คนเล็กๆ ที่ถูกลืมกับวิธีการศึกษาแนวจุลประวัติศาสตร์ (Microhistory). *วารสารประวัติศาสตร์*, 48-75.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. (2554). แนวคิดและแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. *วารสาร พฤติกรรมศาสตร์*, 5(1), 19-35.

- ทีศนา แคมมณี. (2540). **รูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2546). **ความฉลาดทางอารมณ์จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มติชน.
- ธิดา สารยะยา. (2539). **อารยธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). **กรุงแตก, พระเจ้าตากฯ และประวัติศาสตร์ไทยว่าด้วยประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์นิพนธ์**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประเสริฐ เอี่ยมรุ่งโรจน์. (2560). **สร้างตัวกลับหัวคิด**. กรุงเทพฯ : บริษัทแแกะดำ ทำธุรกิจ จำกัด.
- ปรัชญา เหลืองแดง. (2561). **การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ปิยนาด บุนนาค. **ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า**. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก http://www.bia.or.th/fileupload/1_ทำไมต้องประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า.
- พรรณี บัวเล็ก. **ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า : ทฤษฎี และประสบการณ์**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.slideshare.net/ssuser27eb42/2-58586004>.
- พรรณี บัวเล็ก. **ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://voicelabour.org/>.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2558). **การจัดการเรียนรู้แนวโนศวรรษที่ 21** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2555). **ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส บุญประกอบ. (2543). **อิศวกับภาวะผู้นำในบางประเด็น**. รวมบทความทางวิชาการ E.Q., 211-220.
- ยงยุทธ ชูแว่น. (2562). **ครึ่งศตวรรษแห่งการค้นหาและเส้นทางสู่นาคตประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : ยิปซี กรุ๊ป.
- ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ. (2554). **เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ครู : แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา. หลักสูตรโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา พุทธศักราช 2564 ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) : กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. ชุมพร: โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

ลัดดา ศิลาน้อย. (2543). การใช้แหล่งความรู้ท้องถิ่นกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา. ขอนแก่น:
คณะศึกษาศาสตร์.

เลิศชัย ศิริชัย. (2553). “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมกระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์
ท้องถิ่น” ในการสัมมนาทางวิชาการ ประวัติศาสตร์สุราษฎร์ธานีในบริบทการเปลี่ยนแปลง
สมัยใหม่ วันที่ 17-19 สิงหาคม 2553 ณ ห้องประชุมพุทธทาส มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์
ธานี.

และคณะ., ก. ต. (2543). 90 ปีมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งบนเส้นทางประวัติศาสตร์สังคมไทย : ประวัติศาสตร์จาก
คำบอกเล่า. .

วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม: โรง
พิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วันเพ็ญ วรณโกมล. (2542). การสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภฏ
ธนบุรี.

วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. จิตสำนึกทางประวัติศาสตร์. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, เข้าถึง
ได้จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_576372.

วิทย์ วิศทเวทย์. (2555). ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษร
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2547). วิธีการตรวจสอบหลักฐาน การค้นคว้าข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทาง
ประวัติศาสตร์. วารสารวิชาการ ปีที่7, 2, 69-81.

วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2543). การพัฒนาสติปัญญาทางอารมณ์เพื่อความสำเร็จในการทำงาน. รวม
บทความทางวิชาการ E.Q., 69-74. .

สิริวรรณ ศรีพหล. (2554). การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สิริวรรณ ศรีพหล. (2557). แนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่องการจัดการ
เรียนการสอนสาระร่วมสมัยในวิชาสังคมศึกษา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2557). ปฏิบัติการประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็กประไพวิริยะพันธุ์.
- ศรีศักร วัลลิโภดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2557). ประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อเด็กกรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. องค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2563, เข้าถึงได้จาก <http://rescom.trf.or.th>.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2561). พิพิธภัณฑสถานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์.
- ศศิพัชร จำปา. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ศุภณัฐ พานา. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มร่วมกับแนวคิด Magic if เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมประสงค์ น่วมบุญลือ. (2558). ธรรมะกับกระบวนการศึกษา. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546ก). แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 – 2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุเทพ สุนทรเกษม. (2548). มานุษยวิทยากับประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- สุนทรชัย ชอบยศ. (2562). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนารากฐานท้องถิ่นที่เข้มแข็งและยั่งยืน. สถาบันพระปกเกล้า. พฤษภาคม-สิงหาคม 2562, 115-138.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

องอาจ นัยพัฒน์. (2554). การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2543). ความคิดทางประวัติศาสตร์และศาสตร์ของวิธีคิด : รวมบทความทาง
ประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและรับรองการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. นายสมศักดิ์ ฤทธิภักดี (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ พิพิธบางลำพู)
สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
2. นายศราวุฒิ วัชรบัณฑิต (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ พิพิธบางลำพู)
สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
3. นายเอกราช ชนะการ ภัณฑารักษ์ชำนาญการ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดชุมพร
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
4. นายอาคม ชาญเดช
ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ (ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)
โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
5. นางสาวกรรณิพย์ สายัณห์ (ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)
ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริม
การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ทองนิล
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิดา จารย์อุปการะ
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
3. อาจารย์ ดร.วิฑูรย์ คุ่มหอม
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาวิตา ชวนขยัน
 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
 สถานที่ทำงาน : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
6. อาจารย์ ดร.ปรีชญา เหลืองแดง
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนหลักสูตรและการสอนสังคม
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
7. นางวรรรชิตา พิทักษ์พิเศษ (ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
8. นางสาวลักษณ รัตผล (ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอมือง จังหวัดชุมพร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. อาจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน
3. ดร. ธนภูมิ พุ่มจันทร์ (ครู วิทยฐานะชำนาญการ)
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ อำเภอเมืองสมุทรปราการ
 จังหวัดสมุทรปราการ
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคม
4. ดร. ณีภุชงค์ ลำภูทอง (ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ)
 โรงเรียนศรีयाภัย อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
5. นางยินดี ชันบุตร (ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ)
 โรงเรียนศรีयाภัย อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (เนื้อหา)

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

**คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

คำนำ

คู่มือการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นเอกสารที่อธิบายรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ที่ต้องการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ได้เข้าใจในหลักการ และองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้ที่สนใจควรศึกษาคู่มือฉบับนี้ให้ชัดเจนก่อนการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ รายละเอียดของคู่มือฉบับนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. คำชี้แจงการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
3. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
4. องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 4.1 หลักการ
  - 4.2 วัตถุประสงค์
  - 4.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้
  - 4.4 เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

1. คำชี้แจงการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีข้อควรปฏิบัติก่อนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 1.1 ศึกษาความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ใน

แต่ละแผน เพื่อความเข้าใจในภาพรวมและแนวคิดพื้นฐาน รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 6 แผน ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมพร ประวัติศาสตร์ และความเป็นมา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว และชุมพรสมัยประวัติศาสตร์ ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 2 - 3 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สะพานท่านางสังข์ ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้ ในสัปดาห์ที่ 4-5 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกาะมัดโพธิ์ในสัปดาห์ที่ 6-7 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร ในสัปดาห์ที่ 8-9 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพรแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ได้ผู้เฒ่า ในสัปดาห์ที่ 10-11 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 4 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1 เรื่อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงเขตอุดมศักดิ์ ในสัปดาห์ที่ 12-13 รวมจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการทดลอง 7 ชั่วโมง และทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 1 วัน

1.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นบทเรียนสำเร็จรูป มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกันระหว่างเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละชั้น ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ได้ระบอบุองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ หัวข้อเนื้อหา จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล

1.2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในแผน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์ บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 4 ขั้นตอนใหญ่ 8 ขั้นตอนย่อย (ECCA Model) คือ

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)

1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy)

1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)

2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)

2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)

3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history)

3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (After learning review the local historical empathy)

4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)

4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

2. จัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้

2.1 ศึกษา และทำความเข้าใจเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.2 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 จัดเตรียมความพร้อมในการศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์หรือภายในท้องถิ่น เช่น การออกแบบเส้นทางในการเดินทาง การกำหนดวัน การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่ดูแลแหล่งเรียนรู้ รวมถึงการนัดหมายการเดินทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนาม

2.4 เตรียมความพร้อมผู้เรียนในเรื่องของการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.5 จัดเตรียมรายชื่อบุคคลและติดต่อผู้ที่จะให้สัมภาษณ์

3. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้กำหนดบทบาทผู้สอนและผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 4 ขั้นใหญ่ 8 ขั้นย่อย ดังนี้

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)		
1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. เสนอความรู้เกี่ยวกับบุคคลหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2. จัดเตรียมหลักฐาน เอกสารและบทความให้กับผู้เรียน พร้อมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ท้องถิ่นในอดีต 3. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมและบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในท้องถิ่นในอดีต 4. มีส่วนร่วมในการอภิปรายความรู้กับนักเรียน	1. นักเรียนศึกษาหลักฐานเอกสารและบทความแล้วสรุปสาระสำคัญ 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้เก่าเกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ ระบุความแตกต่าง ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ในอดีต
1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. อำนวยความสะดวกผู้เรียนในการแบ่งกลุ่มโดยตระความสามารถของผู้เรียน เก่งปานกลาง อ่อน	1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน โดยตระความสามารถ เก่งปานกลาง อ่อน

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	2. กระตุ้นให้นักเรียนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา 3. สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	2. นักเรียนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา
ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)		
2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ครูจัดเตรียมข้อมูล เอกสารและให้คำแนะนำแหล่งข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประเด็นที่นักเรียนได้รวมกำหนดเป็นหัวข้อในการศึกษาอย่างหลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสืบค้นสำรวจและรวบรวมหลักฐานได้ด้วยตนเอง	2. ศึกษา ค้นคว้า สำรวจ และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำแนกหลักฐานประเภทต่าง ๆ ตรวจสอบประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูลหรือหลักฐาน และพิจารณาเนื้อหาสาระที่ได้จากข้อมูลหรือหลักฐาน
2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า	1. ครูจัดเตรียมข้อมูล อุปกรณ์แนะนำข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ 2. ครูอำนวยความสะดวกนักเรียนในการทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียน 3. ครูช่วยเหลือ ชี้แนะในการกำหนดประเด็น คำถาม และการดำเนินการในการสัมภาษณ์	1. ทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ 2. ลงพื้นที่ปฏิบัติการตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า 2.1 นักเรียนร่วมกันกำหนดประเด็นและคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 2.2 นักเรียนปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อกันได้
ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)		
3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า	1. ครูแนะนำแนวทางในการวิเคราะห์ตีความข้อมูลจากหลักฐาน	3. นักเรียนผสมผสานความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
	<p>ทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่</p>	<p>ภายนอกกับการเรียนรู้ภายในห้องเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ - นักเรียนร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร <p>4. นักเรียนวิเคราะห์ ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่</p> <p>2. นักเรียนในการสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่า</p> <p>3. นักเรียนร่วมกันค้นคว้าเพิ่มเติมรวบรวมตรวจสอบหลักฐานประเภทต่าง ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ</p>
<p>3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น</p>	<p>2. ครูให้การช่วยเหลือนักเรียนในการสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ</p>	<p>1. นักเรียนสังเคราะห์ประเด็นสาระสำคัญที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่</p> <p>2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม</p> <p>3. นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากศึกษาตามหัวข้อและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอองค์ความรู้และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า</p>

กระบวนการจัดการเรียนรู้	บทบาทผู้สอน	บทบาทผู้เรียน
ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (After learning review the local historical empathy)		
4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. ครูนำเสนอรูปแบบหรือวิธีการในการเผยแพร่องค์ความรู้ให้ผู้เรียนทราบ 2. ครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่อผลงานที่นักเรียนได้จากการศึกษาค้นคว้านำเสนอ 3. ครูช่วยอำนวยความสะดวกและสังเกตการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของนักเรียน	1. นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบการทำอินโฟกราฟิก เพจความรู้ในสื่อออนไลน์ และจัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียน หรือเผยแพร่ในยูทูบ 2. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	1. ครูอธิบายและให้คำแนะนำในการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน 2. ครูช่วยนักเรียนสรุปผลการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	1. นักเรียนทำการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน 2. นักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการเขียนรายงานในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

2. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เป็นกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ในการที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถสนองตอบทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ ซึ่งประเทศที่ต้องการความก้าวหน้าต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนโดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือ ดังพระราชดำรัสในสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ว่า

“...การศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ตลอดจนความประพฤติและคุณงามความดีของบุคคล ให้บุคคล

ดำรงตนอยู่ในสังคมและในโลกได้อย่างมั่นคงและมีความสงบร่มเย็นได้
แม้ว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพียงใดก็ตาม...” (กระทรวงการ
ต่างประเทศ, 2561: ออนไลน์)

ประวัติศาสตร์ คือ “เรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต” นิยามนี้มุ่งเน้น
ไปที่เนื้อหาว่า เป็นบทเรียนในการสอนให้คนเข้าใจถึงพฤติกรรมของคนในสังคม ทำให้คนในแต่ละ
สังคมได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง ได้ศึกษาประสบการณ์ทั้งที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลว
เพื่อเป็นเครื่องตัดสินใจ การดำเนินการต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดๆ ก็ตาม ประวัติศาสตร์ในฐานะ
เป็นศาสตร์หรือสาขาวิชาการหนึ่งนั้น คือ การศึกษาเรื่องราวสำคัญๆ ที่เชื่อว่าจะได้เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับ
ประสบการณ์ด้านต่างๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่ง บนพื้นฐานของการวิพากษ์วิเคราะห์หลักฐาน
เอกสารชั้นต้น และหลักฐานร่วมสมัยอื่นๆ เพื่อความเข้าใจปัญหาในสังคมปัจจุบัน (ระวีวรรณ
ภาคพรตและคณะ 2554 : ก) และมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical
Method) ที่มีจุดเน้นในเรื่องการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และประเมินความน่าเชื่อถือของ
หลักฐานก่อนนำไปใช้ ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งของโลกยุคปัจจุบันที่มีการนำข้อมูลข่าวสาร
แสวงหาผลประโยชน์อย่างกว้างขวาง ประวัติศาสตร์จึงเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญของมนุษย์ ทุกชาติทุก
ประเทศจึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำหรับประเทศไทยนั้นได้ให้
ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ตั้งเห็นได้จากพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระ
นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่พระราชทานแก่พสกนิกร ในวันคล้ายวันพระราชสมภพเมื่อ
วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ที่แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมาย และความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์
โดยเฉพาะตอนหนึ่งว่า

“...แต่น่าเสียดายตอนนี้ท่านนายก เขาไม่ให้เรียนวิชา
ประวัติศาสตร์แล้วนะ ฉันไม่เข้าใจ เพราะตอนที่ฉันเรียนอยู่สวีตเซอร์แลนด์
ก็แสนไม่มีประวัติศาสตร์อะไร เเท่าไร เราก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ แต่ก็
ต้องเรียนประวัติศาสตร์ของสวีต แต่เมืองไทยนี้ โอ้โฮ บรรพบุรุษเลือดทา
แผ่นดิน กว่าจะมาถึงที่ให้เราอยู่ นั่งกินกันสบาย มีประเทศชาติเนี่ย เรา
กลับไม่ได้เรียนประวัติศาสตร์ ไม่รู้ว่าใครมาจากไหน เอ๊ะเป็นความคิดที่
แปลกประหลาด อย่างที่อเมริกา ถ้ามไปเขาก็สอนประวัติศาสตร์สอน
ประวัติศาสตร์บ้านเมืองของเขาที่ไหน ประเทศไหนเขาก็สอน แต่ประเทศ
ไทยไม่มีไม่ทราบว่าแผ่นดินนี้มีมันรอดมาอยู่จนบัดนี้ได้ เพราะใคร หรือว่า
อย่างไรกัน โอ้โฮอันนี้น่าตกใจ...” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2556, อ้างถึงใน
ศศิพัชร จำปา 2558 : 3)

จากพระราชเสาวนีย์ ดังกล่าว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และรุกร้าให้นำประวัติศาสตร์มาจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เพราะปัญหาเรื่องของชาติบ้านเมืองถูกละเลยมาเป็นเวลาช้านาน ดังนั้นการที่จะจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้บรรลุตามพระราชประสงค์ และตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์จะมีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้อให้เกิดความน่าสนใจ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยการเชื่อมโยงอดีตเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบัน จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในความเข้าใจอันดีต่อความแตกต่างและความหลากหลายของกลุ่มคน สร้างเสริมลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ และความเป็นเหตุเป็นผลให้เกิดในตัวผู้เรียน (ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ, 2554 : 4) ดังนั้น การศึกษาประวัติศาสตร์ยังคงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญ เพราะการศึกษาประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อผู้ศึกษาคือ ประการแรกก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในชาติบ้านเมืองของตน คือทำให้เรารู้ถึงความเสียสละของบรรพบุรุษที่ได้สร้างบ้านเมืองมา รักชาติบ้านเมืองไว้ด้วยชีวิต สร้างสมวัฒนธรรมอันดีงามมาสู่รุ่นลูกหลานจึงก่อให้เกิดความภูมิใจ ประการที่สองทำให้เข้าใจทัศนคติของผู้อื่น การศึกษาประวัติศาสตร์ช่วยให้เราเข้าใจความคิดความรู้สึกของคนในสังคมต่างๆ และในเวลาต่าง ๆ กัน ประการที่สามทำให้ได้บทเรียนจากประวัติศาสตร์ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีตย่อมมีทั้งด้านดีและด้านร้าย พฤติกรรมใดที่นำความเสียหายมาสู่สังคมส่วนรวมในอดีต ซึ่งอาจส่งผลร้ายมาสู่ปัจจุบันและเชื่อมโยงไปถึงอนาคตด้วย เราก็จำไว้เป็นบทเรียน ไม่สร้างความเสื่อมเสียเช่นนั้นอีก ประการที่สี่ทำให้เราเข้าใจในปัจจุบันชัดเจนขึ้น การเรียนรู้ว่าประเทศของเราและประเทศต่างๆ ในโลกนั้นมีที่มาจากไหน มีพัฒนาการมาอย่างไร มีวัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นอย่างไร และเปลี่ยนแปลงไปเพราะอะไร จะทำให้เรารู้จักตัวเองและเข้าใจสังคมโลกในปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น และประการสุดท้าย การศึกษาประวัติศาสตร์ทำให้ได้ฝึกทักษะที่จำเป็น ฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ซึ่งนำมาใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ทักษะการค้นคว้าข้อมูล ทักษะการแสดงความคิดเห็น ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการเขียนรายงานการค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น (ระวีวรรณ ภาคพรตและคณะ, 2554 : 5-11)

ปัญหาเรื่องประวัติศาสตร์ในสังคมไทยประกอบด้วยหลายสาเหตุ ประการแรก คือการขาดจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ (a sense of history) ของคนไทยในปัจจุบัน ประการที่สอง คือการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในบทบาทของประวัติศาสตร์ และประการที่สามคือการที่ไม่สามารถแยกแยะข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อถือได้จากบรรดาเรื่องที่ได้ยินจากคำบอกเล่า ดังนั้นบทบาทของประวัติศาสตร์ คือการบอกให้ทราบว่าอะไรได้เกิดขึ้นแล้วในอดีต เพราะเหตุใดจึงเกิดขึ้น และเกิดขึ้นอย่างไร เหตุการณ์ที่เป็นประวัติศาสตร์แก้ไขอะไรไม่ได้ จึงมีไว้เพื่อการศึกษา มิใช่เพื่อสะสมความรู้สึกชื่นชอบหรือเกลียดชังในเหตุการณ์ และหากนำเอาความรู้สึกดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับปัจจุบันก็จะเกิดความสับสนในความรู้สึกนึกคิด (วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร, 2560 :

ออนไลน์) จึงทำให้การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์มี ความหลากหลาย ทั้งที่เชื่อถือได้และที่เชื่อถือไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องรู้จักแยกแยะด้วยการพิจารณาหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ปัจจุบันในยุคที่เด็กไทยไทยหลงใหลไปกับการบริโภคสื่อเทคโนโลยี สังคมออนไลน์ โดยเห็นว่าเป็นเรื่องทันสมัย ขณะเดียวกันก็กลับมาสนใจการเรียนและการอ่านเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ไม่เป็นประโยชน์ต่อวิถีชีวิตในอนาคตหรือการประกอบอาชีพ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความรู้รอบตัวน้อย ไม่ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของโลก ซึ่งเป็นผลทำให้การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ต้องประสบปัญหา คือ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนประวัติศาสตร์ เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ที่เป็นนามธรรม ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถสัมผัสกับประวัติศาสตร์เหล่านี้ได้โดยตรง การเรียนการสอนจึงอาศัยการอ่าน การท่องจำจากตำราเพื่อลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ โดยผู้เรียนไม่ได้ใช้กระบวนการเรียนรู้และมีความเข้าใจประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง อีกประการหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาในรายวิชาประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่จะเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนแบบบรรยายเพื่อถ่ายทอดความรู้มากกว่าการส่งเสริมให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2543: 35-36; Barton and Levstik, 2010: 37) นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในปัจจุบันที่ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิด การรับรู้ความรู้สึกทางชาติการรับรู้บริบททางประวัติศาสตร์ และไม่มี ความเข้าใจว่าอดีตนั้นแตกต่างจากปัจจุบัน

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน (Historical Empathy) ถือเป็นมิติใหม่ของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคปัจจุบัน ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาตัดสินอดีตในเงื่อนไขของตัวมันเองโดยการพยายามทำความเข้าใจความคิด (mentality) กรอบแห่งการรับรู้ (frames of reference) ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย และการกระทำของบุคคลในอดีตในประวัติศาสตร์โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย โดยลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์แบ่งออกเป็นมิติด้านการรู้คิด (Cognitive) อันเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลายการวิเคราะห์ และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตีความอดีตโดยการใช้หลักฐานไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต และการตระหนักว่าอดีตที่ผ่านมาแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และมิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective) ที่จะเป็นการใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ชาบซึ่งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต

การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่นตลอดจนมีความเห็นอกเห็นใจและการไม่ตัดสินผู้อื่น (Foster,2001; Barton and Levstik, 2009; cooper, 2004; Davison,2012)

นอกจากนี้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำ (cognitive historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น (affective historical empathy) ในประวัติศาสตร์ได้ ทั้งนี้จะเป็นการทำให้ผู้เรียนจะทำให้ให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักสังคม รู้จักประเทศ และรู้จักโลกของตนเอง อาจกล่าวโดยสรุปว่าได้ การเรียนประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน จะทำให้ “รู้เขา” และ “รู้เรา” เพื่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่นซึ่งหมายถึง รู้จักขอบเขตความสามารถของตนเอง เห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเองเพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ การรู้จัก “ผู้อื่น” คือการได้เห็นพัฒนาการในมิติต่างๆที่ทำให้ “เขา” เปลี่ยนแปลงมาอยู่ในรูปลักษณะปัจจุบัน เข้าใจความแตกต่างและความเหมือนระหว่าง “เขา” กับ “เรา” สามารถใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ยืนยันความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย และการกระทำของผู้กระทำในประวัติศาสตร์ (Yimaz, 2007 : 331) และนำไปสู่การให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ยอมรับในความแตกต่าง เป็นการทำความเข้าใจผู้อื่นในบริบททางประวัติศาสตร์ มองอดีตอย่างเข้าใจและไม่นำเอาความรู้สึกนึกคิดของปัจจุบันไปตัดสินเรื่องราวที่เกิดในอดีตซึ่งจะนำไปสู่การลดอคติทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อกัน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันจึงมีความจำเป็นต่อการศึกษาประวัติศาสตร์

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ วิถีชีวิต วัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมและบริบทรอบตัว อันเป็นยุคที่ต้องสร้างเด็กและเยาวชนไทยให้เป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยสามารถทัดเทียมอารยประเทศได้ ดังนั้นการเตรียมนักเรียนให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้การศึกษาที่เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการพัฒนาสร้างเยาวชนยุคนี้ให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมโลกได้อย่างสงบสุข และยั่งยืนตลอดไป (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียวร์ ยินดีสุข, 2558 : 1) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ระบุความมุ่งหมาย และหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่าต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 3 - 6) ครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์จำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในเรื่องการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา การ

เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความรู้ ทักษะ มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างอย่างหลากหลาย และมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตทำให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทาง สังคม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลกในอนาคต และนอกจากนี้ครูจำเป็นต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนในคริสต์ศตวรรษที่ 21 มีค่านิยมที่เหมาะสมเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ (ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2553: 31-37)

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมาเน้น การให้ความรู้ความเป็นของชาติไทย และเน้นในเรื่องการปลูกจิตสำนึกความรักชาติ ความสามัคคีที่ จะเป็นพลังในการพัฒนาชาติต่อไป แต่ดูเหมือนว่าในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะเน้นเรื่องราวของชาติไทยและยังไม่มีประเด็นครอบคลุมเนื้อหา รายละเอียดเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญเพื่อพัฒนาไปสู่ความรู้ความเข้าใจ และความเป็นมาของชาติไทยได้อย่างรอบด้าน ซึ่งนำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจในมรดก และวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ (ยงยุทธ ชูแว่น, 2551: 243-270; เลิศชัย ศิริชัย, 2553: 1-13; สิริวรรณ ศรีพหล, 2553: 77, อ่างถึงในศศิพัชร จำปา, 2558 : 10) อย่างไรก็ตามในยุคปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้มีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทย การศึกษาในระดับ ต่าง ๆ ให้ความสนใจกับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาติที่เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากกว่าจะ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามหรือวีรกรรมของชาวบ้าน ทั้งนี้มีหลักฐานจากผู้สูงอายุ และผู้ทรง ความรู้จากชุมชน ตำนาน ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นวิชาที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความรู้ ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นของตนเองในด้านต่าง ๆ จนเกิดเป็นความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง โดยในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีเป้าหมายและคุณค่าคือ ประการแรก การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในประวัติความเป็นมา และเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้รู้จักตัวตนและเป็นการสร้าง จิตสำนึกรักท้องถิ่น ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและชุมชน ประการที่สอง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นแบบเรียนให้กับท้องถิ่นที่ช่วยสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมี ประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายการพัฒนาให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยเน้นกระบวนการพัฒนาภูมิปัญญายังสามารถสร้างเจตคติและ ค่านิยมอันเป็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ได้ ประการที่สาม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ ช่วยให้เห็นภาพของประวัติศาสตร์ชาติชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยอธิบายวิวัฒนาการของวัฒนธรรม บทบาท ของสถานที่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วิถีชีวิตของผู้คนในยุคต่าง ๆ ผ่านความเชื่อของยุคนั้นดัง ปรากฏในหลักฐานทางโบราณคดี ตำนาน จารึก และเอกสารลายลักษณ์อักษร และประการที่สี่ การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเผยให้เห็นโลกของการต่อสู้และการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่

เกี่ยวข้องกับการให้ความหมาย คุณค่า และชีวิตจิตใจของชาวบ้านธรรมดา (ยงยุทธ ชูแว่น, 2551: 369; ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ, 2554: 156 –163; ศศิพัชร จำปา, 2558: 11) ความสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และแยกแยะความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการต่อยอดความรู้ในการอธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจอดีต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 154) โดยจุดหมายของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นก็คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ ตีความ และเชื่อมโยงข้อมูล ผูกการวิพากษ์วิจารณ์โดยอ้างอิงเหตุผลตลอดจนการนำเสนอผลงานและสร้างองค์ความรู้ จนนำไปสู่การเกิดคุณค่าด้านเจตคติและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน ท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตามปัญหาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในประเทศไทยจากการสังเกต สอบถาม และวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชั้นเรียนพบว่า นักเรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นน้อย ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับ1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของอดีต (The “Divi” Past) ตามระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee และ Ashby (2001 : 68-81) ที่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักรับรู้บุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต และไม่เข้าใจว่าอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน ส่งผลทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเข้าใจเหตุการณ์ในอดีตตลอดจนผลกระทบในปัจจุบันได้ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องการขาดที่นักเรียนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน จึงทำให้การเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไม่บรรลุผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหลักฐานเป็นสิ่งสำคัญในการให้ร่องรอยหลักฐานข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ ในการตีความให้เข้าใจสภาพบริบทและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต แต่พบว่าบางเรื่องราวในเหตุการณ์ของท้องถิ่นยังขาดช่องว่างของหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจึงมีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานจากแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ภายในชุมชนหรือท้องถิ่น และการอุดช่องโหว่ของหลักฐานด้วยการใช้วิธีการตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าซึ่งก็คือ การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็น

ระบบ เป็นหลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่างๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มี การจดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน (ปิยนาด บุนนาค, 2553: ออนไลน์; พรรณี บัวเล็ก, 2563: ออนไลน์; ศรีศักร วัลลิโกดม และวลัยลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 33-34)

สมาคมประวัติศาสตร์บอกเล่าแห่งออสเตรเลีย (Oral History Association of Australia, 2020 : ออนไลน์) กล่าวถึงประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าไว้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วิธีการ (method) ในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) และการรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปากต่อปาก และ 2) การปฏิบัติ (practice) มักเกิดขึ้นในการบันทึกคำบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์และความทรงจำที่มีชีวิตของเอกัตบุคคล ซึ่งส่วนบุคคลมักไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์เทบันทึกเสียงที่สมบูรณ์แสดงถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องของทีมผู้สัมภาษณ์ (Good research) ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการพูดของเอกัตบุคคล (Individual's patterns of speech) ท่าที ทัศนคติ คุณค่า และรายละเอียดต่าง ๆ (The kinds of attitudes, values, descriptions) โดยทั่วไปไม่ได้รับการบันทึกให้เป็นส่วนหนึ่งของงานทางประวัติศาสตร์ (as part of our history) และปฏิบัติทางประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าทำให้ได้ผลผลิต คือ บันทึกต่าง ๆ (records) หรือหลักฐาน (evidence) ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงกับหลักฐานในรูปแบบอื่น ทำให้ได้ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา และมีพลังซึ่งสามารถเปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริงกว่า โดยผ่านประสบการณ์และความทรงจำของประชาชน ดังนั้นการใช้วิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่คุณสอนสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้มีชีวิตชีวา ไม่น่าเบื่อ ในบางครั้งไม่ว่าจะเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีอยู่ล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แต่ในบางครั้งหลักฐานอาจมีไม่เพียงพอ หรือยังไม่กระจ่างทำให้เนื้อหาสาระประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอาจยังไม่สมบูรณ์ ครูผู้สอนจึงควรนำวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่ามาใช้เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลประกอบ จะทำให้เนื้อหาสาระของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 49-51) นอกจากนี้ครูสามารถให้นักเรียนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และบันทึก รวมถึงการนำเสนอรูปแบบต่าง ๆ เป็นงานประวัติศาสตร์บอกเล่าในครอบครัว ชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเองได้ การใช้ประวัติศาสตร์บอกเล่าถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้เรื่องราวในอดีต ความสำคัญของบุคคลที่ควรเอาเยี่ยงอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานของตนเองและชุมชนเพื่อการรักษถิ่นได้อย่างมี

ประสิทธิภาพที่สุด โดยการฝึกหัดการทำการศึกษาประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาต้น ด้วยการทำโครงการที่ใช้การสัมภาษณ์คนในครอบครัว เช่น พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย เป็นการเริ่มต้นจากคนที่เด็กคุ้นเคยและถือว่าง่ายที่สุดโดยไม่ต้องออกไปหาแหล่งข้อมูลจากที่อื่น สำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้มีการให้มีการเพิ่มเนื้อหาหรือเรื่องราวของอารมณ์ความรู้สึก ความอ่อนไหวจากเรื่องเล่าเข้ามาด้วย เน้นที่การสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น และเอกลักษณ์ที่ตนเองต้องการสร้างหรือมีอยู่เป็นสิ่งสำคัญ เพราะวัยนี้ต้องการสื่อสารกับตนเองมากที่สุด เพราะต้องดำรงอยู่ในกลุ่มที่หลายหลายทั้งทางความคิด ศาสนาและวัฒนธรรม หรือชาติพันธุ์ ดังนั้นการเรียนรู้ของเพื่อน ๆ หรือกลุ่มคนที่อยู่นอกเหนือไปจากครอบครัวตนเองจึงเป็นสิ่งน่าสนใจ เพื่ออธิบายถึงความหลากหลายเหล่านี้ โดยการเรียนรู้ก่อนการสัมภาษณ์ อาจจะใช้วัตถุสิ่งของทางวัฒนธรรม สิ่งของที่หลงเหลือมาจากสมัยปู่ย่าตายาย อาคารสถานที่เก่าแก่ พื้นที่หรือสถานที่ซึ่งชาวบ้านเชื่อถือว่าศักดิ์สิทธิ์ หนังสือเก่า ภาพเก่า เพลงเก่า ภาพถ่ายในครอบครัว เป็นต้น (ศรีศักร วัลลิโภดม และ วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ, 2557 : 34-44)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งจากประสบการณ์การสอนและการศึกษางานวิจัยพบว่า ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมุ่งเน้นการพัฒนาจิตสำนึกรักท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเจตคติของผู้เรียน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเป็นรายวิชาที่เหมาะสมในการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นตนเองในด้านต่าง ๆ จนเกิดเป็นความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองหรือเกิดเป็นสำนึกรักท้องถิ่น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553 : 199-205) ซึ่งสามารถเริ่มต้นได้ด้วยการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน อันเป็นการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกัน ท้องถิ่น โดยมองจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของคนภายในท้องถิ่นเป็นสำคัญ (cognitive local historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต (affective local historical empathy) ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า เพื่อทำความเข้าใจการรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้องค์ประกอบของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำเนียงร่วมของความ เป็นท้องถิ่น (ศรีศักร วัลลิโภดม, 2563; ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2562 ; อรรถ นันทจักร, 2562; ยงยุทธ ชูแว่น, 2562; โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ, 2559) สามารถวัดได้จากระดับของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ คือ ระดับที่ 1 ยังไม่

เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past) ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes) ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy) ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy) และระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นโดยใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น พัฒนาการ ความเป็นมา ตำนาน เหตุการณ์สำคัญของท้องถิ่นจังหวัดชุมพร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และแนวคิดประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน มีความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ศิลปวิทยาการผ่านระบบการคิดสร้างสรรค์ผลงานของมนุษย์ ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติและในฐานะพลเมืองโลกที่ดี

3. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ แนวคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์บอกเล่า แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและลักษณะการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

3.1.1 ปรัชญาการศึกษากับการเรียนประวัติศาสตร์

ปรัชญาพิพัฒนาการนิยม (Progressive)

พิพัฒนาการหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง การจัดการศึกษาต้องปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกันกับความเปลี่ยนแปลงจึงได้ชื่อว่า “แนวทางแห่งความมีอิสระที่จะนำไปสู่การ

เปลี่ยนแปลงปรับปรุง วัฒนธรรมและสังคม” โดยแนวคิดพื้นฐานของปรัชญากลุ่มนี้มีแนวคิด เช่นเดียวกับปรัชญาปฏิบัตินิยม เชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลา และสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบที่มีอิทธิพลสูงสุดในการกำหนดรูปแบบของวัฒนธรรมและสังคม เช่น การค้นคว้า ทดลอง เพื่อประสบการณ์ของมนุษย์ เพราะฉะนั้นมนุษย์จะสามารถกำหนดโชคชะตาของตนเองได้ มนุษย์จะเน้นความสำคัญและคุณค่าของแต่ละบุคคลให้มาก การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงไปตาม สภาพการณ์โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม ก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2555 : 85-92; วิทย์ วิศทเวทย์, 2555 : 14-28; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2557 : 35-36; กาญจนา คุณารักษ์, 2558 : 82-87) การศึกษาคือ ชีวิต ไม่ใช่การเตรียมตัวเพื่อชีวิต (Learning By Doing) หมายความว่าสิ่งที่ทำให้ได้มาซึ่งความรู้ โดยการลงมือกระทำ จริงๆที่จะก่อให้เกิดประสบการณ์กับผู้เรียน เพราะฉะนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ความมุ่งหมายของการศึกษาปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยมมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนา ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2555: 87) เน้นจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข มุ่งให้ผู้เรียน เลือกรเรียนตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมประชาธิปไตยทั้งในและนอกห้องเรียน (แต่ยังอยู่ ภายในโรงเรียน) มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการ ดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ และรู้จักปกครองตนเอง สอดคล้องกับการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกันที่มีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะและความตระหนักและเห็นคุณค่าในสำนึกร่วม ความเป็นท้องถิ่นผ่านกิจกรรมและเนื้อหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นความรู้เชิงบูรณาการ

3.1.2 หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ของความรู้ของมนุษย์ มีความหมายทั้งในเชิงจิตวิทยาและเชิงสังคมวิทยา ทฤษฎีด้านจิตวิทยา เริ่มต้น จาก Piaget ซึ่งเสนอว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นกระบวนการส่วนบุคคลมีความเป็นอัตนัย Vygotsky เป็นนักจิตวิทยาชาวรัสเซียได้ขยายขอบเขตการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า เกิดจากการสื่อสารทาง ภาษากับบุคคลอื่น สำหรับด้านสังคมวิทยา Durkheim และคณะ เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีผล ต่อการเสริมสร้างความรู้ใหม่ โดย Piaget อธิบายว่าพัฒนาการทางเขาวนปัญญาของบุคคลมีการ ปรับตัวผ่านทางกระบวนการซึมซับหรือดูดซึมและกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญาพัฒนาการที่ เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับแล้วซึมทราบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้าง ทางปัญญาที่มีอยู่เดิมหากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้จะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้นบุคคลจะพยายามปรับ สภาวะให้อยู่ในสภาวะที่สมดุลโดยใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา ส่วน Vygotsky ให้

ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมากเขาอธิบายว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิดซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแล้วก็ยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคมซึ่งก็คือวัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้น ดังนั้น สถาบันสังคมต่างๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางเขาวรรณปัญญาของแต่ละบุคคล (ทิตินา แชมมณี 2554 : 90 -91) นอกจากนี้ Vygotsky (2007) ยังให้ความสำคัญกับเครื่องมือทางปัญญาว่าเป็นสิ่งที่ช่วยในการแก้ปัญหาและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้กระทำการใด ๆ ได้ และได้คิดหาวิธีการที่จะทำให้เด็กได้เครื่องมือนี้มา คิดหาวิธีการที่จะสามารถช่วยพัฒนาเด็กให้สามารถพัฒนาเครื่องมือทางปัญญาให้มีระดับสูงชันกว่าเดิม โดยใช้หลักพื้นฐาน 4 ประการ คือ

- 1) เด็กเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นเอง
- 2) พัฒนาการทางปัญญาของเด็กแยกออกจากบริบทของสังคมไม่ได้
- 3) การเรียนรู้ทำให้เกิดการพัฒนาการ
- 4) ภาษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือทางปัญญา

ทฤษฎีการสร้างความรู้จึงเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง

ทฤษฎีการสร้างความรู้ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องจุดประสงค์ของการเรียนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิชาหลักฐานจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนต้องนำเสนอวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยผู้สอนเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ข้อมูล เหตุการณ์ สถานที่ หรือสถานการณ์ที่เป็นจริง ผลที่ได้จากการสร้างความรู้คือ ผู้เรียนมีกระบวนการในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง พร้อมกับได้ความรู้หรือผลงานสิ่งใหม่จากการสร้างสรรค์ตามกระบวนการ โดยที่การประเมินผู้เรียนจะต้องประเมินตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นการประเมินผลแนวใหม่จะต้องเน้นการปฏิบัติจริงอาจใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเช่น กิจกรรม หรือ ผลงานร่วมในการประเมิน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีดังกล่าวเหมาะสมกับการนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (National Research Council U.S.A, 2011 : ออนไลน์)

3.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความเชื่อ ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นการเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับหลักการความเชื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้ โดยอาศัยรูปแบบการสอน

วิธีการสอน และเทคนิคการสอนที่จะเข้ามาช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด (Joyce, 2011 : 4; ทิศนา แคมมณี, 2555: 222-255) ซึ่งรูปแบบการสอนอาจแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มใหญ่ 1) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย 2) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย 3) รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย 4) รูปแบบการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ 5) รูปแบบการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Joyce, Weil and Calhoun, 2015: 25-34)

สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) และด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมต้องอาศัยรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านการรู้คิดซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ความรู้ มีความสามารถทางปัญญา และสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ เนื่องจากเป็นการพัฒนาการรับรู้เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าในความเป็นท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการเข้าใจผู้อื่น

3.2.2 การวิจัยและพัฒนา และการออกแบบการสอนเชิงระบบ

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นการศึกษาในส่วนที่เป็นการศึกษาความจริงที่เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ในการแสวงหาความรู้โดยใช้เทคนิคการผสมผสานกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยการทำวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้ากับกระบวนการพัฒนา ซึ่งองอาจ นัยพัฒน์ (2554 : 232) ได้กล่าวถึงการทำวิจัยและพัฒนาว่าเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่กระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูน “คลัง” ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ ของมนุษย์ สังคม และวัฒนธรรม แล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจดังกล่าวไปส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การปรับพฤติกรรมของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือสังคม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ร่วมกับกระบวนการพัฒนา ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยประยุกต์ร่วมกับการออกแบบสอนเชิงระบบ (Instructional Design: ADDIE Model) ของ Kruse (2012) เป็นการประยุกต์แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ซึ่งแบบจำลองการออกแบบการเรียนการสอนตามขั้นตอน 5 ขั้น คือ 1) การวิเคราะห์: Analysis 2) การออกแบบ: Design 3) การพัฒนา: Development 4) การนำไปใช้: Implementation และ 5) การประเมินผล: Evaluation เมื่อประยุกต์ร่วมกับวิธีการวิจัยและพัฒนา

แล้วจึงทำให้การดำเนินการวิจัยมี 4 ชั้นได้แก่ ชั้นที่ 1 การวิจัย (Research: R1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า และระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) ชั้นที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและการพัฒนา (Design and Development: D & D) เป็นการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 3) ชั้นที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การนำไปใช้ (Implementation: I) เป็นการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 4) ชั้นที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) การประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า

3.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ และการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรัชญา ตลอดจนทฤษฎีของวิชาประวัติศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปในสังคม กล่าวคือ แนวคิดในอดีตถือว่าธรรมชาติของประวัติศาสตร์ คือ การเรียนเพื่อจดจำเหตุการณ์ในอดีตไว้เป็นบทเรียนในปัจจุบัน เป็นการทำนายอนาคต ผู้ศึกษาก็เป็นเพียงกลุ่มบุคคลในสังคมจำนวนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นวิชาประวัติศาสตร์จึงไม่แพร่หลายเท่าที่ควร แต่แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันถือว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบันโดยนำเอาเหตุการณ์ในอดีตเป็นบทเรียนและเป็นเครื่องชี้ทาง และการใช้ข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ก็เป็นไปอย่างกว้างขวางสำหรับคนทั่วไป ไม่เฉพาะในแวดวงของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น จึงถือได้ว่าวิชาประวัติศาสตร์ได้ขยายขอบเขตการศึกษา เป็นวิชาที่สำคัญและจำเป็นวิชาหนึ่งในสังคม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระประวัติศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์รวมทั้งได้ฝึกฝนทักษะการคิดและพัฒนาเจตคติที่ถูกต้อง (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา, 2554: 79) โดยการเชื่อมโยงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์กับการคิดวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นข้อเท็จจริงในอดีต คิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและคิดตัดสินใจอย่างมีวิจรรย์ญาณ จากการโยงเข้าหากับปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราว ซึ่งจะสร้างแรงบันดาลใจ

และความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้สอนวิชาสังคมศึกษา สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีหลากหลายวิธีที่น่าสนใจ เช่น การจัดค่ายประวัติศาสตร์ โครงการประวัติศาสตร์ การออกทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ บทบาทสมมติ ตลอดจนการศึกษาประวัติศาสตร์จากการทำเครื่องมือศึกษาชุมชนแบบมีส่วนร่วม เช่น แผนที่เดินดิน ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ระบบสุขภาพ ปฏิทินชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน ประวัติชีวิตของบุคคลที่น่าสนใจ การใช้เส้นแบ่งเวลา (Time Line) ช่วยในการคิดวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยวิธีทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ในสาระประวัติศาสตร์เพื่อให้เกิดผลสำเร็จต้องมีการจัดอย่างต่อเนื่องและการเน้นผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และสืบค้น (Tactical Intelligence) ทั้งในรูปแบบการสังเกต การค้นหา การซักถาม การทดลองปฏิบัติ อีกทั้งการกระตุ้นทักษะความสามารถในการแยกแยะคุณค่า (Emotional Intelligence) ทั้งในรูปแบบการตัดสินใจ การลงมติการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่เห็นด้วย หรือต่อต้าน หรือวางเฉย เป็นต้น ตลอดจนการส่งเสริมทักษะความสามารถในการประมวลเนื้อหาสาระ (Content Intelligence) จากเรื่องราวที่เรียนรู้ใหม่ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่ถูกจัดเก็บอยู่ในสมอง โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองและสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ มีเหตุผล และทัศนคติทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

การจัดเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนในสถานศึกษานั้นจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้าง การสอนประวัติศาสตร์ในสถานศึกษาอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนได้โดยเน้นใน 2 แนวทางด้วยกัน คือ 1) วิธีสอนวิธีการเน้นข้อเท็จจริงเป็นหลัก และ 2) วิธีการโดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก อีกทั้งการสอนวิชาประวัติศาสตร์ มีวิธีสอนที่นำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นพื้นฐาน ได้แก่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา และวิธีการสอนโดยการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้ยังมีวิธีสอนแบบต่างๆที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ที่สำคัญได้แก่ วิธีสอนโดยการอภิปราย วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ วิธีสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง และวิธีสอนโดยการศึกษาออกสถานที่

ในการการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีการสอนประวัติศาสตร์ร่วมกัน ดังนี้ 1) วิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งวิธีการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นับเป็นวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และต้องค้ความรู้ใหม่ วิธีสอนโดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์

อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่า วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผล และมีคุณค่าอย่างแท้จริง 2) วิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นการสอนโดยอาศัยหลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับวิธีการสอนแบบแก้ปัญาซึ่งเป็นวิธีการสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญาของผู้เรียน เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเองสอดคล้องตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ 3) วิธีสอนโดยการอภิปราย เป็นอีกวิธีสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักอภิปรายเหตุการณ์ เรื่องราว หรือการกระทำของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะกระบวนการคิดวิพากษ์ วิจารณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์โดยใช้เหตุผล หลักฐาน และข้อมูลทางประวัติศาสตร์ประกอบการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และยังได้ทราบความรู้สึก ทัศนคติ ของผู้เรียนที่มีต่อเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของผู้เรียนอีกด้วย โดยนำขั้นการสอนในวิธีสอนประวัติศาสตร์มาสังเคราะห์ร่วมกัน เพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการอภิปราย 2) ขั้นกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน 3) ขั้นการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินข้อมูล 4) ขั้นตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลและหลักฐาน 5) ขั้นดำเนินการอภิปราย และ 6) ขั้นสรุปและนำเสนอผลการศึกษา

3.3.2 แนวคิดและวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่า

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับ “ประวัติศาสตร์บอกเล่า” (Oral History) คือ การบันทึก อนุรักษ์ และตีความหมายของข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มาจากประสบการณ์ส่วนตัวและความเห็นของผู้เล่าเหตุการณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ใช่หลักฐานที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เป็นการสัมภาษณ์เรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ผ่านประสบการณ์นั้นโดยตรง หรือเป็นเรื่องราวชีวิตของผู้ถูกสัมภาษณ์เอง การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากการสัมภาษณ์เป็นหลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ต้นฉบับตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่าง ๆ (กรณีการ บันทึกต้นประเสริฐ และคณะ: ออนไลน์) โดยมีการแบ่งไว้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วิธีการ (method) ในการบันทึก (recording) กระบวนการหลังการบันทึก (processing) การรักษา (conserving) เรื่องราวเกี่ยวกับอดีตที่เล่าจากปากต่อปาก และ 2) การปฏิบัติ (practice) มักเกิดขึ้นในการบันทึกคำบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์และความทรงจำที่มีชีวิตของเอกัตบุคคล ซึ่งส่วนบุคคลมักไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์เทบบันทึกเสียงที่สมบูรณ์แสดงถึงการปฏิบัติอย่างถูกต้องของทีมผู้สัมภาษณ์ (Good research) ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการพูดของเอกัตบุคคล (Individual's patterns of speech) ท่าที ทัศนคติ คุณค่า และรายละเอียดต่าง ๆ (The kinds of attitudes, values, descriptions) โดยทั่วไปไม่ได้รับการบันทึกให้เป็นส่วนหนึ่งของงานทางประวัติศาสตร์ (as part of our history) และปฏิบัติการประวัติศาสตร์จากคำบอก

เล่าทำให้ได้ผลผลิต คือ บันทึกต่าง ๆ (records) หรือหลักฐาน (evidence) ซึ่งเมื่อเชื่อมโยงกับหลักฐานในรูปแบบอื่น ทำให้ได้ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิตชีวา และมีพลังซึ่งสามารถเปิดเผยให้เห็นอดีตที่เป็นจริงกว่า โดยผ่านประสบการณ์และความทรงจำของประชาชน (Oral History Association of Australia, 2020 : ออนไลน์)

ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าตามที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกลงทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ การหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน และเป็นการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหลักฐานประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากหลักฐานโบราณคดี ตัวเขียน หลักฐานประเภทสิ่งของ และภาพบันทึกต่างๆ เป็นการสร้างข้อมูลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีการจัดบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ดังนั้นประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่าจึงเป็นการบันทึกความทรงจำของบุคคลซึ่งมีชีวิตผ่านประสบการณ์มาอย่างโชกโชน และเป็นการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งมีวิธีการดังนี้ 1) เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้รู้จักเครื่องมือ รู้จักการจัดบันทึก และเตรียมอุปกรณ์การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง 2) กำหนดประเด็นหรือการค้นหาคำถามหรือเรื่องราวสำคัญที่ต้องการศึกษา เช่น บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ องค์กร 3) กำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์ 4) เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ 5) ปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อไว้ 6) การถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ 7) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร 8) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตีความกับข้อมูลเอกสาร 9) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า และ 10) การเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบเว็บบอร์ด (web board) บล็อก (Blog) กลุ่ม (Group) เว็บไซต์ (website) หรือจัดทำเทปวิดีโอเผยแพร่ในโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน หรือเผยแพร่ในยูทูปหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

3.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

การใช้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากสภาพจริง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนผู้สอนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือเรื่องที่สนใจได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนเรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)

พ.ศ. 2553 ในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ว่าด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามมาตราที่ 4 ที่ว่า การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและสังคม เป็นการการสร้างสรรค์องค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในประเด็นที่เลือกศึกษา เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต หากครูผู้สอนประวัติศาสตร์จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้ให้นักเรียนทำรายงานหรือใช้วิธีการบรรยายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ รวมทั้งคิดว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่เลื่อนลอย ไม่มีแก่นสาร และไม่น่าเชื่อถือ และมีทัศนคติที่ไม่ดี แต่หากครูผู้สอนประวัติศาสตร์ได้นำแหล่งเรียนรู้มาใช้ประกอบในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตรา 23 (3) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติได้จริงได้ด้วยตนเอง เป็นบุคคลที่รักการอ่านก็จะมีส่วนส่งเสริมช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนั้นยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถูกต้องว่า เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพราะยังมีประจักษ์พยานหรือหลักฐานปรากฏอยู่ วิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องที่ไม่เลื่อนลอยตามความเข้าใจของผู้เรียน และยังทำให้วิชาประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวามากขึ้นด้วย สำหรับแหล่งการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์มี 2 ลักษณะดังนี้ คือ 1) แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับประเทศ และ 2) แหล่งเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น (สิริวรรณ ศรีพหล, 2554 : 245) ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้นำเอาแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้มาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งนับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ครูผู้สอนควรนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ โดยไปยังแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระวิชา เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัด พิพิธภัณฑสถาน ร่องรอยความเจริญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น การพานักเรียนไปแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทำให้นักเรียนได้พบเห็นและรับรู้เหตุการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นตนนั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เพราะมีหลักฐานและร่องรอยยืนยันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและ

ความหวงแหนในมรดกที่บรรพบุรุษในท้องถิ่นของตนได้ให้ไว้กับชนรุ่นหลัง ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญคือ ครูจะต้องวางแผนการกิจกรรมการศึกษา นอกสถานที่อย่างรัดกุม มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่แน่นอนรวมทั้งมีการสรุปผล หรืออภิปรายผลหลังจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้แล้ว

3.3.4 ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์และองค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ (Historical Empathy) เป็นการทำความเข้าใจ มุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย การกระทำ (cognitive historical empathy) และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่น (affective historical empathy) ในประวัติศาสตร์โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย (Foster, 2001; Barton and Levstik, 2009; Cooper, 2004; Davison, 2012) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ลักษณะของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น

1) มิติด้านการรู้คิด (Cognitive)

1.1) กระบวนการที่นำไปสู่ความเข้าใจและการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์

1.2) การประเมินคุณค่าของบริบทและมุมมองทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย

1.3) การวิเคราะห์ และการประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อตีความอดีตโดยการใช้หลักฐานไปรับรู้ความคิดของบุคคลในอดีต

1.4) การประเมินคุณค่าของผลลัพธ์ของการกระทำในอดีต

1.5) การตระหนักว่าอดีตที่ผ่านมาแล้วมีความแตกต่างจากปัจจุบัน

2) มิติด้านอารมณ์ความรู้สึก (affective)

2.1) การใช้จินตนาการเพื่อรับรู้ ซาบซึ้งเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

2.2) การเคารพ การประเมินคุณค่าและการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการกระทำและความสำเร็จของมนุษย์ในอดีต

2.3) การเปิดใจรับฟังมุมมองทางความคิดของผู้อื่น

2.4) มีความเห็นอกเห็นใจและการไม่ตัดสินผู้อื่น

นอกจากนี้ตามแนวคิดทฤษฎีของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ได้จำแนกองค์ประกอบเป็น 3 ส่วนที่สัมพันธ์กัน ดังนี้ การสร้างบริบททางประวัติศาสตร์ (Historical contextualization) คือ ความรู้สึกของความแตกต่างในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจอย่าง

ลึกซึ้งตามบรรทัดฐานทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลาภายใต้การสืบสอบความรู้ ในเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่สถานการณ์และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กันซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกัน การรับรู้จากมุมมองของผู้อื่น (Perspective Taking) คือ ความเข้าใจถึงประสบการณ์ หลักการ ตำแหน่ง ทศนคติ และความเชื่อของบุคคลในอดีตเพื่อทำความเข้าใจว่าบุคคลในอดีตมีความคิดเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัญหานั้น ๆ อย่างไร และการเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Connection) คือการพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือ กระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขาเชื่อมโยงกับ ประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง (Barton and Levstik, 2009; Davison, 2012; Endacott and Brooks, 2013; ศุภณัฐ พานา, 2017)

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์เพื่อนำมา พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า ดังนี้

1) การรับรู้มุมมองที่หลากหลายในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์

1.1) การเปิดรับเพื่อเรียนรู้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลใน เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต

1.2) การทำความเข้าใจความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลใน เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต

2) การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์

2.1) การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึก ที่มีผลต่อการกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2.2) การจินตนาการ โดยนึกภาพว่า ตนเองเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อม เดียวกันกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เห็นถึงบริบทแวดล้อมในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

2.3) การใช้หลักฐานในการอ้างอิง คือ การตรวจสอบสมมติฐานเกี่ยวกับ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจเหตุการณ์ใน ประวัติศาสตร์

3) การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบัน

3.1) การสะท้อนความคิดและความรู้สึกของตนที่มีต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ ประวัติศาสตร์

3.2) การพิจารณาว่าบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยู่ในประสบการณ์ สถานการณ์หรือกระทำการอย่างไรภายใต้อิทธิพลการโต้ตอบทางอารมณ์ความรู้สึกของพวกเขา เชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันของตนเอง

4. องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4.1 หลักการ

1. การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมีความสำคัญต่อนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยให้ผู้เรียนการทำความเข้าใจมุมมองทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ผ่านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมของผู้คนในท้องถิ่นเดียวกันท้องถิ่น และการเข้าไปรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต ได้โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีความหลากหลาย และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่า การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อในอดีตกับปัจจุบันภายใต้โครงสร้างของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ คน มิติเวลา หลักฐาน เหตุการณ์หรือสถานที่ และสำเนียงของความเป็นท้องถิ่น โดยการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์และจากคำบอกเล่าอันจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนการรับรู้ ความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นโดยที่การศึกษานั้นเป็นกลไกที่ช่วยส่งเสริมเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ได้

2. การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นพื้นฐาน มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบที่การสร้างข้อมูลอันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เป็นการอธิบายเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ร่วมสมัยต่าง ๆ ซึ่งยังไม่มีกรอบบันทึกจากปัจเจกบุคคลในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจการเชื่อมโยงอดีตถึงปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.2 วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

4.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)

ในขั้นตอนนี้เป็นการกระตุ้นนักเรียนเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยครูนำเสนอตัวอย่างบุคคลสำคัญหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในอดีต โดยให้นักเรียนได้ศึกษาจากหลักฐาน เอกสาร บทความที่ครูจัดเตรียมไว้ให้เพื่อสรุปสาระสำคัญ จากนั้นครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์แล้วร่วมกันอภิปรายความรู้เก่ากับความรู้ใหม่เกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ตามลำดับเหตุการณ์ ระบุความแตกต่างของความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของคนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยให้นักเรียนได้ศึกษาและสนับสนุนความคิดหรือความรู้สึกของตนที่มีต่อเหตุการณ์จนเกิดเป็นความสนใจเพื่อ

กำหนดประเด็นคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ชั้นกระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy) 1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)

ขั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นขั้นที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษา ค้นคว้า สืบค้น และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำแนกหลักฐานประเภทต่าง ๆ และตรวจสอบประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูลหรือหลักฐาน นอกจากนี้ยังเป็นขั้นที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ภายนอกห้องเรียนโดยเป็นการสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่าด้วยการทำกิจกรรมพิเศษศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ และลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในประเด็นที่เลือกศึกษา ในขั้นสร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนี้ ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy) 2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding)

ขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้ฝึนความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกก็การเรียนรู้ภายในห้องเรียนโดยนักเรียนจะได้นำข้อมูลที่ได้มาจากการลงพื้นที่ จากคำบอกเล่ามาวิเคราะห์ ตีความร่วมกับหลักฐานประเภทต่าง ๆ เช่น ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร เอกสาร ต้นฉบับตัวเขียน และหนังสือ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้แล้วนำเสนอเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้า ในขั้นของขั้นสร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน 3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history) และ 3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (After learning review)

ขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่โดยสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำเสนอผลงานที่เกิดจาก

ศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันกับผู้อื่น ภายหลังจากนำเสนอผลงานที่เกิดจากศึกษาค้นคว้า นักเรียนจะต้องทำการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ในตอนท้ายของขั้นนี้ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลจากการเขียนรายงานในแบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ในขั้นสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนี้ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 2 ขั้นตอน คือ 4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy) 4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

4.4 เจ็อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

เจ็อนไขสำหรับการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้มีดังนี้

4.4.1 ระบบสังคม ประกอบด้วย 1) นักเรียนเป็นผู้เลือกและศึกษาด้วยตนเอง 2) นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม 3) นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ครูผู้สอน และแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.4.2 ระบบสนับสนุน ประกอบด้วย 1) จัดบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สร้างความสนใจสู่การเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 1) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อความต้องการและเหมาะสมกับกิจกรรม 3) จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลายกับการสร้างความสนใจ วิธีการศึกษา และการเผยแพร่

4.4.3 หลักการตอบสนอง ประกอบด้วย 1) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนรู้ 2) ผู้สอนถ่ายทอดเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและมีการเผยแพร่ความรู้ 3) ผู้สอนดูแลติดตามให้นักเรียนได้ทบทวน สำรอง และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า 4) ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษา ลงมือปฏิบัติ ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ (ร่าง) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกลงทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 8 คน

ตารางที่ 37 ดัชนีความสอดคล้องของ (ร่าง) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
 ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกลงทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ								ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8		
1. ชื่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. หลักการ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. วัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	0.75	สอดคล้อง
5. ระบบสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ระบบสนับสนุน	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. หลักการตอบสนอง	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ในภาพรวม	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้
ประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 38 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมพร
 ประวัติศาสตร์ และความเป็นมา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ว
 และชุมพรสมัยประวัติศาสตร์

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หัวข้อเนื้อหา							
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา							
2.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและคำอธิบาย รายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระสำคัญ							
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับสื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
5.4 สอดคล้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. สื่อการเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. แหล่งเรียนรู้							
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและการประเมินผล							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง

ตารางที่ 39 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สะพานท่านางสังข์

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนีความสอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หัวข้อเนื้อหา							
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา							
2.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สารสำคัญ							
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา	+1	+1	+1	0	0	0.75	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและสารสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับสื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.4 สอดคล้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
6. สื่อการเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. แหล่งเรียนรู้							
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและการประเมินผล							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง

ตารางที่ 40 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่าขานตำนาน
เมืองชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกษะมัดโพน

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หัวข้อเนื้อหา							
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา							
2.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สารสำคัญ							
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา	+1	+1	+1	0	0	0.75	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและสารสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับสื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.4 สอดคล้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. สื่อการเรียนรู้							

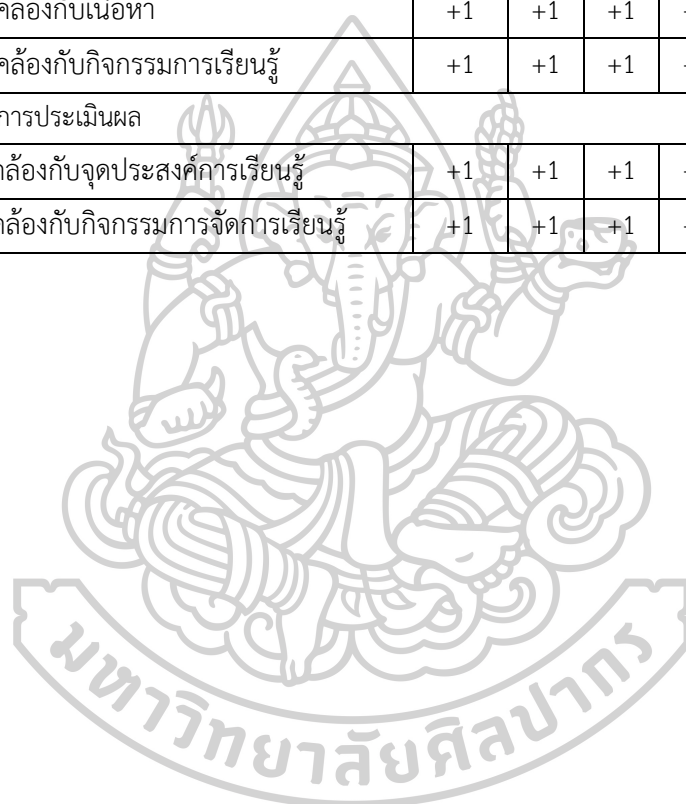
รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
6.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. แหล่งเรียนรู้							
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและการประเมินผล							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง

ตารางที่ 41 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญใน
 ปรัชญาของปวงศาตร์ทอถิ่นชุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ใน
 จังหวัดชุมพร

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หัวข้อเนื้อหา							
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา							
2.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและคำอธิบาย รายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สาระสำคัญ							
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับสื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.4 สอดคล้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
6. สื่อการเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. แหล่งเรียนรู้							
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและการประเมินผล							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 42 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญใน
ปรีทรรศนประวัตศาศตรทอถนถุมพร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ได้ฝุ่นเกย

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หัวข้อเนื้อหา							
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา							
2.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและคำอธิบาย รายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สารระสำคัญ							
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและสารระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับสื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.4 สอดคล้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทง ประวัตศาศตรทอถนถุมพร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. สื่อการเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
7. แหล่งเรียนรู้							
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและการประเมินผล							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 43 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงเขตอุดมศักดิ์

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนีความสอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หัวข้อเนื้อหา							
1.1 สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. จุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา							
2.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและคำอธิบายรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. สารสำคัญ							
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ปลายทางของรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้							
4.1 สอดคล้องกับหัวข้อเนื้อหาและสารสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3 สอดคล้องกับสื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.4 สอดคล้องกับการวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3 สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.4 สอดคล้องกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.5 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
6. สื่อการเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. แหล่งเรียนรู้							
7.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การวัดและการประเมินผล							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 44 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 1

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ประเด็นคำถามแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ประเด็นคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ประเด็นคำถามในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม มีความชัดเจน และเหมาะสมกับผู้เขียนรายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 45 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 2

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ประเด็นคำถามแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ประเด็นคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ประเด็นคำถามในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม มีความชัดเจน และเหมาะสมกับผู้เขียนรายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 46 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 3

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ประเด็นคำถามแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ประเด็นคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ประเด็นคำถามในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม มีความชัดเจน และเหมาะสมกับผู้เขียนรายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 47 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 4

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ประเด็นคำถามแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ประเด็นคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ประเด็นคำถามในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม มีความชัดเจน และเหมาะสมกับผู้เขียนรายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 48 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 5

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ประเด็นคำถามแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ประเด็นคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ประเด็นคำถามในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม มีความชัดเจน และเหมาะสมกับผู้เขียนรายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 49 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครั้งที่ 6

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ประเด็นคำถามแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ประเด็นคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ประเด็นคำถามในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบที่เหมาะสม มีความชัดเจน และเหมาะสมกับผู้เขียนรายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

**การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
รายวิชาเพิ่มเติม ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน**

ตารางที่ 50 ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม ส30261
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

แผนการจัดการเรียนรู้ / จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อที่	ประเภท	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
			คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
			หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาการประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร	1	ความรู้ ความจำ	+1	+1		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แหล่งโบราณคดีเขา สามแก้ว และชุมพรสมัย ประวัติศาสตร์	2	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	3	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เล่า ขานตำนานเมืองชุมพร	4	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	5	การประเมินค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สะพานท่านางสังข์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกาะมัตโปน	6	การนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	7	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	8	การประเมินค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	9	การนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สะพานท่านางสังข์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เกาะมัตโปน	10	ความรู้ ความจำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	11	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	12	สร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	13	วิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	14	ความรู้ ความจำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	15	ความเข้าใจ	0	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	16	การนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ / จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อที่	ประเภท	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
			คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริศนา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร	17	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	18	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	19	สร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ใน จังหวัดชุมพร	20	สร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	21	ความรู้ ความจำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	22	ความรู้ ความจำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ได้ผู้เฒ่า	23	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	24	การประเมินค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 บุคคล สำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	25	ความรู้ ความจำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง พลเรือเอก พระเจ้าบรม วงศ์เธอกรมหลวงเขตอุดมศักดิ์	26	การประเมินค่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	27	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	28	ความเข้าใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	29	สร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
	30	การนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

การหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
รายวิชา ส30218 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (รายวิชาเพิ่มเติม)

ตารางที่ 51 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อสอบปรนัย โดยใช้สูตรวิเคราะห์โดยโปรแกรม
สำเร็จรูป

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.44	0.57	16	0.41	0.36
2	0.44	0.43	17	0.37	0.29
3	0.30	0.43	18	0.33	0.36
4	0.33	0.36	19	0.37	0.29
5	0.37	0.57	20	0.30	0.29
6	0.37	0.43	21	0.52	0.43
7	0.44	0.43	22	0.48	0.36
8	0.41	0.36	23	0.37	0.29
9	0.41	0.36	24	0.37	0.29
10	0.44	0.57	25	0.41	0.36
11	0.44	0.43	26	0.41	0.50
12	0.37	0.43	27	0.44	0.43
13	0.41	0.50	28	0.44	0.29
14	0.48	0.50	29	0.33	0.36
15	0.33	0.36	30	0.26	0.36

KR-20 = 0.87

**การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
การเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน**

ตารางที่ 52 ความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. การเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละบทมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและเป็นลำดับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. วิธีการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า มีความเหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. กิจกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความรู้สึการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
8. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนและกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. บรรยากาศของการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. การจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13. สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14. การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันส่งผลให้นักเรียนมีสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16. ความคิดเห็นอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
ประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 53 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 คน

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนีความสอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)							
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)							
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)							
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ถ่วงอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)							
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ถ่วงตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)							
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีต หรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)							
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่น	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
และเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่า อดีตแตกต่างจากปัจจุบัน							
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)							
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและ เรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความ เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนใน ท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบท ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)							
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวใน อดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบท ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)							
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวใน อดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบท ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)							
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวใน อดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความ แตกต่างของบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)							
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และทำความเข้าใจอดีต	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)							
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ใน อดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)							
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล ในอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)							
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของ บุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)							
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคล ในอดีตได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าดัชนี ความสอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)							
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)							
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำสถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)							
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำสถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)							
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)							
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)							
การขาดสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	+1	0	+1	+1	+1	0.80	สอดคล้อง
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)							
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)							
การมี“สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)							
การมี“สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้ง และไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)							
การมี“สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวง แหนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น							

ตารางที่ 54 การประเมินการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคลหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประเมินทั้ง 6 ครั้ง

(กลุ่มตัวอย่าง)

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 1								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	1	1	1	1	1	5
มิติเวลา	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
หลักฐาน	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	1	1	1	1	1	5
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	1	1	1	1	1	5
สำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 2								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	1	1	1	1	1	5
มิติเวลา	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
หลักฐาน	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	1	1	1	1	1	5
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 3								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
มิติเวลา	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
หลักฐาน	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
เหตุการณ์	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
สำนักร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 3								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 4								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	0	1
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	1	1	0	5
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	0	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	0	0

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 5								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 6								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	0	2
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	0	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	0	0
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 7								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	0	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 8								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	0	1	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 9								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	0	1
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	0	1

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 10								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
มิติเวลา	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	1	0	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
หลักฐาน	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	0	1	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	1	0	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 11								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 12								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	0	0

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 13								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
มิติเวลา	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	1	0	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
หลักฐาน	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	1	1	1	1	1	5
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 14								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	1	1	1	0	5
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	0	1	1
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	1	0	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	1	0	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	0	0	1
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	0	1	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	0	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	0	0

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 15								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	0	1	2
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	1	1	0	0	4
	ระดับที่ 2	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	0	1	0	1
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	0	0

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 16								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
มิติเวลา	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 17								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
มิติเวลา	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	1	0	0	0	3
	ระดับที่ 2	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	1	1	2
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	0	0	0	1	1	2
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	0	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	0	0	1	1

การประเมินการเขียนรายงานในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันรายบุคคล								
นักเรียนคนที่ 18								
องค์ประกอบ	ระดับการรับรู้	ความถี่ที่ปรากฏระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน						รวมความถี่สะสมในแต่ละระดับ
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5	ครั้งที่ 6	
คน	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
มิติเวลา	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 5	0	0	0	1	1	1	3
หลักฐาน	ระดับที่ 1	0	0	0	0	0	0	0
	ระดับที่ 2	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 3	1	1	1	1	1	1	6
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
เหตุการณ์	ระดับที่ 1	1	1	0	0	0	0	2
	ระดับที่ 2	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 3	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 4	0	0	1	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4
สำนึกร่วมของความ เป็นท้องถิ่น	ระดับที่ 1	1	0	0	0	0	0	1
	ระดับที่ 2	0	1	1	1	1	1	5
	ระดับที่ 3	0	0	0	1	1	1	3
	ระดับที่ 4	0	1	0	1	1	1	4
	ระดับที่ 5	0	0	1	1	1	1	4

ตารางที่ 55 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้รายวิชา รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง)

เลขที่	ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ปรนัย 30 คะแนน	ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ปรนัย 30 คะแนน
1	1	7
2	2	13
3	3	16
4	4	12
5	5	8
6	6	11
7	7	9
8	8	10
9	9	12
10	10	12
11	11	7
12	12	14
13	13	7
14	14	11
15	15	11
16	16	13
17	17	12
18	18	19
$\bar{x}$	10.33	19.56
S.D.	2.17	2.87

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง แนวทางเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
3. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
4. แบบประเมินความสอดคล้องเชิงหลักการการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
5. ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
6. แผนการจัดการเรียนรู้
7. แบบรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
8. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
9. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
10. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
11. เอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนและใบกิจกรรม 1-7

แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เรื่อง ส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล..... อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรรายวิชาสังคมศึกษา

ครูผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน มีความสำคัญต่อนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ในปัจจุบัน นักเรียนโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยามีการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมากน้อยเพียงใด เนื่องด้วยเหตุผลใด

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าการเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

1. การสนทนากลุ่มเรื่องการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อระดมความคิด และรับรองการกำหนดประเด็นและพฤติกรรมบ่งชี้การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 1 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายสมศักดิ์ ฤทธิภักดี (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ พิพิธบางลำพู)
สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
2. นายศรารุณี วิชระบันดี (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ พิพิธบางลำพู)
สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
3. นายเอกราช ชนะการ ภัณฑารักษ์ชำนาญการ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดชุมพร
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
4. นายอาคม ชาญเดช
ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)
โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
5. นางเบญจมาพร คงตระกูล ข้าราชการบำนาญ
ปราชญ์ท้องถิ่น จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 2 ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ 1 การกำหนดประเด็นในการวัดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ของ Lee and Ashby (2001 : 68-81) โดยสังเคราะห์ร่วมกับองค์ประกอบของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและเป้าหมาย และคุณค่าของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่

- ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)
- ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงบุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)
- ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)
- ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)
- ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรจากการจัดระดับดังกล่าวมีความเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่อย่างไร

ประเด็นที่ 2 เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละประเด็นต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

องค์ประกอบที่ 1 คน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าบุคคลนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต	- ผู้เรียนสามารถรับรู้การกระทำหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายเหตุการณ์การกระทำของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิกริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง	- ผู้เรียนยอมรับบุคคลในอดีตหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายการกระทำหรือเหตุการณ์ของบุคคลในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	- ผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมีความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีต หรือสถาบันในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญของชีวิต	ผู้เรียนมีความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน		

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน	ผู้เรียนไม่เข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลไปยังบุคคลในท้องถิ่นและยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่นเข้าใจว่าอดีตแตกต่างจากปัจจุบัน		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน	ผู้เรียนเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์บริบทของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่มีความแตกต่างกับปัจจุบัน		

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต	ผู้เรียนขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต	ผู้เรียนรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลในอดีต	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำของบุคคล		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็น และการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้	ผู้เรียนใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้		

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต	ผู้เรียนขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิง ความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต	ผู้เรียนรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต และเข้าใจการกระทำของกลุ่มคนในอดีต ที่มีสาเหตุในการตัดสินใจในการเหตุการณ์นั้น		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดย	ผู้เรียนเข้าใจถึงผลที่เกิดจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบัน		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล	ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของกลุ่มคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต		

องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)			
การขาดสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต	ผู้เรียนขาดสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำ ของคนในท้องถิ่นในอดีต	เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำ ของคนในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)			
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่าง เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคน ในท้องถิ่นในอดีต	ความเข้าใจความแตกต่างระหว่าง เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคน ในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)			
การมี “สำนึก ร่วมของความเป็น ท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำ ของคนในท้องถิ่นในอดีต	ผู้เรียนยอมรับการเป็นผู้รับผลหรือความ เปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องจากเหตุการณ์ ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต		
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)			
การมี “สำนึก ร่วมของความเป็น ท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความ แตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือ เรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความ เชื่อ เข้าใจการกระทำของใน เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนใน ท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้ง และไม่ เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต	ผู้เรียนมี “สำนึก ร่วมของความเป็น ท้องถิ่น” เข้าใจความแตกต่างระหว่าง เหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำ ของบุคคลในเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตอย่าง ลึกซึ้ง และไม่เอากรอบความคิดหรือ ความรู้ปัจจุบันมาตัดสินอดีต		
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)			
การมี “สำนึก ร่วมของความเป็น ท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่าง ระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการ กระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิด เป็นความรู้สึก สำนึก รักท้องถิ่นโดยคน	ผู้เรียนมี “สำนึก ร่วมของความเป็น ท้องถิ่น” เกิดเป็นความรู้สึก สำนึก รัก ท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรัก สามัคคีหวงแหนและเป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่ สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น		

ระดับ/คำอธิบาย	เกณฑ์/พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน	
		ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
ในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหน และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณี ของแต่ละท้องถิ่น			

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรจากการจัดระดับดังกล่าว มีความเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 3 การประเมินผลหรือติดตามพัฒนาการของการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันควรเป็นไปในลักษณะใด

.....

.....

ประเด็นที่ 4 สิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

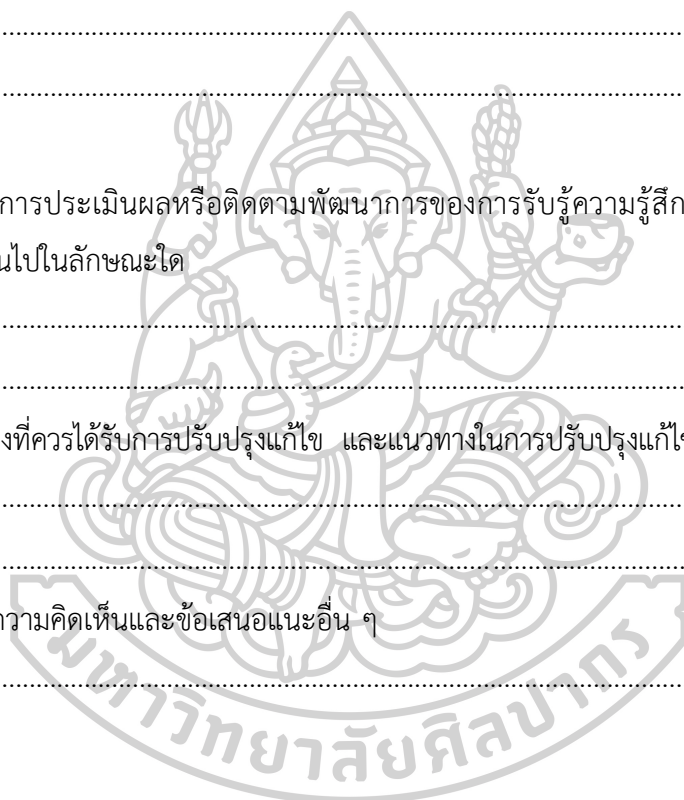
.....

.....

ประเด็นที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นเชิงหลักการเกี่ยวกับการ
การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นเชิงหลักการเกี่ยวกับการรับรู้
ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อรับรองการ
กำหนดประเด็นและการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตาม
แนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 1 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายสมศักดิ์ ฤทธิภักดี (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ พิพิธบางลำพู)
สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
2. นายศราวุฒิ วัชรปะปนต์ (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ พิพิธบางลำพู)
สำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
3. นายเอกราช ชนะการ (ภัณฑารักษ์ชำนาญการ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดชุมพร
ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
4. นายอาคม ชาญเดช
ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ (ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)
โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
5. นางสาวกรองทิพย์ สายัณห์ (ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น)
ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนปะทิววิทยา อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 2 ประเด็นในการประเมินความสอดคล้อง

ตอนที่ 1 องค์กรประกอบที่ 1 คน

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)				
การขาดความสามารถในการรับรู้การกระทำของบุคคลในอดีต และถึงขั้นไม่รู้จักับบุคคลในอดีต หรือรู้จักบุคคลแต่ไม่รู้ว่าคุณคนนั้นๆ มีความสำคัญอย่างไรต่อเหตุการณ์ในอดีต				
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)				
การใช้บุคคลหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบในการอธิบายอดีต				
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)				
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีตและผู้เรียนสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไรแต่ผ่านการมองจากปัจจุบัน โดยปราศจากการแบ่งแยกระหว่างมุมมองและค่านิยมของโลกเก่าและโลกใหม่ โดยมีความพยายามที่จะสร้างลักษณะเด่นของสถานการณ์พิเศษใหม่ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลซึ่งอาจจะมีปฏิริยาโต้ตอบกันบางสถานการณ์ในการป้องกันตัวเอง				
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)				
การยอมรับบุคคลในท้องถิ่นในอดีต รู้รายละเอียดของเหตุการณ์ที่พวกเขากระทำ และสามารถจินตนาการว่าผู้คนในอดีตนั้นเป็นอย่างไร และ ผู้เรียนเข้าใจในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล แต่ยังไม่สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้				

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)				
ความเข้าใจในขอบเขตบริบททางสังคมทั้งหมดว่าอดีตและ ค่านิยมของคนในอดีตนั้นมีความแตกต่างจากปัจจุบัน โดยมี ความพยายามที่จะใช้การกระทำของบุคคลในอดีต หรือสถาบัน ในอดีตที่เป็นปัญหาในขอบเขตบริบทของความเชื่อและค่านิยมที่ กว้างขึ้นและพยายามที่จะเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้กับเงื่อนไขที่สำคัญ ของชีวิต				

ตอนที่ 2 องค์กรประกอบที่ 2 มิติเวลา

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The "Divi" Past)				
การขาดความเข้าใจการแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราว ในอดีตของท้องถิ่น และยังไม่เข้าใจว่าอดีตแตกต่างจาก ปัจจุบัน				
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)				
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นท้องถิ่นและเรื่องราวใน อดีตของท้องถิ่น แต่ยังไม่เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อผู้คนในท้องถิ่นในอดีต และไม่				

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่าง อดีตกับปัจจุบัน				
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)				
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่ง ส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น แต่ ยังไม่เข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน				
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)				
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่ง ส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และเข้าใจความแตกต่างบริบททางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน				
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)				
การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่ง ส่งผลไปยังคนในท้องถิ่นและเรื่องราวในอดีตของท้องถิ่น และสามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของบริบททาง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นระหว่างอดีตกับปัจจุบัน				

ตอนที่ 3 องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)				
การขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตและทำความเข้าใจอดีต				
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)				
การรู้ว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต				
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)				
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีตควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคลในอดีต				
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)				
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต และการทำความเข้าใจการกระทำตามวิถีของบุคคล				
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)				
การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งถึงการแสดงออก ความคิดเห็นและการตีความความหมายของบุคคลในอดีตได้				

ตอนที่ 4 องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)				
การขาดความเข้าใจเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ในอดีต				
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)				
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึงบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต				
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)				
การรับรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ การกระทำ สถาบัน และอื่นๆในการทำความเข้าใจโดยการอ้างอิงถึง ความตั้งใจ สถานการณ์ ค่านิยมและเป้าหมายของบุคคลที่เป็นต้นแบบหรือได้รับการยอมรับในอดีต				
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)				
ความเข้าใจเหตุการณ์หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงในอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดย				
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)				
การวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์เฉพาะเจาะจงว่าอดีตและค่านิยมของคนในอดีตมีความแตกต่างจากปัจจุบันโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อยืนยันอดีต ควบคู่ไปกับการรับรู้การกระทำตามวิถีของบุคคล				

ตอนที่ 5 องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
ระดับที่ 1 ยังไม่เปิดรับมุมมองของท้องถิ่นในอดีต (The “Divi” Past)				
การขาดสำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น ขาดความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต				
ระดับที่ 2 การเชื่อมโยงต้นแบบหรือตัวแทนของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Generalized Stereotypes)				
ความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต				
ระดับที่ 3 การเปิดรับมุมมองและความรู้สึกในอดีต (Everyday Empathy)				
การมี“สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีต				
ระดับที่ 4 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างจำกัด (Restricted Historical Empathy)				
การมี“สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” คือ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำของในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตได้อย่างลึกซึ้งและไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต				
ระดับที่ 5 การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามบริบททางประวัติศาสตร์ (Contextual Historical Empathy)				
การมี“สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น” มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจ				

รายการความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม 1	ไม่ แน่ใจ 0	ไม่ เหมาะสม -1	
<p>ค่านิยม ความเชื่อ เข้าใจการกระทำในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างลึกซึ้ง ไม่เอาปัจจุบันมาตัดสินอดีต และเกิดเป็นความรู้สึก สำนึกรักท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นมีความรักสามัคคีหวงแหนและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในสิ่งเดียวกัน เช่น สถานที่สำคัญ ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น</p>				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
(ร่าง) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง

การสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อสรุปและการยืนยันความถูกต้อง ความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ส่วนที่ 1 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ทองนิล
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา จารย์อุปการะ
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
3. อาจารย์ ดร.วิฑูรย์ คุ่มหอม
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
4. รองศาสตราจารย์ กาญจนา บุญส่ง
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาวิดาชวนขยัน
 ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
 สถานที่ทำงาน : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
6. อาจารย์ ดร.ปรัชญา เหลืองแดง
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนหลักสูตรและการสอนสังคม
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
7. นางวรรณชิตา พิทักษ์พิเศษ (ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

8. นางสาวลักษณ รอดผล (ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 2 ประเด็นการสนทนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นที่ 1 สภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ชื่อของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 3 หลักการของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 4 วัตถุประสงค์ของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ของ ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 6 การวัดและการประเมินผลตามร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 7 แหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้ มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 8 ภาพรวมของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อเสริมสร้างการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 9 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ข้อสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (รายวิชาเพิ่มเติม) รหัสวิชา ส30261

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 60 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดกล่าวถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ถูกต้องที่สุด
  1. ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีบุคคลสำคัญในเหตุการณ์กระทำการให้เกิดความเปลี่ยนแปลง
  2. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตและส่งผลเชื่อมโยงมายังปัจจุบัน
  3. ประวัติศาสตร์เป็นของคู่กันกับความเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม
  4. การศึกษาในลักษณะประวัติศาสตร์ชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้คนในพื้นที่วัฒนธรรมอันแตกต่างกัน
2. ความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพรต่อตนเองมากที่สุดคือข้อใด
  1. ทราบถึงสภาพภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
  2. ทราบถึงผลงานของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมไว้
  3. ทราบประวัติความเป็นมา และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
  4. ทราบถึงอิทธิพลของภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น
3. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีและโบราณวัตถุจังหวัดชุมพร
  1. ถ้ำดินเป็ด อยู่ในเขตตำบลเขาไชยราช อำเภอท่าแซะ พบขวานหินขัดและชิ้นส่วนภาชนะดินเผา และกระดูกสัตว์
  2. เขามดแดง อยู่ในเขตตำบลบางหมาก อำเภอเมือง พบชิ้นส่วนภาชนะดินเผาและหม้อสามขา

3. ถ้าสนุกสุขารมย์ อยู่ในเขตตำบลบ้านนา อำเภอเมือง พบชิ้นส่วนภาชนะดินเผาผิวเรียบ และลายเชือกทาบ
4. ถ้าศาลช้างแล่น อยู่ในเขตตำบลเขาค่าย อำเภอสวี พบชิ้นส่วนภาชนะดินเผา
4. โครงสร้างทางสังคมโดยพื้นฐานของมนุษย์มีองค์ประกอบของความสัมพันธ์ทางสังคมเกิดการเกี่ยวพันของผู้คนภายในอยู่ 3 ประการ ยกเว้นข้อใด
  1. ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน
  2. ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับสิ่งเหนือธรรมชาติ
  3. ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ
  4. ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ
5. ลูกปัดหินคาร์เนเลียนหรือลูกปัดสีที่มีหลายรูปแบบ เช่น วงกลม, ทรงเหลี่ยม, ทรงพระจันทร์เสี้ยว และทรงระบอกที่มีการขุดค้นพบจากแหล่งโบราณคดีในจังหวัดชุมพรซึ่งนักวิชาการผู้ทำการศึกษา แหล่งโบราณคดีให้ข้อคิดเห็นว่า “หินคาร์เนเลียนที่พบอาจเป็นหินที่นำมาจากอินเดีย” นั้นสะท้อนให้เห็นว่าแหล่งโบราณคดีมีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน ข้อใดไม่เกี่ยวข้อง
  1. แหล่งโบราณคดีในจังหวัดชุมพรเป็นเมืองท่าและแหล่งผลิตลูกปัดที่สำคัญในพุทธศตวรรษที่ 5-10 มีการติดต่อและรับวิธีการผลิตลูกปัดมาจากอินเดีย
  2. มีคนอินเดียอพยพย้ายถิ่นเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณที่เป็นที่ตั้งของจังหวัดชุมพรในปัจจุบันจึงมีการนำเอาวิธีการผลิตลูกปัดสีเข้ามาด้วย
  3. แหล่งโบราณคดีในจังหวัดชุมพรเป็นแหล่งผลิตลูกปัดและเครื่องประดับเพื่อป้อนให้กับชุมชนอื่น ๆ
  4. ลูกปัดคาร์เนเลียนที่พบเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐานของชุมชนโบราณสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์
6. ข้อมูลที่ได้จากการตีความแหล่งชุมชนโบราณ หลักฐานทางโบราณคดี เช่น กลองมโหระทึก ลูกปัดสี สามารถสรุปเป็นประเด็นเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องพัฒนาการประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ตามข้อใด
  1. ประวัติการตั้งเมืองชุมพร
  2. พัฒนาการสร้างแหล่งชุมชนโบราณจังหวัดชุมพร
  3. หลักฐานที่เกี่ยวกับชุมชนโบราณเมืองชุมพร
  4. พัฒนาการทางภูมิปัญญาของชาวชุมพร

7. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับตำนานเมืองชุมพร

1. สะพานท่านางเป็นสะพานที่เชื่อมถนนปริมนทรมรรคาซึ่งตั้งต้นจากชุมพรสู่ปากน้ำชุมพร
2. ในสมัยก่อนเกาะมัดโพนนี้ชาวจีนไปอาศัยอยู่มากมาย เพื่อไปทำการประมง และได้มีชาวจีนผู้หนึ่งชื่อ จับฮุย แซ่คู ได้ไปสร้างบ้านอยู่ที่เกาะนี้
3. สะพานท่านางสังข์สร้างขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านได้เดินทางข้ามไปทำบุญยังวัดพระธาตุสวีเพื่อสักการะพระธาตุสวี

4. การเดินทางไปยังเกาะมัดโพน ต้องเดินทางโดยทางเรือ หรือต้องคุระดับน้ำ หากระดับน้ำลดลงสามารถเดินไปยังเกาะได้ แต่ถ้าหากระดับน้ำขึ้นสูงไปแล้วอาจจะติดเกาะได้

8. “ก่อนนางสังข์สิ้นใจมีความตั้งใจและกล่าวกับชาวบ้านว่าถ้านางตายให้เอาบ้านและที่ดินของนางขายเพื่อนำเงินมาสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ เพื่อมิให้ผู้อื่นต้องประสบเคราะห์กรรมอย่างนางอีก แล้วนางก็สิ้นใจตาย ชาวบ้านก็ได้ทำตามความประสงค์ของนางทุกประการ คือได้จัดการขายบ้านและที่ดินสร้างสะพานโดยตั้งชื่อว่า สะพานท่านางสังข์” การตัดสินใจของนางสังข์ก่อให้เกิดความรู้สึกอย่างไรต่อผู้ศึกษาด้านานมากที่สุด

1. มีความเข้าใจสภาพของท้องถิ่น
2. แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้
3. แข่งขันกับท้องถิ่นอื่นๆได้
4. เกิดความรัก ความผูกพันในท้องถิ่น

9. หากนักเรียนต้องการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตำนานเมืองชุมพร นักเรียนจะใช้วิธีการใดเพื่อให้ได้หลักฐานที่สะท้อนข้อมูลตำนานเมืองชุมพรได้มากที่สุด

1. การใช้หลักฐานทางโบราณคดี
2. การสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นจากในรุ่นอายุต่าง ๆ
3. การวิเคราะห์หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรคู่กับการลงพื้นที่สัมภาษณ์คนในท้องถิ่น
4. การวิเคราะห์หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรคู่กับการใช้หลักฐานทางโบราณคดี

10. ข้อใดคือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญสามารถที่นำมาใช้ในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเกาะมัดโพนได้ดีที่สุด

1. มาลิกเจดีย์ เกาะมัดโพน
2. เรื่องเล่าจากคุณตาวิลาศ วงศ์สุวัฒน์
3. จิตรกรรมฝาผนังภายในถ้ำบนเกาะมัดโพน

4. งานประจำปีเกาะแก้วมัตโพน

11. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน

1. มาลิกเจดีย์ - เกาะมัตโพน
2. สะพานท่านางสังข์ - สงครามโลกครั้งที่ 2
3. มาลิกเจดีย์ - สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
4. สะพานท่านางสังข์ - วัดพระธาตุสวี

12. “เมื่อปีพ.ศ. 2427 ทรงบันทึกเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของเมืองต่าง ๆ ในครั้งนั้นตั้งแต่เมืองกลันตันถึงเมืองชุมพร ทรงกล่าวถึงชุมชนตั้งแต่บ้านปากน้ำมาถึงบ้านท่าตะเภาอันเป็นหัวเมือง ที่ชุมชนบ้านปากน้ำมีตึกสองชั้นหลังหนึ่งที่เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์สร้างไว้เป็นที่พักข้าราชการ บ้านท่าแยงเป็นท่าเลค้าขายดีกว่าบ้านท่าตะเภา ...อนึ่งลำน้ำตั้งแต่ขึ้นมานั้นเรียกว่า ลำท่าตะเภา ลำน้ำนี้ยื่นขึ้นไปประมาณสัก 3 ชั่วโมง จึงถึงบ้านท่าตะเภาซึ่งเป็นบ้านผู้ว่าราชการ เป็นหมู่บ้านตั้งเมือง มีหมู่บ้านราษฎรเรียงรายขึ้นไปเป็นหย่อม ๆ ทั้งสองฝั่งไม่มีตลาดเหมือนบ้านท่าแยง หมู่บ้านท่าตะเภา ซึ่งเจ้าเมืองตั้งบ้านนั้นอยู่ข้างฝั่งเหนือไม่เป็นที่ทำเลค้าขาย ถือว่าบ้านท่าแยงเป็นที่สำคัญของเมืองชุมพร...”

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาใช้ศึกษาความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับตำนานเมืองชุมพรตามหัวข้อใด

1. การสร้างชุมชนโบราณเขานาพร้าว
2. ความสำคัญของการสร้างสะพานท่านางสังข์
3. การสร้างมาลิกเจดีย์บนเกาะมัตโพน
4. ความสำคัญของเส้นทางรถไฟสายคอคอคตระ

13. เพราะเหตุใดจึงมีการตั้งชื่อเกาะมัตโพนว่า “มัตโพน”

1. เพราะสมัยก่อนชาวบ้านได้นำตะโพนมามัดรวมกันไว้ที่เกาะจึงเรียกเกาะนั้นว่า “เกาะมัตโพน” คำนี้ต่อมาได้เพี้ยนมาเป็น “มัตโพน”
2. มีการตั้งชื่อเกาะมัตโพนตามตำนานซึ่งเป็นชื่อของจระเข้ที่เฝ้าอยู่ปากถ้ำ
3. เกาะมัตโพนมีรูปทรงคล้ายกับตะโพนที่มามัดรวมกัน ชาวบ้านจึงเรียกว่าเกาะมัตโพน
4. มีการตั้งชื่อเกาะมัตโพนตามตำนานที่มีชายแก่ชื่อ ตาโพน เดินทางไปยังถ้ำบนเกาะ แล้วพบสิ่งมหัศจรรย์ จึงการตั้งชื่อว่าเกาะ ตาโพน ต่อมาได้เพี้ยนเป็น “มัตโพน”

14. ข้อใดไม่ใช่ตำนานของจังหวัดชุมพร

1. บ้านหุรอ
2. เกาะมัดโพน
3. สะพานท่านางสังข์
4. วัดหนองหอย

15. พายุไต้ฝุ่น"เกย์" จึงเป็นพายุลูกประวัติศาสตร์ ยกเว้นข้อใด

1. เป็นพายุลูกแรกและลูกเดียว ที่เคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยในขณะที่เป็นพายุไต้ฝุ่น
2. เป็นพายุไต้ฝุ่นลูกแรกและลูกเดียวที่ก่อตัวขึ้นในบริเวณอ่าวไทย ซึ่งเป็นอ่าวที่มีขนาดเล็ก มีพื้นที่แคบ รวมทั้งยังอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตร การก่อตัวของพายุไต้ฝุ่นเกิดขึ้นได้ยาก
3. เป็นไต้ฝุ่นกำลังแรงที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางใหญ่กว่าไต้ฝุ่นลูกอื่น ๆ ที่มีกำลังแรงเท่ากัน
4. เป็นพายุ 2 มหาสมุทร ในขณะที่เคลื่อนตัวอยู่บริเวณอ่าวไทยฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกเป็นไต้ฝุ่นระดับ

16. ข้อใดถือเป็นหลักฐานสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพรในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

1. สะพานท่านางสังข์
2. อนุสาวรีย์ยุวชนทหาร
3. คำบอกเล่าจากคุณตาเจริญ มหาเจริญอดีตยุวชนทหารคนสุดท้ายของจังหวัดชุมพร
4. คำบอกเล่าจากคุณครูวินิจ ชุมชื่น ครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์

17. จากเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นเกย์ที่เกิดขึ้นในอดีตก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินนั้นเป็นบทเรียนสำคัญอย่างไรต่อคนในท้องถิ่นจังหวัดชุมพรในยุคปัจจุบัน

1. เมื่อมีการเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยาให้รีบเตรียมเครื่องชูชีพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวชุมพรเคารพนับถือ เพื่อให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยบรรเทาความเดือนร้อน
2. เมื่อมีการเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยาว่าจะมีพายุพัดผ่านจังหวัดชุมพรให้รีบมีการอพยพคนขึ้นสู่ที่สูง
3. เมื่อมีการเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยา ชาวประมงควรมีความระมัดระวังในการเดินเรือและเช็พังแนวปฏิบัติตามการแจ้งเตือน
4. เมื่อมีการเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยาให้รีบเก็บข้าวของเครื่องใช้ เอกสารสำคัญและทรัพย์สินมีค่าเพื่อเก็บรักษาและลดการสูญเสีย

18. “เนื่องจากการที่พายุไต้ฝุ่นเกย์ได้พัดผ่านภาคใต้ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 เวลาประมาณ 10 นาฬิกา พายุไต้ฝุ่นลูกนี้ได้พัดเข้าสู่บริเวณอำเภอท่าแซะ อำเภอปะทิว และอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร รวมทั้งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นบางส่วน อิทธิพลจากพายุไต้ฝุ่นลูกนี้ทำให้เกิดอุทกภัยและ วัตภัยอย่างร้ายแรงที่สุดในรอบ 99 ปี ทำให้มีผู้เสียชีวิตตามที่ทางราชการสำรวจพบได้ 460 คน และคาดว่าจะมีผู้เสียชีวิตมากกว่านี้ พื้นที่ทำการเกษตรเสียหายมากกว่า 1.1 ล้านไร่ เรือขุดเจาะสำรวจก๊าซชื่อซีเครส (Seacrest Drillship) พร้อมลูกเรืออีก 97 คน จมหายไปเรือประมงจมลงในทะเล พร้อมลูกเรืออีกเป็นจำนวนมาก วัด มัสยิด รวมทั้งบ้านเรือนของราษฎร โรงเรียน สถานที่ราชการ ระบบการสื่อสาร เสาไฟฟ้า สัตว์เลี้ยงต่างๆ ตลอดจนเส้นทางคมนาคมและอื่น ๆ พังทลาย ได้รับความเสียหายอย่างหนัก ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นในครั้งนี้อย่างเปรียบเทียบกับความเสียหายที่เกิดขึ้นที่บ้านกะทูน อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในคราวที่เกิดมหันตภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ทำความสูญเสียให้กับประชาชนอย่างมาก เมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน ของปี 2531 ที่ผ่านมาแล้วนั้นเทียบกันไม่ได้เลย เพราะความสูญเสียครั้งนี้หนักกว่ามาก...” จากข้อความในบันทึกเหตุการณ์แสดงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการเขียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นข้อใดมากที่สุด

1. คน
2. มิติเวลา
3. หลักฐาน
4. สำเนาร่วมของความเป็นท้องถิ่น

19. “ส่วนที่บ้านผม ช่วงกลางคืนก่อนพายุเข้าพัด พ่อก็ได้เอาเสื้อผ้า ผ้าห่ม ข้าวสาร เอกสารต่างๆ เอามาใส่ถังสี ปิดฝา กันน้ำเข้า ตอนนั้น ที่บ้าน เป็นบ้านปูนครึ่งไม้ครึ่ง บ้านชั้นเดียวทรงสูง เป็นร้านค้าเล็กๆ ของหมู่บ้าน ชายก๊วยเดียว ชายกับข้าว มีโรงสีข้าวขนาดกลาง เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่และมีโรงขายน้ำมันแบบหลอดแก้วชนิดหมุน (เหมือนที่บ้านจะรวยเลย 555) ช่วงเวลาประมาณ 9 โมงเช้า ก่อนหน้านั้น ที่บ้านหุงข้าว ทำกับข้าวเสร็จไว้เรียบร้อยแล้ว ต้อนรับพายุ (สรุปก็ไม่ได้กิน) และตอนที่พายุเข้า ท้องฟ้า อึมครึม จะแจ่มก็ไม่แจ่ม จะมีมืด ก็ไม่มีมืด เจียบกริป ลมไม่มี น่ากลัวเป็นอย่างมาก ลักพัก ทั้งลมทั้งฝน เริ่มมาแรง หลังคาบ้าน เศษไม้ สิ่งของตามบ้านเรือนปลิวกระจายตามถนนลูกรังหน้าบ้าน ต้นมะพร้าว ต้นหมาก ล้มกันแบบง่ายๆ ล้มกันระนาว ถ้าใครได้อยู่ในเหตุการณ์น่ากลัวจริงๆ ทั้งเสียงลม เสียงไม้ล้ม มันช่างยาวนานเหลือเกิน (จินตนาการเอาได้เลย) แต่แปลกฟ้าไม่ร้อง ไม่ผ่า” จากข้อความข้างต้นเป็นการเก็บข้อมูลโดยการใช้วิธีการประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า นักเรียนจะวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปองค์ความรู้อย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

1. สภาพการณ์ในวันที่พายุไต้ฝุ่นเกย์เข้าถล่มจังหวัดชุมพร ความรู้สึกของผู้คน และความเสียหายที่เกิดขึ้น
  2. ความหวาดกลัวของชาวชุมพรที่มีต่อวาตภัยครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ “พายุไต้ฝุ่นเกย์”
  3. การเตรียมความพร้อมของชาวชุมพรเมื่อรับทราบการแจ้งเตือนเรื่องพายุไต้ฝุ่นเกย์จากหน่วยงานราชการ
  4. สภาพความเป็นอยู่ของชาวชุมพรในวันก่อนและวันที่พายุไต้ฝุ่นเกย์พัดผ่านจังหวัดชุมพร
20. หากต้องการศึกษาเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชุมพรแง่มุมต่าง ๆ นักเรียนต้องสร้างสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้าตามวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด
1. สาเหตุที่ญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกบริเวณอ่าวไทย ชายฝั่งทะเลจังหวัดชุมพรนั้นเพื่อต้องการใช้เป็นเส้นทางในการเดินทัพไปต่ออย่างคาบสมุทรมลายูซึ่งเป็นที่ตั้งของอาณานิคมอังกฤษ
  2. สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรชาวญี่ปุ่นได้จับกลุ่มยุวชนทหารไปเป็นเชลยที่ค่ายกักซึ่งตั้งอยู่ที่โรงเรียนชุมพรศรีราษฎร์ จังหวัดชุมพรในพ.ศ. 2484
  3. การเตรียมความพร้อมของชาวชุมพรในสงครามโลกครั้งที่ 2 คือการจัดตั้งกลุ่มยุวชนทหารคือ กลุ่มชายฉกรรจ์ชาวตำบลท่ายาง เพื่อให้เป็นกองกำลังต่อต้านทหารญี่ปุ่นที่ยกพลขึ้นบกที่หาดคอสน และสามารถปฏิบัติการต่อต้านญี่ปุ่นได้สำเร็จ
  4. เมื่อคราวที่ญี่ปุ่นยกพลบุกเมืองไทยในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ยุวชนทหารหน่วยที่ 52 ได้สร้างวีรกรรมไว้อย่างน่าประทับใจ จนชาวชุมพรพร้อมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ให้ และเป็นอนุสาวรีย์ของยุวชนทหารแห่งเดียวในประเทศไทย
21. จังหวัดชุมพรเป็นสถานที่ที่เคยเกิดเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์
1. การปฏิวัติกำมะหยี่
  2. สงครามโลกครั้งที่ 2
  3. โครงการนิวตริล
  4. สงครามอินโดจีน
22. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในจังหวัดชุมพรในช่วงระหว่างพ.ศ. 2482-2488 เกิดเป็นวีรกรรมที่แสดงถึงความกล้าหาญและรักในท้องถิ่นของกลุ่มบุคคลใด
1. ชาวบ้านที่วัดพระขวางในสงครามระหว่าวไทยกับพม่า
  2. กองทัพเรือ

3. วีรกรรมชาวผาแดง
  4. ยุวชนทหาร
23. ข้อใดกล่าวถึงเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรได้ถูกต้องที่สุด
1. เมื่อคืนวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ในเวลา 02.00 น. เรือลำเลียงพลของญี่ปุ่น 2 ลำ เข้ามาลอยลำในอ่าวชุมพร และยกพลขึ้นบกบริเวณที่สะพานท่านางสังข์
  2. ร.อ.ถวิล ได้แบ่งกำลังออกเป็น 3 ส่วน โดยยุวชนทหารไปยัง 3 อำเภอคือ อำเภอเมือง อำเภอท่าแซะ และอำเภอทุ่งตะโก
  3. การสูญเสียของฝ่ายไทยที่บริเวณท่านางสังข์ ทหารเสียชีวิต 3 นายคือ ร.อ.ถวิล นิยมเสน ตำรวจ 3 นาย มีชาวบ้านที่ได้รับบาดเจ็บอีก 4 ราย
  4. ยุวชนทหารคือ กลุ่มชายไทยชาวบ้านทำางที่รวมกลุ่มกันต่อสู้กับทหารชาวญี่ปุ่น
24. การกระทำของกลุ่มยุวชนทหารสะท้อนให้ตระหนักและเห็นคุณค่าในเรื่องใดมากที่สุด
1. ความรักชาติ และรักท้องถิ่นแผ่นดินบ้านเกิด
  2. ความกล้าหาญของชาวชุมพรในการจับอาวุธขึ้นสู้กับทหารชาวญี่ปุ่น
  3. ความเป็นผู้นำที่ดีของกลุ่มนักเรียนโรงเรียนศรีอยุธยา
  4. ความสามัคคีของชาวชุมพรที่ร่วมมือกันต่อต้านทหารชาวญี่ปุ่น
25. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
1. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ได้เสด็จเข้าศึกษาวิชาการ ณ ประเทศออสเตรเลีย พร้อมด้วยพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ และทรงศึกษาต่อในวิชาการทหารเรือ จากโรงเรียนนายเรืออังกฤษ
  2. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงเชี่ยวชาญในวิชาไสยศาสตร์ และวิชาการแพทย์โบราณ โดยทรงเป็นศิษย์เอกของหลวงพ่อบุช เจ้าอาวาสวัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท
  3. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์สิ้นพระชนม์ในเหตุการณ์การสู้รบในสงครามโลกครั้งที่ 2 บริเวณหน้าหาด ตำบลหาดทรายรี ปัจจุบันจึงมีการสร้างศาลกรมหลวงชุมพรไว้ ณ ที่สิ้นพระชนม์
  4. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงตั้งโรงเรียนพลทหารเรือเพื่อฝึกอบรมพลทหารเรือในเขตจังหวัดชุมพร
26. “วีรกรรมที่สะพานท่านางสังข์ จังหวัดชุมพร ของยุวชนทหารหน่วยฝึกที่ 52 ซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมปลาย โรงเรียนศรีอยุธยาได้ตั้งยันการบุกของกองทัพญี่ปุ่นไว้ได้ แม้ร้อยผู้บังคับหน่วยจะถูกยิงและ

เสียชีวิตในที่รบ แต่ทุกคนก็ต้านทานทหารญี่ปุ่นไว้ได้กระทั่งมีคำสั่งจากการให้หยุดยิงในช่วงปลายของวันนั้น” วีรกรรมของเหล่ายุวชนทหารแสดงให้เห็นแบบอย่างที่สำคัญต่ออนุชนรุ่นหลังได้ดีที่สุด

1. ความกล้าหาญ
2. ความเสียสละ
3. ความอดทนอดกลั้น
4. ความรักชาติ

27. “เจอบันทึกนี้ ให้เอาคำต่อไปนี้ขอร้องไป

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์”

ผู้เป็นโอรสของพระปิยะมหาราช ขอประกาศให้พวกมึงรับรู้ไว้ว่า

แผ่นดินสยามนี้ บรรพบุรุษได้เอาเลือด เอาเนื้อ เอาชีวิตเข้าแลกไว้

ไว้อ้อมันผู้ใด คิดบังอาจทำลายแผ่นดิน ทำลายชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ฤๅ กระทบการทุจริตก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อส่วนรวม

จงหยุดการกระทำนั้นเสียโดยเร็ว

ก่อนที่กูจะสั่งทหารผลาญสิ้นทั้งโครต

ให้หมดเสนียดของแผ่นดินสยามอันเป็นที่รักของกู

ตราบใดที่คำว่า "อาภากร" ยังยืนหยัดอยู่ในโลก

กูจะรักษาผืนแผ่นดินสยามของกู

ลูกหลานทั้งหลาย แผ่นดินใดให้เรากำเนตมา

แผ่นดินใดให้ที่ซุกหัวนอน ให้ความร่มเย็นเป็นสุข

มิให้อนาทรร้อใจ จงซื่อสัตย์ต่อแผ่นดินนั้น

จากบันทึกของกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ นักเรียนจะตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์

อย่างไรจึงจะมีความเหมาะสมที่สุด

1. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงบันทึกข้อความเพื่อเตือนใจให้คนไทยรักชาติรักแผ่นดิน
2. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงบันทึกข้อความเพื่อเตือนใจให้คนไทยมีรู้จักและสามัคคี
3. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงบันทึกข้อความเพื่อสาปแช่งคนที่คิดทำลายประเทศไทย
4. กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ทรงบันทึกข้อความเพื่อให้สาปแช่งคนที่คิดทำลายสถาบัน

พระมหากษัตริย์

28. เพราะเหตุใดพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์จึงเป็นที่เคารพรักศรัทธาในหมู่ประชาชนชาวชุมพรเป็นอย่างมาก

1. เพราะพระองค์สามารถขับไล่ทหารญี่ปุ่นออกจากจังหวัดชุมพรที่ชายหาดคอสนได้สำเร็จ ทำให้ชาวชุมพรปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. เพราะพระองค์ริเริ่มให้มีการสร้างทางรถไฟสายใต้ไปถึงแหลมมลายู เพื่อให้ชาวชุมพรพรได้มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวก
3. เพราะพระองค์ทรงเชี่ยวชาญในกิจการทหารเรือ จึงทรงได้จัดตั้งโรงเรียนพลทหารเรือขึ้นชุมพร เพื่อฝึกอบรมพลทหารเรือในเขตจังหวัดชุมพร อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนากองทัพเรือในสมัยต่อมา
4. เพราะพระองค์ทรงมีน้ำพระทัยเมตตาแก่ประชาชนทั่วไป ทรงบำบัตริक्षाโรคภัยต่าง ๆ โดยไม่ทรงรับสิ่งตอบแทนจากประชาชนเหล่านั้น

29. “เมื่อข้าพเจ้าจำความได้ ตอนที่พวกชาวบ้านใกล้เคียงร่วมกันทำพลีจับควายป่ามาใช้ทำนาและทำสวน จำนวนควายที่จับมาเลี้ยงจำเจ้าของ ถ้าผิดมือไม่ได้มันเล่นงานทันที ส่วนเสือและสัตว์ต่างๆ ก็อยู่ในป่านั้นเช่นเดิม หมูป่าจำนวนมากที่สุด ออกรบกวนชาวบ้านและชาวสวนอย่างหนัก ขอย้อนหลังเมื่อท่านหมดพิธีการซ่อมแล้ว ท่านจะเสด็จก็ครั้งหาทราบไม่ทราบครั้งสุดท้ายเมื่อท่านพอพระทัยจับจองที่ดินในที่นี้ ท่านรับสั่งให้กำนัน ขุนผจญฤทธิ์ กำนันตำบลปากน้ำ กับบิดาของข้าพเจ้า หมื่นชาติ ภูมิสุวรรณ ผู้เป็นผู้ใหญ่บ้านทำการจับจอง เพื่อตั้งฐานทัพเรือขึ้นอีกแห่งหนึ่ง และจะทดลองในด้านการเกษตร เมื่อตกลงแล้วบิดาของข้าพเจ้า ผู้เป็นผู้ใหญ่บ้านออกทำการการสำรวจเนื้อที่แปลงนี้ ด้านเหนือเอาต้นหูกวางมาเป็นเขตตลอดจนถึงเขาขวาง ที่ตั้งวัดอยู่ในปัจจุบันนี้ ด้านใต้ไปจดทุ่งมะขามน้อย เป็นป่าทึบทั้งนั้น มีชาวบ้านทำนํ้ามันยาง ตัดหาขาย ตัดไม้ขาย รวมพวก 3 หรือ 4 คน ถึงจะกล้าเข้าไปทำงานที่นั่น รวมเป็นเนื้อที่ 2,000 ไร่ พวกที่เข้าไปตัดป่านี้กลับบ้าน ถึงบ้าน ตายบ้าง เหลือบ้าง ที่ปรากฏชื่อ นายปลื้ม เมืองรีน อยู่ปากน้ำชุมพร ที่เสียชีวิตในครั้งนั้น และยังมีอีกข้าพเจ้าลืมชื่อจำไม่ได้...” ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกคำบอกเล่าของลุงน้อย ภูมิสุวรรณ ชาวบ้านตำบลหาดทรายรี จังหวัดชุมพร สามารถสรุปเป็นประเด็นเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องราวของกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ได้ตามข้อใด

1. เสด็จในกรมหลวงชุมพรฯ กับการเกษตร
2. การสร้างพระราชดำหนักของเสด็จในกรมหลวงชุมพรฯ
3. การซ่อมรบครั้งใหญ่เสด็จในกรมหลวงชุมพรฯ

4. ความเคารพรักของชาวมุขพรที่มีต่อเสด็จในกรมหลวงชุมพรฯ

30. “อนุสาวรีย์แห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณความดีและวีรกรรมของผู้กล้าหาญอันประกอบด้วยตำรวจ ยุวชนทหารที่ 52 โรงเรียนศรีอยุธยา และกองพันทหารที่ 38 ที่ได้รวมกำลังกันต่อต้านกองทัพญี่ปุ่นที่ยกพลทางเรือมาขึ้นบกที่กลางอ่าวบ้านคอสน จังหวัดชุมพร เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2488 เพื่อเดินทางผ่านไทยเข้าตีพม่าและมาลาโย ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งบริเวณที่ตั้งอนุสาวรีย์นั้น เป็นบริเวณที่ได้มีการต่อสู้ปะทะกับข้าศึก...ทหารญี่ปุ่นอยู่ที่คอสะพานท่านางสังข์ ฝั่งตะวันออก ใช้เวลาในการรบอยู่ถึง 7 ชั่วโมง ขณะที่ ญี่ปุ่นมีกำลัง 4 - 5 พันคน พร้อมอาวุธหนักและเบาอันทันสมัย แต่ฝ่ายเรามีทหาร 1 หมวด ยุวชน ทหารโรงเรียนศรีอยุธยาประมาณ 30 คน และกำลังตำรวจอีกส่วนหนึ่ง แต่ก็สามารถต่อสู้กันถึง ครึ่งวันจนมีกำลังจากหน่วยเหนือให้ยุติการต่อต้านญี่ปุ่นปล่อยให้กองทัพญี่ปุ่นเคลื่อนกำลังทางถนนปากน้ำ - ชุมพร ผ่านไปยังอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง” ข้อมูลที่ได้จากคำบอกเล่าของอดีตยุวชนทหาร สามารถสรุปเป็นประเด็นเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องราวของร้อยเอกถวิล นิยมเสนได้ตามข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

1. การสร้างอนุสาวรีย์ยุวชนทหาร
2. ภาวะผู้นำของร้อยเอกถวิล นิยมเสน
3. วีรกรรมความกล้าหาญของร้อยเอกถวิล นิยมเสนและยุวชนทหารโรงเรียนศรีอยุธยา
4. ร้อยเอกถวิลกับการฝึกยุวชนทหารให้มีความกล้าหาญ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้
รายวิชา 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	4	16	3
2	4	17	3
3	2	18	4
4	3	19	1
5	2	20	4
6	2	21	2
7	3	22	4
8	4	23	1
9	3	24	1
10	1	25	2
11	4	26	4
12	2	27	1
13	1	28	4
14	4	29	1
15	3	30	3

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ครั้งที่ .....

ชื่อ - สกุล..... เลขที่.....ชั้น.....วันที่ ..... /..... /.....

คำชี้แจง

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาภาพซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเขียนรายงานสะท้อนระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ทุกข้อ

ที่มา : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดชุมพร

องค์ประกอบที่ 1 คน

1. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาภาพ จากประสบการณ์และการรับรู้ของนักเรียนว่าภาพดังกล่าวแสดงถึงบุคคลหรือคนกลุ่มใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนยอมรับถึงความสามารถในการสร้างวัตถุในภาพหรือไม่ สำคัญต่อคนในปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใดคนกลุ่มดังกล่าวจึงต้องสร้างวัตถุชิ้นนี้ขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

4. วัตถุดังกล่าวสะท้อนความคิดของคนในอดีตอย่างไร ต่างจากความคิดของคนหรือสังคมปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

1. จากภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคใดหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

.....

.....

.....

2. จากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนหรือเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีต

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีบริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

1. นักเรียนคิดว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาพเหตุการณ์ดังกล่าว

.....

.....

.....

2. จากหลักฐานนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลในอดีตรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีหลักฐานที่ยืนยันความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีตใดบ้าง

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีวิธีการในการวิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อรับรู้ หรือทราบถึงความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีต และสามารถสรุปเป็นข้อเท็จจริงได้อย่างไร

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

1. จากภาพเป็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต มีกลุ่มคนใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้กระทำการอย่างไรบ้างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ผลจากการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์เรื่องราว รวมถึงสถานที่สามารถสะท้อน ค่านิยม ความเชื่อ หรือ ความจำเป็นในการกระทำของกลุ่มคนในอดีตอย่างไร มีความแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และค่านิยมหรือการตัดสินใจของกลุ่มคนในอดีตจึงมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้สถานที่หรือเหตุการณ์ใดบ้างเพื่อสนับสนุน ความคิดเห็นเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 สำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น

1. จากภาพนักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างของเหตุการณ์ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ นักเรียนยอมรับผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือเกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด และมีความสำคัญอย่างไรกับคนในปัจจุบัน จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. จากการศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร นักเรียนเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างไรต่อท้องถิ่นตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

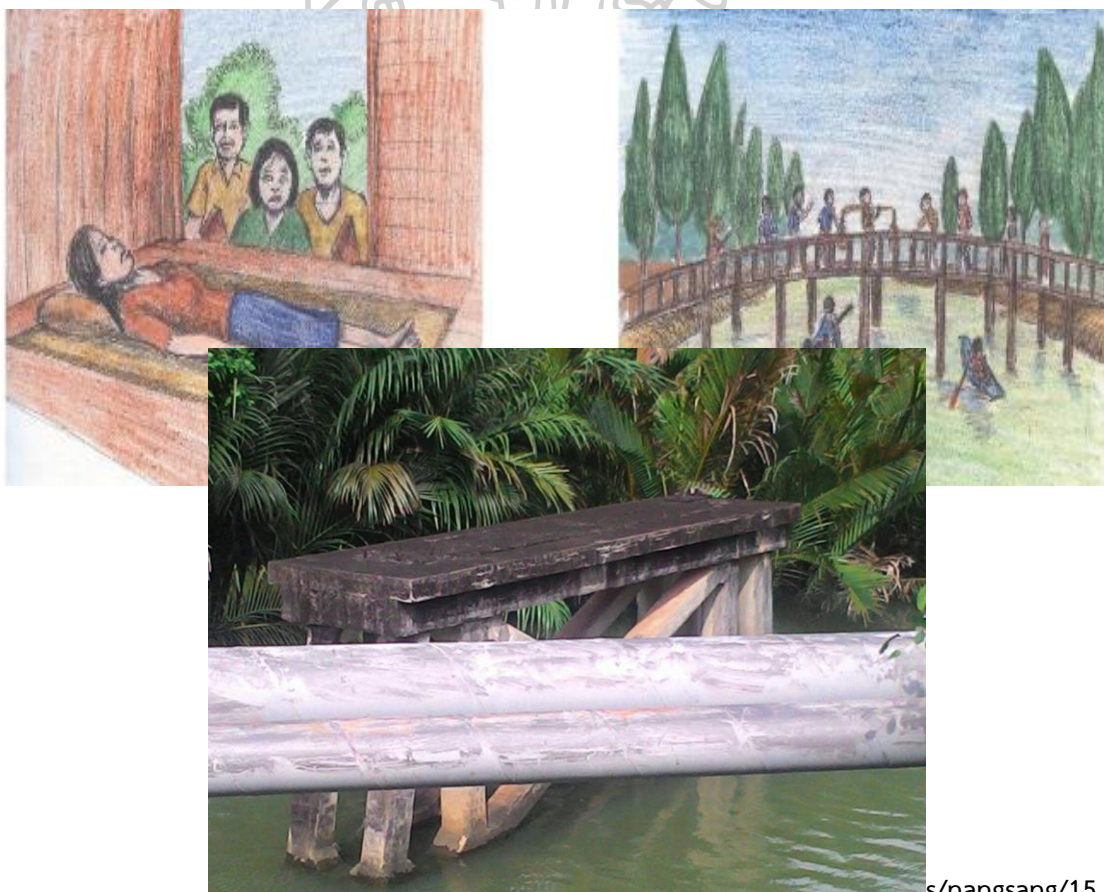
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ครั้งที่ .....

ชื่อ - สกุล..... เลขที่..... ชั้น..... วันที่ ..... /..... /.....

คำชี้แจง

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาภาพซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และเรื่องราวเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเขียนรายงานสะท้อนระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกข้อ

<https://issuu.com/75712/docs/nangsang/15>

องค์ประกอบที่ 1 คน

1. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาภาพ จากประสบการณ์และการรับรู้ของนักเรียนว่าภาพดังกล่าวแสดงถึงบุคคล หรือคนกลุ่มใดในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. นักเรียนยอมรับถึงความสามารถในการสร้างสถานที่นี้หรือการกระทำของบุคคล หรือกลุ่มคนในภาพหรือไม่ และการกระทำดังกล่าวสำคัญต่อคนในปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใดบุคคล หรือคนกลุ่มนี้จึงต้องกระทำการสร้างสิ่งนี้ขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

4. สถานที่ที่ถูกสร้างขึ้นดังกล่าวสะท้อนความคิดของคนในอดีตอย่างไร ต่างจากความคิดของคนหรือสังคมปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

1. จากภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคใดหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

.....

.....

.....

2. จากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนหรือเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีต

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีบริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

1. นักเรียนคิดว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาพเหตุการณ์ดังกล่าว

.....

.....

.....

2. จากหลักฐานนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลในอดีตรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีหลักฐานที่ยืนยันความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีตใดบ้าง

.....

.....

.....

4. นักเรียนมีวิธีการในการวิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อรับรู้ หรือทราบถึงความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีต และสามารถสรุปเป็นข้อเท็จจริงได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

1. จากภาพเป็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต มีกลุ่มคนใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้กระทำการอย่างไรบ้างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ผลจากการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์เรื่องราว รวมถึงสถานที่ที่สามารถสะท้อน ค่านิยม ความเชื่อ หรือ ความจำเป็นในการกระทำของกลุ่มคนในอดีตอย่างไร มีความแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และค่านิยมหรือการตัดสินใจของกลุ่มคนในอดีตจึงมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้สถานที่หรือเหตุการณ์ใดบ้างเพื่อสนับสนุนความคิดตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

1. จากภาพนักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ นักเรียนยอมรับผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือเกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด และมีความสำคัญอย่างไรกับคนในปัจจุบัน จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. จากการศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร นักเรียนเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างไรต่อท้องถิ่นตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ครั้งที่ .....

ชื่อ - สกุล..... เลขที่.....ชั้น.....วันที่ ..... /..... /.....

คำชี้แจง

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาภาพซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และเรื่องราวเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเขียนรายงานสะท้อนระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกข้อ

ที่มา : <https://www.m-culture.go.th/chumphon/>

องค์ประกอบที่ 1 คน

1. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาภาพ จากประสบการณ์และการรับรู้ของนักเรียนว่าภาพดังกล่าวแสดงถึงบุคคล หรือคนกลุ่มใดในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. นักเรียนยอมรับถึงความสามารถในการกระทำของบุคคล หรือกลุ่มคนในภาพหรือไม่ และการกระทำดังกล่าวสำคัญต่อคนในปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใดบุคคล หรือคนกลุ่มนี้จึงต้องกระทำการดังกล่าวขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. การกระทำดังกล่าวสะท้อนความคิดของคนในอดีตอย่างไร ต่างจากความคิดของคนหรือสังคมปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

1. จากภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคใดหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

.....

.....

.....

2. จากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนหรือเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีต

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีบริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

1. นักเรียนคิดว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาพเหตุการณ์ในอดีตดังกล่าว

.....

.....

.....

5. จากหลักฐานนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลในอดีตรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร

.....

.....

.....

6. นักเรียนมีหลักฐานที่ยืนยันความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีตได้บ้าง

.....

.....

.....

7. นักเรียนมีวิธีการในการวิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อรับรู้ หรือทราบถึงความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีต และสามารถสรุปเป็นข้อเท็จจริงได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

1. จากภาพเป็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต มีกลุ่มคนใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้กระทำการอย่างไรบ้างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ผลจากการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์เรื่องราว รวมถึงสถานที่สามารถสะท้อน ค่านิยม ความเชื่อ หรือ ความจำเป็นในการกระทำของกลุ่มคนในอดีตอย่างไร มีความแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และค่านิยมหรือการตัดสินใจของกลุ่มคนในอดีตจึงมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้สถานที่หรือเหตุการณ์ใดบ้างเพื่อสนับสนุน ความคิดตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

องค์ประกอบที่ 5 สำนัก ร่วมของความเป็นท้องถิ่น

1. จากภาพนักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ นักเรียนยอมรับผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือเกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด และมีความสำคัญอย่างไรกับคนในปัจจุบัน จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. จากการศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร นักเรียนเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างไรต่อท้องถิ่นตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

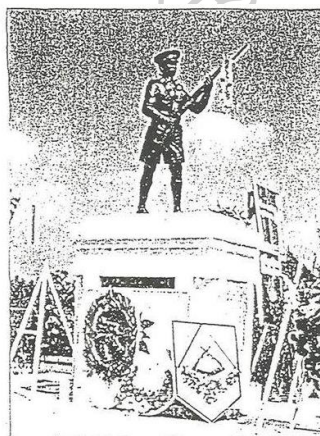
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ครั้งที่ .....

ชื่อ - สกุล..... เลขที่..... ชั้น..... วันที่ ..... /..... /.....

คำชี้แจง

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาภาพซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และเรื่องราวเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเขียนรายงานสะท้อนระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกข้อ

รูปที่ ๑

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

ที่มา : นายสนั่น ชุมวรฐายี

องค์ประกอบที่ 1 คน

1. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาภาพ จากประสบการณ์และการรับรู้ของนักเรียนว่าภาพดังกล่าวแสดงถึงบุคคล หรือคนกลุ่มใดในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

5. นักเรียนยอมรับถึงความสามารถในการกระทำของบุคคล หรือกลุ่มคนในภาพหรือไม่ และการกระทำดังกล่าวสำคัญต่อคนในปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

6. เพราะเหตุใดบุคคล หรือคนกลุ่มนี้จึงต้องกระทำการดังกล่าวขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

ที่มา : <https://www.m-culture.go.th/chumphon/>

7. การกระทำดังกล่าวสะท้อนความคิดของคนในอดีตอย่างไร ต่างจากความคิดของคนหรือสังคมปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

1. จากภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคใดหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

.....

.....

.....

2. จากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนหรือเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีต

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีบริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

1. นักเรียนคิดว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาพเหตุการณ์ในอดีตดังกล่าว

.....

.....

.....

8. จากหลักฐานนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลในอดีตรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร

.....

.....

.....

9. นักเรียนมีหลักฐานที่ยืนยันความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีตได้บ้าง

.....

.....

.....

10. นักเรียนมีวิธีการในการวิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อรับรู้ หรือทราบถึงความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีต และสามารถสรุปเป็นข้อเท็จจริงได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

1. จากภาพเป็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต มีกลุ่มคนใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้กระทำการอย่างไรบ้างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ผลจากการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์เรื่องราว รวมถึงสถานที่สามารถสะท้อน ค่านิยม ความเชื่อ หรือ ความจำเป็นในการกระทำของกลุ่มคนในอดีตอย่างไร มีความแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และค่านิยมหรือการตัดสินใจของกลุ่มคนในอดีตจึงมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้สถานที่หรือเหตุการณ์ใดบ้างเพื่อสนับสนุน ความคิดตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

องค์ประกอบที่ 5 สำเนียงร่วมของความเป็นท้องถิ่น

1. จากภาพนักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ นักเรียนยอมรับผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือเกี่ยวข้องกับค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิด และมีความสำคัญอย่างไรกับคนในปัจจุบัน จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. จากการศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร นักเรียนเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างไรต่อท้องถิ่นตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ครั้งที่ .....

ชื่อ - สกุล..... เลขที่.....ชั้น.....วันที่ ..... /..... /.....

คำชี้แจง

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาภาพซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และเรื่องราวเกี่ยวประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเขียนรายงานสะท้อนระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกข้อ

ที่มา : https://www.silpa-mag.com/this-day-in-history/article_3913

องค์ประกอบที่ 1 คน

1. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาภาพ จากประสบการณ์และการรับรู้ของนักเรียนว่าภาพดังกล่าวแสดงถึงบุคคล หรือคนกลุ่มใดในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. นักเรียนยอมรับถึงความสามารถในการกระทำของบุคคล หรือกลุ่มคนในภาพหรือไม่ และการกระทำดังกล่าวสำคัญต่อคนในปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใดบุคคล หรือคนกลุ่มนี้จึงต้องกระทำการดังกล่าวขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

4. การกระทำดังกล่าวสะท้อนความคิดของคนในอดีตอย่างไร ต่างจากความคิดของคนหรือสังคมปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

1. จากภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคใดหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

.....

.....

.....

2. จากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนหรือเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีต

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีบริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

1. นักเรียนคิดว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาพเหตุการณ์ในอดีตดังกล่าว

.....

.....

.....

11. จากหลักฐานนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลในอดีตรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร

.....

.....

.....

12. นักเรียนมีหลักฐานที่ยืนยันความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีตได้บ้าง

.....

.....

.....

13. นักเรียนมีวิธีการในการวิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อรับรู้ หรือทราบถึงความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีต และสามารถสรุปเป็นข้อเท็จจริงได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

1. จากภาพเป็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต มีกลุ่มคนใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้กระทำการอย่างไรบ้างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ผลจากการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์เรื่องราว รวมถึงสถานที่ที่สามารถสะท้อน ค่านิยม ความเชื่อ หรือ ความจำเป็นในการกระทำของกลุ่มคนในอดีตอย่างไร มีความแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และค่านิยมหรือการตัดสินใจของกลุ่มคนในอดีตจึงมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้สถานที่หรือเหตุการณ์ใดบ้างเพื่อสนับสนุน ความคิดตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 5 สำเนิกร่วมของความเป็นท้องถิ่น

1. จากภาพนักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ นักเรียนยอมรับผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือเกี่ยวข้องกับ ค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตส่งผลต่อความรู้สึคนึกคิด และมีความสำคัญอย่างไรกับคนในปัจจุบัน จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. จากการศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร นักเรียนเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างไรต่อท้องถิ่นตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน

สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ครั้งที่ .....

ชื่อ - สกุล..... เลขที่.....ชั้น.....วันที่ ..... /..... /.....

คำชี้แจง

แบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อทดสอบระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยให้นักเรียนศึกษาภาพซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้และเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และเขียนรายงานสะท้อนระดับการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกชั้น

องค์ประกอบที่ 1 คน

1. เมื่อนักเรียนได้ศึกษาภาพ จากประสบการณ์และการรับรู้ของนักเรียนว่าภาพดังกล่าวแสดงถึงบุคคล หรือคนกลุ่มใดในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. นักเรียนยอมรับถึงความสามารถในการกระทำของบุคคล หรือกลุ่มคนในภาพหรือไม่ และการกระทำดังกล่าวสำคัญต่อคนในปัจจุบันอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. เพราะเหตุใดบุคคล หรือคนกลุ่มนี้จึงต้องกระทำการดังกล่าวขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

4. การกระทำดังกล่าวสะท้อนความคิดของคนในอดีตอย่างไร ต่างจากความคิดของคนหรือสังคมปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 2 มิติเวลา

1. จากภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคใดหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

.....

.....

.....

2. จากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อคนหรือเรื่องราวของท้องถิ่นในอดีต

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีความแตกต่างจากปัจจุบัน หรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคหรือช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีบริบท หรือสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

องค์ประกอบที่ 3 หลักฐาน

1. นักเรียนคิดว่ามีหลักฐานอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับภาพเหตุการณ์ในอดีตดังกล่าว

.....

.....

.....

14. จากหลักฐานนักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าบุคคลในอดีตรู้สึกหรือนึกคิดอย่างไร

.....

.....

.....

15. นักเรียนมีหลักฐานที่ยืนยันความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีตใดบ้าง

.....

.....

.....

16. นักเรียนมีวิธีการในการวิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างไรเพื่อรับรู้ หรือทราบถึงความคิด การตัดสินใจ การกระทำของบุคคล และความรู้สึกของคนในอดีต และสามารถสรุปเป็นข้อเท็จจริงได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 4 เหตุการณ์/สถานที่

1. จากภาพเป็นภาพสถานที่และเหตุการณ์ใดในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในอดีต มีกลุ่มคนใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้บ้าง จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้กระทำการอย่างไรบ้างในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. ผลจากการกระทำของกลุ่มคนในอดีตที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์เรื่องราว รวมถึงสถานที่สามารถสะท้อน ค่านิยม ความเชื่อ หรือ ความจำเป็นในการกระทำของกลุ่มคนในอดีตอย่างไร มีความแตกต่างกับปัจจุบันหรือไม่ จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใด เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และค่านิยมหรือการตัดสินใจของกลุ่มคนในอดีตจึงมีความแตกต่างจากปัจจุบัน และนักเรียนจะใช้สถานที่หรือเหตุการณ์ใดบ้างเพื่อสนับสนุน ความคิดตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

	1	2	3	4	5
ระดับ					

องค์ประกอบที่ 5 สำเนักร่วมของความเป็นท้องถิ่น

1. จากภาพนักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีต เข้าใจค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตอย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

2. จากภาพ นักเรียนยอมรับผลของความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีตหรือเกี่ยวข้องกับ ค่านิยม ความเชื่อ และการกระทำของคนในท้องถิ่นในอดีตหรือไม่ อย่างไร จงอธิบาย

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตส่งผลต่อความรู้สึคนึกคิด และมีความสำคัญอย่างไรกับคนในปัจจุบัน จงอธิบาย

.....

.....

.....

4. จากการศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราว ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำของบุคคลในเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นในอดีตแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร นักเรียนเรียนรู้อะไรจากประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นของตนเอง และนักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างไรต่อท้องถิ่นตนเอง จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

ระดับ	1	2	3	4	5

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด และไม่ประสงค์จะทราบว่าผู้ตอบเป็นใคร จึงไม่มีผลกระทบต่อนักเรียน ทั้งนี้ให้นักเรียนอ่าน พิจารณา และตัดสินใจตอบด้วยตนเองตามความจริง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือ เพียงช่องใดช่องหนึ่ง ตามระดับความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1	เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนมีความเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน					
2	การเรียงลำดับเนื้อหาในแต่ละบทมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและเป็นลำดับ					
3	วิธีการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า มีความเหมาะสมกับนักเรียน					
4	กิจกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน บทบาทและหน้าที่ของนักศึกษา					
5	แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่ามี					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
	ความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน					
6	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน					
7	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความรู้สึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน					
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
9	การจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สะท้อนคิดถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนและกิจกรรม					
10	ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม					
11	บรรยากาศของการเรียนการสอนเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12	การจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น					
13	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา					
14	การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมของความเป็นท้องถิ่น					
15	ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวม					

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

**ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

คำชี้แจง

การสนทนากลุ่มสะท้อนความคิดเห็นจากนักเรียนและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตัวแทนนักเรียน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันสะท้อนคิดเกี่ยวกับการเรียนและผลที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สำหรับนำไปพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 1 รายชื่อตัวแทนนักเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ครูเรืองสิริ คงแก้ว หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา
2. ครูพวงสนธิ์ จิตประสงค์ หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. ครูจริยา รัตนทองมา ครูผู้สอน รายวิชาสังคมศึกษา
4. นายขวัญชัย อ่ำมา นักเรียน
5. นางสาวอัจฉราภรณ์ ต่างจิตร นักเรียน

ส่วนที่ 2 ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ประเด็นที่ 1 การจัดการเรียนรู้รายวิชาส 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัศึกษามีความเหมาะสมอย่างไร มีสิ่งใดบ้างที่ควรได้รับการปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าการเรียนในรายวิชาส 30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีส่วนช่วยในการส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชา ส30261 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (รายวิชาเพิ่มเติม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดชุมพร

เรื่อง สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

เวลาที่ใช้สอน 4 ชั่วโมง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ภาคเรียนที่...../.....

ครูผู้สอนชื่อ นางสาวสาวิตรี โขตก

โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

จุดประสงค์ปลายทาง

1. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับชีวิต ชุมชนและสังคมของคนในจังหวัดชุมพร สามารถวิเคราะห์และอธิบายเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพร ตั้งแต่อดีตที่ส่งผลเชื่อมโยงมาปัจจุบันได้
2. สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และวิธีการประวัติศาสตร์บอกเล่าในการศึกษาเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของจังหวัดชุมพรได้
3. นักเรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรกับชีวิต ชุมชนและสังคมของคนในจังหวัดชุมพร
2. นักเรียนสามารถอธิบายเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรตั้งแต่อดีตที่ส่งผลเชื่อมโยงมาปัจจุบันได้
4. นักเรียนสามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์บอกเล่าในการศึกษาเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรได้
5. นักเรียนเกิดการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน

สาระสำคัญ

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2488 เวลา 2 นาฬิกา จังหวัดชุมพร กองกำลังทหารญี่ปุ่น ส่งเรือระบายพลขึ้นที่กลางอ่าวบ้านคอสน หน่วยยุทธทหารที่ 52 โรงเรียนศรีวิทยาภัย และทหารกองพันที่ ๓๘ สามารถรวมตัวและเคลื่อนกำลังพลมารับกำลังทหารญี่ปุ่นอยู่ที่คอสะพานท่านางสังข์ ฝั่งตะวันออก ใช้เวลาในการรบอยู่ถึง ๗ ชั่วโมง ขณะที่ ญี่ปุ่นมีกำลัง 4 - 5 พันคน พร้อมอาวุธหนักและเบาอันทันสมัย แต่ฝ่ายไทยมีทหาร 1 หมวด ยุทธทหารโรงเรียนศรีวิทยาภัยประมาณ 30 คน และกำลังตำรวจอีกส่วนหนึ่ง แต่ก็สามารถต่อสู้กันถึงครึ่งวันจนมีกำลังจากหน่วยเหนือให้ยุติการต่อต้านญี่ปุ่น ปล่อยให้กองทัพญี่ปุ่นเคลื่อนกำลังทางถนนปากน้ำ - ชุมพร ผ่านไปยังอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง โดยมีเป้าหมายที่จะยึดแหลมวิกตอเรียพอยต์ของอังกฤษในพม่า ผลจากการสู้รบกองกำลังจังหวัดชุมพร เสียชีวิตไป 5 นาย และบาดเจ็บ 5 นาย ส่วนหน่วยยุทธทหารไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ ภายหลังสงคราม ได้มีการสร้างอนุสาวรีย์เพื่อเป็นการระลึกถึงผู้กล้าหาญ ทั้งทหาร ตำรวจและยุทธทหารที่ปกป้องบ้านเมืองไว้ในลูกหลาน

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

1. สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร
2. ปฏิบัติการยุทธทหาร การรบที่ท่านางสังข์
3. ผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการคิด
  - ทักษะการคิดวิเคราะห์
  - ทักษะการคิดสร้างสรรค์
- 2) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 3) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
  - กระบวนการทำงานกลุ่ม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

คุณธรรมอัตลักษณ์

คุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

- ความพอเพียง
- ความกตัญญู
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- ความรับผิดชอบ
- อุทิศการณคุณธรรม

คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

- ความพอเพียง
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- จิตสาธารณะ

กิจกรรมการเรียนรู้ (รูปแบบการสอนประวัติศาสตร์ตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า)

ชั่วโมงที่ 1-2

ขั้นที่ 1 กระตุ้นการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (E: Engage in the local historical empathy)

1.1 การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Introducing the local historical empathy) *[ในชั้นย่อยนี้เป็นการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน]*

1.1.1 ครูนำเสนอคลิปวิดีโอเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อดูจบแล้วครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลในคลิปวิดีโอว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร แล้วมีบุคคลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นี้

1.1.2 นักเรียนศึกษาเอกสารเรื่องสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ และนักเรียนสรุปสาระสำคัญ (ใบกิจกรรมที่ 1 ตอนที่ 1 -2)

1.1.3 ครูพูดคุยกับนักเรียนและทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

1.1.4 ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายความรู้เก่า/ใหม่เกี่ยวกับเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ ระบุความแตกต่างของความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ใบกิจกรรมที่ 1 ตอนที่3-4)

1.2 กำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Specifying to the local historical empathy)

1.2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยความสามารถ กลุ่มละ 3-4 คน โดยความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน

1.2.2 นักเรียนกำหนดประเด็นคำถามร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา (ใบกิจกรรมที่ 2)

ขั้นที่ 2 สร้างมโนภาพการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct image to the local historical empathy)

2.1 รวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Collecting the evidences to the local historical empathy)

2.1.1 นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษา ค้นคว้า สืบค้น และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำแนกหลักฐานประเภทต่าง ๆ ตามหัวข้อที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้กำหนดไว้ (ใบกิจกรรมที่ 3 ตอนที่ 1)

2.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบประเมินคุณค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือหลักฐาน และพิจารณาเนื้อหาสาระที่ได้จากข้อมูลหรือหลักฐาน (ใบกิจกรรมที่ 3 ตอนที่ 1)

(ในขั้นนี้นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถไปค้นคว้าเพิ่มเติมยังแหล่งเรียนรู้ หรือแหล่งข้อมูลภายนอกห้องเรียนได้)

2.2 สร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากคำบอกเล่า (Producing the local historical empathy) [ในขั้นย่อยนี้จะเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน]

2.2.1 ครูจัดเตรียมข้อมูล อุปกรณ์ แนะนำข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับหัวข้อที่นักเรียนได้ร่วมกันกำหนดไว้

2.2.2 นักเรียนและครูทำกิจกรรมพิเศษโดยการลงพื้นที่ ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์จังหวัดชุมพรตามแหล่งเรียนรู้ดังนี้

- เส้นทางที่ 1 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพร
- เส้นทางที่ 2 อนุสาวรีย์ยุวชนทหารและสะพานท่านนางสังข์

(ใบกิจกรรมที่ 4)

2.2.3 นักเรียนลงพื้นที่เพื่อค้นหาหลักฐานเพิ่มเติมและศึกษาตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า

1.2.2.1 ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดบุคคลที่จะสัมภาษณ์ กำหนดประเด็นคำถาม เตรียมคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ เตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่

- ภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพร
- คุณตาเจริญ มหาเจริญ ยุวชนทหารคนสุดท้ายของจังหวัดชุมพร
- คุณเบญจมาพร คงตระกูล ปราชญ์ท้องถิ่น

1.2.2.2 นักเรียนปฏิบัติการสัมภาษณ์จนครบตามจำนวนรายชื่อที่ติดต่อไว้

(ใบกิจกรรมที่ 5 ตอนที่ 1)

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 3 สร้างความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (C : Construct the local historical understanding) *[ในขั้นย่อยนี้เป็นการผสมผสานความรู้ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน]*

3.1 วิเคราะห์และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่า (Analysis and Interpretation from the evidences and oral history)

3.1.1. ครูแนะนำแนวทางในการวิเคราะห์ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่เกี่ยวกับสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร โดยให้การช่วยเหลือนักเรียนในการสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ และสนับสนุนการค้นคว้าหาหลักฐานเพิ่มเติม

3.1.2 นักเรียนผสมผสานความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกกับการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพรโดยการวิเคราะห์ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่

3.1.2.1 นักเรียนถอดข้อมูลจากการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ในแบบบันทึกการให้แบบบันทึกการให้สัมภาษณ์ (ใบกิจกรรมที่ 5 ตอนที่ 2)

3.1.2.2 นักเรียนร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร หลักฐานที่มี

3.1.3 นักเรียนสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

3.1.4 นักเรียนร่วมกันค้นคว้าเพิ่มเติม รวบรวม ตรวจสอบหลักฐานประเภทต่าง ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ

(ใบกิจกรรมที่ 6 ตอนที่ 1)

3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

3.2.1 ครูแนะแนวทางการสังเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาว่า

3.2.2 ครูร่วมอภิปรายและให้การช่วยเหลือในการวิเคราะห์ ดีความและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ร่วมกับนักเรียน

3.2.3 นักเรียนสังเคราะห์ประเด็นสาระสำคัญที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์ และตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่ และร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

3.2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากศึกษาตามหัวข้อและเรียบเรียงเพื่อนำเสนอองค์ความรู้และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้าลงในแบบสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อ (ใบกิจกรรมที่ 6 ตอนที่ 2-3)

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A: After learning review the local historical empathy)

4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)

4.1.1 ครูนำเสนอรูปแบบหรือวิธีการในการเผยแพร่องค์ความรู้ให้ผู้เรียนทราบ

4.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบการทำอินโฟกราฟิก โดยครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่อผลงานที่นักเรียนได้จากการศึกษาค้นคว้า (ใบกิจกรรมที่ 7)

4.1.3 นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยครูช่วยอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของนักเรียน

3.1.2.2 นักเรียนร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ร่วมกับเอกสาร หลักฐานที่มี

3.1.3 นักเรียนสรุปประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

3.1.4 นักเรียนร่วมกันค้นคว้าเพิ่มเติม รวบรวม ตรวจสอบหลักฐานประเภทต่าง ๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ

(ใบกิจกรรมที่ 6 ตอนที่ 1)

3.2 สังเคราะห์และสรุปข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Producing the local historical empathy)

3.2.1 ครูแนะแนวทางในการสังเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

3.2.2 ครูร่วมอภิปรายและให้การช่วยเหลือในการวิเคราะห์ ดีความและสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้ออกมาให้นักเรียน

3.2.3 นักเรียนสังเคราะห์ประเด็นสาระสำคัญที่ได้ร่วมกันวิเคราะห์ และตีความ ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และข้อมูลคำบอกเล่าที่ได้จากการลงพื้นที่ และร่วมกันอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร

3.2.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากศึกษาตามหัวข้อและเรียบเรียง เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นรูปแบบรายงานจากการศึกษาค้นคว้าลงในแบบสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อ (ใบกิจกรรมที่ 6 ตอนที่ 2-3)

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นที่ 4 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (A: After learning review the local historical empathy)

4.1 เผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Presenting the local historical empathy)

- 4.1.1 ครูนำเสนอรูปแบบหรือวิธีการในการเผยแพร่องค์ความรู้ให้ผู้เรียนทราบ
- 4.1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างแหล่งเผยแพร่ผลงานในรูปแบบการทำอินโฟกราฟิก โดยครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่อผลงานที่นักเรียนได้จากการศึกษาค้นคว้า (ใบกิจกรรมที่ 7)
- 4.1.3 นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยครูช่วยอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของนักเรียน

4.2 สะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (Reflecting the local historical empathy)

- 4.2.1 ครูอธิบายและให้คำแนะนำในการเขียนรายงานการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกันในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน
- 4.2.2 นักเรียนทำการเขียนสะท้อนการรับรู้ลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน
- 4.2.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน
- นักเรียนทำการเขียนสะท้อนการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันลงในแบบบันทึกการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกัน ครั้งที่ 4

การวัดและประเมินผล

รายงานการวัดและประเมินผล	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์
4. ด้านความรู้	- นักเรียนทำใบกิจกรรม ที่ 1 - นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 2 - นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 3	- ใบกิจกรรมที่ 1 - ใบกิจกรรมที่ 2 - ใบกิจกรรมที่ 3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
5. ด้านทักษะ/กระบวนการ	- นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 4 - นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 5 - นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 6 - นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 7 - นักเรียนทำอินโฟกราฟิก - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- ใบกิจกรรมที่ 4 - ใบกิจกรรมที่ 5 - ใบกิจกรรมที่ 6 - ใบกิจกรรมที่ 7 - แบบประเมินแบบประเมินอินโฟกราฟิก - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - ระดับคุณภาพดี ขึ้นไปผ่านเกณฑ์

รายงานการวัด และประเมินผล	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือวัด และประเมินผล	เกณฑ์
		- สังเกตพฤติกรรมการ ทำงานกลุ่ม	
6. ด้านเจตคติ/ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- นักเรียนทำแบบบันทึกการ รับรู้ความรู้สึกทาง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นร่วมกัน ครั้งที่ 4	- แบบบันทึกการรับรู้ ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นร่วมกันครั้งที่ 4	ตามเกณฑ์/ พฤติกรรมบ่งชี้ที่ ปรากฏหรือไม่ ปรากฏ
	- ประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์	- แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไปผ่าน เกณฑ์
7. ด้านคุณธรรม	- ประเมินคุณธรรมของผู้เรียน	แบบประเมินคุณธรรมของ ผู้เรียน	ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไปผ่าน เกณฑ์

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอสงครามโลกครั้งที่ 2
2. เอกสารเรื่องสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจังหวัดชุมพร
3. ใบกิจกรรมที่ 1 -7

แหล่งเรียนรู้

1. ห้องสมุดโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา
2. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดชุมพร
3. อนุสาวรีย์ยุวชนทหาร
4. สะพานท่านางสังข์

ความคิดเห็นผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

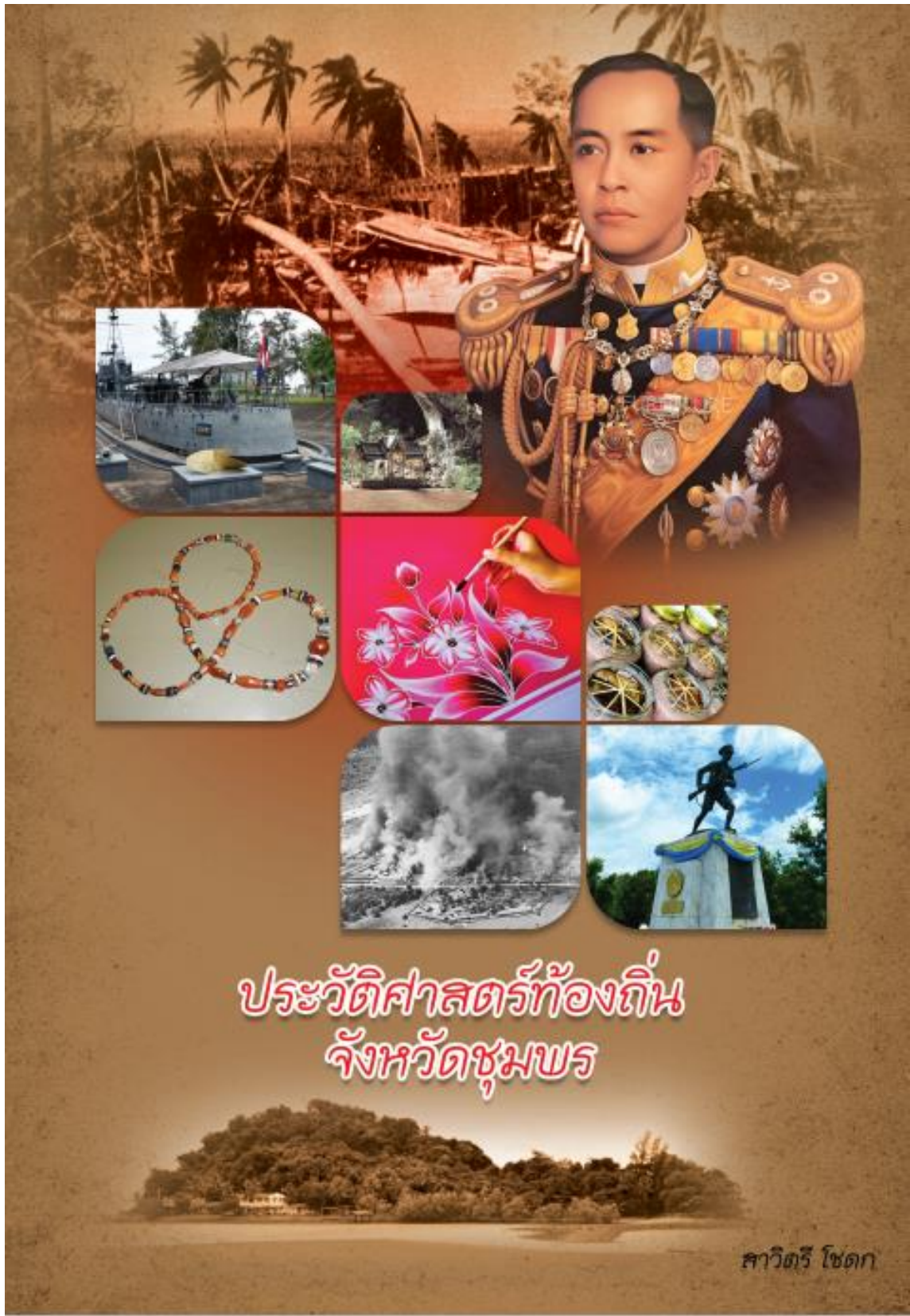
.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
จังหวัดชุมพร

สาวิตรี โชดก

เหตุการณ์สำคัญในปริทรรศน์ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมพร

ชุมพรกับสงครามโลกครั้งที่ 2 สงครามโลกครั้งที่ 2

สงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในระหว่าง ค.ศ. 1939-1945 ว่ากันว่าที่มาของสงครามในครั้งนี้เกิดขึ้นจากปัญหาอันมีที่มาจากกรดำเนินการทาง การทูตของประเทศมหาอำนาจในยุโรป กล่าวคือเริ่มกันตั้งแต่การทำสนธิสัญญาสันติภาพหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยเฉพาะสนธิสัญญาแวร์ซายส์ ที่ทำความไม่พอใจให้แก่บรรดาประเทศที่พ่ายสงครามหลายประเทศ โดยเฉพาะเยอรมนีที่ต้องเสียค่าปฏิกรรมสงครามและต้องเสียดินแดนหรือแม้แต่การที่อิตาลีซึ่งแม้จะชนะในสงครามแต่ก็ไม่พอใจในเรื่องการแบ่งดินแดนกันภายในสงคราม และแม้แต่สหรัฐอเมริกาเองในเวลานั้นก็ไม่ยอมรับต่อสนธิสัญญานี้โดยกล่าวว่า สนธิสัญญาฉบับนี้ไม่ยุติธรรม กระนั้นหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 1 บรรดาประเทศมหาอำนาจต่างๆ ก็พยายามที่จะระงับไม่ให้เกิดสงครามครั้งใหม่ขึ้นมาได้อีก โดยเฉพาะการจัดตั้งสันนิบาตชาติในปี 1919 ทั้งนี้มีเป้าหมายก็เพื่อสันติภาพของโลก และเพื่อความร่วมมือกันระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการร่วมลงนามโดยการเจรจาทางการทูตของประเทศมหาอำนาจยุโรปอีก นั้นได้แก่ข้อตกลงในสนธิสัญญาโลคาร์โน ในเดือนตุลาคม 1925 เพื่อยืนยันข้อตกลงตามสนธิสัญญาแวร์ซายส์เพื่อให้เยอรมนีรับรู้อาณาเขตของตน ในส่วนที่ติดกับฝรั่งเศสทางตะวันตกรวมไปถึงส่วนที่ติดกับเชคโกสโลวาเกียทางด้านตะวันออก และสนธิสัญญาอื่นๆ อีกหลายฉบับล้วนมุ่งเพื่อธำรงซึ่งสันนิภาพเอาไว้

จุดเปลี่ยนสำคัญที่นำไปสู่ความขัดแย้งในระดับสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นนักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นที่เริ่มจาก ค.ศ. 1931 เมื่อญี่ปุ่นรุกรานแมนจูเรียของจีน ฉากของสงครามโลกครั้งใหม่ก็ดูเหมือนจะถูกเปิดขึ้นมาแล้ว กระนั้นภาพรวมก็ยังดูพร่ามัวและเลือนรางเต็มที ทั้งนี้เพราะบรรดาประเทศมหาอำนาจยังไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงนัก แม้แต่ฝรั่งเศสจะร้องเรียนสันนิบาตชาติให้ลงโทษญี่ปุ่น แต่ญี่ปุ่นก็ชิงลาออกจากสันนิบาตชาติเสียในปี 1933 และในปี 1933 นั้นเองที่ฮิตเลอร์ก้าวขึ้นสู่อำนาจอย่างเต็มทีในเยอรมนี นโยบายที่สำคัญที่สุดของเขาก็คือการยกเลิกสนธิสัญญาแวร์ซายส์เสียทั้งนี้เพราะเขาและเยอรมนีมองว่าที่ความเป็นเผด็จการเกินไ้ตั้งนั้น 2 ปีแรกที่เข้ามามีอำนาจ ฮิตเลอร์ก็เริ่มสั่งสมอาวุธอย่างไม่เปิดเผย พร้อมทั้งก็ได้ลาออกจากสันนิบาตชาติ และการกระทำทุกอย่างที่เป็นการละเมิดสนธิสัญญาสันติภาพ หากแต่เขาก็ยังร้องรับรองความเป็นกลางของเบลเยียมในปี 1934 ทั้งนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่รักษาสันติภาพในยุโรปเอาไว้ เพียงไม่นานเมื่อเห็นว่าไม่มีปฏิกิริยาอะไรที่รุนแรงนักแล้วจากยุโรปฮิตเลอร์ก็ประกาศยกเลิกการลดอาวุธตามข้อกำหนดในสนธิสัญญาแวร์ซายส์ หลังจากนั้นก็สั่งให้มีการเกณฑ์ทหารและฝึกหัดทหาร

5. วิกฤติการณ์เชคโกสโลวาเกีย

เยอรมนีต้องการรวมแคว้นสุดแดนของเชคโกสโลวาเกียซึ่งมีพลเมืองส่วนใหญ่เป็นชาวเยอรมัน ทำให้เกิดวิกฤติการณ์ระหว่างประเทศซึ่งมีความรุนแรงขึ้นในเดือนกันยายน 1938 จนอยากที่จะหลีกเลี่ยงสงครามได้แล้ว แต่แล้วอังกฤษและฝรั่งเศสก็ยินยอมให้เยอรมนีผนวกแคว้นสุดแดนได้ตามข้อตกลงในการประชุมที่เมืองมิวนิค ในวันที่ 29 เดือนกันยายน 1938 ซึ่งเท่ากับยินยอมให้เยอรมนีผนวกส่วนที่เหลือของเชคโกสโลวาเกียทั้งหมดแม้ว่าในการประชุมนี้เยอรมนีจะยอมรับว่าจะรักษาบูรณภาพของส่วนที่เหลือของเชคโกสโลวาเกีย แต่สุดท้ายฮิตเลอร์ก็ไม่รักษาคำมั่นสัญญาต่อมาเชคโกสโลวาเกียก็ตกอยู่แก่เยอรมนีทั้งหมด

การยึดครองเชคโกสโลวาเกียทั้งหมดได้โดยไม่มีการต่อต้านด้วยกำลังจากอังกฤษและฝรั่งเศสทำให้มุสโสลินีเลียนแบบฮิตเลอร์ ในเดือนเมษายน 1939 กองทัพของอิตาลีก็เข้ายึดครองแอลเบเนียอย่างสะดวกสบาย ทำให้อันกัวร้าวของฝ่ายอักษะนี้ยิ่งตอกย้ำให้เห็นถึงความอ่อนแอของอีกฝ่ายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นฮิตเลอร์จึงไม่เกรงกลัวอะไรอีกต่อไป ดังนั้นในปีเดียวกันนั้นเองเขาจึงประกาศบุกโชมตีโปแลนด์ อันเป็นจุดเริ่มต้นแท้จริงของสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อให้เราได้มองเห็นภาพความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมานี้ชัดยิ่งขึ้นจำเป็นที่จะต้องหันมาดูนโยบายการต่างประเทศของมหาอำนาจประชาธิปไตยกันบ้าง อันที่จริงแล้วปัญหาของความอ่อนแอของบรรดาประเทศมหาอำนาจประชาธิปไตยนั้นมาจากนโยบายที่ขัดแย้งกันเองอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ได้มีการมาทำความเข้าใจกันอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อครั้งที่ฝรั่งเศสยกทัพเข้ายึดแคว้นรุห์ ในปี 1923 นั้น อังกฤษไม่เห็นด้วย ทั้งนี้เพราะผลที่ติดตามมานั้นก็คือทำให้เยอรมนีมีข้ออ้างที่จะไม่จ่ายค่าปฏิกรรมสงคราม

ขณะที่ในเรื่องของการลดอาวุธและกำลังทหารนั้นก็ขัดแย้งกันอังกฤษได้ยินยอมให้เยอรมนีมีกำลังทหารเรือ 35% ของกองเรืออังกฤษ ทำให้ฝรั่งเศสไม่พอใจอย่างมากทั้งนี้เพราะฝรั่งเศสไม่ต้องการให้เยอรมนีมีอาวุธและกำลังมากขึ้นซึ่งไม่เป็นไปตามข้อตกลงของสันนิบาตชาติ

นอกจากนั้นนโยบายผ่อนปรนของอังกฤษและฝรั่งเศสต่อประเทศมหาอำนาจอักษะก็ดูจะเป็นปัญหา ทั้งนี้เพราะฝรั่งเศสและอังกฤษคิดว่าหากยอมผ่อนปรนเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วอาจจะนำมาสู่สันติภาพได้ แต่ความจริงแล้วยังผ่อนปรนก็ยิ่งทำให้อีกฝ่ายเห็นว่าแท้จริงฝ่ายที่ผ่อนปรนนั้นไม่มีอำนาจที่แท้จริงแล้วนโยบายคัดค้านคอมมิวนิสต์ของฮิตเลอร์ทำให้อังกฤษพอใจ จึงพยายามวางตัวเป็นกลางต่อกรณีต่างๆ ที่ฮิตเลอร์ปฏิบัติ อังกฤษยังอยากวางตัวเป็นกลางและไม่ต้องการให้สงครามโลกครั้งใหม่เกิดขึ้นทั้งนี้เพราะรู้ว่าหากเกิดสงครามใหญ่อีก ครานี้จะหนักกว่าครั้งที่ผ่านมา กระนั้นแม้รู้ว่าเยอรมนีกำลังสังหารและอาวุธแต่อังกฤษก็ยังวางเฉยอยู่ เซอร์วินสตัน เชอร์ชิล ซึ่งเวลานั้นยังไม่มีอำนาจพยายามเตือนรัฐบาลอังกฤษให้เตรียมส่งสมกำลังทหารได้แล้ว แต่นายกรัฐมนตรีแซมเบอร์แลน ก็ยังคงรักษานโยบายผ่อนปรนต่อไปเรื่อยๆ ในปี 1938 ฝ่ายฝรั่งเศสนั้น ไม่พอใจต่อนโยบายของพรรคนาซี แต่ก็ไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรลงไปถ้าอังกฤษไม่ให้ความสนับสนุนด้วย ฮิตเลอร์เข้าใจดีกว่าฝรั่งเศสยังไม่พร้อมที่จะทำสงคราม ทั้งนี้นอกจากอย่างที่กล่าวแล้วฝรั่งเศสยังมีปัญหาเรื่องเสถียรภาพการเมืองภายในที่ซับซ้อนกันอย่างต่อเนื่องระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์ และขวาจัดคือพรรคฟาสซิสต์ ดังนั้นเมื่อเยอรมนีเข้ายึดโปแลนด์ในปี 1936 ฝรั่งเศสจึงไม่อาจทำอะไรได้มากกว่ายินยอมให้เยอรมนีทำลงไป

สงครามโลกครั้งที่ 2 เปิดฉากยอมรับกันแท้จริงเมื่อเยอรมนียกทัพบุกโปแลนด์ในเดือนเมษายน 1939 จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องย้อนกลับไปดูถึงสาเหตุของสงครามในครั้งนี้กันก่อน

ชนวนที่นำไปสู่การบุกโชมตีโปแลนด์ คือ ปัญหาเรื่องเมืองดานซิกและแนวโปแลนด์ ซึ่งอดีตนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเยอรมนีมาก่อน แต่ก็ต้องยอมสูญเสียไปตามสนธิสัญญาแวร์ซายส์ เดือนเมษายน 1939 ฮิตเลอร์เรียกร้องให้โปแลนด์คืนเมืองดานซิก

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

และยินยอมให้เยอรมนีสร้างถนนและทางรถไฟข้ามจนวนโปแลนด์ แม้ว่าชื่อเรียกร้องของฮิตเลอร์จะมีน้ำหนักเพราะพลเมืองส่วนใหญ่ของดานซิกเป็นชาวเยอรมัน แต่กรณีเชกโกสโลวาเกีย เป็นตัวอย่างที่ทำให้โปแลนด์ไม่ยอมเจรจาด้วยเยอรมนี ทั้งนี้เพราะกลัวว่าจะเป็นที่ยินยอมให้เยอรมนียึดครองโปแลนด์ทั้งประเทศอย่างที่เคยทำกับเชกโกสโลวาเกียมาก่อน

โปแลนด์ได้การค้าประกันจากอังกฤษว่าจะช่วยเหลือถ้าหากว่ามีผลกระทบที่คุกคามต่ออธิปไตยของโปแลนด์ ดังนั้นจึงมีความเชื่อมั่นและกล้าแข็งขึ้นต่อเรียกร้องของฮิตเลอร์

กระนั้นอีกด้านหนึ่งฮิตเลอร์ได้ลงนามในสนธิสัญญากับรัสเซียเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 1939 เรื่องการไม่รุกรานกับโปถึงการตกลงแบ่งดินแดนในโปแลนด์ ก็ยิ่งทำให้ฮิตเลอร์เชื่อมั่นว่าหากเข้าโจมตีโปแลนด์ได้อังกฤษและฝรั่งเศสจะไม่กล้าเข้าแทรกแซง ดังนั้นเมื่อโปแลนด์ไปปฏิเสธข้อเรียกร้องเยอรมนีจึงยกทัพบุกโปแลนด์วันที่ 1 กันยายน 1939 อังกฤษยื่นคำขาดให้เยอรมนีออกจากโปแลนด์โดยมีเส้นตายคือ 11.00 น. ของวันที่ 3 กันยายน ปรากฏว่าเยอรมนีไม่ยอมถอนทัพตามกำหนด ดังนั้นอังกฤษจึงต้องประกาศสงครามกับเยอรมนี และหลังจากนั้นไม่นานอังกฤษประกาศสงครามแล้ว

ฝรั่งเศสก็ประกาศสงครามติดตามมา นับเป็นการเริ่มต้นสงครามโลกครั้งที่ 2

นักประวัติศาสตร์แบ่งช่วงเวลาของการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ตั้งแต่ ค.ศ. 1939-1945 ออกเป็น 4 ช่วง ดังที่เราได้ก้าวไปแล้วบางช่วงมาถึงช่วงที่ 3 ของสงครามคือนับการตั้งแต่ ค.ศ. 1942 เป็นต้นมาถึงกลาง ค.ศ. 1943 ผลจากการโจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์ ทำให้สหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องกระโดดเข้าร่วมในสงครามอย่างเต็มตัว จากการโจมตีครั้งนี้ ทำให้สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร จีน และฝ่ายสัมพันธมิตรตะวันตกประกาศสงครามกับญี่ปุ่นทันที ส่วนทางด้านเยอรมนี อิตาลี และกลุ่มประเทศตามสนธิสัญญาสามฝ่ายก็ได้ตอบสนองโดยการประกาศสงครามกับสหรัฐอเมริกา ในเดือนมกราคม 1942 สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหภาพโซเวียตและจีน ร่วมตัวยี่สิบสอง รัฐบาลซึ่งเป็นประเทศเล็กถือเป็นรัฐบาลพลัดถิ่น ได้ร่วมกันก่อสร้างองค์การสหประชาชาติรวมไปถึงการรับรองกฎบัตรแอตแลนติก เป็นการสร้างพันธมิตรเพื่อต่อต้านอำนาจของฝ่ายอักษะ แต่สหภาพโซเวียตนี้ได้หยุดมันตามการเปิดเผยมืดๆ และการของความเป็นกลางกับญี่ปุ่น และจะทำการตัดสินใจตามหลักการของตนเพียงฝ่ายเดียว

แนวคิดที่นำไปสู่สงครามโลกครั้งที่ 2

กล่าวได้ว่าสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นมีได้เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างฝ่ายพันธมิตรและฝ่ายอักษะแต่เพียงเท่านั้น หากแต่แนวคิดและการมองโลกการเมืองในขณะนั้นยังมีผลต่อยุทธวิธีในการขยายอิทธิพลด้านการทหาร ทั้งฝ่ายโลกตะวันตกและตะวันออก ดังนี้

แนวคิดการปกครองแบบนาซี ของเยอรมัน

อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) หัวหน้าพรรคสังคมนิยมชาตินิยมเยอรมัน หรือนาซีเยอรมัน ผู้ประกาศเริ่มสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งแค่เดิมพรรคนาซีเป็นเพียงกลุ่มลัทธิทางการเมืองเล็กๆ ในเมืองมิวนิกที่มีแกนนำเพียง 7 คนเท่านั้น โดยมีนโยบายชาตินิยมและโจมตีลัทธิสังคมนิยมคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจนและเมื่อฮิตเลอร์ก้าวมาเป็นหัวหน้าพรรคในช่วงเวลานั้น เป็นช่วงที่สภาวะเศรษฐกิจของเยอรมนีอยู่ภาวะตกต่ำถึงขีดสุดอันเป็นผลมาจากสนธิสัญญาแวร์ซายส์ในฐานะผู้แพ้สงคราม ทำให้เกิดกระแสความไม่พอใจต่อการบริหารงานของรัฐบาลจากหลาย ฝ่ายในเยอรมนี ทำให้ฮิตเลอร์และพรรคนาซีปลุกระดมก่อนการปฏิวัติขึ้นในกรุงเบอร์ลิน แต่ทำการปฏิวัติไม่สำเร็จส่งผลให้แกนนำหลายคนถูกดำเนินคดีตัวฮิตเลอร์เองก็ถูกจับเข้าคุกเป็นเวลา 8 เดือน และเมื่อได้รับการปล่อยตัวเขาก็กลับมาเริ่มต้นชีวิตทางการเมืองและรวบรวมพรรคนาซีขึ้นอีกครั้ง ซึ่งนโยบายที่ผู้เกี่ยวข้องศรัทธาให้แก่เยอรมันของฮิตเลอร์นั้นได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างสูง อีกทั้งพรรคนาซีที่กลับมา

รวมตัวกันใหม่ก็ยังได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจาก อีเมลเคอร์คอฟ (Emil Kindof) เพื่อนนักธุรกิจที่ตัดสินใจร่วมเล่นการเมืองกับฮิตเลอร์ พรรคนาซีจึงมีฐานะที่มั่นคงขึ้นจนสามารถเข้า พระราชวังบาร์โลว์ (Barlow) เป็นสถานที่ทำการพรรค โดยเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น The Brow House ทำให้การดำเนินการของพรรคประสบความสำเร็จอย่างสูง จนในที่สุดเมื่อฮิตเลอร์ ได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำ (Fuhrer) เขาก็ได้นำพาประเทศเยอรมนีก้าวสู่การปกครองแบบเผด็จการภายใต้ลัทธินาซีโดยสมบูรณ์ การปกครองในนาซีเยอรมนีมีส่วนคล้ายกันมากกับการปกครองตามลัทธิฟาสซิสต์ ซึ่งได้ถือกำเนิดในอิตาลี ภายใต้การปกครองของเบนิโต มุสโสลินี ทว่าอย่างไรก็ตาม พรรคนาซีไม่เคยประกาศตนเองว่ายึดถือลัทธิฟาสซิสต์เลย ทั้งลัทธินาซีและลัทธิฟาสซิสต์ต่างก็เป็นแนวคิดทางการเมืองแบบนิยมทหาร ชาตินิยมและต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ และการสร้างเสริมกำลังทหารของตัวเอง รวมไปถึงทั้งสองแนวคิดตั้งใจที่จะสร้างรัฐเผด็จการ แต่สิ่งที่ทำให้ลัทธินาซีแตกต่างจากลัทธิฟาสซิสต์ในอิตาลี สเปนและโปรตุเกส นั่นคือ การกีดกันทางเชื้อชาติ แนวคิดนาซียังได้พยายามสร้างรัฐที่รวมอำนาจเข้าสู่บุคคลคนเดียวอย่างเบ็ดเสร็จ ซึ่งไม่เหมือนกับลัทธิฟาสซิสต์ที่ได้ส่งเสริมการปกครองแบบรวมอำนาจเข้าสู่บุคคลคนเดียว แต่ยังคงอนุญาตให้ประชาชนมีเสรีภาพบางส่วนได้ ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้น คือ อิตาลียังคงเป็นการปกครองแบบราชาธิปไตยอยู่เช่นเดิม และพระมหากษัตริย์แห่งอิตาลีก็ยังคงหลงเหลืออำนาจที่มีอย่างเป็นทางการอยู่ดี อย่างไรก็ตาม ลัทธินาซีไม่ค่อยมีอะไรเป็นของตัวเอง ฮิตเลอร์ได้ลอกแบบสัญลักษณ์ตามอย่างฟาสซิสต์อิตาลี ทั้งยังรวมไปถึง การทำความเคารพแบบโรมันมาใช้เป็นการทำความเคารพฮิตเลอร์ และมีการใช้พวกที่แต่งตัวเหมือนกับทหารมาเป็นส่วนหนึ่งของพรรค (ในนาซีเยอรมนี คือ เอสเอ ส่วนในฟาสซิสต์อิตาลี คือ พวกเช็ตต้า) ฮิตเลอร์ยังได้ลอกการเรียก "ผู้นำของประเทศ" มาจากอิตาลีด้วย ("ฟือเรอร์" มีความหมายถึง หัวหน้า ในนาซีเยอรมนี ส่วนในฟาสซิสต์อิตาลีใช้คำว่า "ดูเซ" (Duce) ทั้งสองเป็นแนวคิดที่ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์มีแนวคิดที่จะทำลายล้าง และยังสนับสนุนระบบเศรษฐกิจสายกลางระหว่างลัทธิทุนนิยมและคอมมิวนิสต์ (เรียกว่า corporatism) พรรคนาซีปฏิเสธสัญลักษณ์แห่งลัทธิฟาสซิสต์ และยืนยันว่าตนยึดหลักตามแนวชาตินิยมนิยม แม้ว่านักวิเคราะห์หลายท่านยังจัดให้แนวคิดชาตินิยมให้เป็นส่วนหนึ่งของลัทธิฟาสซิสต์อยู่

แนวคิดเผด็จการของพรรคนาซีนั้นเป็นไปตามหลักคำสอนของลัทธินาซี พรรคนาซีได้บอกแก่ชาวเยอรมันว่าความสำเร็จของชาติเยอรมนีในอดีตและประชากรชาวเยอรมันนั้นมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดตามแบบชาติสังคมนิยม แม้ว่าก่อนหน้านั้นจะยังไม่มีแนวคิดดังกล่าวก็ตาม การโฆษณาชวนเชื่อได้เพิ่มความน่าเชื่อถือและความแข็งแกร่งของแนวคิดของนาซี และสร้างความมีชื่อเสียงให้แก่ฟือเรอร์ ซึ่งก็คือ ออดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้ดูภาวะภาพให้เป็นอัจฉริยะที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของพรรคนาซีและผู้นำประเทศเยอรมนีให้ทันสมัย

เพื่อที่จะรักษาความสามารถที่จะสร้างรัฐเผด็จการเบ็ดเสร็จ พรรคนาซีได้สร้างองค์กรของตัวเอง เป็นพวกที่แต่งตัวเหมือนกับทหาร คือ หน่วยเอสเอ หรือ "หน่วยวายุ" ซึ่งมีหน้าที่จัดการกับพวกหัวขี้ขลาด พวกประชาธิปไตย ชาวยิว และคู่แข่งอื่นๆ หรือกลุ่มทางการเมืองขนาดเล็ก ความป่าเถื่อนของหน่วยเอสเอได้สร้างความกลัวให้แก่พลเมืองของประเทศ ทำให้ชาวเยอรมันหวาดกลัวต่อการถูกลงโทษ ซึ่งบางครั้งถึงตาย ถ้าหากพวกเขาออกนอกวงนอกทางที่พรรคนาซีได้วางเอาไว้ นอกจากนั้น หน่วยเอสเอยังได้มีส่วนช่วยในการดึงดูดยาวชนที่แปลกแยกจากสังคมหรือว่างงานเข้าสู่พรรคนาซีอีกด้วย

"ปัญหาของชาวเยอรมัน" ตามที่มีถูกกล่าวถึงในการศึกษาของอังกฤษ ได้พุ่งเป้าไปยังการปกครองของเยอรมนีทางภาคเหนือและภาคกลางของทวีปยุโรป และเป็นแก่นสำคัญตลอดช่วงเวลาของประวัติศาสตร์เยอรมนี ตามหลัก "ศรัทธา" ของการริบหรี่ให้ชาวเยอรมันทำงานเบาๆ เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และได้ถูกส่งไปปั้นปั้นการสร้างรัฐไปแล่นคืบขึ้นมาใหม่หลังจากนั้น โดยมีเป้าหมาย คือ ถ่วงน้ำหนักจำนวนมากในความพยายามที่จะสร้าง "ความลงตัวของเยอรมนี"

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

พรรคนาซียังได้มีความคิดของการสร้างเยอรมนีอันยิ่งใหญ่ และเชื่อว่าการรวมชาวเยอรมันเข้าด้วยกันเป็นประเทศเดียวจะเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำพาประเทศให้ประสบความสำเร็จ แรงสนับสนุนอย่างจริงจังของนาซีต่อแนวคิดเรื่องประชาชนซึ่งอยู่ในหลักการเยอรมนีอันยิ่งใหญ่นำไปสู่การขยายตัวของเยอรมนี ให้ความชอบธรรมและการสนับสนุนสำหรับจักรวรรดิไรช์ที่สามที่จะเห็นหน้าใช้กำลังเข้าควบคุมดินแดนของเยอรมนีที่เคยสูญเสียไปในอดีต ที่มีประชากรที่ไม่ใช่เยอรมันอาศัยอยู่มาก หรืออาจเข้ายึดครองในดินแดนที่ชาวเยอรมันอาศัยเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว พรรคนาซีมีเป้าหมายถึงแนวคิดของเยอรมนีที่เรียกว่า Lebensraum (พื้นที่อาศัย) ซึ่งกล่าวถึงความจำเป็นในการเพิ่มประชากรเยอรมันเพื่อเป็นข้ออ้างในการขยายดินแดน

เป้าหมายที่สำคัญสำหรับพรรคนาซีได้แก่การยุบรวมเอาชนวนโปแลนด์และนครเสวีดานซิกเข้าสู่จักรวรรดิไรช์ที่สาม ซึ่งเป็นอีกก้าวหนึ่งของนโยบายการแบ่งแยกเชื้อชาติของนาซี แผนการ Lebensraum มีส่วนที่เกี่ยวข้องกันหลายประการ กล่าวคือ พรรคนาซีเชื่อว่ายุโรปตะวันออกควรจะเป็นดินแดนที่อยู่อาศัยของชาวเยอรมัน และประชาชนชาวสลาฟที่อยู่ในแผ่นดินของนาซีเยอรมนี พวกเขาเหล่านั้นจะถูกใช้เป็นแรงงานราคาถูกหรือถูกเนรเทศไปทางทิศตะวันออกต่อไป การเหยียดผิวและเผ่าพันธุ์นิยม ถือได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงนาซีเยอรมนี พรรคนาซีได้รวมเอาแนวคิดต่อต้านเซมิไทม์และต่อต้านคอมมิวนิสต์ และรวมไปถึงขบวนการหัวเอียงซ้ายข้ามชาติ และทุนนิยมตลาดสากลเช่นกัน ดังที่เป็นผลงานของ "พวกอิ้วที่สมรู้ร่วมคิด" ซึ่งยังได้หมายความว่ารวมไปถึงขบวนการ อย่างเช่น "การปฏิวัติพวกตักกัว มนุษย์ ยิว-บอลเชวิค" ผลที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากเกิดการโยกย้าย กักตุนและการสังหารชาวยิวและชาวไซเรียตอย่าง เป็นระบบขนานใหญ่ตามแนวรบด้านตะวันออก ทำให้ประชาชนเสียชีวิตไปอย่างน้อย 11 ถึง 12 ล้านคน ในช่วงเวลาว่าง สงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า "การล้างชาติพันธุ์โดยนาซี"

แนวคิดลัทธิทหารของญี่ปุ่น

ลัทธิทหาร (Militarism) คือ "ลัทธิการเมือง" รูปแบบหนึ่งซึ่งเชื่อว่าประเทศควรจะมีกองทัพที่เข้มแข็งเพื่อป้องกัน การรุกรานหรือเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ แนวคิดลัทธิทหารของชาวญี่ปุ่นหลอมรวมกับ ลัทธิบูชิโด คือ ลัทธิที่ยอมรับ และยกย่องวิถีแห่งคนกล้า ซึ่งคนญี่ปุ่นเรียกว่า "ซามูไร" ทำให้ชนชั้นปกครองญี่ปุ่นในขณะนั้นมองการจะบรรลุเป้าหมายของลัทธิทหารได้นั้น จำเป็นต้องมีอำนาจในการปกครองเพื่อออกนโยบายให้หน่วยงานต่างๆ สนับสนุนกองทัพอย่างเต็มรูปแบบ พวกนักการเมืองลัทธิทหารมักจะผูกขาดความรักชาติและเชื่อว่าตัวเองรักชาติมากกว่าผู้อื่น ดังนั้นพวกเขาจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะมาปกครองประเทศ นักการเมืองลัทธิทหารต้องทำให้ประชาชนญี่ปุ่นรักชาติหรือคลั่งชาติเพื่อที่จะนำเอาความรักชาติมาใช้ประโยชน์เพื่ออุดมการณ์ของนักการเมืองลัทธิทหารลัทธิทหารกับการโฆษณาชวนเชื่อ นักการเมืองลัทธิทหารให้ความสำคัญกับการโฆษณาชวนเชื่อมากที่สุด การจะหลอกล่อให้คนจ่ายเงินภาษีให้มากมายเพื่อไปสนอง การทำสงครามหรือการเกณฑ์ผู้คนไปสงครามนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย คนเราไม่ได้เกิดมาพร้อมกับความกระหายสงคราม ดังนั้น สิ่งที่นักการเมืองลัทธิทหารทำและทำได้เก่งมาก คือ การโฆษณาชวนเชื่อให้ผู้คนเกิดความรักชาติตามนิยามที่พวกเขาเป็นผู้กำหนดแค่เพียงผู้เดียว การโฆษณาชวนเชื่อที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมาพร้อมกับการปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นแน่นอนว่ามีประชาชนสายสันติภาพมากมายในญี่ปุ่นถูกคุกคามหรือจับกุมด้วยข้อหาเป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ นักการเมืองลัทธิทหารมักจะเอาตัวเองไปผูกกับชาติ และทำให้ประชาชนเชื่อว่าความมั่นคงของชาติคือความมั่นคงของรัฐบาล

จากการโฆษณาชวนเชื่อแต่เพียงฝ่ายเดียว ห้ามคิด ห้ามถาม ห้ามสงสัย ใครสงสัยจะถูกจับกุมดำเนินคดี ได้นำประเทศญี่ปุ่นไปสู่ลัทธิคลั่งชาติที่สมบูรณ์แบบ ประชาชนต้องรู้จักเซนเซอร์ตัวเอง ไม่กล้าที่จะพูดเรื่องการเมือง เพราะเกรงว่าจะมีพวกคลั่งลัทธิทหารได้ยินและเอาไปบอกนักการเมืองลัทธิทหาร การที่สื่อในสมัยก่อนมีเพียงวิทยุและ

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

หนังสือพิมพ์ มันไม่ใช่เรื่องยากเลยที่จะควบคุมความคิดของคน โดยการโฆษณาชวนเชื่อตลอด 24 ชั่วโมง และการสอนในโรงเรียนปลูกฝังประวัติศาสตร์ชาตินิยมตั้งแต่เด็ก เมื่อประชาชนตกอยู่ภายใต้ความคิดลัทธิทหาร มันก็เป็นเรื่องง่ายที่นักการเมืองลัทธิทหารจะออกนโยบายที่ศักยภาพทุกภาคส่วนของชาติมาสนองกองทัพและการทำสงคราม แนวคิดดังกล่าวทำให้คนญี่ปุ่นมองว่าสงครามที่ทำให้ชาติญี่ปุ่นเป็นมหาอำนาจ เป็นเรื่องที่พึงกระทำ ส่งผลให้ญี่ปุ่นรุกรานจีนและประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสงครามมหาเอเชียบูรพา

ชุมพรกับสงครามโลกครั้งที่ 2

วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2485 กองทัพเรือญี่ปุ่นจำนวนมากได้ยกพลขึ้นฝั่งที่บางปู สมุทรปราการโดยไม่มีการต่อสู้เข้ามาถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และส่งลงใต้ต่อไปปะทะกับกองกำลังตำรวจที่สุราษฎร์ธานี และยึดเมืองได้แล้วยกพลขึ้นบกได้ที่นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี ซึ่งมีการสูญเสียชีวิตและกำลังทั้งสองฝ่ายญี่ปุ่นและไทยจากการสู้รบกัน ส่วนที่จังหวัดชุมพรกองกำลังทหารญี่ปุ่นส่งเรือรบยกพลขึ้นที่กลางอำเภอบ้านค้อสนเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2488 เวลา 2 นาฬิกา แต่เนื่องจากบริเวณหน้าบ้านค้อสน นั้นมีเลนลึกมาก ทหารญี่ปุ่นต้องติดเลนอยู่จนเกือบรุ่งสว่างทำให้กองกำลังตำรวจเมืองชุมพร หน่วยยุวชนทหารที่ 52 โรงเรียนศรีวิทยา และทหารกองพันที่ 38 สามารถรวมตัวและเคลื่อนกำลังพลมารีบกำลังทหารญี่ปุ่นอยู่ที่ค้อสะพานท่านางสังข์ ฝั่งตะวันออก ใช้เวลาในการรบอยู่ถึง 7 ชั่วโมง ขณะที่ ญี่ปุ่นมีกำลัง 4 - 5 พันคน พร้อมอาวุธหนักและเบาอื่นทันสมัย แต่ฝ่ายเรามีทหาร 1 หมวด ยุวชน ทหารโรงเรียนศรีวิทยาระมาณ 30 คน และกำลังตำรวจอีกส่วนหนึ่ง แต่ก็สามารถต่อสู้กันถึง ครึ่งวันจนมีกำลังจากหน่วยเหนือให้ยุติการต่อต้านญี่ปุ่นปล่อยให้กองทัพญี่ปุ่นเคลื่อนกำลังทางถนนปากน้ำ - ชุมพร ผ่านไปยังอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง โดยมุ่งหมายที่จะยึดแหลมมัตตองเรียพอศ์ของอังกฤษในพม่า ผลจากการสู้รบกองกำลังจังหวัดชุมพรเสียชีวิตไป 5 นาย และบาดเจ็บ 5 นาย ส่วนหน่วยยุวชนทหารไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ

การกำเนิดยุวชนทหาร

ยุวชนทหาร (อักษรย่อ: ยวท.) คือ เยาวชนที่ได้รับการศึกษาทหารขึ้นในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2477 - 2490 เนื่องจากรัฐบาลไทยสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามมีนโยบายฟื้นฟูการศึกษาทหารให้แก่ประชาชน ดำเนินการโดยกรมยุวชนทหาร กระทรวงกลาโหม (ณ ปี พ.ศ. 2481 ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นกรมเตรียมการทหารในปี พ.ศ. 2484) เมื่อกิจการเสือป่าได้ทรุดโทรมลง แต่ไม่ได้หมายความว่าหลักการสำคัญได้สลายลงไปด้วย เหตุการณ์ในยุโรปประมาณปี พ.ศ. 2475

กำลังผันผวนอยู่นั้น รัฐได้คำนึงว่า ทหารกองหนุนมีจำนวนมาก แต่ขาดตัวผู้บัญชาการในตำแหน่งผ.หมวด (กองหนุน) จึงได้จัดจัดตั้ง กรมยุวชนทหารขึ้น ซึ่งกรมนี้ปรารถนาจะให้กรมนี้เป็นเครื่องจักรผลิตนายทหารชั้น ผบ.หมวด ดังนั้นในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2478 กระทรวงกลาโหมได้เริ่มมีการศึกษาทหารให้แก่นักเรียน โดยกำหนดความมุ่งหมายไว้ในระเบียบทหารบกที่ 1/7742 ว่าด้วยนักเรียนที่จะเข้ารับการศึกษาทหารดังนี้ "ด้วยทางราชการทหารได้พิจารณาความคับแค้นเหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน (พ.ศ. 2478) รู้สึกเป็นที่แน่ใจว่าอย่างไรเสียก็ต้องเกิดสงครามขึ้นอีก รูปของสงครามคราวต่อไปจะร้ายแรงกว่าที่แลแล้ว มาเป็นอันมาก เพราะด้วยความเจริญแห่งอาวุธและวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการประหัตประหารกัน

จะมีใช้ทหารรบกันเท่านั้น จะต้องเป็นชาติต่อชาติรบกัน คือผู้คนในชาติหนึ่ง ทั้งผู้หญิง คนแก่ เด็ก จะต้องอยู่ในสนามรบพร้อมกัน เพราะเมื่อเกิดสงครามขึ้น เครื่องบินรบอีกฝ่ายหนึ่งจะพยายามเอาลูกระเบิดต่างๆมาทิ้งไว้ในที่ต่างๆไป เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นโดยแท้ที่เราทั้งหลายทุกคนต้องเตรียมตัวหัดการรบไว้ให้พร้อม ถ้าชาติใดเข้มแข็ง เราทุกคนในชาติจึงได้ช่วยกันสู้รบอย่างเต็มที่ คือพวกเราต้องเป็นทหารของชาติ ทุกคนทั้งแผ่นดินนั่นเอง”

การปฏิบัติการของกลุ่มยุทธทหาร

เพลงปลุกใจยุทธทหารที่มีเนื้อร้องว่า “ยุทธทหาร ยุทธทหาร เราจะตายเพื่อไทยในเมื่อใครรุกรานยุทธทหาร ชาติต้องการ ยอมสละได้ทั้งสิ้น พบศัตรูจักต้องสู้สู้แผ่นดิน รักษาถิ่นของไทยให้ใหญ่ล้น ยุทธทหาร ยุทธทหาร เราจะตายเพื่อไทยในเมื่อใครรุกรานอันชีวิตร่างกายไม่ถนอม แต่ชาติไทยไม่ยอมให้ดับสูญ ยามสงบเราเตรียมรบให้พร้อมมูล เพื่อเทอดทูนเกียรติไทยไว้ให้ดี” เพลงนี้ได้ปลุกใจให้เยาวชนภูมิใจที่ได้เป็นยุทธทหารกันมาก และเมื่อคราวที่ญี่ปุ่นยกพลบุกเมืองไทยในวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ยุทธทหารหน่วยหนึ่งก็ได้สร้างวีรกรรมไว้อย่างน่าประทับใจ จนชาวชุมพรพร้อมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ให้ และเป็นอนุสาวรีย์ของยุทธทหารแห่งเดียวในประเทศไทย

ในวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2484 ในเวลา 02.00 น. เรือลำเลียงพลของญี่ปุ่น 2 ลำเข้ามาลอยลำในอ่าวชุมพร ซึ่งเวลานั้นเป็นช่วงที่น้ำลงสุด เรือของญี่ปุ่นจึงไม่สามารถเข้าปากน้ำได้ตามแผน อีกทั้งเรืออ่าวชุมพรตลอดแนวเป็นโคลนเลนยื่นออกไปจากฝั่งถึง 2 กม. ทหารญี่ปุ่นจึงจำต้องลุยโคลนมาพร้อมเครื่องสัมภาระ ท่ามกลางความมืดและฝนตกหนัก บางคนก็ใช้เชือกพาดตัวขึ้นไปบนเลน ทำให้เสียเวลาหลายชั่วโมงกว่าจะเข้าฝั่ง ชาวบ้านคอสนได้ยินเสียงอีกทีก็ในทะเลเมื่อเห็นว่าเป็นทหารญี่ปุ่นจึงตกใจรีบไปแจ้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน หลวงจรูญประศาสน์ ข้าหลวงประจำจังหวัดชุมพรได้รับรายงานเมื่อเวลา 06.00 น. จึงสั่งการให้คณะกรรมการจังหวัดปฏิบัติการตามแผนที่วางกันไว้ ทหารญี่ปุ่นได้แยกกำลังขึ้นฝั่ง 2 จุด จุดละเพียง 1 กองร้อย กองร้อยที่ขึ้นฝั่งบ้านแหลมดิน มุ่งเข้าสู่ถนนชุมพร-ปากน้ำ มีส่วนล่วงหน้า 1 หมู่บ้านไปจนถึงเวลา 07.30 น. จึงเข้าห่างสะพานท่านางสังข์ประมาณ 400 เมตร โดยนัดพบกับอีกกองร้อยที่สะพานอีกกองร้อยขึ้นฝั่งที่บ้านคอสน เคลื่อนไปตามแนวชายฝั่ง ผ่านบ้านร่องน้อย ตัดเข้าสู่บริเวณวัดท่ายางได้ แล้วเคลื่อนไปตามถนนปากน้ำ-ชุมพร เพื่อไปสู่จุดนัดพบที่สะพานท่านางสังข์ฝ่ายไทย พ.ศ.ศ.หลวงจัดการรณรงค์ ผู้กำกับตำรวจสั่งการให้ ร.ต.อ.อมร เจริญศรี ผู้บังคับกอง จัดกำลังตำรวจและเกณฑ์โดยสารในเมือง เคลื่อนกำลังไปสกัดทหารญี่ปุ่นที่มากตามถนนชุมพร-ปากน้ำ ร.อ.ถวิล นิยมเสน ผู้บังคับหน่วยยุทธทหารที่ 52สั่งให้ ส.อ.สำราญ ควรพันธ์ ออกตระเวนเรียกยุทธทหารตามบ้านให้ไปพร้อมกันที่สถานีตำรวจ เพื่อรับอาวุธที่ฝากไว้ และรับคำสั่งต่อไป

เมื่อยุทธทหารมาพร้อมกันแล้ว ร.อ.ถวิล ได้แบ่งกำลังออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ให้ยุทธทหาร 5 คนพร้อมด้วยปืนกลเบา 1 กระบอก ในความควบคุมของ จำสืบเอกลง แจ้งชาติเดินตามทางรถไฟขึ้นไปจนถึงสถานีนาชะอัง เลี้ยวขวาตัดไปทางทิศตะวันตก มุ่งไปสู่อ่าวพังก

ส่วนที่ 2 มียุทธทหาร 30 คน อาวุธปืนเล็กยาว 30 กระบอก ปืนพก 1 กระบอก กระสุน 1 ทیبในความควบคุมของ ร.อ.ถวิล และ ส.อ.สำราญ เดินทางไปยังดอนยายตัด ตามเส้นทาง ชุมพร-ปากน้ำเมื่อทำความเข้าใจแบ่งหน้าที่กันแล้ว ร.อ.ถวิลก็กล่าวด้วยเสียงอันดังหนักแน่นต่อผู้บังคับบัญชาว่า “ยุทธทหารทั้งหลาย ถึงคราวแล้วที่เราทุกคนจะได้ทำงานเพื่อชาติเพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติ ซึ่งบรรพบุรุษของเราได้กอบกู้มาด้วยเลือดและเนื้อไว้ให้พวกเรา ถึงแม้เราจะตายก็ขอให้ตายด้วยเกียรติของเรา เราไปร่วมกอดคอกันตายเพื่อชาติเถิด” ประมาณ 07.50 น. ขณะยุทธทหาร 30 คนเดินทางด้วยรถบรรทุกมาตามถนนชุมพร-ปากน้ำ ก็ได้ยินเสียงปืนที่บริเวณท่านางสังข์ ร.อ.ถวิลจึงให้ยุทธทหารลงจากรถ ปรับขบวน

ประวัติศาตร์ท้องถิ่น

เป็นแถวเรียงหนึ่ง เข้าไปช่วยตำรวจที่ปฏิบัติการอยู่สองข้างคอกสะพานท่านางสังข์ และให้ยุวชนทหาร 3 คนกลับไปเอากระสุนที่โรงพักมาอีก 1 หีบกำลังยุวชนทหารเคลื่อนที่ไปตามแนวคูโดยใช้สันถนนเป็นค้ำบัง ขณะเคลื่อนไปได้ประมาณ 30 – 40 เมตร ก็เห็นการเคลื่อนไหวของทหารญี่ปุ่นประมาณ 1 หมู่ จึงติดตามไป ขณะนั้นมีตำรวจอรุณ 5 คนและราษฎรอาสาสมัคร 1 คนติดตามมาสมทบ จนถึงเวลาประมาณ 09.00 น. ยุวชนทหารจึงพบทหารญี่ปุ่นอยู่ในสวนมะพร้าวและป่าข้างทาง ร.อ.ถวิลสั่งให้ทุกคนติดคาบปลายปืนเพราะอาจจะต้องประจัญบานในเวลา 09.30 น. ขณะที่ ร.อ.ถวิลเคลื่อนตัวออกจากที่กำบัง ก็ถูกกระสุนปืนจากข้าศึกเข้าปากทะลุท้ายทอย ยุวชนทหารสุรพันธ์ รัตนอารีย์ ซึ่งอยู่ใกล้คลานเข้าไปจะช่วย แต่ก็ช่วยอะไรไม่ได้แล้ว ร.อ.ถวิลตายคาที่ จึงรายงานให้ ส.อ.สำราญ ควรพันธ์ทราบ ส.อ.สำราญจึงรับหน้าที่ผู้บังคับหน่วยต่อไป โดยปิดข่าวการเสียชีวิตของ ร.อ.ถวิลไว้ ด้วยเกรงว่ายุวชนทหารจะเสียขวัญ ต่อมา 11.00 น. ส.อ.สำราญก็ถูกยิงอีกรายที่แขนขวา กระดูกแตก แต่ก็ยังทนบัญชาการรบต่อไป

กำลังของยุวชนทหารและตำรวจยิงต่อสู้กันข้าศึกให้อยู่กับที่ ไม่สามารถบุกเข้ามาได้ แต่กระสุนก็ใกล้หมดเต็มที เพื่อนที่ไปเอากระสุนที่โรงพักก็ยังไม่มา ทหารญี่ปุ่นก็เริ่มเคลื่อนโอบเข้ามาจนได้ระยะขีว้างระเบิดมือถึง แต่แค่ระเบิดระเบิดเกิดด้านจึงแค่ล้มคลาด ยุวชนทหารยุทธ ฟิลอกานนท์ ซึ่งอาวุโสที่สุด และทำหน้าที่ผู้บังคับหน่วยแทน ส.อ.สำราญ ซึ่งบาดเจ็บหนัก ได้หารือกับเพื่อนๆ ว่า ถ้าญี่ปุ่นโอบล้อมได้ก็คงตายกันทั้งหมด จะออหรือจะสู้ตาย ทุกคนก็ลงมติว่าสู้ จะยิงสู้ต่อไปจนกว่ากระสุนจะหมดหรือจะหมดจนเวลาประมาณ 12.00 น. ขณะที่กระสุนใกล้จะหมด ก็มีรอยนต์ฝ่ายไทยปักธงขาวไว้หน้ารถแล่นข้ามสะพานท่านางสังข์และประกาศว่า หลวงจรูญประศาสน์ ข้าหลวงประจำจังหวัด ได้รับโทรเลขจากจอมพล ป.พิบูลสงคราม สั่งให้ยุติการต่อต้าน ปส่อยให้ทหารญี่ปุ่นผ่านไป

สรุปการสูญเสียของฝ่ายไทยที่บริเวณท่านางสังข์ ทหารเสียชีวิต 1 คนคือ ร.อ.ถวิล นิยมเสน ตำรวจ 3 คน คือ ส.ต.ต.บุญเสริม เสวตจันทร์ พลตำรวจสมัครเปี้ยก ชูอวัช และพลตำรวจสมัครเพชร อานา บาดเจ็บ 3 คนคือ ส.อ.สำราญ ควรพันธ์ พลตำรวจจันทร์ ฟิลอุยง และนายบุญ โหมนิรัตน์ ราษฎรอาสาสมัครผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บทุกคนได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิการสูญเสียของฝ่ายญี่ปุ่น ได้รับแจ้งว่าฝ่ายญี่ปุ่นเสียชีวิต 11 คน เป็นนายทหารร้อยเอก 1 คน พลทหาร 10 คน บาดเจ็บ 7 คน สูญหายในทะเลระหว่างยกพลขึ้นบก 4 คน แต่ปรากฏว่าชาวบ้านพบศพทหารญี่ปุ่นบริเวณ ตะวันออกของสะพานท่านางสังข์ 23 ศพ เป็นนายทหาร 3 ศพ และพลทหาร 20 ศพ

ใบกิจกรรมที่ 1

การนำเข้าสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาเอกสารเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

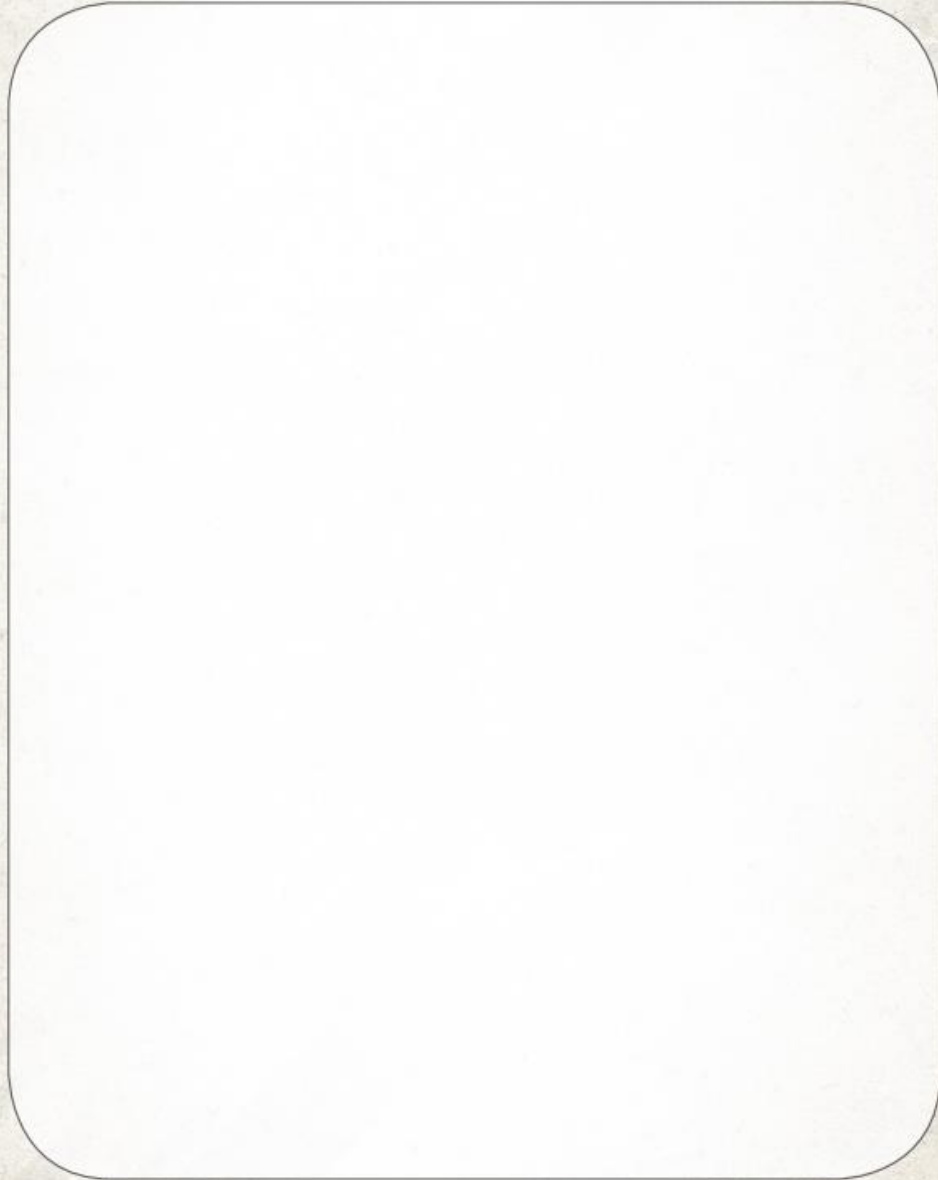
ตอนที่ 2 ระบุบุคคลสำคัญในเหตุการณ์

คำชี้แจง จากเอกสารที่นักเรียนได้ศึกษาเรื่อง..... ให้นักเรียนระบุบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์
ระบุความเชื่อ ความคิด และความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นลงในตารางที่กำหนดให้

ระบุชื่อบุคคลสำคัญ และภาพบุคคลสำคัญ	ระบุความเชื่อ/ความคิด	ระบุความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ตอนที่ 3 เส้นแบ่งเวลา (Timeline)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์.....ในรูปเส้นแบ่งเวลา (Timeline)

ใบกิจกรรมที่ 2

การกำหนดเรื่องสู่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
 ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
 ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนกำหนดประเด็นเพื่อเป็นแนวทางที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.สถานการณ์ เหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่นำไปสู่การตั้งคำถาม

ประเด็นคำถามที่นำไปสู่การตั้งคำถาม

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

ตัดสินใจเลือกคำถามใดมาเป็นประเด็นในการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบ

.....
 .....

เหตุผลที่สำคัญเพื่อใช้ในการอธิบาย

.....
 .....

ข้อเสนอคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของครูที่ปรึกษา

.....
 .....

ใบกิจกรรมที่ 3

การรวบรวมหลักฐานเพื่อสร้างการรับรู้ความรู้อีกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ตอนที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์
คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหา และรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์โดยระบุชื่อหลักฐาน ชื่อผู้บันทึกข้อมูล แหล่งข้อมูล หรือแหล่งอ้างอิงหลักฐาน และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการแบ่งประเภทหลักฐาน

ชื่อหลักฐาน	ชื่อผู้บันทึกหลักฐาน	การแบ่งประเภทตามลักษณะหรือวิธีการบันทึกหลักฐาน		การแบ่งประเภทตามลักษณะหรือวิธีการบันทึกหลักฐาน			แหล่งข้อมูล / แหล่งอ้างอิงหลักฐาน
		ลายลักษณ์อักษร	ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร	ขั้นต้น (primary source)	ขั้นรอง (Secondary source)	ขั้นที่สาม (Tertiary sources)	

36

ชื่อหลักฐาน	ชื่อผู้บันทึกหลักฐาน	การแบ่งประเภทตามลักษณะหรือวิธีการบันทึกหลักฐาน		การแบ่งประเภทตามลักษณะหรือวิธีการบันทึกหลักฐาน			แหล่งข้อมูล / แหล่งอ้างอิงหลักฐาน
		ลายลักษณ์อักษร	ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร	ขั้นต้น (primary source)	ขั้นรอง (Secondary source)	ขั้นที่สาม (Tertiary sources)	

37

ใบกิจกรรมที่ 4

ศึกษาเส้นทางประวัติศาสตร์

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกข้อมูลต่อไปนี้

1. ชื่อแหล่งเรียนทางประวัติศาสตร์

.....

2. แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้เดินทางไปศึกษานั้น สะท้อนให้เห็นว่าชุมชน สังคม วิถีชีวิตของผู้คนในจังหวัดชุมพรในอดีตเป็นอย่างไร หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของจังหวัดชุมพรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มประทับใจอะไรบ้างกับสิ่งที่ได้พบเห็นจากการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์

.....

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับความรู้อะไรบ้างจากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถาม.....

บันทึกข้อมูล.....

คำถาม.....

บันทึกข้อมูล.....

คำถาม.....

บันทึกข้อมูล.....

ใบกิจกรรมที่ 6

สร้างความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง.....

ตอนที่ 1 วิเคราะห์และตีความข้อมูล
คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และจากคำบอกเล่าในตารางวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ และจากคำบอกเล่า	
เรื่อง.....	
หลักฐานทางประวัติศาสตร์	คำบอกเล่า
ประเด็นที่ 1 รายละเอียดของเหตุการณ์	ประเด็นที่ 1 รายละเอียดของเหตุการณ์
<p>ข้อมูล</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>สรุป</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ตารางวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ และจากคำบอกเล่า	
เรื่อง.....	
หลักฐานทางประวัติศาสตร์	คำบอกเล่า
ประเด็นที่ 2 บริบททางสังคมและค่านิยมของบุคคลในอดีต	ประเด็นที่ 2 บริบททางสังคมและค่านิยมของชนในอดีต
<p>ข้อมูล</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ข้อมูล</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>สรุป</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ตารางวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ และจากคำบอกเล่า
เรื่อง.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์	คำบอกเล่า
ประเด็นที่ 3 การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลต่อคนในอดีตและเหตุการณ์/เรื่องราวในอดีต	ประเด็นที่ 3 การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลต่อคนในอดีตและเหตุการณ์/เรื่องราวในอดีต
ข้อมูล	ข้อมูล ....
สรุป	

50

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ตารางวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ และจากคำบอกเล่า
เรื่อง.....

หลักฐานทางประวัติศาสตร์	คำบอกเล่า
ประเด็นที่ 4 สำนึกร่วมและความเป็นอกันของคนในท้องถิ่น	ประเด็นที่ 4 สำนึกร่วมและความเป็นอกันของคนในท้องถิ่น
ข้อมูล	ข้อมูล ....
สรุป	

51

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์และสรุปข้อมูล

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรลงในตารางการสังเคราะห์และสรุปข้อมูล

ตารางการสังเคราะห์และสรุปข้อมูล	
เรื่อง.....	
ประเด็นการสังเคราะห์ข้อมูล	การสังเคราะห์ข้อมูล
1.รายละเอียดของเหตุการณ์	....
หลักฐานที่ใช้สนับสนุน	....
2.บริบททางสังคมและค่านิยมของบุคคลในอดีต	....
หลักฐานที่ใช้สนับสนุน	....

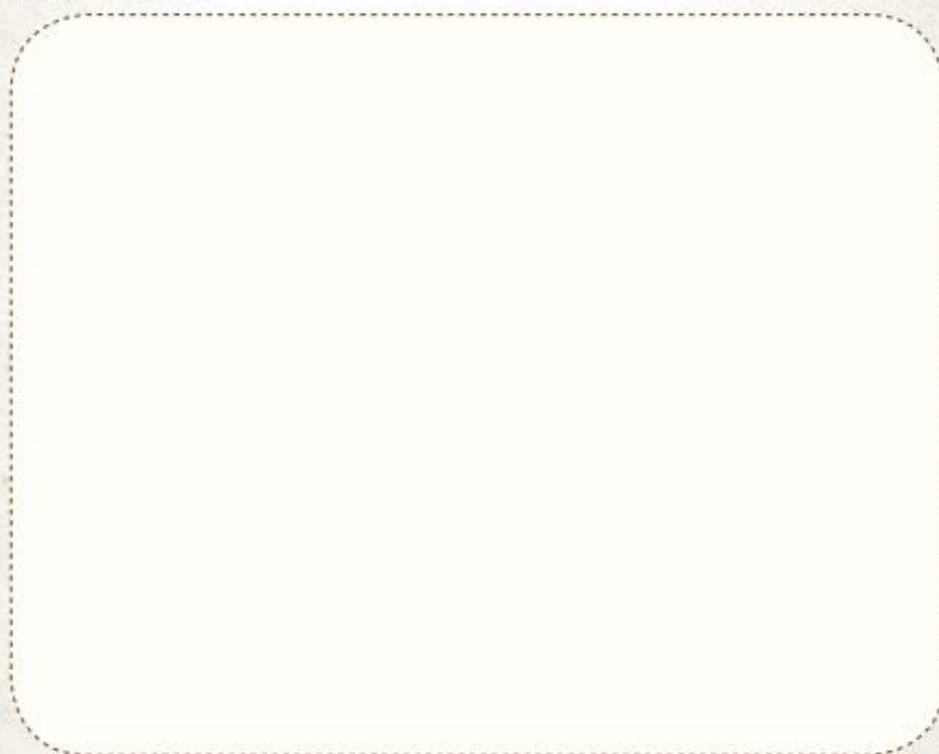
ตารางการสังเคราะห์และสรุปข้อมูล	
เรื่อง.....	
ประเด็นการสังเคราะห์ข้อมูล	การสังเคราะห์ข้อมูล
3.การแบ่งมีเวลาในเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผล ต่อคนในอดีตและเหตุการณ์/ เรื่องราวในอดีต	....
หลักฐานที่ใช้สนับสนุน	....
4.สำนึกร่วมและความเป็นท้องถิ่น ของคนในท้องถิ่น	....
หลักฐานที่ใช้สนับสนุน	....

ตารางการสังเคราะห์และสรุปข้อมูล	
เรื่อง.....	
ประเด็นการสังเคราะห์ข้อมูล	การสังเคราะห์ข้อมูล
3.การแบ่งมิติเวลาในเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผล ต่อคนในอดีตและเหตุการณ์/ เรื่องราวในอดีต	....
หลักฐานที่ใช้สนับสนุน	....
4.สำนึกร่วมและความเป็นของถิ่น ของคนในท้องถิ่น	....
หลักฐานที่ใช้สนับสนุน	....

ใบกิจกรรมที่ 7

อินโฟกราฟิกส์ (Infographics)

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำโครงร่างอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) เพื่อเป็นการเผยแพร่การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

ข้อเสนอคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของครูที่ปรึกษา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสาวิตรี โชตก
วัน เดือน ปี เกิด	15 มิถุนายน 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดชุมพร
วุฒิการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม - สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม - ศึกษาต่อระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	108/49 หมู่ 8 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 86120
ผลงานตีพิมพ์	<p>ประธานาธิบดีเรแกนกับจักรวรรดิที่ซัวร์ายแห่งยุโรป ค.ศ.1981-1984 Ronald Reagan and Evil Empire of Europe 1981-1984 วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 34 (2555) ฉบับที่ 1 หน้า 206-223.</p>
รางวัลที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - Best Practice กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พ.ศ. 2563 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8) - ครูดีเด่น พ.ศ. 2560 อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี